

Spis treści

I Akty ustawodawcze

ROZPORZĄDZENIA

- ★ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1781/2006 ⁽¹⁾ 1
- ★ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego 19

DYREKTYWY

- ★ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE ⁽¹⁾ 73

Sprostowania

- ★ Sprostowanie do rozporządzenia (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającego europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń (Dz.U. L 199 z 31.7.2007) 118

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2015/847

z dnia 20 maja 2015 r.

w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1781/2006

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Przepływy pieniędzy pochodzących z nielegalnych źródeł realizowane za pomocą transferów środków pieniężnych mogą szkodzić integralności, stabilności i wiarygodności sektora finansowego oraz stanowić zagrożenie dla rynku wewnętrznego Unii, jak również rozwoju międzynarodowego. Pranie pieniędzy, finansowanie terroryzmu i przestępczości zorganizowanej nadal stanowią poważny problem, którym należy się zająć na szczeblu Unii. Działania przestępców i ich współników, podejmowane czy to w celu ukrycia pochodzenia dochodów z przestępstwa, czy też w celu przekazania środków pieniężnych na działalność przestępczą lub cele terrorystyczne, mogą stanowić poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania, integralności i stabilności systemu transferu środków pieniężnych oraz dla zaufania do systemu finansowego jako całości.
- (2) O ile na poziomie Unii nie zostaną przyjęte określone środki koordynujące, osoby zajmujące się praniem pieniędzy oraz osoby finansujące terroryzm będą wykorzystywać swobodę przepływu kapitału w ramach unijnego zintegrowanego obszaru finansowego, aby ułatwić prowadzenie swojej działalności przestępczej. Międzynarodowa współpraca w ramach Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) oraz powszechna realizacja jej zaleceń mają zapobiegać praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu przy dokonywaniu transferów środków pieniężnych.
- (3) Ze względu na skalę działań, jakie mają zostać podjęte, Unia powinna zapewnić jednolite wdrożenie w całej Unii Międzynarodowych standardów przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz proliferacji

⁽¹⁾ Dz.U. C 166 z 12.6.2013, s. 2.

⁽²⁾ Dz.U. C 271 z 19.9.2013, s. 31.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 20 kwietnia 2015 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 20 maja 2015 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

przyjętych przez FATF w dniu 16 lutego 2012 r. (zwanymi dalej „zmienionymi zaleceniami FATF”), i w szczególności zalecenia 16. o przekazach pieniężnych (zwanego dalej „zaleceniem 16. FATF”) oraz zmienione uwagi interpretacyjne dotyczące jego stosowania, oraz powinna w szczególności zapobiec dyskryminacyjnemu lub odmiennemu traktowaniu z jednej strony płatności krajowych realizowanych w obrębie danego państwa członkowskiego i płatności transgranicznych pomiędzy państwami członkowskimi z drugiej. Nieskoordynowane działanie w obszarze transgranicznych transferów środków pieniężnych podejmowane przez państwa członkowskie na własną rękę mogłoby mieć znaczący wpływ na sprawne funkcjonowanie systemów płatniczych na poziomie Unii i w związku z tym mogłoby wyrządzić szkodę wewnętrznemu rynkowi usług finansowych.

- (4) W celu promowania spójnego podejścia w kontekście międzynarodowym i poprawienia skuteczności zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu dalsze działania Unii powinny uwzględniać rozwój wydarzeń na szczeblu międzynarodowym, tj. zmienione zalecenia FATF.
- (5) Wdrożenie i egzekwowanie niniejszego rozporządzenia, w tym zalecenia 16. FATF, są właściwymi i skutecznymi środkami na potrzeby zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz ich zwalczania.
- (6) Celem niniejszego rozporządzenia nie jest nakładanie zbędnych obciążeń lub kosztów na dostawców usług płatniczych lub na osoby korzystające z ich usług. W tym względzie należy przyjąć podejście prewencyjne, proporcjonalne i w pełni zgodne ze swobodnym przepływem kapitału, który jest zagwarantowany w całej Unii.
- (7) W nowej unijnej strategii walki z finansowaniem terroryzmu z dnia 17 lipca 2008 r. (zwanej dalej „nową strategią unijną”) podkreślono konieczność kontynuowania działań mających na celu zapobieganie finansowaniu terroryzmu i kontrolowanie go oraz uniemożliwianie osobom podejrzanym o terroryzm wykorzystywania ich własnych zasobów finansowych. Uznaje się, że FATF ciągle dąży do udoskonalenia swoich zaleceń oraz prowadzi działania zmierzające do wypracowania wspólnego porozumienia co do sposobów ich wdrożenia. We wspomnianej nowej strategii unijnej odnotowuje się, że wdrożenie zmienionych zaleceń FATF przez wszystkich członków FATF i członków organów regionalnych pełniących podobną rolę jak FATF podlega regularnej ocenie i w związku z tym ważne jest sformułowanie wspólnego podejścia do ich wdrażania przez państwa członkowskie.
- (8) W celu zapobiegania finansowaniu terroryzmu podjęto środki mające na celu zamrożenie funduszy i zasobów gospodarczych niektórych osób, grup i podmiotów, w tym rozporządzenia Rady (WE) nr 2580/2001⁽¹⁾, (WE) nr 881/2002⁽²⁾ oraz (UE) nr 356/2010⁽³⁾. W tym samym celu podjęto środki zmierzające do ochrony systemu finansowego przed kierowaniem środków pieniężnych i zasobów gospodarczych na cele terrorystyczne. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849⁽⁴⁾ zawiera kilka takich środków. Środki te nie zapobiegają jednak całkowicie możliwości uzyskania przez terrorystów lub innych przestępców dostępu do systemów płatniczych w celu transferu ich środków pieniężnych.
- (9) Możliwość pełnego śledzenia transferów środków pieniężnych może być niezwykle ważnym i cennym narzędziem służącym zapobieganiu przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywaniu tych przypadków oraz prowadzeniu dochodzeń w ich sprawie; może być też bardzo cenna w kontekście wdrażania środków ograniczających, zwłaszcza środków nałożonych w drodze rozporządzeń (WE) nr 2580/2001, (WE) nr 881/2002 oraz (UE) nr 356/2010, i w pełnej zgodności z rozporządzeniami unijnymi wdrażającymi takie środki. W celu zapewnienia przekazywania informacji na każdym etapie łańcucha płatności należy w związku z tym przewidzieć system zobowiązujący dostawców usług płatniczych do dołączania do transferów środków pieniężnych informacji o płatniku i odbiorcy.
- (10) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie bez uszczerbku dla środków ograniczających nałożonych w drodze rozporządzeń opartych na art. 215 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), takich jak rozporządzenia (WE) nr 2580/2001, (WE) nr 881/2002 oraz (UE) nr 356/2010, które mogą wymagać, by dostawcy usług płatniczych płatników i dostawcy usług płatniczych odbiorców, a także pośredniczący dostawcy usług płatniczych podjęli stosowne działania w celu zamrożenia określonych środków pieniężnych lub by przestrzegali szczególnych ograniczeń dotyczących określonych transferów środków pieniężnych.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2580/2001 z dnia 27 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu (Dz.U. L 344 z 28.12.2001, s. 70).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 881/2002 z dnia 27 maja 2002 r. wprowadzające niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z siecią Al-Kaida (Dz.U. L 139 z 29.5.2002, s. 9).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (UE) nr 356/2010 z dnia 26 kwietnia 2010 r. wprowadzające określone środki ograniczające wobec określonych osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów w związku z sytuacją w Somalii (Dz.U. L 105 z 27.4.2010, s. 1).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (zob. s. 73 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- (11) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie bez uszczerbku dla przepisów prawa krajowego transponujących dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE⁽¹⁾. Na przykład dane osobowe gromadzone do celów spełnienia wymogów niniejszego rozporządzenia nie powinny być dalej przetwarzane w sposób niezgodny z dyrektywą 95/46/WE. Należy w szczególności surowo zakazać dalszego przetwarzania danych osobowych do celów handlowych. Wszystkie państwa członkowskie uznają, że zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu stanowi ważny interes publiczny. Dlatego też w zastosowaniu niniejszego rozporządzenia przekazywanie danych osobowych do państwa trzeciego, które nie zapewnia odpowiedniego stopnia ochrony zgodnie z art. 25 dyrektywy 95/46/WE, powinno być dozwolone zgodnie z jej art. 26. Ważne jest, aby dostawcom usług płatniczych działającym w wielu jurysdykcjach, posiadającym oddziały lub jednostki zależne poza terytorium Unii, nie uniemożliwiać przekazywania danych o podejrzanych transakcjach w obrębie tej samej organizacji, pod warunkiem że stosują oni odpowiednie zabezpieczenia. Ponadto dostawcy usług płatniczych płatnika i odbiorcy oraz pośredniczący dostawcy płatniczych usług powinni dysponować odpowiednimi środkami technicznymi i organizacyjnymi w celu ochrony danych osobowych przed przypadkową utratą, zmianą lub nieuprawnionym ujawnieniem lub dostępem.
- (12) Osoby, które dokonują jedynie konwersji dokumentów papierowych na dane w formie elektronicznej i które działają na podstawie umowy z dostawcą usług płatniczych, a także osoby, które jedynie dostarczają dostawcom usług płatniczych systemy przesyłania komunikatów lub inne systemy wsparcia na potrzeby przekazywania środków pieniężnych lub systemy rozliczeniowe i systemy rozrachunku, nie są objęte zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia.
- (13) Transfery środków pieniężnych odpowiadających usługom, o których mowa w art. 3 lit. a)–m) i lit. o) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2007/64/WE⁽²⁾ nie są objęte zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia. Należy wyłączyć z jego zakresu stosowania również transfery środków pieniężnych, które stwarzają niskie ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Wyłączenia takie powinny obejmować karty płatnicze, instrumenty pieniądza elektronicznego, telefony komórkowe lub inne urządzenia cyfrowe lub informatyczne (w systemie abonamentowym lub przedpłaconym) o podobnych właściwościach, w przypadku gdy wykorzystywane są wyłącznie w celu nabycia towarów lub usług, a numer karty, instrumentu lub urządzenia towarzyszy wszystkim transferom. Korzystanie z karty płatniczej, instrumentu pieniądza elektronicznego, telefonu komórkowego lub innego urządzenia cyfrowego lub informatycznego (w systemie abonamentowym lub przedpłaconym) o podobnych właściwościach do realizacji transferu środków pieniężnych między dwiema osobami jest jednak objęte zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia. Ponadto wyłączone z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia powinny być wypłaty z bankomatów, płatności podatków, grzywien lub innych należności, transfery środków pieniężnych za pomocą wymiany cyfrowych obrazów czeków, w tym czeków przekształconych w formę elektroniczną, lub za pomocą weksli oraz transfery środków pieniężnych, w przypadku których zarówno płatnik, jak i odbiorca są dostawcami usług płatniczych działającymi we własnym imieniu.
- (14) W celu uwzględnienia specyfiki krajowych systemów płatniczych oraz pod warunkiem że zawsze istnieje możliwość prześledzenia drogi transferu środków pieniężnych z powrotem do płatnika, państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyłączenia z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia określonych krajowych transferów środków pieniężnych o niskiej wartości, w tym płatności elektronicznych, wykorzystywanych w celu nabycia towarów lub usług.
- (15) Dostawcy usług płatniczych powinni zapewnić, aby nie brakowało informacji o płatniku i odbiorcy oraz by informacje te były kompletne.
- (16) Aby sprawność systemów płatniczych nie uległa pogorszeniu i aby wypośrodkować rozwiązanie między ryzykiem wyparcia transakcji do szarej strefy wskutek nakładania zbyt surowych wymogów identyfikacyjnych a potencjalnym zagrożeniem terrorystycznym, które stwarzają transfery środków pieniężnych opiewające na niewielkie kwoty, obowiązek weryfikacji, czy informacje o płatniku lub odbiorcy są prawdziwe, powinien – w przypadku transferów środków pieniężnych, w których weryfikacji jeszcze nie przeprowadzono – być nakładany jedynie względem pojedynczych transferów środków pieniężnych na kwotę przekraczającą 1 000 EUR, chyba że dany transfer wydaje się być powiązany z innymi transferami środków pieniężnych, które łącznie opiewałyby na kwotę przekraczającą 1 000 EUR, dane środki pieniężne otrzymano lub wypłacono w gotówce lub w postaci anonimowego pieniądza elektronicznego lub w przypadku gdy istnieją uzasadnione powody, by podejrzewać pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu.
- (17) W przypadku transferów środków pieniężnych, w których uznaje się, że weryfikacja została przeprowadzona, dostawcy usług płatniczych nie powinni być zobowiązani do weryfikowania informacji o płatniku lub odbiorcy przekazywanych wraz z każdym transferem środków pieniężnych, o ile wypełnione zostały obowiązki określone w dyrektywie (UE) 2015/849.

(1) Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

(2) Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniająca dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylająca dyrektywę 97/5/WE (Dz.U. L 319 z 5.12.2007, s. 1).

- (18) W kontekście unijnych aktów ustawodawczych regulujących dziedzinę usług płatniczych – rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 924/2009 ⁽¹⁾, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 ⁽²⁾ oraz dyrektywy 2007/64/WE – wystarczające powinno być dostarczenie jedynie uproszczonych informacji przy okazji transferów środków pieniężnych w obrębie Unii, takich jak numer(-y) rachunku płatniczego lub niepowtarzalny identyfikator transakcji.
- (19) Aby umożliwić organom odpowiedzialnym za zwalczanie prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu w państwach trzecich wyśledzenie źródła środków pieniężnych wykorzystywanych w tych celach, transferom środków pieniężnych z Unii poza Unię powinny towarzyszyć pełne informacje o płatniku i odbiorcy. Organom tym należy przyznać dostęp do pełnych informacji o płatniku i odbiorcy jedynie w celach zapobiegania przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania tych przypadków i prowadzenia dochodzeń w ich sprawie.
- (20) Organy odpowiedzialne za zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz właściwe organy sądowe i organy ścigania w państwach członkowskich powinny zacieśnić współpracę między sobą oraz z właściwymi organami państw trzecich, w tym z organami z krajach rozwijających się, aby dodatkowo zwiększać przejrzystość, wymianę informacji i najlepszych praktyk.
- (21) W odniesieniu do transferów środków pieniężnych wykonywanych przez pojedynczego płatnika do kilku odbiorców, wysyłanych w postaci transferów zbiorczych obejmujących pojedyncze transfery środków pieniężnych z Unii poza Unię, należy wprowadzić przepis stanowiący, że takie pojedyncze transfery środków pieniężnych mogą zawierać jedynie numer rachunku płatniczego płatnika lub jego niepowtarzalny identyfikator transakcji, jak również pełne informacje o odbiorcy, pod warunkiem że transfer zbiorczy zawiera pełne informacje o płatniku, które zweryfikowano pod kątem prawdziwości, i pełne informacje o odbiorcy, które można całkowicie przesłedzić.
- (22) Aby sprawdzić, czy wymagane informacje o płatniku i odbiorcy są dołączane do transferów środków pieniężnych, oraz pomóc w identyfikowaniu podejrzanych transakcji, dostawca usług płatniczych odbiorcy i pośredniczący dostawca usług płatniczych powinni posiadać skuteczne procedury pozwalające wykryć ewentualny brak lub niekompletność informacji o płatniku i odbiorcy. Procedury te powinny w stosownych przypadkach obejmować monitorowanie po zdarzeniu lub monitorowanie w czasie rzeczywistym. Właściwe organy powinny zatem zapewnić, aby dostawcy usług płatniczych zamieszczali wymagane informacje o transakcji w przekazach pieniężnych lub powiązanych komunikatach na każdym etapie łańcucha płatności.
- (23) Ze względu na potencjalne zagrożenie praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu, jakie stwarzają transfery anonimowe, dostawców usług płatniczych należy zobowiązać do tego, by żądali podania informacji o płatniku i odbiorcy. Zgodnie z opracowanym przez FATF podejściem opartym na analizie ryzyka należy określić obszary charakteryzujące się wyższym i niższym ryzykiem w celu skuteczniejszego zwalczania ryzyk związanych z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu. Dostawca usług płatniczych odbiorcy oraz pośredniczący dostawca usług płatniczych powinni zatem posiadać skuteczne procedury oparte na analizie ryzyka mające zastosowanie w przypadkach, gdy transfer środków pieniężnych nie zawiera wymaganych informacji o płatniku lub odbiorcy, pozwalających na zdecydowanie, czy dany transfer należy zrealizować, odrzucić lub wstrzymać, oraz aby określić stosowne dalsze kroki, jakie należy podjąć.
- (24) Dostawca usług płatniczych odbiorcy oraz pośredniczący dostawca usług płatniczych powinni – dokonując oceny ryzyk – zachowywać szczególną czujność, gdy stwierdzą brak albo niekompletność informacji o płatniku lub odbiorcy, oraz powinni zgłaszać właściwym organom podejrzane transakcje zgodnie z obowiązkami zgłaszania określonymi w dyrektywie (UE) 2015/849 oraz z krajowymi środkami transponującymi tę dyrektywę.
- (25) Przepisy dotyczące transferów środków pieniężnych, którym nie towarzyszą informacje o płatniku lub odbiorcy lub którym towarzyszą niekompletne informacje o płatniku lub odbiorcy, mają zastosowanie bez uszczerbku dla wszelkich spoczywających na dostawcach usług płatniczych i pośredniczących dostawcach usług płatniczych obowiązków wstrzymania lub odrzucenia transferów środków pieniężnych, które naruszają przepisy prawa cywilnego, administracyjnego lub karnego.
- (26) Aby pomóc dostawcom usług płatniczych we wprowadzeniu skutecznych procedur w celu wykrywania przypadków, w których otrzymują transfery środków pieniężnych z brakującymi lub niekompletnymi

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 924/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie płatności transgranicznych we Wspólnocie oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 2560/2001 (Dz.U. L 266 z 9.10.2009, s. 11).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiające wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009 (Dz.U. L 94 z 30.3.2012, s. 22).

informacjami o płatniku lub odbiorcy, oraz aby podjąć działania następcze, Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego) („EUNB”), ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010⁽¹⁾, Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych) („EUNiPPE”), ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010⁽²⁾, oraz Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych) („EUNGiPW”), ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010⁽³⁾, powinny wydać wytyczne w tej dziedzinie.

- (27) W celu umożliwienia podejmowania szybkich działań w walce z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu dostawcy usług płatniczych powinni niezwłocznie odpowiadać na żądania o udzielenie informacji o płatniku i odbiorcy kierowane przez organy odpowiedzialne za zwalczanie prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu w państwach członkowskich, w których ci dostawcy usług płatniczych mają siedziby.
- (28) Liczba dni przewidzianych na udzielenie odpowiedzi na żądanie o udzielenie informacji o płatniku uzależniona jest od liczby dni roboczych w państwie członkowskim dostawcy usług płatniczych płatnika.
- (29) Ponieważ w przypadku dochodzeń prowadzonych w sprawach o przestępstwo ustalenie wymaganych danych lub zaangażowanych osób może zająć wiele miesięcy, a nawet lat po wykonaniu pierwotnego transferu środków pieniężnych, oraz w celu umożliwienia dostępu do istotnych dowodów w kontekście dochodzeń, dostawców usług płatniczych należy zobowiązać do ewidencjonowania na pewien okres czasu informacji o płatniku i odbiorcy do celów zapobiegania przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków oraz prowadzenia dochodzeń w ich sprawie. Okres ten nie powinien przekraczać pięciu lat, a po jego upływie wszystkie dane osobowe należy usunąć, chyba że prawo krajowe stanowi inaczej. Jeżeli jest to konieczne do celów zapobiegania przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków lub prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, oraz po dokonaniu oceny konieczności i proporcjonalności danego środka, państwa członkowskie powinny mieć możliwość dopuszczania lub wymagania dalszego zatrzymywania danych przez dodatkowy okres nieprzekraczający 5 lat, bez uszczerbku dla krajowych przepisów prawa karnego dotyczących dowodów, mających zastosowanie do trwających dochodzeń i postępowań sądowych.
- (30) W celu lepszego przestrzegania niniejszego rozporządzenia i zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 9 grudnia 2010 r. zatytułowanym „Wzmocnienie systemów sankcji w branży usług finansowych” należy wzmocnić uprawnienia właściwych organów do przyjmowania środków nadzorczych oraz nakładania kar. Należy przewidzieć kary i środki administracyjne, a zważywszy na znaczenie walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, państwa członkowskie powinny ustanowić kary i środki, które są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Państwa członkowskie powinny powiadomić o tym Komisję, jak również Wspólny Komitet EUNB, EUNiPPE oraz EUNGiPW (zwane dalej „europejskimi urzędami nadzoru”).
- (31) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania przepisów rozdziału V niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽⁴⁾.
- (32) Niektóre państwa i terytoria, które nie są częścią terytorium Unii, są połączone unią walutową z państwem członkowskim, wchodzi w skład obszaru walutowego państwa członkowskiego lub podpisały konwencję walutową z Unią reprezentowaną przez państwo członkowskie, i działają w nich dostawcy usług płatniczych uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w systemach płatniczych i systemach rozrachunku danego państwa członkowskiego. W celu uniknięcia znaczącego negatywnego wpływu na gospodarkę tych państw lub terytoriów, jaki mogłoby mieć stosowanie niniejszego rozporządzenia do transferów środków pieniężnych pomiędzy zainteresowanymi państwami członkowskimi a tymi państwami lub terytoriami, należy przewidzieć możliwość traktowania takich transferów środków pieniężnych jak transferów środków pieniężnych w obrębie zainteresowanych państw członkowskich.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylenia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/79/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 48).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (33) Mając na względzie ilość zmian, jakie w związku z niniejszym rozporządzeniem należałoby wprowadzić w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1781/2006 ⁽¹⁾, rozporządzenie to należy uchylić ze względów przejrzystości.
- (34) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać w wystarczającym stopniu osiągnięte przez państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki działania możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na szczeblu Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (35) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 7), prawa do ochrony danych osobowych (art. 8), prawa do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu (art. 47) oraz jest zgodne z zasadą *ne bis in idem*.
- (36) W celu zapewnienia sprawnego wprowadzenia ram dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, datę rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia należy ustalić tak, by zbiegła się ona z terminem transpozycji dyrektywy (UE) 2015/849.
- (37) Skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001 ⁽²⁾ i wydał on opinię w dniu 4 lipca 2013 r. ⁽³⁾,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT, ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie określa przepisy dotyczące informacji o płatnikach i odbiorcach, które towarzyszą transferom środków pieniężnych, w dowolnej walucie, do celów zapobiegania przypadkom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, wykrywania tych przypadków i prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, w sytuacji gdy co najmniej jeden z dostawców usług płatniczych uczestniczących w danym transferze środków pieniężnych ma siedzibę w Unii.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do transferów środków pieniężnych w dowolnej walucie, wysyłanych lub otrzymywanych przez dostawcę usług płatniczych lub pośredniczącego dostawcę usług płatniczych mających siedzibę w Unii.
2. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do usług wymienionych w art. 3 lit. a)–m) oraz o) dyrektywy 2007/64/WE.
3. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do transferów środków pieniężnych wykonywanych przy użyciu karty płatniczej, instrumentu pieniądza elektronicznego lub telefonu komórkowego lub jakiegokolwiek innego urządzenia cyfrowego lub informatycznego (w systemie abonamentowym lub przedpłaconym) o podobnych właściwościach, w przypadku gdy spełnione są następujące warunki:
 - a) dana karta, instrument lub urządzenie są wykorzystywane wyłącznie do dokonania zapłaty za towary lub usługi; oraz
 - b) numer tej karty, tego instrumentu lub urządzenia towarzyszy wszystkim transferom będącym następstwem danej transakcji.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1781/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r. w sprawie informacji o zleceniodawcach, które towarzyszą przekazom pieniężnym (Dz.U. L 345 z 8.12.2006, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

⁽³⁾ Dz.U. C 32 z 4.2.2014, s. 9.

Niniejsze rozporządzenie ma jednak zastosowanie w przypadku, gdy karta płatnicza, instrument pieniądza elektronicznego lub telefon komórkowy lub jakiekolwiek inne urządzenie cyfrowe lub informatyczne (w systemie abonamentowym lub przedpłaconym) o podobnych właściwościach są wykorzystywane do wykonania transferu środków pieniężnych między osobami.

4. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do osób, które nie prowadzą działalności innej niż konwersja dokumentów papierowych na dane w formie elektronicznej i które działają na podstawie umowy z dostawcą usług płatniczych, ani do osób, które nie prowadzą działalności innej niż dostarczanie dostawcom usług płatniczych systemów przesyłania komunikatów lub innych systemów wsparcia na potrzeby przekazywania środków pieniężnych lub dostarczanie systemów rozliczeniowych i systemów rozrachunku.

Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do transferów środków pieniężnych:

- a) które wiążą się z wypłatą przez płatnika gotówki ze swojego rachunku płatniczego;
- b) na rzecz organów publicznych jako płatność z tytułu podatków, grzywien lub innych należności w państwie członkowskim;
- c) w przypadku których zarówno płatnik, jak i odbiorca są dostawcami usług płatniczych działającymi na własny rachunek;
- d) które są dokonywane za pomocą wymiany cyfrowych obrazów czeków, w tym czeków przekształconych w formę elektroniczną.

5. Państwo członkowskie może podjąć decyzję o niestosowaniu niniejszego rozporządzenia do transferów środków pieniężnych w obrębie swojego terytorium na rachunek płatniczy odbiorcy umożliwiając dokonywanie płatności wyłącznie za dostawę towarów lub usług, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) dostawca usług płatniczych odbiorcy podlega dyrektywie (UE) 2015/849;
- b) dostawca usług płatniczych odbiorcy jest w stanie przy pomocy niepowtarzalnego identyfikatora transakcji przesłedzić wstecz, poprzez odbiorcę, dany transfer środków pieniężnych pochodzący od osoby, która zawarła z odbiorcą umowę na dostawę towarów lub usług;
- c) kwota danego transferu środków pieniężnych nie przekracza 1 000 EUR.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „finansowanie terroryzmu” oznacza finansowanie terroryzmu zgodnie z definicją w art. 1 pkt 5 dyrektywy (UE) 2015/849;
- 2) „pranie pieniędzy” oznacza czynności o charakterze prania pieniędzy, o których mowa w art. 1 pkt 3 oraz 4 dyrektywy (UE) 2015/849;
- 3) „płatnik” oznacza osobę, która jest posiadaczem rachunku płatniczego i zezwala na wykonanie transferu środków pieniężnych z tego rachunku płatniczego, lub w przypadku gdy rachunek płatniczy nie istnieje – osobę fizyczną lub prawną, która składa zlecenie wykonania transferu środków pieniężnych;
- 4) „odbiorca” oznacza osobę będącą zamierzonym odbiorcą danego transferu środków pieniężnych;
- 5) „dostawca usług płatniczych” oznacza kategorie dostawców usług płatniczych, o których mowa w art. 1 ust. 1 dyrektywy 2007/64/WE, osoby fizyczne lub prawne objęte wyłączeniem na podstawie art. 26 tej dyrektywy, oraz osoby prawne objęte wyłączeniem na podstawie art. 9 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE⁽¹⁾, świadczące usługi transferu środków pieniężnych;
- 6) „pośredniczący dostawca usług płatniczych” oznacza dostawcę usług płatniczych, który nie jest dostawcą usług płatniczych płatnika ani odbiorcy oraz który otrzymuje i przekazuje transfer środków pieniężnych w imieniu dostawcy usług płatniczych płatnika lub odbiorcy lub innego pośredniczącego dostawcy usług płatniczych;
- 7) „rachunek płatniczy” oznacza rachunek płatniczy zdefiniowany w art. 4 pkt 14 dyrektywy 2007/64/WE;
- 8) „środki pieniężne” oznaczają środki zdefiniowane w art. 4 pkt 15 dyrektywy 2007/64/WE;

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zmieniająca dyrektywy 2005/60/WE i 2006/48/WE oraz uchylająca dyrektywę 2000/46/WE (Dz.U. L 267 z 10.10.2009, s. 7).

- 9) „transfer środków pieniężnych” oznacza dowolną transakcję przynajmniej częściowo realizowaną drogą elektroniczną w imieniu płatnika za pośrednictwem dostawcy usług płatniczych w celu udostępnienia środków pieniężnych odbiorcy za pośrednictwem dostawcy usług płatniczych, bez względu na to, czy płatnik i odbiorca jest tą samą osobą, i niezależnie od tego, czy dostawca usług płatniczych płatnika jest tożsamy z dostawcą usług płatniczych odbiorcy, w tym:
- a) polecenie przelewu zgodnie z definicją w art. 2 pkt 1 rozporządzenia (UE) nr 260/2012;
 - b) polecenie zapłaty zgodnie z definicją w art. 2 pkt 2 rozporządzenia (UE) nr 260/2012;
 - c) krajowa lub transgraniczna usługa przekazu pieniężnego zgodnie z definicją w art. 4 pkt 13 dyrektywy 2007/64/WE;
 - d) transfer wykonywany przy wykorzystaniu karty płatniczej, instrumentu pieniądza elektronicznego, telefonu komórkowego lub innego urządzenia cyfrowego lub informatycznego (w systemie abonamentowym lub przedpłaconym) o podobnych właściwościach;
- 10) „transfer zbiorczy” oznacza pakiet kilku pojedynczych transferów środków pieniężnych zgrupowanych na potrzeby transmisji;
- 11) „niepowtarzalny identyfikator transakcji” oznacza kombinację liter, liczb lub symboli określoną przez dostawcę usług płatniczych zgodnie z protokołami systemów płatności i rozrachunku lub systemów przekazywania komunikatów wykorzystywanych do transferu środków pieniężnych, która zapewnia możliwość prześledzenia przebiegu transakcji z powrotem do płatnika i odbiorcy;
- 12) „transfer środków pieniężnych między osobami” oznacza transakcję między osobami fizycznymi działającymi – w charakterze konsumentów – w celach innych niż działalność handlowa, gospodarcza lub zawodowa.

ROZDZIAŁ II

OBOWIĄZKI DOSTAWCÓW USŁUG PŁATNICZYCH

SEKCJA 1

Obowiązki dostawcy usług płatniczych płatnika

Artykuł 4

Informacje towarzyszące transferom środków pieniężnych

1. Dostawca usług płatniczych płatnika zapewnia, by transferowi środków pieniężnych towarzyszyły następujące informacje o płatniku:
- a) nazwisko/nazwa płatnika;
 - b) numer rachunku płatniczego płatnika; oraz
 - c) adres płatnika, numer urzędowego dokumentu osobistego, numer identyfikacyjny klienta lub data i miejsce urodzenia.
2. Dostawca usług płatniczych płatnika zapewnia, by transferom środków pieniężnych towarzyszyły następujące informacje o odbiorcy:
- a) nazwisko/nazwa odbiorcy; oraz
 - b) numer rachunku płatniczego odbiorcy.
3. W drodze odstępstwa od ust. 1 lit. b) oraz ust. 2 lit. b), w przypadku transferu, który nie został wykonany z rachunku płatniczego ani na rachunek płatniczy, dostawca usług płatniczych płatnika zapewnia, by danemu transferowi środków pieniężnych towarzyszył – zamiast numeru rachunku płatniczego lub numerów rachunków płatniczych – niepowtarzalny identyfikator transakcji.
4. Przed transferem środków pieniężnych dostawca usług płatniczych płatnika weryfikuje prawdziwość informacji, o których mowa w ust. 1, na podstawie dokumentów, danych lub informacji uzyskanych z wiarygodnego i niezależnego źródła.
5. Uznaje się, że weryfikacja, o której mowa w ust. 4, została przeprowadzona w przypadku gdy:
- a) tożsamość płatnika zweryfikowano zgodnie z art. 13 dyrektywy (UE) 2015/849, a informacje uzyskane w ramach tej weryfikacji zachowano zgodnie z art. 40 tej dyrektywy; lub
 - b) do płatnika zastosowanie ma art. 14 ust. 5 dyrektywy (UE) 2015/849.

6. Bez uszczerbku dla odstępstw przewidzianych w art. 5 i 6 dostawca usług płatniczych płatnika nie może wykonać jakiegokolwiek transferu środków pieniężnych, dopóki nie spełni wymogów niniejszego artykułu.

Artykuł 5

Transfery środków pieniężnych w obrębie Unii

1. W drodze odstępstwa od art. 4 ust. 1 i 2, w przypadku gdy wszyscy dostawcy usług płatniczych uczestniczący w łańcuchu płatności mają siedzibę w Unii, transferom środków pieniężnych towarzyszą co najmniej numer rachunku płatniczego zarówno płatnika, jak i odbiorcy lub, w przypadku gdy zastosowanie ma art. 4 ust. 3, niepowtarzalny identyfikator transakcji, bez uszczerbku – w stosownych przypadkach – dla wymogów dotyczących informacji określonych w rozporządzeniu (UE) nr 260/2012.

2. Niezależnie od ust. 1 dostawca usług płatniczych płatnika udostępnia w terminie trzech dni roboczych od otrzymania wniosku o udzielenie informacji od dostawcy usług płatniczych odbiorcy lub pośredniczącego dostawcy usług płatniczych:

- a) w przypadku transferów środków pieniężnych, których kwota przekracza 1 000 EUR, niezależnie od tego, czy transfery te są dokonywane jako jedna lub kilka transakcji, które wydają się być powiązane – informacje o płatniku lub odbiorcy zgodnie z art. 4;
- b) w przypadku transferów środków pieniężnych, których kwota nie przekracza 1 000 EUR i które nie wydają się być powiązane z innymi transferami środków pieniężnych, które łącznie z przedmiotowym transferem opiewają na kwotę przekraczającą 1 000 EUR – co najmniej:
 - (i) nazwisko/nazwę płatnika, nazwisko/nazwę odbiorcy; oraz
 - (ii) numery rachunków płatniczych płatnika i odbiorcy lub, w przypadku gdy zastosowanie ma art. 4 ust. 3, niepowtarzalny identyfikator transakcji.

3. W drodze odstępstwa od art. 4 ust. 4 w przypadku transferów środków pieniężnych, o których mowa w ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu, dostawca usług płatniczych płatnika nie musi weryfikować informacji o płatniku, chyba że dostawca usług płatniczych płatnika:

- a) otrzymał środki pieniężne, które mają być przedmiotem transferu, w gotówce lub w postaci anonimowego pieniądza elektronicznego; lub
- b) ma uzasadnione powody, by podejrzewać pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu.

Artykuł 6

Transfery środków pieniężnych poza Unię

1. W przypadku transferu zbiorczego wykonywanego przez pojedynczego płatnika, w sytuacji gdy dostawcy usług płatniczych odbiorców mają siedzibę poza Unię, do pojedynczych transferów zgrupowanych w ramach transferu zbiorczego nie stosuje się art. 4 ust. 1, pod warunkiem że transfer zbiorczy zawiera informacje, o których mowa w art. 4 ust. 1, 2 i 3, i które zostały zweryfikowane zgodnie z art. 4 ust. 4 i 5, a pojedyncze transfery opatrzone są numerem rachunku płatniczego płatnika lub, w przypadku gdy zastosowanie ma art. 4 ust. 3, niepowtarzalnym identyfikatorem transakcji.

2. W drodze odstępstwa od art. 4 ust. 1 i bez uszczerbku – w stosownych przypadkach – dla informacji wymaganych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 260/2012, w przypadku gdy dostawca usług płatniczych odbiorcy ma siedzibę poza Unię, transferom środków pieniężnych, których kwota nie przekracza 1 000 EUR i które nie wydają się być powiązane z innymi transferami środków pieniężnych, które łącznie z przedmiotowym transferem opiewają na kwotę przekraczającą 1 000 EUR, towarzyszą co najmniej następujące informacje:

- a) nazwiska/nazwy płatnika i odbiorcy; oraz
- b) numery rachunków płatniczych płatnika i odbiorcy lub, w przypadku gdy zastosowanie ma art. 4 ust. 3, niepowtarzalny identyfikator transakcji.

W drodze odstępstwa od art. 4 ust. 4, dostawca usług płatniczych płatnika nie musi weryfikować informacji o płatniku, o których mowa w niniejszym ustępie, chyba że dostawca usług płatniczych płatnika:

- a) otrzymał środki pieniężne, które mają być przedmiotem transferu, w gotówce lub w postaci anonimowego pieniądza elektronicznego; lub
- b) ma uzasadnione powody, by podejrzewać pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu.

SEKCJA 2

Obowiązki dostawcy usług płatniczych odbiorcy

Artykuł 7

Wykrywanie brakujących informacji o płatniku lub odbiorcy

1. Dostawca usług płatniczych odbiorcy wdraża skuteczne procedury pozwalające wykryć, czy pola dotyczące informacji o płatniku i odbiorcy w systemie przesyłania komunikatów lub systemie płatności i rozrachunku wykorzystywanym do realizacji transferu środków pieniężnych zostały podane z użyciem znaków lub danych wejściowych dopuszczalnych w ramach konwencji tego systemu.

2. Dostawca usług płatniczych odbiorcy wdraża skuteczne procedury, w tym w stosownych przypadkach monitorowanie *ex post* lub monitorowanie w czasie rzeczywistym, pozwalające wykryć ewentualny brak następujących informacji o płatniku lub odbiorcy:

- a) w odniesieniu do transferów środków pieniężnych, w sytuacji gdy dostawca usług płatniczych płatnika ma siedzibę w Unii – informacji, o których mowa w art. 5;
- b) w odniesieniu do transferów środków pieniężnych, w sytuacji gdy dostawca usług płatniczych płatnika ma siedzibę poza Unią – informacji, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2;
- c) w odniesieniu do transferów zbiorczych, w sytuacji gdy dostawca usług płatniczych płatnika ma siedzibę poza Unią – informacji, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2 w odniesieniu do tego transferu zbiorczego.

3. W przypadku transferów środków pieniężnych, których kwota przekracza 1 000 EUR, niezależnie od tego, czy transfery te są dokonywane jako jedna lub kilka transakcji, które wydają się być powiązane, przed uznaniem rachunku płatniczego odbiorcy lub udostępnieniem odbiorcy środków pieniężnych, dostawca usług płatniczych odbiorcy weryfikuje prawdziwość informacji o odbiorcy, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, na podstawie dokumentów, danych lub informacji uzyskanych z wiarygodnego i niezależnego źródła, bez uszczerbku dla wymogów określonych w art. 69 i 70 dyrektywy 2007/64/WE.

4. W przypadku transferów środków pieniężnych, których kwota nie przekracza 1 000 EUR i które nie wydają się być powiązane z innymi transferami środków pieniężnych, które łącznie z przedmiotowym transferem opiewają na kwotę przekraczającą 1 000 EUR, dostawca usług płatniczych odbiorcy nie musi weryfikować prawdziwości informacji o odbiorcy, chyba że dostawca usług płatniczych odbiorcy:

- a) dokonuje wypłaty środków pieniężnych w gotówce lub w postaci anonimowego pieniądza elektronicznego; lub
- b) ma uzasadnione powody, by podejrzewać pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu.

5. Uznaje się, że weryfikacja, o której mowa w ust. 3 i 4, została przeprowadzona w przypadku gdy:

- a) tożsamość odbiorcy zweryfikowano zgodnie z art. 13 dyrektywy (UE) 2015/849, a informacje uzyskane w ramach tej weryfikacji zachowano zgodnie z art. 40 tej dyrektywy; lub
- b) do odbiorcy stosuje się art. 14 ust. 5 dyrektywy (UE) 2015/849.

Artykuł 8

Transfery środków pieniężnych z brakującymi lub niekompletnymi informacjami o płatniku lub odbiorcy

1. Dostawca usług płatniczych odbiorcy wdraża skuteczne procedury oparte na analizie ryzyka, w tym procedury oparte na uwzględnieniu ryzyka, o których mowa w art. 13 dyrektywy (UE) 2015/849, w celu umożliwienia stwierdzenia, czy należy wykonać, odrzucić lub wstrzymać transfer środków pieniężnych, w przypadku którego brakuje kompletnych wymaganych informacji o płatniku i odbiorcy, oraz w celu podjęcia stosownych dalszych kroków.

Jeżeli dostawca usług płatniczych odbiorcy, otrzymując transfery środków pieniężnych, stwierdzi brak lub niekompletność informacji, o których mowa w art. 4 ust. 1 lub 2, art. 5 ust. 1 lub art. 6, lub stwierdzi, że informacje te nie zostały podane z użyciem znaków lub danych wejściowych dopuszczalnych w ramach konwencji danego systemu przesyłania komunikatów lub systemu płatności i rozrachunku, zgodnie z art. 7 ust. 1, dostawca usług płatniczych odbiorcy odrzuca taki transfer lub zwraca się o przekazanie wymaganych informacji o płatniku i odbiorcy, przed uznaniem rachunku płatniczego odbiorcy lub udostępnieniem mu środków pieniężnych, bądź po takim uznaniu lub udostępnieniu, z uwzględnieniem ryzyka.

2. Jeżeli przypadki nieprzekazywania przez danego dostawcę usług płatniczych jakichkolwiek z wymaganych informacji o płatniku lub odbiorcy powtarzają się, dostawca usług płatniczych odbiorcy podejmuje kroki, które mogą początkowo polegać na wystosowaniu ostrzeżeń i wyznaczeniu terminów, a następnie albo odrzuca wszelkie kolejne transfery środków pieniężnych od tego dostawcy usług płatniczych, albo ogranicza lub zrywa swoje stosunki gospodarcze z tym dostawcą usług płatniczych.

Dostawca usług płatniczych odbiorcy informuje o nieprzekazaniu informacji oraz o podjętych działaniach właściwy organ odpowiedzialny za monitorowanie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Artykuł 9

Ocena i zgłaszanie

Dostawca usług płatniczych odbiorcy uwzględnia brakujące lub niekompletne informacje o płatniku lub odbiorcy jako jeden z czynników swojej oceny tego, czy dany transfer środków pieniężnych lub jakakolwiek związana z nim transakcja budzą podejrzenia i muszą zostać zgłoszone jednostce analityki finansowej zgodnie z dyrektywą (UE) 2015/849.

SEKCJA 3

Obowiązki pośredniczących dostawców usług płatniczych

Artykuł 10

Zachowanie informacji o płatniku i odbiorcy wraz z transferem środków pieniężnych

Pośredniczący dostawcy usług płatniczych zapewniają zachowywanie wraz z transferem środków pieniężnych wszystkich otrzymanych informacji o płatniku i odbiorcy, które towarzyszą temu transferowi.

Artykuł 11

Wykrywanie brakujących informacji o płatniku lub odbiorcy

1. Pośredniczący dostawca usług płatniczych wdraża skuteczne procedury w celu wykrycia, czy pola dotyczące informacji o płatniku i odbiorcy w systemie przesyłania komunikatów lub systemie płatności i rozrachunku wykorzystywanym do realizacji transferu środków pieniężnych zostały podane z użyciem znaków lub danych wejściowych dopuszczalnych zgodnie z konwencją tego systemu.

2. Pośredniczący dostawca usług płatniczych wdraża skuteczne procedury, w tym w stosownych przypadkach monitorowanie *ex post* lub monitorowanie w czasie rzeczywistym, pozwalające wykryć ewentualny brak następujących informacji o płatniku lub odbiorcy:

- a) w odniesieniu do transferów środków pieniężnych, w sytuacji gdy dostawcy usług płatniczych płatnika i odbiorcy mają siedzibę w Unii – informacji, o których mowa w art. 5;
- b) w odniesieniu do transferów środków pieniężnych, w sytuacji gdy dostawca usług płatniczych płatnika lub odbiorcy ma siedzibę poza Unią – informacji, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2;
- c) w odniesieniu do transferów zbiorczych, w sytuacji gdy dostawca usług płatniczych płatnika lub odbiorcy ma siedzibę poza Unią – informacji, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2 w odniesieniu do tego transferu zbiorczego.

Artykuł 12

Transfery środków pieniężnych z brakującymi informacjami o płatniku lub odbiorcy

1. Pośredniczący dostawca usług płatniczych ustanawia skuteczne procedury oparte na analizie ryzyka umożliwiające stwierdzenie, czy wykonać, odrzucić lub wstrzymać transfer środków pieniężnych, w przypadku którego brakuje wymaganych informacji o płatniku oraz odbiorcy, oraz podjęcie stosownych dalszych kroków.

Jeżeli pośredniczący dostawca usług płatniczych, otrzymując transfery środków pieniężnych, stwierdzi brak informacji, o których mowa w art. 4 ust. 1 lub 2, art. 5 ust. 1 lub art. 6, lub stwierdzi, że informacje te nie zostały podane z użyciem znaków lub danych wejściowych dopuszczalnych zgodnie z konwencją danego systemu przesyłania komunikatów lub systemu płatności i rozrachunku, zgodnie z art. 7 ust. 1, odrzuca taki transfer lub zwraca się o przekazanie wymaganych informacji o płatniku i odbiorcy, przed przekazaniem transferu środków pieniężnych, lub po takim przekazaniu, z uwzględnieniem ryzyka.

2. Jeżeli przypadki nieprzekazywania przez danego dostawcę usług płatniczych wymaganych informacji o płatniku lub odbiorcy powtarzają się, pośredniczący dostawca usług płatniczych podejmuje kroki, które mogą początkowo polegać na wystosowaniu ostrzeżeń i wyznaczeniu terminów, a następnie odrzuca wszelkie kolejne transfery środków pieniężnych od tego dostawcy usług płatniczych albo ogranicza lub zrywa swoje stosunki gospodarcze z tym dostawcą usług płatniczych.

Pośredniczący dostawca usług płatniczych informuje o nieprzekazaniu informacji i podjętych działaniach właściwy organ odpowiedzialny za monitorowanie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Artykuł 13

Ocena i zgłaszanie

Pośredniczący dostawca usług płatniczych uwzględnia brakujące informacje o płatniku lub odbiorcy jako jeden z czynników swojej oceny tego, czy transfer środków pieniężnych lub jakakolwiek związana z nim transakcja budzą podejrzenia i muszą zostać zgłoszone jednostce analityki finansowej zgodnie z dyrektywą (UE) 2015/849.

ROZDZIAŁ III

INFORMACJE, OCHRONA DANYCH I PRZECHOWYWANIE DOKUMENTACJI

Artykuł 14

Dostarczanie informacji

Dostawcy usług płatniczych udzielają niezwłocznie – również za pośrednictwem centralnego punktu kontaktowego zgodnie z art. 45 ust. 9 dyrektywy (UE) 2015/849, o ile taki punkt kontaktowy został wyznaczony – i zgodnie z wymogami proceduralnymi określonymi w prawie krajowym państwa członkowskiego, w którym ci dostawcy mają siedzibę, pełnej odpowiedzi wyłącznie na zapytania organów tego państwa członkowskiego odpowiedzialnych za zwalczanie prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, dotyczące informacji wymaganych na mocy niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 15

Ochrona danych

1. Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia stosuje się dyrektywę 95/46/WE, transponowaną do prawa krajowego. Do przetwarzania danych osobowych prowadzonego na podstawie niniejszego rozporządzenia przez Komisję lub europejskie urzędy nadzoru stosuje się rozporządzenie (WE) nr 45/2001.

2. Dane osobowe przetwarzane są przez dostawców usług płatniczych na podstawie niniejszego rozporządzenia wyłącznie do celów zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu i nie mogą być dalej przetwarzane w sposób niezgodny z tymi celami. Przetwarzanie danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia do celów handlowych jest zabronione.

3. Przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub przed przeprowadzeniem sporadycznej transakcji dostawcy usług płatniczych dostarczają nowym klientom informacje wymagane zgodnie z art. 10 dyrektywy 95/46/WE. Informacje te obejmują w szczególności ogólne powiadomienie o obowiązkach prawnych spoczywających na dostawcach usług płatniczych na podstawie niniejszego rozporządzenia przy przetwarzaniu danych osobowych do celów zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

4. Dostawcy usług płatniczych zapewniają przestrzeganie poufności przetwarzanych danych.

Artykuł 16

Przechowywanie dokumentacji

1. Informacji o płatniku i odbiorcy nie można przechowywać dłużej niż jest to bezwzględnie konieczne. Dostawcy usług płatniczych płatnika oraz odbiorcy przechowują dokumentację dotyczącą informacji, o których mowa w art. 4–7, przez okres pięciu lat.
2. Po upływie okresu przechowywania dokumentacji, o którym mowa w ust. 1, dostawca usług płatniczych zapewnia usunięcie danych osobowych, chyba że przepisy krajowe stanowią inaczej oraz określają okoliczności, w jakich dostawcy usług płatniczych mogą lub muszą w dalszym ciągu zatrzymywać te dane. Państwa członkowskie mogą zezwolić na dalsze zatrzymywanie danych lub wymagać takiego dalszego ich zatrzymania jedynie po dokonaniu gruntownej oceny konieczności i proporcjonalności takiego dalszego zatrzymania i, po stwierdzeniu, że jest to konieczne do zapobiegania przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków lub prowadzenia dochodzeń w ich sprawie. Taki okres dalszego zatrzymywania danych nie może przekroczyć pięciu lat.
3. W przypadku gdy w dniu 25 czerwca 2015 r. w państwie członkowskim toczy się postępowanie sądowe dotyczące zapobiegania podejrzanym przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków, prowadzenia w ich sprawie dochodzeń lub ich ścigania, a dostawca usług płatniczych posiada informacje lub dokumenty związane z tym toczącym się postępowaniem, może on zatrzymać takie informacje lub dokumenty zgodnie z przepisami krajowymi przez okres pięciu lat od dnia 25 czerwca 2015 r. Państwa członkowskie mogą – bez uszczerbku dla krajowych przepisów prawa karnego dotyczących dowodów, mających zastosowanie do trwających dochodzeń i postępowań sądowych – zezwolić na zatrzymywanie takich informacji lub dokumentów na dalszy okres pięciu lat lub wymagać takiego zatrzymywania tych danych, w przypadku gdy stwierdzono, że takie dalsze zatrzymanie jest konieczne i proporcjonalne do zapobiegania podejrzanym przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków, prowadzenia w ich sprawie dochodzeń lub ich ścigania.

ROZDZIAŁ IV

KARY I MONITOROWANIE

Artykuł 17

Kary i środki administracyjne

1. Bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do przewidywania i nakładania sankcji karnych, państwa członkowskie przyjmują przepisy dotyczące kar i środków administracyjnych mających zastosowanie do naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia oraz podejmują wszelkie konieczne działania, by zapewnić ich wykonanie. Przewidziane kary i środki muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające, a ponadto spójne z karami określonymi zgodnie z rozdziałem VI sekcja 4 dyrektywy (UE) 2015/849.

Państwa członkowskie mogą zdecydować o niewprowadzaniu przepisów dotyczących kar lub środków administracyjnych w przypadku naruszeń niniejszego rozporządzenia, które podlegają sankcjom karnym na podstawie ich prawa krajowego. W takim przypadku państwa członkowskie powiadamiają Komisję o odpowiednich przepisach swojego prawa karnego.

2. W odniesieniu do obowiązków dostawców usług płatniczych – w przypadku naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia – państwa członkowskie zapewniają możliwość stosowania kar lub środków zgodnie z prawem krajowym, wobec członków organu zarządzającego i wszelkich innych osób fizycznych odpowiedzialnych za naruszenie w świetle prawa krajowego.

3. Do dnia 26 czerwca 2017 r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję oraz Wspólny Komitet europejskich urzędów nadzoru o przepisach, o których mowa w ust. 1. Powiadamiają one niezwłocznie Komisję oraz Wspólny Komitet europejskich urzędów nadzoru o wszelkich późniejszych zmianach w tych przepisach.

4. Zgodnie z art. 58 ust. 4 dyrektywy (UE) 2015/849 właściwe organy posiadają wszelkie uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe konieczne do wykonywania ich funkcji. Wykonując swoje uprawnienia do nakładania kar i środków administracyjnych, właściwe organy ściśle ze sobą współpracują w celu zapewnienia, by te kary lub środki administracyjne przynosiły pożądane wyniki, oraz koordynują swoje działania w przypadkach o charakterze transgranicznym.

5. Państwa członkowskie zapewniają, by osoby prawne mogły zostać pociągnięte do odpowiedzialności za naruszenia, o których mowa w art. 18, popełnione na ich korzyść przez jakąkolwiek osobę działającą indywidualnie lub jako członek organu danej osoby prawnej i pełniącą funkcje kierownicze w ramach tej osoby prawnej, na podstawie dowolnego z poniższych:

- a) uprawnienia do reprezentowania danej osoby prawnej;
- b) upoważnienia do podejmowania decyzji w imieniu danej osoby prawnej; lub
- c) upoważnienia do sprawowania kontroli w ramach danej osoby prawnej.

6. Państwa członkowskie zapewniają również, by osoby prawne mogły zostać pociągnięte do odpowiedzialności w przypadku, gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby, o której mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, umożliwił popełnienie jednego z naruszeń, o których mowa w art. 18, na korzyść danej osoby prawnej, przez osobę pozostającą pod jej zwierzchnictwem.

7. Właściwe organy wykonują swoje uprawnienia do nakładania kar i środków administracyjnych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, w dowolny z następujących sposobów:

- a) bezpośrednio;
- b) we współpracy z innymi organami;
- c) w drodze przekazania uprawnień takim innym organom, przy czym właściwe organy zachowują odpowiedzialność za wykonanie tych zadań;
- d) poprzez zwracanie się do właściwych organów sądowych.

Wykonując swoje uprawnienia do nakładania kar i środków administracyjnych, właściwe organy ściśle ze sobą współpracują w celu zapewnienia, by te kary lub środki administracyjne przynosiły pożądane wyniki, oraz koordynują swoje działania w przypadkach o charakterze transgranicznym.

Artykuł 18

Przepisy szczegółowe

Państwa członkowskie zapewniają, by kary i środki administracyjne obejmowały co najmniej kary i środki określone w art. 59 ust. 2 i 3 dyrektywy (UE) 2015/849 w przypadku następujących naruszeń niniejszego rozporządzenia:

- a) powtarzających się lub systematycznych przypadków niepodawania przez dostawcę usług płatniczych wymaganych informacji o płatniku lub odbiorcy, z naruszeniem art. 4, 5 i 6;
- b) powtarzających się lub systematycznych lub poważnych przypadków niezapewnienia przez dostawcę usług płatniczych przechowywania dokumentacji z naruszeniem art. 16;
- c) niewprowadzenia przez dostawcę usług płatniczych skutecznych strategii i procedur opartych na analizie ryzyka z naruszeniem art. 8 lub 12;
- d) poważnego naruszenia przez pośredniczących dostawców usług płatniczych wymogów art. 11 lub 12.

Artykuł 19

Publikacja informacji o nałożonych karach i środkach

Zgodnie z art. 60 ust. 1, 2 i 3 dyrektywy (UE) 2015/849 właściwe organy bez zbędnej zwłoki publikują informacje o karach administracyjnych i środkach nałożonych w przypadkach, o których mowa w art. 17 i 18 niniejszego rozporządzenia, w tym informacje o rodzaju i charakterze naruszenia oraz tożsamości osób odpowiedzialnych za naruszenie, jeżeli po dokonaniu oceny w poszczególnych przypadkach jest to konieczne i proporcjonalne.

Artykuł 20

Stosowanie kar i środków przez właściwe organy

1. Przy ustalaniu rodzaju kar lub środków administracyjnych oraz wysokości administracyjnych kar pieniężnych, właściwe organy uwzględniają wszelkie istotne okoliczności, w tym okoliczności wymienione w art. 60 ust. 4 dyrektywy (UE) 2015/849.

2. W odniesieniu do kar i środków administracyjnych nakładanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem zastosowanie ma art. 62 dyrektywy (UE) 2015/849.

Artykuł 21

Zgłaszanie naruszeń

1. Państwa członkowskie ustanawiają skuteczne mechanizmy sprzyjające zgłaszaniu właściwym organom naruszeń niniejszego rozporządzenia.

Mechanizmy te obejmują co najmniej mechanizmy określone w art. 61 ust. 2 dyrektywy (UE) 2015/849.

2. Dostawcy usług płatniczych – we współpracy z właściwymi organami – ustanawiają odpowiednie wewnętrzne procedury umożliwiające ich pracownikom lub osobom o porównywalnym statusie wewnętrzne zgłaszanie naruszeń za pomocą bezpiecznego, niezależnego, specjalnego i zapewniającego anonimowość kanału, proporcjonalnie do charakteru i wielkości danego dostawcy usług płatniczych.

Artykuł 22

Monitorowanie

1. Państwa członkowskie zobowiązują właściwe organy do skutecznego monitorowania przestrzegania wymogów niniejszego rozporządzenia i podejmowania niezbędnych środków w celu zapewnienia przestrzegania tych wymogów oraz zachęcają za pomocą skutecznych mechanizmów do zgłaszania właściwym organom naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia.

2. Po powiadomieniu przez państwa członkowskie o przepisach, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, Komisji oraz Wspólnego Komitetu europejskich urzędów nadzoru, zgodnie z art. 17 ust. 3, Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania rozdziału IV, ze szczególnym uwzględnieniem przypadków transgranicznych.

ROZDZIAŁ V

UPRAWNIENIA WYKONAWCZE

Artykuł 23

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet ds. Zapobiegania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu (zwany dalej „komitetem”). Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

ROZDZIAŁ VI

ODSTĘPSTWA

Artykuł 24

Umowy z państwami i terytoriami, które nie są częścią terytorium Unii

1. Komisja może upoważnić dowolne państwo członkowskie do zawarcia umowy z państwem trzecim lub terytorium poza zakresem terytorialnym stosowania TUE i TFUE, o którym mowa w art. 355 TFUE (zwanym dalej „danym państwem lub terytorium”), zawierających odstępstwa od przepisów niniejszego rozporządzenia, aby umożliwić traktowanie transferów środków pieniężnych pomiędzy danym państwem lub terytorium a danym państwem członkowskim jak transferów środków pieniężnych w obrębie tego państwa członkowskiego.

Upoważnienie do zawarcia takich umów może zostać udzielone tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) dane państwo lub terytorium są połączone unią walutową z danym państwem członkowskim, wchodzą one w skład obszaru walutowego tego państwa członkowskiego lub podpisały konwencję walutową z Unią reprezentowaną przez państwo członkowskie;
- b) dostawcy usług płatniczych w danym państwie lub na danym terytorium uczestniczą bezpośrednio lub pośrednio w systemach płatności i rozrachunku w tym państwie członkowskim; oraz
- c) dane państwo lub terytorium wymagają od dostawców usług płatniczych podlegających ich jurysdykcji stosowania takich samych zasad jak te, które ustanowiono na mocy niniejszego rozporządzenia.

2. Państwo członkowskie zamierzające zawrzeć umowę, o której mowa w ust. 1, kieruje odpowiedni wniosek do Komisji i przekazuje jej wszystkie informacje niezbędne do jego rozpatrzenia.

3. Po otrzymaniu przez Komisję takiego wniosku transfery środków pieniężnych pomiędzy tym państwem członkowskim a państwem lub terytorium, których dotyczy wniosek, są tymczasowo – do czasu podjęcia decyzji zgodnie z niniejszym artykułem – traktowane jak transfery środków pieniężnych w obrębie tego państwa członkowskiego.

4. Jeżeli w okresie dwóch miesięcy od otrzymania wniosku Komisja uzna, że nie posiada wszystkich informacji niezbędnych do rozpatrzenia wniosku, zwraca się do danego państwa członkowskiego i określa wymagane dodatkowo informacje.

5. W terminie miesiąca od otrzymania wszystkich informacji, które uzna ona za konieczne do rozpatrzenia wniosku, Komisja powiadamia państwo członkowskie, które złożyło wniosek, o tym fakcie i przekazuje kopie wniosku pozostałym państwom członkowskim.

6. W terminie trzech miesięcy od powiadomienia, o którym mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, Komisja podejmuje, zgodnie z art. 23 ust. 2, decyzję, czy udzielić danemu państwu członkowskiemu upoważnienia do zawarcia umowy, której dotyczy wniosek.

Komisja przyjmuje decyzję, o której mowa w akapicie pierwszym, w terminie 18 miesięcy od otrzymania wniosku.

7. Do dnia 26 marca 2017 r. państwa członkowskie, które do zawarcia umów z danym państwem lub terytorium zostały upoważnione na mocy decyzji wykonawczej Komisji 2012/43/UE⁽¹⁾, decyzji Komisji 2010/259/UE⁽²⁾, decyzji Komisji 2009/853/WE⁽³⁾ lub decyzji Komisji 2008/982/WE⁽⁴⁾, przedstawią Komisji zaktualizowane informacje niezbędne do oceny przewidzianej w ust. 1 akapit drugi lit. c).

W terminie trzech miesięcy od otrzymania takich informacji Komisja analizuje przedstawione informacje w celu zapewnienia, by dane państwo lub terytorium wymagały od dostawców usług płatniczych podlegających ich jurysdykcji stosowania takich samych zasad jak te, które ustanowiono na mocy niniejszego rozporządzenia. Jeżeli w wyniku takiej analizy Komisja stwierdzi, że warunek określony w ust. 1 akapit drugi lit. c) nie jest już spełniany, uchyla stosowną decyzję Komisji lub decyzję wykonawczą Komisji.

⁽¹⁾ Decyzja wykonawcza Komisji 2012/43/UE z dnia 25 stycznia 2012 r. upoważniająca Królestwo Danii do zawierania umów z Grenlandią i Wyspami Owczymi w sprawie traktowania przekazów pieniężnych pomiędzy Danią a każdym z tych terytoriów jak przekazów pieniężnych w obrębie Danii, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1781/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 24 z 27.1.2012, s. 12).

⁽²⁾ Decyzja Komisji 2010/259/UE z dnia 4 maja 2010 r. upoważniająca Republikę Francuską do zawarcia umowy z Księstwem Monako pozwalającej na traktowanie przekazów pieniężnych pomiędzy Republiką Francuską a Księstwem Monako jak przekazów pieniężnych w obrębie Republiki Francuskiej, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1781/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 112 z 5.5.2010, s. 23).

⁽³⁾ Decyzja Komisji 2009/853/WE z dnia 26 listopada 2009 r. upoważniająca Francję do zawarcia umowy, odpowiednio, z Saint-Pierre i Miquelon, Majottą, Nową Kaledonią, Polinezją Francuską oraz Wallis i Futuną w sprawie traktowania przekazów pieniężnych pomiędzy Francją a każdym z tych terytoriów jak przekazów pieniężnych w obrębie Francji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1781/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 312 z 27.11.2009, s. 71).

⁽⁴⁾ Decyzja Komisji 2008/982/WE z dnia 8 grudnia 2008 r. upoważniająca Zjednoczone Królestwo do zawarcia umowy z Baliwatem Jersey, Baliwatem Guernsey i wyspą Man w sprawie traktowania przekazów pieniężnych pomiędzy Zjednoczonym Królestwem a każdym z tych terytoriów jak przekazów pieniężnych w obrębie Zjednoczonego Królestwa zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1781/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 352 z 31.12.2008, s. 34).

*Artykuł 25***Wytyczne**

Do dnia 26 czerwca 2017 r. europejskie urzędy nadzoru wydają wytyczne skierowane do właściwych organów i dostawców usług płatniczych zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, rozporządzenia (UE) nr 1094/2010 i rozporządzenia (UE) nr 1095/2010, dotyczące środków, jakie należy podjąć zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, zwłaszcza w odniesieniu do wykonania art. 7, 8, 11 i 12.

ROZDZIAŁ VII

PRZEPISY KOŃCOWE*Artykuł 26***Uchylenie rozporządzenia (WE) nr 1781/2006**

Rozporządzenie (WE) nr 1781/2006 traci moc.

Odesłania do uchylonego rozporządzenia odczytuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia zgodnie z tabelą korelacji w załączniku.

*Artykuł 27***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 26 czerwca 2017 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 20 maja 2015 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

Z. KALNIŃA-LUKAŠEVICA

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

TABELA KORELACJI

Rozporządzenie (WE) nr 1781/2006	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 1
art. 2	art. 3
art. 3	art. 2
art. 4	art. 4 ust. 1
art. 5	art. 4
art. 6	art. 5
art. 7	art. 7
art. 8	art. 7
art. 9	art. 8
art. 10	art. 9
art. 11	art. 16
art. 12	art. 10
—	art. 11
—	art. 12
—	art. 13
art. 13	—
art. 14	art. 15
art. 15	art. 17–22
art. 16	art. 23
art. 17	art. 24
art. 18	—
art. 19	—
—	art. 26
art. 20	art. 27

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2015/848**z dnia 20 maja 2015 r.****w sprawie postępowania upadłościowego****(wersja przekształcona)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 81,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dnia 12 grudnia 2012 r. Komisja przyjęła sprawozdanie w sprawie stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 ⁽³⁾. W sprawozdaniu Komisja stwierdza, że zasadniczo rozporządzenie funkcjonuje dobrze, jednak pożądane byłoby usprawnienie stosowania niektórych jego przepisów, aby zwiększyć skuteczność przeprowadzania transgranicznych postępowań upadłościowych. W związku z tym, że rozporządzenie to zostało kilkakrotnie zmienione i że potrzebne są dalsze zmiany, powinno ono zostać przekształcone, aby zwiększyć jego przejrzystość.
- (2) Unia postawiła sobie cel w postaci stworzenia obszaru wolności, bezpieczeństwa oraz sprawiedliwości.
- (3) Prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego wymaga skutecznego i sprawnego funkcjonowania transgranicznych postępowań upadłościowych. Przyjęcie niniejszego rozporządzenia jest konieczne dla osiągnięcia tego celu, który wchodzi w zakres współpracy sądowej w sprawach cywilnych w rozumieniu art. 81 Traktatu.
- (4) Działalność przedsiębiorstw wykracza coraz częściej poza granice jednego państwa i podlega dlatego w coraz większym stopniu przepisom prawa Unii. Upadłość takich przedsiębiorstw ma także negatywny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego i zachodzi potrzeba przyjęcia aktu prawa unijnego przewidującego koordynację działań, które mają zostać podjęte w stosunku do majątku niewypłacalnego dłużnika.
- (5) Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego niezbędne jest unikanie zachęt dla stron do przenoszenia majątku lub postępowania sądowego z jednego państwa członkowskiego do innego w celu uzyskania korzystniejszej sytuacji prawnej ze szkodą dla ogółu wierzycieli (tzw. *forum shopping*).
- (6) Niniejsze rozporządzenie powinno obejmować przepisy określające jurysdykcję do wszczynania postępowań upadłościowych oraz do rozpatrywania pozwów wynikających bezpośrednio z postępowań upadłościowych i ściśle z nimi powiązanych. Niniejsze rozporządzenie powinno również zawierać przepisy o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń wydanych w takich postępowaniach oraz przepisy o prawie mającym zastosowanie do postępowań upadłościowych. Ponadto niniejsze rozporządzenie powinno ustanawiać zasady dotyczące koordynacji postępowań upadłościowych tego samego dłużnika lub kilku członków tej samej grupy przedsiębiorstw.
- (7) Upadłości, układy i inne podobne postępowania, a także związane z takimi postępowaniami pozwy, są wyłączone z zakresu zastosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 ⁽⁴⁾. Postępowania te powinny być objęte zakresem zastosowania niniejszego rozporządzenia. W wykładni niniejszego rozporządzenia należy maksymalnie unikać luk regulacyjnych między oboma aktami. Przy czym sam fakt, że dane krajowe postępowanie nie figuruje w załączniku A do niniejszego rozporządzenia, nie powinien oznaczać, że postępowanie to jest objęte rozporządzeniem (UE) nr 1215/2012.

⁽¹⁾ Dz.U. C 271 z 19.9.2013, s. 55.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 5 lutego 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 12 marca 2015 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 20 maja 2015 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U. L 160 z 30.6.2000, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1).

- (8) Dla osiągnięcia poprawy skuteczności i efektywności postępowań upadłościowych o transgranicznych skutkach, jest niezbędne i właściwe, aby postanowienia dotyczące jurysdykcji, uznawania oraz prawa właściwego w tym zakresie zostały zawarte w akcie prawa unijnego, który jest wiążący dla państw członkowskich oraz bezpośrednio w nich stosowany.
- (9) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do postępowań upadłościowych, które spełniają warunki określone w niniejszym rozporządzeniu, niezależnie od tego, czy dłużnik jest osobą fizyczną czy osobą prawną, przedsiębiorcą czy osobą niewykonującą działalności gospodarczej. Postępowania upadłościowe są wymienione wyczerpująco w załączniku A. W odniesieniu do krajowych postępowań wymienionych w załączniku A niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie bez dalszego badania przez sądy innego państwa członkowskiego, czy spełnione są warunki określone w niniejszym rozporządzeniu. Krajowe postępowania upadłościowe niewymienione w załączniku A nie powinny wchodzić w zakres zastosowania niniejszego rozporządzenia.
- (10) Zakres zastosowania niniejszego rozporządzenia należy rozszerzyć na postępowania, które służą naprawie przedsiębiorstw dobrze rokujących pod względem gospodarczym, ale przeżywających trudności, oraz które dają przedsiębiorcom drugą szansę. Zakres zastosowania należy w szczególności rozszerzyć na postępowania, które przewidują restrukturyzację dłużnika na etapie, gdy zachodzi jedynie prawdopodobieństwo upadłości, i na postępowania, które pozostawiają dłużnikowi pełen lub częściowy zarząd jego majątkiem i sprawami. Zakres zastosowania należy też rozszerzyć na postępowania przewidujące umorzenie lub restrukturyzację długu konsumentów i osób samozatrudnionych, na przykład przez zredukowanie kwoty do zapłaty przez dłużnika lub przedłużenie przyznanego dłużnikowi okresu spłaty. Ponieważ takie postępowania nie muszą oznaczać powołania zarządcy, powinny być objęte niniejszym rozporządzeniem, jeżeli podlegają kontroli sądowej lub nadzorowi sądowemu. W tym kontekście termin „kontrola” powinien obejmować sytuacje, w których sąd interweniuje dopiero na skutek odwołania się wierzyciela lub innych zainteresowanych stron.
- (11) Niniejsze rozporządzenie powinno także mieć zastosowanie do postępowań, w których przyznaje się tymczasowe zawieszenie rozpatrywania wniosków o egzekucję wnoszonych przez poszczególnych wierzycieli, jeżeli takie wnioski mogłyby niekorzystnie wpłynąć na negocjacje i zmniejszyć szanse na restrukturyzację przedsiębiorstwa dłużnika. Postępowania takie nie powinny mieć negatywnego skutku dla ogółu wierzycieli i, jeżeli nie da się osiągnąć porozumienia co do planu restrukturyzacji, powinny stanowić wstęp do innych postępowań objętych zakresem zastosowania niniejszego rozporządzenia.
- (12) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do postępowań, których wszczęcie podlega podaniu do publicznej wiadomości po to, by wierzyciele mogli się o nich dowiedzieć i zgłosić swoje roszczenia – co stanowi przesłankę zbiorowego charakteru postępowania – oraz by mieli możliwość zaskarżenia jurysdykcji sądu, który wszczął postępowanie.
- (13) W związku z tym z zakresu zastosowania niniejszego rozporządzenia należy wyłączyć poufne postępowania upadłościowe. W niektórych państwach członkowskich postępowania te mogą odgrywać ważną rolę, ale z uwagi na ich poufny charakter wierzyciel lub sąd znajdujący się w innym państwie członkowskim nie będzie w stanie się dowiedzieć o ich wszczęciu, przez co trudno będzie zapewnić uznawanie ich skutków w całej Unii.
- (14) Postępowania zbiorowe objęte niniejszym rozporządzeniem powinny obejmować wszystkich lub znaczną część wierzycieli, którym dłużnik jest winien całość lub istotną część swoich niespłaconych długów, pod warunkiem że nie wpływa to na roszczenia tych wierzycieli, którzy nie uczestniczą w takim postępowaniu. Zakres zastosowania niniejszego rozporządzenia powinien także obejmować postępowania, w których biorą udział tylko pieniężni wierzyciele dłużnika. Postępowania nieobjęte wszystkich wierzycieli dłużnika powinny służyć jego ratowaniu. Postępowania prowadzące do całkowitego ustania działalności dłużnika lub do likwidacji masy upadłościowej dłużnika powinny obejmować wszystkich jego wierzycieli. Ponadto fakt, że pewne postępowania upadłościowe osób fizycznych wyłączają w odniesieniu do określonych kategorii roszczeń, takich jak roszczenia alimentacyjne, możliwość umorzenia długu, nie powinien oznaczać, że postępowania takie nie są postępowaniami zbiorowymi.
- (15) Niniejsze rozporządzenie powinno także mieć zastosowanie do postępowań, które w myśl prawa niektórych państw członkowskich są wszczynane i prowadzone przez pewien czas jako postępowanie o charakterze przejściowym lub tymczasowym, dopóki sąd nie orzeknie o kontynuowaniu takiego postępowania na zasadach ogólnych. Postępowania te, choć nazywane „przejściowymi”, powinny spełniać wszystkie inne wymogi niniejszego rozporządzenia.
- (16) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do postępowań, które opierają się na prawie dotyczącym niewypłacalności. Jeżeli jednak postępowanie opiera się na ogólnym prawie spółek, które nie było tworzone wyłącznie do regulowania przypadków niewypłacalności, to nie należy uznawać, że postępowanie takie opiera się na prawie dotyczącym niewypłacalności. Podobnie cel polegający na zrestrukturyzowaniu długu nie powinien obejmować określonych postępowań, w których zadłużenie osoby fizycznej o bardzo niskim dochodzie i bardzo niskiej wartości majątku zostają umorzone, jeżeli taki rodzaj postępowania nie przewiduje w żadnym przypadku spłacenia wierzycieli.

- (17) Niniejsze rozporządzenie powinno swoim zakresem zastosowania obejmować postępowania wszczynane, gdy dłużnik ma trudności niepieniężne, pod warunkiem że trudności te powodują realne i poważne zagrożenie dla jego obecnej lub przyszłej zdolności spłaty długów wymagalnych. Skala czasowa, w której należy oceniać takie zagrożenie, może wynosić kilka miesięcy, a nawet więcej, by uwzględnić sytuacje, w których dłużnik ma trudności niepieniężne stanowiące zagrożenie dla sytuacji jego przedsiębiorstwa, a w średniej perspektywie – dla jego płynności finansowej. Może tak być na przykład, gdy dłużnik utracił niezwykle ważne dla siebie zlecenie.
- (18) Niniejsze rozporządzenie nie narusza zasad odzyskiwania pomocy państwa od niewypłacalnych przedsiębiorstw zgodnych z wykładnią zawartą w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- (19) Z zakresu zastosowania niniejszego rozporządzenia należy wyłączyć postępowania upadłościowe zakładów ubezpieczeń, instytucji kredytowych, przedsiębiorstw inwestycyjnych oraz innych firm, instytucji lub przedsiębiorstw objętych dyrektywą 2001/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾, a także przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, gdyż podlegają one szczególnym unormowaniom, a krajowe organy nadzoru dysponują szerokimi uprawnieniami interwencyjnymi.
- (20) Postępowania upadłościowe nie wymagają interwencji organu sądowego. Termin „sąd” w niniejszym rozporządzeniu powinien być zatem w niektórych przepisach rozumiany szeroko i obejmować każdą osobę lub organ uprawniony przez prawo krajowe do wszczęcia postępowania upadłościowego. Aby niniejsze rozporządzenie miało zastosowanie do danego postępowania (obejmującego działania prawne i formalności określone prawem), postępowanie to powinno nie tylko być zgodne z przepisami niniejszego rozporządzenia, ale również być oficjalnie uznawane i prawnie skuteczne w państwie członkowskim, w którym zostało ono wszczęte.
- (21) Zarządcy są zdefiniowani w niniejszym rozporządzeniu i wymienieni w załączniku B. Zarządcy powoływani bez udziału organu sądowego powinni mieć w prawie krajowym odpowiednio uregulowany status i upoważnienie do działania w postępowaniach upadłościowych. W krajowych ramach regulacyjnych należy przewidzieć odpowiednie rozwiązania odnoszące się do potencjalnego konfliktu interesów.
- (22) Niniejsze rozporządzenie uznaje fakt, że wskutek istotnych różnic w prawie materialnym nie byłoby praktyczne wprowadzenie uniwersalnego postępowania upadłościowego, które znalazłoby zastosowanie na obszarze całej Unii. Stosowanie bez wyjątku prawa państwa wszczęcia postępowania prowadziłoby wobec powyższego często do trudności. Dotyczy to przykładowo bardzo zróżnicowanych w państwach członkowskich przepisów krajowych o zabezpieczeniach wierzytelności. Również przywileje przysługujące w postępowaniu upadłościowym niektórym wierzycielom ukształtowane są w niektórych przypadkach w całkowicie różny sposób. Podczas kolejnego przeglądu niniejszego rozporządzenia konieczne będzie określenie dalszych środków, które zwiększą przywileje pracowników na szczeblu europejskim. Niniejsze rozporządzenie powinno uwzględnić takie zróżnicowane przepisy krajowe na dwa różne sposoby. Z jednej strony powinno ono przewidywać szczególnie regulacje dotyczące prawa właściwego dla praw i stosunków prawnych o szczególnym znaczeniu (np. praw rzeczowych oraz umów o pracę). Z drugiej strony, obok głównego postępowania upadłościowego w zakresie uniwersalnym, powinny być dopuszczalne także krajowe postępowania obejmujące jedynie majątek znajdujący się w państwie ich wszczęcia.
- (23) Niniejsze rozporządzenie pozwala na wszczęcie głównego postępowania upadłościowego w państwie członkowskim, w którym dłużnik posiada główny ośrodek swojej podstawowej działalności. Postępowanie to ma zakres uniwersalny, jego celem jest objęcie całego majątku dłużnika. W celu ochrony różnych interesów niniejsze rozporządzenie pozwala na wszczęcie równoległe z głównym postępowaniem upadłościowym wtórnych postępowań upadłościowych. Wtórne postępowanie upadłościowe może zostać wszczęte w państwie członkowskim, w którym dłużnik ma swój oddział. Skutki wtórnego postępowania upadłościowego ograniczone są tylko do majątku dłużnika znajdującego się w tym państwie. Bezwzględnie obowiązujące przepisy dotyczące koordynacji z głównym postępowaniem upadłościowym gwarantują niezbędną jednolitość postępowania w ramach Unii.
- (24) Jeżeli główne postępowanie upadłościowe wobec osoby prawnej lub przedsiębiorstwa wszczęto w państwie członkowskim innym niż państwo ich siedziby statutowej, powinna istnieć możliwość wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego w państwie członkowskim siedziby statutowej, pod warunkiem że dłużnik prowadzi działalność gospodarczą za pomocą zasobów ludzkich i majątkowych w tym państwie, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- (25) Niniejsze rozporządzenie stosuje się tylko do postępowań dotyczących dłużników, których główny ośrodek podstawowej działalności znajduje się na obszarze Unii.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2001/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych (Dz.U. L 125 z 5.5.2001, s. 15).

- (26) Zasady jurysdykcji zawarte w niniejszym rozporządzeniu ustanawiają tylko jurysdykcję międzynarodową, co oznacza, że określają one państwo członkowskie, którego sądy mogą wszcząć postępowanie upadłościowe. Jurysdykcja miejscowa w tym państwie członkowskim powinna zostać określona zgodnie z jego prawem krajowym.
- (27) Przed wszczęciem postępowania upadłościowego właściwy sąd powinien z urzędu sprawdzić, czy główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika lub oddział dłużnika faktycznie znajduje się na obszarze jego jurysdykcji.
- (28) Ustalając, czy główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika jest możliwy do zweryfikowania dla osób trzecich, należy zwrócić szczególną uwagę na wierzycieli i ich percepcję tego, skąd dłużnik administruje swoją działalnością. Może to wymagać w razie przeniesienia głównego ośrodka podstawowej działalności konieczności poinformowania wierzycieli w odpowiednim czasie o nowej lokalizacji, z której dłużnik prowadzi działalność, na przykład przez zaznaczenie zmiany adresu w korespondencji handlowej lub przez ogłoszenie nowej lokalizacji innymi odpowiednimi środkami.
- (29) W niniejszym rozporządzeniu należy zawrzeć szereg zabezpieczeń mających zapobiegać nielegalnemu lub nieuczciwemu wybieraniu sądu pod kątem korzystniejszej sytuacji prawnej (tzw. *forum shopping*).
- (30) Zatem domniemania, że głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest miejsce siedziby statutowej, główne miejsce prowadzenia działalności czy miejsce zwykłego pobytu, powinny mieć charakter wzruszalny; właściwy sąd państwa członkowskiego powinien starannie ocenić, czy główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika faktycznie znajduje się w danym państwie członkowskim. W przypadku przedsiębiorstwa powinna istnieć możliwość wzruszenia tego domniemania, jeżeli centralna administracja przedsiębiorstwa mieści się w innym państwie członkowskim niż jego siedziba statutowa i jeżeli całościowa ocena wszystkich istotnych okoliczności wykaże w sposób możliwy do zweryfikowania dla osób trzecich, że faktyczny główny ośrodek sprawowania zarządu i nadzoru nad przedsiębiorstwem oraz zarządzania jego interesami znajduje się w tym innym państwie członkowskim. W przypadku osoby fizycznej nieprowadzącej niezależnej działalności gospodarczej ani zawodowej powinna istnieć możliwość wzruszenia tego domniemania, na przykład gdy większość majątku dłużnika znajduje się poza państwem członkowskim miejsca jego zwykłego pobytu lub gdy można wykazać, że głównym motywem jego przeprowadzki było wystąpienie o wszczęcie postępowania upadłościowego w nowej jurysdykcji i że takie wystąpienie godziłoby materialnie w interesy wierzycieli, którzy prowadzili z dłużnikiem transakcje przed przeniesieniem.
- (31) W tym samym celu – zapobiegania nielegalnemu lub nieuczciwemu wybieraniu sądu pod kątem korzystniejszej sytuacji prawnej – domniemanie, że głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest miejsce siedziby statutowej, główne miejsce prowadzenia przez osobę działalności lub miejsce jej zwykłego pobytu, nie powinno mieć zastosowania, gdy – odpowiednio w przypadku przedsiębiorstwa, osoby prawnej lub osoby fizycznej prowadzącej niezależną działalność gospodarczą lub zawodową – dłużnik przeniósł swoją siedzibę statutową lub główne miejsce prowadzenia działalności do innego państwa członkowskiego w okresie trzech miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego, lub – w przypadku osoby fizycznej nieprowadzącej niezależnej działalności gospodarczej ani zawodowej – dłużnik przeniósł miejsce zwykłego pobytu do innego państwa członkowskiego w okresie sześciu miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego.
- (32) We wszystkich przypadkach, jeżeli okoliczności sprawy budzą wątpliwości co do jurysdykcji danego sądu, sąd ten powinien zażądać od dłużnika dodatkowych dowodów na poparcie jego twierdzeń, a jeżeli prawo mające zastosowanie do postępowania upadłościowego na to zezwala – powinien umożliwić wierzycielom dłużnika przedstawienie stanowiska w kwestii jurysdykcji.
- (33) W przypadku gdy sąd otrzymujący wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego uzna, że główny ośrodek podstawowej działalności nie znajduje się na obszarze jego jurysdykcji, nie powinien wszczynać głównego postępowania upadłościowego.
- (34) Ponadto każdy wierzyciel dłużnika powinien dysponować skuteczną możliwością zaskarżenia orzeczenia o wszczęciu postępowania upadłościowego. O skutkach zaskarżenia orzeczenia o wszczęciu postępowania upadłościowego powinno rozstrzygać prawo krajowe.
- (35) Sądy państwa członkowskiego, na terytorium którego wszczęto postępowanie upadłościowe, powinny posiadać jurysdykcję w zakresie rozpatrywania pozwów, które wynikają bezpośrednio z tego postępowania i są z nim ściśle powiązane. Pozwami tymi powinny być m.in. pozwy o stwierdzenie bezskuteczności czynności pozwanego w innych państwach członkowskich oraz pozwy w sprawie obowiązków pojawiających się w trakcie postępowania upadłościowego, takich jak wpłata zaliczki na poczet kosztów postępowania. Natomiast pozwy o

wypełnienie obowiązków wynikających z umowy, którą dłużnik zawarł przed wszczęciem postępowania, nie wynikają bezpośrednio z tego postępowania. Gdy pozew wiąże się z innym pozewem mającym za podstawę ogólne prawo cywilne lub handlowe, zarządca powinien móc wnieść oba pozwy do sądów miejsca zamieszkania pozwanego, jeżeli uzna wniesienie pozwu do takiego sądu za skuteczniejsze rozwiązanie. Tak może na przykład się zdarzyć, gdy zarządca pragnie połączyć pozew w sprawie odpowiedzialności członka kadry kierowniczej mający za podstawę prawo dotyczące niewypłacalności z pozewem mającym za podstawę prawo spółek lub ogólne prawo deliktów.

- (36) Sąd posiadający jurysdykcję dla wszczęcia głównego postępowania upadłościowego powinien być uprawniony od chwili złożenia wniosku o wszczęcie postępowania do zastosowania środków tymczasowych oraz zabezpieczających. Środki zabezpieczające, zarówno przed, jak i po rozpoczęciu postępowania upadłościowego, są ważne dla zapewnienia jego skuteczności. W związku z tym niniejsze rozporządzenie powinno przewidywać różne możliwości. Z jednej strony, sąd właściwy dla głównego postępowania upadłościowego powinien móc zastosować środki tymczasowe oraz zabezpieczające także w stosunku do przedmiotów majątkowych znajdujących się na terytorium innych państw członkowskich. Z drugiej strony, zarządca tymczasowo ustanowiony przed wszczęciem głównego postępowania upadłościowego powinien móc wystąpić w państwach członkowskich, w których znajduje się oddział dłużnika, o zastosowanie środków zabezpieczających przewidzianych przez prawo tych państw członkowskich.
- (37) Przed wszczęciem głównego postępowania upadłościowego prawo do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego w państwie członkowskim, w którym dłużnik ma oddział, powinno przysługiwać tylko wierzycielom miejscowym i organom publicznym lub powinno być ograniczone do przypadków, w których prawo państwa członkowskiego, w którym dłużnik posiada główny ośrodek swojej podstawowej działalności, nie dopuszcza wszczęcia głównego postępowania upadłościowego. Powodem tego zawężenia jest potrzeba ograniczenia do niezbędnego minimum składania wniosków o wszczęcie postępowania ubocznego przed wszczęciem głównego postępowania upadłościowego.
- (38) Po wszczęciu głównego postępowania upadłościowego niniejsze rozporządzenie nie ogranicza prawa do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego w państwie członkowskim, w którym dłużnik ma oddział. Zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym lub każda inna osoba uprawniona przez prawo krajowe danego państwa członkowskiego może wnieść o wszczęcie postępowania wtórnego.
- (39) Niniejsze rozporządzenie powinno określać zasady ustalenia położenia majątku dłużnika i zasady te powinny mieć zastosowanie do ustalania, jaki majątek podlega postępowaniu głównemu, a jaki – wtórnemu, lub do sytuacji, w których występują prawa rzeczowe osób trzecich. Niniejsze rozporządzenie powinno w szczególności przewidywać, że patent europejski o jednolitym skutku, wspólnotowy znak towarowy oraz każde inne podobne prawo (jak np. wspólnotowe prawo do ochrony odmian roślin czy wzory wspólnotowe) powinny być obejmowane jedynie głównym postępowaniem upadłościowym.
- (40) Oprócz ochrony miejscowych interesów, wtórne postępowanie upadłościowe może służyć także innym celom. Sytuacja taka może zaistnieć wtedy, gdy masa upadłościowa dłużnika jest zbyt złożona, aby zarządzać nią w całości, albo gdy różnice w właściwych systemach prawnych są tak duże, że mogą się pojawić trudności związane z rozszerzeniem skutków wynikających z prawa państwa wszczęcia postępowania na inne państwa członkowskie, w których znajduje się majątek. Z tego powodu zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym może złożyć wniosek o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego, jeżeli wymaga tego skuteczne zarządzanie masą upadłościową.
- (41) Wtórne postępowanie upadłościowe może również spowodować trudności w skutecznym zarządzaniu masą upadłościową. Dlatego niniejsze rozporządzenie określa dwie konkretne sytuacje, w których sąd otrzymujący wniosek o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego powinien móc dokonać – na wniosek zarządcy w głównym postępowaniu upadłościowym – odroczenia lub odmowy wszczęcia takiego postępowania.
- (42) Po pierwsze, niniejsze rozporządzenie daje zarządcy w głównym postępowaniu upadłościowym możliwość przedstawienia wierzycielom miejscowym zobowiązania zapewniającego, że będą oni traktowani tak samo, jak w sytuacji gdyby wtórne postępowanie upadłościowe zostało wszczęte. Zobowiązanie to musi spełnić wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu, a w szczególności musi zostać zatwierdzone przez kwalifikowaną większość wierzycieli miejscowych. Jeżeli przedstawiono zobowiązanie, sąd otrzymujący wniosek o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego powinien móc odrzucić ten wniosek, jeżeli stwierdzi, że zobowiązanie to odpowiednio chroni podstawowe interesy wierzycieli miejscowych. Przy ocenie tych interesów sąd powinien uwzględnić fakt zatwierdzenia zobowiązania przez kwalifikowaną większość wierzycieli miejscowych.
- (43) Na potrzeby przedstawienia wierzycielom miejscowym zobowiązania majątek i prawa znajdujące się w państwie członkowskim, w którym dłużnik ma oddział, powinny stanowić podkategorię masy upadłościowej i przy ich podziale lub przy podziale funduszy uzyskanych z ich likwidacji zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym powinien przestrzegać zasad kolejności zaspokajania, które przysługiwałyby wierzycielom miejscowym, gdyby w tym państwie członkowskim wszczęto wtórne postępowanie upadłościowe.

- (44) Do zatwierdzania zobowiązania powinno mieć odpowiednio zastosowanie prawo krajowe. W szczególności, gdy w prawie krajowym zasady głosowania nad przyjęciem planu restrukturyzacji wymagają uprzedniego zatwierdzenia roszczeń wierzycieli, roszczenia te należy uznać za zatwierdzone do celów głosowania w sprawie zobowiązania. Jeżeli w prawie krajowym istnieją różne procedury przyjmowania planów restrukturyzacji, państwa członkowskie powinny wskazać konkretną procedurę, która powinna obowiązywać w tym kontekście.
- (45) Po drugie, jeżeli w głównym postępowaniu upadłościowym przyznano tymczasowe zawieszenie indywidualnych postępowań egzekucyjnych, niniejsze rozporządzenie powinno dawać sądowi możliwość tymczasowego zawieszenia wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego, aby zawieszenie przyznane w ramach głównego postępowania upadłościowego nie utraciło skuteczności. Sąd powinien móc przyznać tymczasowe wstrzymanie, jeżeli uzna, że istnieją właściwe środki dla ochrony podstawowych interesów wierzycieli miejscowych. W takim przypadku wszystkich wierzycieli, na których może mieć wpływ wynik negocjacji dotyczących planu restrukturyzacji, należy poinformować o negocjacjach i należy im umożliwić udział w nich.
- (46) Aby zapewnić skuteczną ochronę interesów miejscowych, zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym nie powinien mieć możliwości nieuczciwego likwidowania ani przenoszenia masy upadłościowej znajdującej się w państwie członkowskim, w którym umieszczono oddział, zwłaszcza w celu przekreślenia szansy na skuteczne zaspokojenie takich interesów, jeżeli następnie zostało wszczęte wtórne postępowanie upadłościowe.
- (47) Niniejsze rozporządzenie nie powinno uniemożliwiać sądom państwa członkowskiego, w którym wszczęto wtórne postępowanie upadłościowe, orzekania sankcji wobec kadry kierowniczej dłużnika za naruszanie obowiązków, pod warunkiem że sądy te posiadają jurysdykcję do rozstrzygania takich sporów na mocy danego prawa krajowego.
- (48) Główne postępowanie upadłościowe i wtórne postępowanie upadłościowe mogą przyczynić się do skutecznego zarządzania masą upadłościową dłużnika lub do efektywnej likwidacji całego majątku, jeżeli istnieje odpowiednia współpraca między uczestnikami we wszystkich prowadzonych równoległe postępowaniach. Odpowiednia współpraca wymaga ścisłej współpracy poszczególnych zarządców i sądów, w szczególności poprzez wymianę wystarczającej ilości informacji. W celu zapewnienia wiodącej roli głównego postępowania upadłościowego zarządca w takim postępowaniu upadłościowym powinien posiadać szereg możliwości interweniowania w toczące się w tym samym czasie wtórne postępowanie upadłościowe. W szczególności zarządca powinien móc zaproponować plan restrukturyzacji lub układ bądź wystąpić o wstrzymanie likwidacji masy we wtórnym postępowaniu upadłościowym. W ramach współpracy zarządcy i sądy powinni uwzględniać najlepsze sposoby współpracy w sprawach dotyczących transgranicznej upadłości określone w zasadach i wytycznych komunikacji i współpracy, które zostały przyjęte przez europejskie i międzynarodowe organizacje działające w obszarze prawa dotyczącego niewypłacalności, a zwłaszcza odnośne wytyczne opracowane przez Komisję Narodów Zjednoczonych ds. Międzynarodowego Prawa Handlowego (UNCITRAL).
- (49) W ramach takiej współpracy zarządcy i sądy powinni mieć możliwość zawierania umów i protokołów ułatwiających współpracę transgraniczną w kilku równoległych postępowaniach upadłościowych tego samego dłużnika lub członków tej samej grupy przedsiębiorstw w różnych państwach członkowskich, jeżeli nie jest to sprzeczne z przepisami mającymi zastosowanie do każdego z tych postępowania. Takie umowy i protokoły mogą mieć różne formy – pisemną lub ustną – oraz różny zakres zastosowania – od ogólnego po szczegółowy, a także mogą być zawierane przez różne strony. Zwykle ogólne umowy mogą akcentować potrzebę ścisłej współpracy między stronami, nie odnosząc się do konkretnych kwestii, natomiast bardziej szczegółowe, konkretniejsze umowy mogą określać zasady prowadzenia kilku równoległych postępowań upadłościowych i mogą być zatwierdzane przez sądy biorące udział w postępowaniu, gdy wymaga tego prawo krajowe. Mogą odzwierciedlać zgodę stron na podjęcie lub powstrzymanie się od podjęcia pewnych kroków lub działań.
- (50) Podobnie sądy różnych państw członkowskich mogą współpracować poprzez koordynację powoływania zarządców. W tym kontekście sądy mogą powołać jednego zarządcę dla kilku postępowań upadłościowych tego samego dłużnika lub upadłości różnych członków grupy przedsiębiorstw, pod warunkiem że nie jest to sprzeczne z przepisami mającymi zastosowanie do każdego z tych postępowania, a zwłaszcza z ewentualnymi wymogami co do kwalifikacji i licencji zarządcy.
- (51) W niniejszym rozporządzeniu należy zapewnić skuteczne prowadzenie postępowań upadłościowych poszczególnych przedsiębiorstw wchodzących w skład grupy przedsiębiorstw.

- (52) Jeżeli wszczęto postępowania upadłościowe kilku przedsiębiorstw z tej samej grupy, powinna istnieć odpowiednia współpraca między stronami uczestniczącymi w tych postępowaniach. Poszczególni zarządcy i poszczególne sądy powinni zatem mieć podobny obowiązek wzajemnej współpracy i komunikacji, jak zarządcy i sądy uczestniczący w głównym i wtórnym postępowaniu upadłościowym dotyczących tego samego dłużnika. Współpraca między zarządcami nie powinna szkodzić interesom wierzycieli w poszczególnych postępowaniach, powinna natomiast służyć znalezieniu rozwiązania wykorzystującego synergie całej grupy.
- (53) Wprowadzenie przepisów o postępowaniu upadłościowym grup przedsiębiorstw nie powinno ograniczać możliwości sądu, by wszczęć postępowanie upadłościowe kilku przedsiębiorstw należących do tej samej grupy w jednej jurysdykcji, jeżeli uzna, że główny ośrodek podstawowej działalności tych przedsiębiorstw znajduje się w jednym państwie członkowskim. W takich przypadkach sąd powinien również móc powołać w stosownych przypadkach tego samego zarządcę we wszystkich odnośnych postępowaniach upadłościowych, pod warunkiem że nie jest to sprzeczne z przepisami mającymi do nich zastosowanie.
- (54) Aby jeszcze bardziej poprawić koordynowanie postępowania upadłościowego członków grupy przedsiębiorstw i umożliwić skoordynowaną restrukturyzację grupy, niniejsze rozporządzenie powinno wprowadzić proceduralne zasady koordynowania postępowania upadłościowego członków grupy przedsiębiorstw. W takiej koordynacji należy dążyć do zapewnienia sprawnej koordynacji, a równocześnie uszanować odrębną osobowość prawną każdego z członków grupy.
- (55) Zarządca powołany w postępowaniu upadłościowym, wszczętym względem członka grupy przedsiębiorstw, powinien móc wystąpić o wszczęcie grupowego postępowania koordynacyjnego. Niemniej jeżeli tego wymaga prawo mające zastosowanie do niewypłacalności, zarządca powinien przed złożeniem takiego wniosku uzyskać konieczne upoważnienie. We wniosku powinien określić zasadnicze elementy koordynacji, w szczególności opis planu koordynacyjnego, propozycję co do osoby, którą należy powołać na koordynatora, oraz zarys szacunkowych kosztów koordynacji.
- (56) Aby grupowe postępowanie koordynacyjne miało charakter dobrowolny, uczestniczący zarządcy powinni móc zgłosić w określonym terminie sprzeciw co do swojego udziału w postępowaniu. Aby uczestniczący zarządcy mogli podjąć przemyślaną decyzję co do udziału w grupowym postępowaniu koordynacyjnym, powinni zostać na wczesnym etapie poinformowani o zasadniczych elementach koordynacji. Niemniej każdy zarządca, który pierwotnie zgłosił sprzeciw wobec objęcia jego postępowania grupowym postępowaniem koordynacyjnym, powinien móc później wystąpić o uwzględnienie jego postępowania w postępowaniu koordynacyjnym. Koordynator powinien wtedy zdecydować, czy wniosek jest dopuszczalny. Każdy zarządca, w tym zarządca występujący z wnioskiem, powinien otrzymać informację o decyzji koordynatora i powinien mieć możliwość zaskarżenia tej decyzji przed sądem, który wszczął grupowe postępowanie koordynacyjne.
- (57) Grupowe postępowanie koordynacyjne powinno zawsze mieć na celu łatwiejsze prowadzenie postępowań upadłościowych członków grupy i nieść ogólnie pozytywne skutki dla wierzycieli. W niniejszym rozporządzeniu należy zatem zapewnić, aby sąd otrzymujący wniosek o grupowe postępowanie koordynacyjne dokonał oceny pod kątem tych kryteriów, zanim zostanie wszczęte grupowe postępowanie koordynacyjne.
- (58) Koszty grupowego postępowania koordynacyjnego nie powinny górować nad płynącymi z niego korzyściami. Dlatego konieczne jest, aby koszty koordynacji – i udział w tych kosztach przypadający na każdego członka grupy – były stosowne, proporcjonalne i racjonalne oraz by były ustalane zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego, w którym wszczęto grupowe postępowanie koordynacyjne. Uczestniczący zarządcy powinni także móc kontrolować te koszty już na wczesnym etapie postępowania. Jeżeli tego wymaga prawo krajowe, kontrolowanie kosztów na wczesnym etapie postępowania może wymagać od zarządcy, by wystąpił o zgodę do sądu lub zgromadzenia wierzycieli.
- (59) Jeżeli koordynator uzna, że wykonywanie jego zadań wiąże się z kosztami znacznie większymi niż pierwotny koszt szacunkowy, a w każdym przypadku – gdy koszty te przekraczają 10 % kosztów szacunkowych, koordynator powinien otrzymać na przekroczenie tych kosztów zgodę sądu, który wszczął grupowe postępowanie koordynacyjne. Przed wydaniem decyzji sąd, który wszczął grupowe postępowanie koordynacyjne, powinien zapewnić możliwość bycia wysłuchanym uczestniczącym zarządcą, tak by umożliwić im wyrażenie swojego zdania na temat zasadności wniosku koordynatora.

- (60) W przypadku członków grupy przedsiębiorstw, którzy nie uczestniczą w grupowym postępowaniu koordynacyjnym, niniejsze rozporządzenie powinno także przewidywać alternatywny mechanizm pozwalający na skoordynowaną restrukturyzację grupy. Zarządca powołany w postępowaniu upadłościowym członka grupy przedsiębiorstw powinien móc wystąpić o wstrzymanie każdej czynności związanej z likwidacją masy upadłościowej w postępowaniach wszczętych względem innych członków grupy, którzy nie podlegają grupowemu postępowaniu koordynacyjnemu. Możliwość wystąpienia o takie wstrzymanie powinna istnieć tylko wtedy, gdy przedstawiono plan restrukturyzacji dla odnośnych członków grupy, gdy plan taki jest korzystny dla wierzycieli w postępowaniu, w stosunku do którego wystąpiono o wstrzymanie, oraz gdy wstrzymanie takie jest konieczne, by plan mógł zostać właściwie zrealizowany.
- (61) Niniejsze rozporządzenie nie powinno uniemożliwiać państwom członkowskim ustanawiania krajowych przepisów uzupełniających przepisy o współpracy, komunikacji i koordynacji dotyczące upadłości członków grupy przedsiębiorstw, określone w niniejszym rozporządzeniu, pod warunkiem że takie krajowe przepisy obejmą swoim zakresem zastosowania tylko jurysdykcję krajową, a ich stosowanie nie umniejsza skuteczności przepisów określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (62) Przepisy o współpracy, komunikacji i koordynacji w razie upadłości członków grupy przedsiębiorstw określone w niniejszym rozporządzeniu powinny mieć zastosowanie tylko wtedy, gdy postępowania względem różnych członków tej samej grupy przedsiębiorstw wszczęto w co najmniej dwóch państwach członkowskich.
- (63) Każdy wierzyciel mający miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedzibę statutową w Unii powinien być uprawniony do zgłoszenia swoich wierzytelności w każdym postępowaniu upadłościowym wszczętym w Unii względem majątku jego dłużnika. Powinno to także mieć zastosowanie do organów podatkowych i instytucji ubezpieczenia społecznego. Niniejsze rozporządzenie nie powinno uniemożliwiać zarządcy zgłoszenia wierzytelności w imieniu pewnych grup wierzycieli, na przykład pracowników, jeżeli przewiduje to prawo krajowe. Aby jednak zapewnić równe traktowanie wierzycieli, podział funduszków powinien być skoordynowany. Każdy wierzyciel powinien móc zatrzymać to, co otrzymał w toku postępowania upadłościowego, lecz powinien być uprawniony do udziału w podziale całości majątku w innym postępowaniu tylko pod warunkiem że wierzyciele będący w tej samej sytuacji uzyskali tę samą część swoich wierzytelności.
- (64) Ważne jest, by wierzyciele mający miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedzibę statutową w Unii byli informowani o wszczęciu postępowania upadłościowego względem majątku ich dłużnika. Aby zapewnić sprawne przekazywane informacji wierzycielom, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1393/2007⁽¹⁾ nie powinno mieć zastosowania w sytuacjach, w których niniejsze rozporządzenie mówi o obowiązku informowania wierzycieli. Stosowanie standardowych formularzy dostępnych we wszystkich językach urzędowych instytucji Unii powinno ułatwić wierzycielom zgłaszanie wierzytelności w postępowaniach wszczętych w innym państwie członkowskim. Skutki złożenia niekompletnego standardowego formularza powinny być regulowane przez prawo krajowe.
- (65) Niniejsze rozporządzenie powinno przewidywać bezpośrednie uznanie orzeczeń dotyczących wszczęcia, prowadzenia oraz zakończenia postępowań upadłościowych wchodzących w jego zakres zastosowania oraz orzeczeń wydanych w bezpośrednim związku z takimi postępowaniami upadłościowymi. Automatyczne uznanie powinno zatem oznaczać, że skutki wynikające z postępowania na podstawie prawa państwa członkowskiego, w którym wszczęto postępowanie, rozciągają się na wszystkie inne państwa członkowskie. Uznawanie orzeczeń wydanych przez sądy państw członkowskich powinno się opierać na zasadzie wzajemnego zaufania. W tym celu przyczyny odmowy uznania powinny być ograniczone do niezbędnego minimum. Według tej zasady powinien również być rozwiązany każdy spór w sytuacji, w której sądy dwóch państw członkowskich uważają się za właściwe do wszczęcia głównego postępowania upadłościowego. Orzeczenie sądu, który jako pierwszy wszczął postępowanie powinno zostać uznane w pozostałych państwach członkowskich, bez możliwości badania orzeczenia sądu przez te państwa członkowskie.
- (66) W zakresie swojej regulacji niniejsze rozporządzenie powinno określić jednolite normy kolizyjne zastępujące – w zakresie ich zastosowania – krajowe przepisy prawa prywatnego międzynarodowego. O ile nie postanowiono inaczej, zastosowanie powinno znaleźć prawo państwa członkowskiego wszczęcia postępowania (*lex concursus*). Powyższa norma kolizyjna powinna dotyczyć zarówno głównego postępowania upadłościowego, jak i postępowań miejscowych. *Lex concursus* określa wszystkie procesowe i materialne skutki postępowania upadłościowego w odniesieniu do dotkniętych nimi osób oraz stosunków prawnych. Określa ono wszystkie przesłanki wszczęcia, prowadzenia oraz zakończenia postępowania upadłościowego.
- (67) Automatyczne uznanie postępowania upadłościowego, do którego co do zasady stosuje się prawo państwa wszczęcia postępowania może kolidować z przepisami innych państw członkowskich o dokonywaniu czynności prawnych. W celu ochrony zaufania oraz pewności obrotu w państwach członkowskich innych niż państwo wszczęcia postępowania należy przewidzieć szereg wyjątków od ogólnej zasady.

(1) Rozporządzenie (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (doręczanie dokumentów) oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (Dz.U. L 324 z 10.12.2007, s. 79).

- (68) Szczególna potrzeba wprowadzenia regulacji odstępującej od stosowania prawa państwa wszczęcia postępowania istnieje w przypadku praw rzeczowych, jako że prawa te mają szczególne znaczenie dla udzielania kredytu. Ustanowienie, skuteczność i zakres praw rzeczowych powinny być zatem z reguły określane zgodnie z prawem miejsca położenia rzeczy i nie powinny zostać naruszone przez wszczęcie upadłościowego. Uprawniony z tytułu prawa rzeczowego powinien w dalszym ciągu móc dochodzić swojego prawa wyłączenia z masy lub odrębnego zaspokojenia z przedmiotu zabezpieczenia. W przypadku, gdy na składnikach majątkowych znajdujących się w państwie członkowskim istnieją prawa rzeczowe przewidziane prawem miejsca ich położenia, ale główne postępowanie upadłościowe prowadzone jest w innym państwie członkowskim, zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym powinien być uprawniony do zgłoszenia wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego w państwie, w którym istnieją prawa rzeczowe, o ile dłużnik ma tam oddział. Jeżeli wtórne postępowanie upadłościowe nie zostanie wszczęte, wszelka nadwyżka ze zbycia składnika majątkowego obciążonego prawem rzeczowym powinna zostać przekazana zarządcy w głównym postępowaniu upadłościowym.
- (69) Niniejsze rozporządzenie przewiduje kilka sytuacji, w których sąd może wstrzymać wszczęcie postępowania lub wstrzymać postępowanie egzekucyjne. Żadne takie wstrzymanie nie powinno mieć wpływu na prawa rzeczowe wierzycieli lub stron trzecich.
- (70) Jeżeli zgodnie z prawem państwa wszczęcia postępowania nie jest dopuszczalne potrącenie wierzytelności, wierzyciel powinien mimo to być uprawniony do potrącenia, jeżeli jest ono możliwe zgodnie z prawem właściwym dla wierzytelności niewypłacalnego dłużnika. W ten sposób potrącenie otrzyma pewnego rodzaju funkcję gwarancyjną opierającą się na przepisach prawnych, z których zastosowaniem dany wierzyciel mógł się liczyć w momencie powstania wierzytelności.
- (71) Potrzeba szczególnej ochrony zachodzi również w przypadku systemów płatności oraz rynków finansowych, na przykład w odniesieniu do występujących w takich systemach umów o kompensowanie oraz klauzul nettingu, jak również zbywania papierów wartościowych oraz zabezpieczeń ustanawianych dla takich operacji, w szczególności zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 98/26/WE⁽¹⁾. Operacje takie powinny dlatego podlegać wyłącznie prawu, które stosuje się do danego systemu lub rynku. Celem tego prawa jest zapobieżenie w przypadku upadłości jednej ze stron operacji możliwości zmiany mechanizmów płatności i rozliczania operacji przewidzianych w systemach płatności i rozrachunku lub na regulowanych rynkach finansowych państw członkowskich. Dyrektywa 98/26/WE zawiera przepisy szczególne, które powinny mieć pierwszeństwo przed ogólnymi zasadami zawartymi w niniejszym rozporządzeniu.
- (72) W celu ochrony pracowników oraz stosunków pracy, skutki postępowania upadłościowego na utrzymanie lub zakończenie stosunków pracy, jak i na prawa i obowiązki wszystkich stron takiego stosunku pracy, powinny być określone przez prawo właściwe dla danej umowy o pracę zgodnie z ogólnymi normami kolizyjnymi. Ponadto, gdy zakończenie stosunku pracy wymaga zgody sądu lub organu administracyjnego, jurysdykcję do wydawania takiej zgody powinno zachować państwo członkowskie, w którym mieści się oddział dłużnika, nawet jeżeli w tym państwie członkowskim nie wszczęto postępowania upadłościowego. Wszelkie pozostałe kwestie w zakresie prawa dotyczącego niewypłacalności – przykładowo, czy roszczenia pracowników są chronione przez ich uprzywilejowanie oraz zakres takiego uprzywilejowania – są określane przez prawo państwa członkowskiego, w którym wszczęto postępowanie upadłościowe (główne lub wtórne) z wyjątkiem przypadków, gdy w celu uniknięcia wtórnego postępowania upadłościowego przedstawiono zobowiązanie zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
- (73) Prawem mającym zastosowanie do wpływu postępowania upadłościowego na wszelkie zawisłe postępowania sądowe lub polubowne, które dotyczą przedmiotu lub prawa wchodzącego w skład masy upadłościowej dłużnika, powinno być prawo państwa członkowskiego, w którym toczy się postępowanie sądowe lub w którym ma siedzibę organ polubowny. Zasada ta nie powinna jednak wpływać na krajowe przepisy o uznawaniu i egzekwowaniu wyroków sądu polubownego.
- (74) W odniesieniu do niektórych przepisów niniejszego rozporządzenia należy przewidzieć konieczną elastyczność, tak aby uwzględnić szczególne zasady procesowe systemów sądowych niektórych państw członkowskich. Dlatego zawarte w niniejszym rozporządzeniu odniesienia do powiadomienia dokonywanego przez organ sądowy państwa członkowskiego powinny obejmować – gdy zasady procesowe państwa członkowskiego tego wymagają – także nakaz takiego organu sądowego, by dokonać tego powiadomienia.
- (75) Ze względów gospodarczych zasadnicza treść orzeczenia o wszczęciu postępowania powinna zostać – na wniosek zarządcy – ogłoszona w państwie członkowskim innym niż państwo sądu, który wydał to orzeczenie. Jeżeli w danym państwie członkowskim istnieje oddział dłużnika, tego rodzaju ogłoszenie powinno być obowiązkowe. W żadnym przypadku ogłoszenie nie powinno być jednak warunkiem wstępnym uznania zagranicznego postępowania.

(1) Dyrektywa 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych (Dz.U. L 166 z 11.6.1998, s. 45).

- (76) Aby poprawić informowanie odpowiednich wierzycieli i sądów oraz zapobiec wszczynaniu równoległych postępowań upadłościowych, państwa członkowskie powinny mieć obowiązek ogłaszania w publicznie dostępnych rejestrach elektronicznych odpowiednich informacji o sprawach dotyczących transgranicznej upadłości. Aby ułatwić dostęp do takich informacji wierzycielom i sądom mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w innych państwach członkowskich, należy w niniejszym rozporządzeniu przewidzieć wzajemne połączenie takich rejestrów upadłości za pośrednictwem europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość”. Państwa członkowskie powinny móc ogłaszać odpowiednie informacje w kilku rejestrach oraz powinna istnieć możliwość połączenia więcej niż jednego rejestru z danego państwa członkowskiego.
- (77) Niniejsze rozporządzenie powinno określać minimalny zakres informacji, które należy ogłaszać w rejestrach upadłości. Nie należy uniemożliwiać państwom członkowskim zamieszczania dodatkowych informacji. W przypadku gdy dłużnik jest osobą fizyczną, powinien istnieć obowiązek wskazania w rejestrach upadłości wyłącznie numeru wpisu do rejestru, jeżeli dłużnik prowadzi niezależną działalność gospodarczą lub zawodową. Ten numer wpisu do rejestru należy rozumieć jako indywidualny numer wpisu jego niezależnej działalności gospodarczej lub zawodowej do rejestru handlowego, jeżeli dotyczy.
- (78) Dla wierzycieli ważne są informacje o określonych aspektach postępowania upadłościowego, takie jak termin zgłaszania wierzytelności lub termin zaskarżania orzeczeń. Nie należy jednak w niniejszym rozporządzeniu zobowiązywać państw członkowskich do indywidualnego obliczania tych terminów. Należy umożliwić państwom członkowskim wypełnienie ich obowiązków przez zamieszczenie hiperłączy do europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość”, na którym będą podane klarowne informacje o zasadach obliczania tych terminów.
- (79) Aby zapewnić odpowiednią ochronę informacji o osobach fizycznych, które nie prowadzą niezależnej działalności gospodarczej ani zawodowej, państwa członkowskie powinny móc uzależnić dostęp do tych informacji od dodatkowych kryteriów wyszukiwania, takich jak osobisty numer identyfikacyjny dłużnika, adres, data urodzenia lub terytorialna jurysdykcja sądu, albo uzależnić go od wystąpienia z wnioskiem do właściwego organu lub od weryfikacji, czy istnieje zasadna potrzeba dostępu do tych informacji.
- (80) Państwom członkowskim należy także zezwolić, aby w swoich rejestrach upadłości nie zamieszczały informacji o osobach fizycznych nieprowadzących niezależnej działalności gospodarczej ani zawodowej. W takich przypadkach państwa członkowskie powinny zapewnić, aby odpowiednie informacje zostały przekazane wierzycielom w indywidualnym powiadomieniu i aby postępowania nie miały wpływu na roszczenia wierzycieli, którzy tych informacji nie otrzymali.
- (81) Może zaistnieć sytuacja, że niektóre zainteresowane osoby nie wiedzą o wszczęciu postępowania upadłościowego i w dobrej wierze działają w sposób sprzeczny z nowymi okolicznościami. W celu ochrony takich osób, które nie wiedząc o wszczęciu zagranicznego postępowania dokonują zapłaty do rąk dłużnika, chociaż powinni oni byli dokonać zapłaty do rąk zagranicznego zarządcy, powinno zostać przewidziane, że taka zapłata zwalnia ze zobowiązania.
- (82) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽¹⁾.
- (83) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych ani zasad uznanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W szczególności niniejsze rozporządzenie ma promować stosowanie art. 8, 17 i 47 dotyczących, odpowiednio, ochrony danych osobowych, prawa własności oraz prawa do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu.
- (84) Do przetwarzania danych osobowych w ramach niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE ⁽²⁾ oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001 ⁽³⁾.
- (85) Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla rozporządzenia Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

⁽²⁾ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów (Dz.U. L 124 z 8.6.1971, s. 1).

- (86) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast – ze względu na stworzenie ram prawnych dla właściwego przeprowadzania transgranicznych postępowań upadłościowych – możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (87) Zgodnie z art. 3 i art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do od przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Zjednoczone Królestwo i Irlandia poinformowały o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.
- (88) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia i nie jest nim związana ani go nie stosuje.
- (89) Skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię dnia 27 marca 2013 r. ⁽¹⁾,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Zakres zastosowania

1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do publicznych postępowań zbiorowych – w tym do postępowań przejściowych – określonych w prawie dotyczącym niewypłacalności i w których do celów naprawczych, celów restrukturyzacji długu, reorganizacji lub likwidacji:

- całkowicie lub częściowo odebrano dłużnikowi zarząd majątkiem i powołano zarządcę;
- majątek i sprawy dłużnika poddano kontroli sądowej lub nadzorowi sądowemu; lub
- na podstawie orzeczenia sądu lub z mocy prawa zostaje przyznane tymczasowe wstrzymanie indywidualnego postępowania egzekucyjnego, by umożliwić negocjacje między dłużnikiem a jego wierzycielami, pod warunkiem że w postępowaniach, w których przyznano tymczasowe wstrzymanie egzekucji, przewidziane zostaną właściwe środki dla ochrony ogółu wierzycieli, oraz, jeżeli nie nastąpi porozumienie, postępowania te poprzedzają jedno z postępowań, o których mowa w lit. a) lub b).

Jeżeli postępowania, o których mowa w niniejszym ustępie, można wszcząć w sytuacji, w której zachodzi jedynie prawdopodobieństwo niewypłacalności, ich celem musi być uniknięcie niewypłacalności dłużnika lub uniknięcie ustania jego działalności gospodarczej.

Postępowania, o których mowa w niniejszym ustępie, są wymienione w załączniku A.

2. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do postępowań, o których mowa w ust. 1, które dotyczą:

- zakładów ubezpieczeń;
- instytucji kredytowych;
- przedsiębiorstw inwestycyjnych i innych przedsiębiorstw, instytucji i spółek, o ile są one objęte dyrektywą 2001/24/WE; lub
- przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia:

- „postępowanie zbiorowe” oznacza postępowanie obejmujące wszystkich lub znaczną część wierzycieli dłużnika, pod warunkiem że w tym ostatnim przypadku postępowanie nie wpływa na roszczenia wierzycieli nieobjętych postępowaniem;

⁽¹⁾ Dz.U. C 358 z 7.12.2013, s. 15.

- 2) „przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania” oznaczają przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE ⁽¹⁾ oraz alternatywne fundusze inwestycyjne (AFI) w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE ⁽²⁾;
- 3) „dłużnik sprawujący zarząd własny” oznacza dłużnika, wobec którego wszczęto postępowanie upadłościowe, ale niekoniecznie powodujące wyznaczenie zarządcy lub całkowite przeniesienie praw i obowiązków co do zarządzania majątkiem dłużnika na zarządcę, przez co dłużnik zachowuje całkowity lub przynajmniej częściowy zarząd swoim majątkiem i swoimi sprawami;
- 4) „postępowanie upadłościowe” oznacza postępowanie wymienione w załączniku A;
- 5) „zarządca” oznacza osobę lub podmiot, których zadaniem – także w postępowaniu przejściowym – jest:
- (i) sprawdzenie i uznanie wiarygodności zgłoszonych w postępowaniu upadłościowym;
 - (ii) reprezentowanie zbiorowego interesu wierzycieli;
 - (iii) zarządzanie w całości lub w części majątkiem, co do którego odebrano zarząd dłużnikowi;
 - (iv) przeprowadzenie likwidacji majątku, o którym mowa w ppkt (iii); lub
 - (v) nadzorowanie zarządu własnego dłużnika.
- Wykaz osób i podmiotów, o których mowa w akapicie pierwszym, znajduje się w załączniku B;
- 6) „sąd” oznacza:
- (i) w art. 1 ust. 1 lit. b) i c), art. 4 ust. 2, art. 5 i 6, art. 21 ust. 3, art. 24 ust. 2 lit. j), art. 36 i 39 oraz art. 61–77 organ sądowy państwa członkowskiego;
 - (ii) we wszystkich pozostałych artykułach – organ sądowy lub inny właściwy organ państwa członkowskiego uprawniony do wszczęcia postępowania upadłościowego, do potwierdzenia takiego wszczęcia lub do wydawania orzeczeń w toku takiego postępowania;
- 7) „orzeczenie o wszczęciu postępowania upadłościowego” obejmuje:
- (i) orzeczenie właściwego sądu o wszczęciu postępowania upadłościowego lub o potwierdzeniu wszczęcia takiego postępowania; oraz
 - (ii) orzeczenie sądu o powołaniu zarządcy;
- 8) „chwila wszczęcia postępowania” oznacza chwilę, z którą orzeczenie o wszczęciu postępowania upadłościowego staje się skuteczne, niezależnie od tego, czy jest ono prawomocne;
- 9) „państwo członkowskie, w którym znajduje się przedmiot majątkowy” oznacza:
- (i) w przypadku akcji imiennych w spółkach, innych niż te, o których mowa w ppkt (ii) – państwo członkowskie, na którego terytorium swoją siedzibę statutową ma spółka, która wyemitowała akcje;
 - (ii) w przypadku instrumentów finansowych, do których tytuł prawny jest potwierdzony wpisem w rejestrze lub na rachunku utrzymywanym przez pośrednika lub w jego imieniu („zdematerializowany papier wartościowy”) – państwo członkowskie, w którym prowadzony jest rejestr, w którym dokonano tych wpisów, lub rachunek, na który dokonano tych wpisów;
 - (iii) w przypadku środków pieniężnych na rachunkach w instytucji kredytowej – państwo członkowskie wskazane w numerze IBAN danego rachunku, a w przypadku środków pieniężnych na rachunkach w instytucji kredytowej nieposiadającej numeru IBAN – państwo członkowskie, w którym mieści się centralna administracja instytucji kredytowej prowadzącej rachunek, a jeżeli rachunek prowadzi filia, agencja czy inna placówka – państwo członkowskie, w którym ta filia, agencja czy inna placówka się mieści;
 - (iv) w przypadku przedmiotów oraz praw, co do których własność lub tytuł prawny wpisywany jest do publicznego rejestru innego niż określony w ppkt (i) – państwo członkowskie, którego właściwości podlega prowadzenie tego rejestru;
 - (v) w przypadku patentów europejskich – państwo członkowskie, względem którego patent został udzielony;

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) (Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 32).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010 (Dz.U. L 174 z 1.7.2011, s. 1).

- (vi) w przypadku praw autorskich i praw pokrewnych – państwo członkowskie, na którego terytorium właściciel takich praw ma miejsce zwykłego pobytu lub siedzibę statutową;
 - (vii) w przypadku przedmiotów materialnych innych niż określone w ppkt (i)–(iv) – państwo członkowskie, na którego terytorium dany przedmiot się znajduje;
 - (viii) w przypadku roszczeń przeciwko osobie trzeciej innych niż roszczenia dotyczące majątku określonego w ppkt (iii) – państwo członkowskie, na którego terytorium osoba trzecia zobowiązana do ich zaspokojenia ma główny ośrodek swojej podstawowej działalności w rozumieniu art. 3 ust. 1;
- 10) „oddział” oznacza każde miejsce działalności, w którym dłużnik wykonuje lub w ostatnich trzech miesiącach przed złożeniem wniosku o wszczęcie głównego postępowania upadłościowego wykonywał przy wykorzystaniu zasobów ludzkich i majątkowych działalność gospodarczą niemającą charakteru tymczasowego;
 - 11) „wierzyciel miejscowy” oznacza wierzyciela, którego roszczenia przeciwko dłużnikowi powstały w związku z działalnością lub są związane z działalnością oddziału znajdującego się w innym państwie członkowskim niż państwo członkowskie, w którym znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika;
 - 12) „wierzyciel zagraniczny” oznacza wierzyciela, którego miejsce zwykłego pobytu, miejsce zamieszkania lub siedziba statutowa znajduje się w innym państwie członkowskim niż państwo wszczęcia postępowania, w tym organy podatkowe i organy ubezpieczenia społecznego państwa członkowskiego;
 - 13) „grupa przedsiębiorstw” oznacza jednostkę dominującą i jej wszystkie jednostki zależne;
 - 14) „jednostka dominująca” oznacza jednostkę, która bezpośrednio albo pośrednio kontroluje co najmniej jedną jednostkę zależną. Jednostka sporządzająca skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE ⁽¹⁾ jest uznawana za jednostkę dominującą.

Artykuł 3

Jurysdykcja międzynarodowa

1. Sądy państwa członkowskiego, na którego terytorium znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika, posiadają jurysdykcję do wszczęcia postępowania upadłościowego („główne postępowanie upadłościowe”). Głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest miejsce, w którym dłużnik regularnie zarządza swoją działalnością o charakterze ekonomicznym i które jako takie jest rozpoznawalne dla osób trzecich.

W przypadku spółki lub osoby prawnej domniemywa się, wobec braku dowodu przeciwnego, że głównym ośrodkiem ich podstawowej działalności jest miejsce siedziby statutowej. Domniemanie takie ma zastosowanie tylko wtedy, gdy siedziba statutowa nie została przeniesiona do innego państwa członkowskiego w okresie trzech miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego.

W przypadku osoby fizycznej prowadzącej niezależną działalność gospodarczą lub zawodową domniemywa się, wobec braku dowodu przeciwnego, że głównym ośrodkiem jej podstawowej działalności jest główne miejsce wykonywania tej działalności. Domniemanie takie ma zastosowanie tylko wtedy, gdy główne miejsce wykonywania działalności nie zostało przeniesione do innego państwa członkowskiego w okresie trzech miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego.

W przypadku każdej innej osoby fizycznej domniemywa się, wobec braku dowodu przeciwnego, że głównym ośrodkiem jej podstawowej działalności jest miejsce zwykłego pobytu tej osoby. Domniemanie takie ma zastosowanie tylko wtedy, gdy miejsce zwykłego pobytu nie zostało przeniesione do innego państwa członkowskiego w okresie sześciu miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego.

2. Jeżeli dłużnik ma główny ośrodek swojej podstawowej działalności na terytorium państwa członkowskiego, sądy innego państwa członkowskiego są uprawnione do wszczęcia postępowania upadłościowego tylko wtedy, gdy dłużnik ma na terytorium tego innego państwa członkowskiego swój oddział. Skutki tego postępowania są ograniczone do majątku dłużnika znajdującego się na terytorium tego ostatniego państwa członkowskiego.

3. W przypadku wszczęcia postępowania upadłościowego zgodnie z ust. 1 każde postępowanie wszczęte później zgodnie z ust. 2 jest wtórnym postępowaniem upadłościowym.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

4. Uboczne postępowanie upadłościowe, o którym mowa w ust. 2, można wszcząć przed wszczęciem głównego postępowania upadłościowego zgodnie z ust. 1 jedynie w przypadku gdy:

- a) wszczęcie postępowania upadłościowego zgodnie z ust. 1 jest niemożliwe ze względu na wymagania przewidziane w prawie państwa członkowskiego, na którego terytorium znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika; lub
- b) o wszczęcie ubocznego postępowania upadłościowego wnosi:
 - (i) wierzyciel, którego roszczenia powstały w związku z działalnością lub są związane z działalnością oddziału znajdującego się na terytorium państwa członkowskiego, w którym wnosi się o wszczęcie postępowania ubocznego; lub
 - (ii) organ publiczny, który w myśl prawa państwa członkowskiego na terytorium którego znajduje się oddział ma prawo wnosić o wszczęcie postępowania upadłościowego.

W przypadku wszczęcia głównego postępowania upadłościowego postępowanie uboczne staje się wtórnym postępowaniem upadłościowym.

Artykuł 4

Badanie jurysdykcji

1. Sąd, do którego wpłynął wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego, ustala z urzędu, czy posiada jurysdykcję zgodnie z art. 3. W orzeczeniu o wszczęciu postępowania upadłościowego określa się podstawy jurysdykcji sądu, a w szczególności, czy wynika ona z art. 3 ust. 1 czy z art. 3 ust. 2.
2. Niezależnie od ust. 1, jeżeli postępowanie upadłościowe wszczyna się zgodnie z prawem krajowym bez orzeczenia sądu, państwo członkowskie może powierzyć zarządcy powołanemu w takim postępowaniu upadłościowym zbadanie, czy państwo członkowskie, w którym zawisł wniosek o wszczęcie postępowania, posiada jurysdykcję zgodnie z art. 3. Jeżeli wspomniane państwo członkowskie posiada jurysdykcję, zarządca określa w decyzji o wszczęciu postępowania podstawy jurysdykcji, a w szczególności, czy wynika ona z art. 3 ust. 1 czy z art. 3 ust. 2.

Artykuł 5

Sądowa kontrola orzeczenia o wszczęciu głównego postępowania upadłościowego

1. Dłużnik lub każdy wierzyciel może zaskarżyć przed sądem orzeczenie o wszczęciu głównego postępowania upadłościowego, powołując się na podstawy dotyczące jurysdykcji.
2. Orzeczenie o wszczęciu głównego postępowania upadłościowego może zostać zaskarżone przez strony inne niż określone w ust. 1 lub z powodów innych niż brak jurysdykcji, jeżeli tak przewiduje prawo krajowe.

Artykuł 6

Jurysdykcja w sprawach wynikających bezpośrednio z postępowania upadłościowego i ściśle z nim powiązanych

1. Sądy państwa członkowskiego, na którego terytorium wszczęto zgodnie z art. 3 postępowanie upadłościowe, mają jurysdykcję w sprawach wynikających bezpośrednio z tego postępowania i z nim ściśle powiązanych, takich jak sprawa o stwierdzenie bezskuteczności czynności prawnej.
2. Jeżeli powództwo w sprawach, o których mowa w ust. 1, jest powiązane z powództwem w sprawach cywilnych i handlowych wniesionym przeciwko temu samemu pozwanemu, zarządca może wnieść oba pozwy do sądów państwa członkowskiego, na którego terytorium pozwany ma miejsce zamieszkania lub – jeżeli pozew wniesiono przeciwko kilku pozwany – do sądów państwa członkowskiego, na którego terytorium którykolwiek z nich ma miejsce zamieszkania, pod warunkiem że sądy te posiadają jurysdykcję na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1215/2012.

Akapit pierwszy ma zastosowanie do dłużnika sprawującego zarząd własny, pod warunkiem że prawo krajowe pozwala dłużnikowi sprawującemu zarząd własny wnosić pozwy na rzecz masy upadłościowej.

3. Do celów ust. 2 sprawy uznaje się za powiązane, jeżeli związek między nimi jest tak ścisły, że celowe jest ich łączne rozpatrzenie i rozstrzygnięcie, tak by uniknąć ryzyka zapadnięcia sprzecznych orzeczeń w odrębnych postępowaniach.

Artykuł 7

Prawo właściwe

1. O ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, dla postępowania upadłościowego i jego skutków właściwe jest prawo państwa członkowskiego, w którym zostaje wszczęte postępowanie („państwo wszczęcia postępowania”).
2. Prawo państwa wszczęcia postępowania określa przesłanki wszczęcia postępowania upadłościowego, sposób jego prowadzenia i zakończenia. W szczególności określa ono:
 - a) dłużników, w stosunku do których może być prowadzone postępowanie upadłościowe;
 - b) mienie wchodzące w skład masy upadłościowej oraz sposób postępowania z mieniem nabytym przez dłużnika po wszczęciu postępowania upadłościowego;
 - c) uprawnienia dłużnika i zarządcy;
 - d) przesłanki skuteczności potrącenia;
 - e) skutki postępowania upadłościowego co do niewykonanych umów dłużnika;
 - f) wpływ postępowania upadłościowego na środki dochodzenia praw przez poszczególnych wierzycieli, z wyłączeniem zawisłych postępowań sądowych;
 - g) jakie wierzytelności mogą być zgłoszone do masy upadłościowej dłużnika oraz sposób postępowania z wierzytelnościami powstałymi po wszczęciu postępowania upadłościowego;
 - h) zasady zgłaszania, weryfikacji i uznania wierzytelności;
 - i) zasady podziału środków uzyskanych z likwidacji majątku, kolejność zaspokojenia wierzytelności oraz prawa wierzycieli, którzy po wszczęciu postępowania upadłościowego zostali częściowo zaspokojeni na podstawie prawa rzeczowego lub wskutek potrącenia;
 - j) przesłanki oraz skutki zakończenia postępowania upadłościowego, w szczególności w drodze układu;
 - k) prawa wierzycieli po zakończeniu postępowania upadłościowego;
 - l) kto ponosi koszty postępowania upadłościowego łącznie z poniesionymi wydatkami;
 - m) zasady dotyczące nieważności, zaskarżania lub względnej bezskuteczności czynności prawnych dokonanych ze szkodą dla ogółu wierzycieli.

Artykuł 8

Prawa rzeczowe osób trzecich

1. Wszczęcie postępowania upadłościowego nie narusza praw rzeczowych wierzycieli lub osób trzecich na materialnych lub niematerialnych, ruchomych lub nieruchomych składnikach majątku dłużnika – zarówno na określonych przedmiotach, jak i na zbiorze nieokreślonych przedmiotów o zmiennym składzie – które w chwili wszczęcia postępowania znajdują się na terytorium innego państwa członkowskiego.
2. Prawa, o których mowa w ust. 1, oznaczają w szczególności:
 - a) prawo zbycia lub polecenia zbycia rzeczy w celu uzyskania zaspokojenia roszczenia z dochodów ze sprzedaży lub przychodów z tych rzeczy, w szczególności tytułem zastawu lub hipoteki;
 - b) wyłączne prawo ściągania należności, w szczególności prawo gwarantowane przez prawo zastawu w odniesieniu do należności lub poprzez przewłaszczenie należności przez gwarancje;
 - c) prawo roszczenia do rzeczy lub wymóg przywrócenia do stanu poprzedniego przez każdego, kto je posiada lub z nich korzysta sprzecznie z życzeniem strony do tego uprawnionej;
 - d) prawo rzeczowe do pobierania pożytków z rzeczy.
3. Wpisane do publicznego rejestru i skuteczne wobec osób trzecich uprawnienie do uzyskania prawa rzeczowego w rozumieniu ust. 1, jest traktowane jako prawo rzeczowe.

4. Ust. 1 nie narusza nieważności, zaskarżalności lub względnej bezskuteczności czynności prawnej zgodnie z art. 7 ust. 2 lit. m).

Artykuł 9

Potrącenie

1. Wszczęcie postępowania upadłościowego nie narusza uprawnienia wierzyciela do potrącenia swoich wierzytelności z wierzytelnościami dłużnika, jeżeli potrącenie takie jest dopuszczalne zgodnie z prawem właściwym dla wierzytelności niewypłacalnego dłużnika.

2. Ust. 1 nie narusza nieważności, zaskarżalności lub względnej bezskuteczności czynności prawnej zgodnie z art. 7 ust. 2 lit. m).

Artykuł 10

Zastrzeżenie własności

1. Wszczęcie postępowania upadłościowego przeciwko kupującemu przedmiot majątkowy nie narusza praw sprzedawcy z tytułu zastrzeżenia własności, jeżeli przedmiot ten w chwili wszczęcia postępowania znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego niż państwo wszczęcia postępowania.

2. Wszczęcie postępowania upadłościowego przeciwko sprzedawcy przedmiotu majątkowego po jego dostarczeniu nie uzasadnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy sprzedaży i nie stoi na przeszkodzie nabyciu własności przez kupującego, jeżeli przedmiot ten w chwili wszczęcia postępowania znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego niż państwo wszczęcia postępowania.

3. Ust. 1 i 2 nie naruszają nieważności, zaskarżalności lub względnej bezskuteczności czynności prawnej zgodnie z art. 7 ust. 2 lit. m).

Artykuł 11

Umowa dotycząca nieruchomości

1. Skutki postępowania upadłościowego co do umowy uprawniającej do nabycia lub korzystania z nieruchomości podlegają wyłącznie prawu państwa członkowskiego, na którego terytorium jest położona ta nieruchomość.

2. Sąd wszczynający główne postępowanie upadłościowe posiada jurysdykcję do wydania zgody na rozwiązanie lub zmianę umów, o których mowa w niniejszym artykule, jeżeli:

a) prawo państwa członkowskiego mające zastosowanie do tych umów wymaga, by umowy te można było rozwiązać lub zmienić jedynie za zgodą sądu wszczynającego postępowanie upadłościowe; oraz

b) w tym państwie członkowskim nie wszczęto żadnego postępowania upadłościowego.

Artykuł 12

Systemy płatności oraz rynki finansowe

1. Bez uszczerbku dla art. 8, skutki postępowania upadłościowego co do praw i obowiązków uczestników systemu płatności lub rozrachunku albo rynku finansowego podlegają wyłącznie prawu państwa członkowskiego właściwemu dla danego systemu lub rynku.

2. Ust. 1 nie narusza nieważności, zaskarżalności lub względnej bezskuteczności zapłaty lub operacji zgodnie z prawem właściwym dla odpowiedniego systemu płatności lub rynku finansowego.

*Artykuł 13***Umowa o pracę**

1. Skutki postępowania upadłościowego co do umowy o pracę oraz stosunku pracy podlegają wyłącznie prawu państwa członkowskiego właściwemu dla umowy o pracę.
2. Sądy państwa członkowskiego, w którym można wszcząć wtórne postępowanie upadłościowe, zachowują jurysdykcję do wydania zgody na rozwiązanie lub zmianę umów, o których mowa w niniejszym artykule, nawet jeżeli w tym państwie członkowskimnie wszczęto żadnego postępowania upadłościowego.

Akapit pierwszy ma zastosowanie również do organu, który na mocy prawa krajowego jest właściwy do wydania zgody na rozwiązanie lub zmianę umów, o których mowa w niniejszym artykule.

*Artykuł 14***Skutki co do praw podlegających wpisowi do rejestru**

Skutki postępowania upadłościowego co do praw dłużnika do nieruchomości oraz statku wodnego lub powietrznego, podlegających wpisowi do publicznego rejestru, podlegają prawu państwa członkowskiego, którego właściwości podlega prowadzenie tego rejestru.

*Artykuł 15***Patenty europejskie o jednolitym skutku oraz wspólnotowe znaki towarowe**

Do celów niniejszego rozporządzenia patent europejski o jednolitym skutku, wspólnotowy znak towarowy oraz każde inne podobne prawo ustanowione na podstawie przepisów Unii może zostać objęte wyłącznie postępowaniem, o którym mowa w art. 3 ust. 1.

*Artykuł 16***Czynności prawne dokonane z pokrzywdzeniem wierzycieli**

Art. 7 ust. 2 lit. m) nie ma zastosowania w wypadku, gdy osoba, która odniosła korzyść z czynności dokonanej z pokrzywdzeniem ogółu wierzycieli wykaże, że:

- a) czynność ta podlega prawu innego państwa członkowskiego niż państwa wszczęcia postępowania; oraz
- b) prawo tego państwa członkowskiego nie pozwala żadnymi środkami zaskarżyć tej czynności prawnej w odnośnej sprawie.

*Artykuł 17***Ochrona nabywców – stron trzecich**

Jeżeli dłużnik w drodze odpłatnej czynności prawnej dokonanej po wszczęciu postępowania upadłościowego rozporządza:

- a) nieruchomością;
- b) statkiem wodnym lub powietrznym zarejestrowanym w rejestrze publicznym; lub
- c) papierami wartościowymi, dla których istnienia wymagany jest wpis do rejestru określonego przepisami prawa;

skuteczność tej czynności prawnej podlega prawu państwa, na terytorium którego znajduje się nieruchomość lub którego właściwości podlega prowadzenie tego rejestru.

*Artykuł 18***Wpływ postępowania upadłościowego na zawisłe postępowania sądowe lub postępowanie polubowne**

Wpływ postępowania upadłościowego na zawisłe postępowania sądowe lub postępowania polubowne, które dotyczą przedmiotu lub prawa wchodzącego w skład masy upadłościowej dłużnika, podlega wyłącznie prawu państwa członkowskiego, w którym toczy się postępowanie sądowe lub w którym ma siedzibę organ polubowny.

ROZDZIAŁ II

UZNAWIE POSTĘPOWAŃ UPADŁOŚCIOWYCH

Artykuł 19

Zasada

1. Orzeczenie o wszczęciu postępowania upadłościowego wydane przez sąd państwa członkowskiego posiadający jurysdykcję zgodnie z art. 3 podlega uznaniu we wszystkich pozostałych państwach członkowskich z chwilą, gdy orzeczenie to stanie się skuteczne w państwie wszczęcia postępowania.

Zasadę określoną w akapicie pierwszym stosuje się również w przypadku, gdy w stosunku do dłużnika ze względu na jego właściwości w innych państwach członkowskich nie może zostać wszczęte postępowanie upadłościowe.

2. Uznawie postępowania, o którym mowa w art. 3 ust. 1, nie stoi na przeszkodzie wszczęciu przez sąd innego państwa członkowskiego postępowania, o którym mowa w art. 3 ust. 2. W tym wypadku postępowanie wszczęte na podstawie art. 3 ust. 2 jest wtórnym postępowaniem upadłościowym w rozumieniu rozdziału III.

Artykuł 20

Skutki uznawia

1. Orzeczenie o wszczęciu postępowania upadłościowego, o którym mowa w art. 3 ust. 1, wywołuje w każdym innym państwie członkowskim, bez potrzeby dopełnienia jakichkolwiek formalności, skutki, które wynikają z prawa państwa wszczęcia postępowania, o ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej oraz dopóki w tym innym państwie członkowskim nie zostanie wszczęte postępowanie, o którym mowa w art. 3 ust. 2.

2. Skutki postępowania, o którym mowa w art. 3 ust. 2, nie mogą zostać podważone w innych państwach członkowskich. Jakiegokolwiek ograniczenie praw wierzycieli, w szczególności odroczenie płatności lub zwolnienie z długu wskutek postępowania wywiera skutek co do majątku znajdującego się na terytorium innego państwa członkowskiego tylko w odniesieniu do wierzycieli, którzy wyrazili na to zgodę.

Artykuł 21

Uprawnienia zarządcy

1. Zarządca powołany przez sąd posiadający jurysdykcję zgodnie z art. 3 ust. 1 może wykonywać na terytorium innego państwa członkowskiego wszystkie uprawnienia przysługujące mu na podstawie prawa państwa wszczęcia postępowania, o ile w tym innym państwie członkowskim nie zostało wszczęte żadne inne postępowanie upadłościowe ani nie został zastosowany – wskutek wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego – przeciwny temu środek zabezpieczający. Z zastrzeżeniem art. 8 i 10 zarządca może w szczególności usuwać majątek dłużnika z terytorium państwa członkowskiego, w którym majątek ten się znajduje.

2. Zarządca powołany przez sąd posiadający jurysdykcję zgodnie z art. 3 ust. 2 może w każdym innym państwie członkowskim podnosić okoliczność, na drodze sądowej lub pozasądowej, że po wszczęciu postępowania upadłościowego rzecz ruchoma została usunięta z terytorium państwa wszczęcia postępowania na terytorium tego innego państwa członkowskiego. Zarządca jest także uprawniony do zaskarżania czynności prawnych stosownie do interesu wierzycieli.

3. Przy wykonywaniu swoich uprawnień zarządca jest zobowiązany do przestrzegania prawa państwa członkowskiego, na którego terytorium zamierza podejmować czynności, w szczególności zasad dotyczących sposobu likwidacji składników majątku. Uprawnienia te nie mogą obejmować zastosowania środków przymusu – jeżeli sąd tego państwa członkowskiego nie wydał odnośnego nakazu – ani prawa do rostrzygania sporów prawnych lub innych sporów.

Artykuł 22

Dowód powołania zarządcy

Powołanie zarządcy potwierdza się poświadczonym odpisem orzeczenia, którym został on powołany albo innym zaświadczeniem wystawionym przez sąd posiadający jurysdykcję.

Można zażądać tłumaczenia na język urzędowy lub na jeden z języków urzędowych państwa członkowskiego, na którego terytorium zarządca zamierza podejmować czynności. Nie wymaga się żadnej legalizacji ani innych podobnych formalności.

Artykuł 23

Obowiązek zwrotu zaspokojenia i zaliczenie otrzymanego zaspokojenia

1. Wierzyciel, który po wszczęciu postępowania upadłościowego, o którym mowa w art. 3 ust. 1, w jakikolwiek sposób, w szczególności w drodze postępowania egzekucyjnego, zostaje zaspokojony całkowicie lub częściowo z przedmiotu należącego do dłużnika, znajdującego się w innym państwie członkowskim, jest zobowiązany, z zastrzeżeniem art. 8 i 10, do zwrotu zarządcy otrzymanego zaspokojenia.

2. Dla zapewnienia równego traktowania wierzycieli, wierzyciel, którego wierzytelność została częściowo zaspokojona w postępowaniu upadłościowym, bierze udział w podziale w ramach innego postępowania dopiero wówczas, gdy wierzyciele tej samej kategorii lub należący do tej samej grupy zostaną w tym innym postępowaniu zaspokojeni w takiej samej części.

Artykuł 24

Ustanowienie rejestrów upadłości

1. Państwa członkowskie ustanawiają i prowadzą na swoim terytorium co najmniej jeden rejestr, w którym ogłasza się informacje o postępowaniach upadłościowych („rejestry upadłości”). Informacje ogłasza się natychmiast po wszczęciu takiego postępowania.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są udostępniane publicznie pod warunkami określonymi w art. 27 i obejmują następujące dane („informacje obowiązkowe”):

- a) datę wszczęcia postępowania upadłościowego;
- b) sąd wszczynający postępowanie upadłościowe i numer sprawy (jeżeli dotyczy);
- c) typ wszczętego postępowania upadłościowego określony w załączniku A, a w odpowiednim przypadku także odnośny podtyp wszczętego postępowania zgodnie z prawem krajowym;
- d) określenie, czy jurysdykcja sądu do wszczęcia postępowania wynika z art. 3 ust. 1, z art. 3 ust. 2 czy z art. 3 ust. 4;
- e) jeżeli dłużnik jest spółką lub osobą prawną – nazwę dłużnika, numer wpisu w rejestrze, siedzibę statutową lub adres pocztowy (jeżeli inny niż adres siedziby statutowej);
- f) jeżeli dłużnik jest osobą fizyczną, niezależnie od tego, czy prowadzi niezależną działalność gospodarczą lub zawodową czy nie – imię i nazwisko dłużnika, numer wpisu do ewidencji (jeżeli dotyczy) oraz adres pocztowy, a gdy adres jest zastrzeżony – datę i miejsce urodzenia dłużnika;
- g) nazwę/imię i nazwisko, adres pocztowy lub elektroniczny powołanego zarządcy (jeżeli dotyczy);
- h) termin zgłaszania wierzytelności (jeżeli dotyczy) lub odesłanie do zasad ustalania tego terminu;
- i) datę zakończenia głównego postępowania upadłościowego (jeżeli dotyczy);
- j) sąd i (jeżeli dotyczy) termin, w którym można zaskarżyć orzeczenie o wszczęciu postępowania upadłościowego zgodnie z art. 5, lub odesłanie do zasad ustalania tego terminu.

3. Ust. 2 nie uniemożliwia państwom członkowskim zamieszczania dokumentów lub dodatkowych informacji w swoich krajowych rejestrach upadłości, jak na przykład informacji o związanych z upadłością zakazach pełnienia funkcji kierowniczych.

4. Państwa członkowskie nie są zobowiązane do zamieszczania w rejestrach upadłości informacji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w odniesieniu do osób fizycznych nieprowadzących niezależnej działalności gospodarczej ani zawodowej, ani udostępniać tych informacji publicznie za pośrednictwem systemu wzajemnie połączonych rejestrów, pod warunkiem że znani im wierzyciele zagraniczni zostaną poinformowani zgodnie z art. 54 o danych, o których mowa w ust. 2 lit. j) niniejszego artykułu.

W przypadku gdy państwo członkowskie korzysta z możliwości, o której mowa w akapicie pierwszym, postępowanie upadłościowe nie wpływa na roszczenia wierzycieli zagranicznych, którzy nie otrzymali informacji określonych w akapicie pierwszym.

5. Ogłoszenie informacji w rejestrach na mocy niniejszego rozporządzenia nie ma innych skutków prawnych poza przewidzianymi w prawie krajowym i w art. 55 ust. 6.

Artykuł 25

Wzajemne połączenie rejestrów upadłości

1. Komisja ustanowi w drodze aktów wykonawczych zdecentralizowany system służący wzajemnemu połączeniu rejestrów upadłości. Na system ten będą się składać rejestry upadłości oraz europejski portal „e-Sprawiedliwość” pełniący rolę centralnego elektronicznego punktu dostępu publicznego do informacji w systemie. System będzie oferował funkcję wyszukiwania we wszystkich językach urzędowych instytucji Unii, by umożliwić dostęp do informacji obowiązkowych oraz wszelkich innych dokumentów i informacji zawartych w rejestrach upadłości, które państwa członkowskie postanowią udostępnić za pośrednictwem portalu „e-Sprawiedliwość”.

2. W drodze aktów wykonawczych, zgodnie z procedurą określoną w art. 87, Komisja przyjmuje do dnia 26 czerwca 2019 r., co następuje:

- a) specyfikację techniczną, w której określa metody komunikacji i wymiany informacji drogą elektroniczną w oparciu o ustanowioną specyfikację interfejsu dla systemu wzajemnego połączenia rejestrów upadłości;
- b) środki techniczne zapewniające minimalne normy bezpieczeństwa technologii informacyjnych w zakresie komunikacji i rozpowszechniania informacji w systemie wzajemnego połączenia rejestrów upadłości;
- c) minimalne kryteria wyszukiwania poprzez europejski portal „e-Sprawiedliwość” na podstawie informacji określonych w art. 24;
- d) minimalne kryteria wyświetlania wyników takiego wyszukiwania na podstawie informacji określonych w art. 24;
- e) tryb i techniczne warunki dostępności funkcji oferowanych przez system wzajemnego połączenia; oraz
- f) glosariusz z podstawowym wyjaśnieniem krajowych postępowań upadłościowych wymienionych w załączniku A.

Artykuł 26

Koszty ustanowienia i wzajemnego połączenia rejestrów upadłości

1. Ustanowienie, prowadzenie i przyszły rozwój systemu wzajemnego połączenia rejestrów upadłości finansuje się z budżetu ogólnego Unii.

2. Każde państwo członkowskie ponosi koszt ustanowienia i takiego dostosowania swoich krajowych rejestrów upadłości, by były interoperacyjne z europejskim portalem „e-Sprawiedliwość”, oraz koszty zarządzania tymi rejestrami, ich działania i prowadzenia. Wymóg ten pozostaje bez uszczerbku dla możliwości wystąpienia o dofinansowanie tych działań z programów finansowych Unii.

Artykuł 27

Warunki dostępu do informacji poprzez system wzajemnego połączenia

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby informacje obowiązkowe określone w art. 24 ust. 2 lit. a)–j) były bezpłatnie dostępne poprzez system wzajemnego połączenia rejestrów upadłości.

2. Niniejsze rozporządzenie nie uniemożliwia państwom członkowskim pobierania uzasadnionej opłaty za dostęp – poprzez system wzajemnego połączenia rejestrów upadłości – do dokumentów lub dodatkowych informacji, o których mowa w art. 24 ust. 3.

3. Dostęp do informacji obowiązkowych o osobach fizycznych, które nie prowadzą niezależnej działalności gospodarczej ani zawodowej, oraz o osobach fizycznych, które prowadzą niezależną działalność gospodarczą lub zawodową, w przypadku gdy postępowanie upadłościowe nie odnosi się do tej działalności, państwa członkowskie mogą uzależnić od dodatkowych kryteriów wyszukiwania dotyczących dłużnika, stanowiących uzupełnienie minimalnych kryteriów, o których mowa w art. 25 ust. 2 lit. c).

4. Państwa członkowskie mogą wymagać, by dostęp do informacji, o których mowa w ust. 3, zależał od wystąpienia z wnioskiem do właściwego organu. Państwa członkowskie mogą uzależnić dostęp od weryfikacji, czy istnieje uzasadniona potrzeba dostępu do tych informacji. Wnioskodawca musi mieć możliwość złożenia elektronicznego wniosku o informacje za pomocą standardowego formularza przez europejski portal „e-Sprawiedliwość”. Jeżeli istnieje wymóg uzasadnionej potrzeby dostępu do informacji, wnioskodawca musi mieć możliwość uzasadnić wniosek za pomocą elektronicznych kopii odnośnych dokumentów. Wnioskodawca otrzymuje odpowiedź właściwego organu w terminie trzech dni roboczych.

Wnioskodawca nie ma obowiązku przedstawiać tłumaczenia dokumentów uzasadniających jego wniosek ani pokrywać kosztów tłumaczenia, które właściwy organ może ponieść.

Artykuł 28

Obwieszczenie w innym państwie członkowskim

1. Zarządca lub dłużnik sprawujący zarząd własny wnoszą o to, by obwieszczenie o orzeczeniu o wszczęciu postępowania upadłościowego oraz, w stosownym przypadku, orzeczeniu o powołaniu zarządcy zostało opublikowane w każdym innym państwie członkowskim, w którym znajduje się oddział dłużnika, zgodnie z procedurami obwieszczenia przewidzianymi w tym państwie członkowskim. W obwieszczeniu podaje się w stosownym przypadku, kto został powołany na zarządcę oraz czy jurysdykcja sądu wynika z art. 3 ust. 1 czy też z art. 3 ust. 2.

2. Zarządca lub dłużnik sprawujący zarząd własny mogą wnieść o to, by informacje określone w ust. 1 zostały obwieszczone w każdym innym państwie członkowskim, w którym zdaniem tego zarządcy lub dłużnika jest to konieczne, zgodnie z procedurami obwieszczenia przewidzianymi w tym państwie członkowskim.

Artykuł 29

Wpis do rejestrów publicznych innego państwa członkowskiego

1. Jeżeli prawo państwa członkowskiego, w którym znajduje się oddział dłużnika wpisany do publicznego rejestru tego państwa członkowskiego lub prawo państwa członkowskiego, w którym znajduje się należąca do dłużnika nieruchomości, wymaga, by informacje o wszczęciu postępowania upadłościowego, o których mowa w art. 28, zostały wpisane do księgi wieczystej, rejestru handlowym lub innego rejestru publicznego, zarządca lub dłużnik sprawujący zarząd własny podejmują wszelkie konieczne środki, by zapewnić dokonanie takiego wpisu.

2. Zarządca lub dłużnik sprawujący zarząd własny mogą wnieść o taki wpis w każdym innym państwie członkowskim, pod warunkiem że prawo państwa członkowskiego, w którym prowadzony jest dany rejestr, zezwala na taki wpis.

Artykuł 30

Koszty

Koszty obwieszczenia oraz wpisu przewidzianych w art. 28 i 29 uznaje się za wydatki i koszty postępowania.

Artykuł 31

Świadczenie do rąk dłużnika

1. Kto w państwie członkowskim spełnia świadczenie do rąk dłużnika, przeciwko któremu w innym państwie członkowskim zostało wszczęte postępowanie upadłościowe, chociaż powinien był spełnić świadczenie do rąk zarządcy, zostaje zwolniony ze zobowiązania, jeżeli nie wiedział o wszczęciu postępowania.

2. W przypadku gdy spełnienie świadczenia nastąpiło przed obwieszczeniem przewidzianym w art. 28, domniemywa się wobec braku dowodu przeciwnego, że spełniający świadczenie nie wiedział o wszczęciu postępowania upadłościowego. W przypadku gdy spełnienie świadczenia nastąpiło po takim obwieszczeniu domniemywa się wobec braku dowodu przeciwnego, że spełniający świadczenie wiedział o wszczęciu postępowania.

*Artykuł 32***Uznanie i wykonalność innych orzeczeń**

1. Orzeczenia dotyczące prowadzenia i zakończenia postępowania upadłościowego wydane przez sąd, którego orzeczenie o wszczęciu postępowania zostaje uznane na podstawie art. 19, oraz układ zatwierdzony przez taki sąd, zostają również uznane bez żadnych dalszych formalności. Orzeczenia te zostają wykonane zgodnie z art. 39–44 i 47–57 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012.

Akapit pierwszy ma zastosowanie również do orzeczeń, które wynikają bezpośrednio z postępowania upadłościowego i są z nim ściśle powiązane, nawet jeżeli zostały wydane przez inny sąd.

Akapit pierwszy ma zastosowanie również do orzeczeń w sprawie zastosowania środków zabezpieczających wydanych po złożeniu wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego lub w związku z tym wnioskiem.

2. Uznawanie i wykonywanie innych orzeczeń niż orzeczenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, reguluje rozporządzenie (UE) nr 1215/2012, jeżeli rozporządzenie to ma zastosowanie.

*Artykuł 33***Porządek publiczny**

Każde państwo członkowskie może odmówić uznania postępowania upadłościowego wszczętego w innym państwie członkowskim lub wykonania wydanego w jego toku orzeczenia, o ile uznanie to lub wykonanie prowadziłyby do rezultatu, który pozostaje w oczywistej sprzeczności z jego porządkiem publicznym, w szczególności z jego podstawowymi zasadami lub konstytucyjnie zagwarantowanymi prawami i wolnościami jednostki.

ROZDZIAŁ III

WTÓRNE POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE*Artykuł 34***Wszczęcie postępowania**

W przypadku gdy główne postępowanie upadłościowe zostało wszczęte przez sąd jednego państwa członkowskiego i uznane w innym państwie członkowskim, sąd tego innego państwa członkowskiego, który posiada jurysdykcję zgodnie z art. 3 ust. 2, może wszcząć wtórne postępowanie upadłościowe zgodnie z przepisami określonymi w niniejszym rozdziale. W przypadku gdy warunkiem wszczęcia głównego postępowania upadłościowego była niewypłacalność dłużnika, niewypłacalności jego nie sprawdza się już ponownie w państwie członkowskim, w którym może zostać wszczęte wtórne postępowanie upadłościowe. Skutki wtórnego postępowania upadłościowego ograniczają się do majątku dłużnika znajdującego się na terytorium państwa członkowskiego, w którym wszczęto to postępowanie.

*Artykuł 35***Prawo właściwe**

Jeżeli niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, wtórne postępowanie upadłościowe podlega prawu państwa członkowskiego, na terytorium którego zostało ono wszczęte.

*Artykuł 36***Prawo do przedstawienia zobowiązania w celu uniknięcia postępowania wtórnego**

1. Aby uniknąć wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego, zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym może przedstawić w odniesieniu do majątku znajdującego się w państwie członkowskim, w którym mogłoby zostać wszczęte wtórne postępowanie upadłościowe, jednostronne zobowiązanie (zwane dalej „zobowiązaniem”), że dokonując podziału tego majątku lub sum uzyskanych z jego likwidacji, będzie przestrzegać zasad podziału i kolejności zaspokajania wynikających z prawa krajowego, które przysługiwałyby wierzycielom, gdyby w tym państwie członkowskim wszczęto wtórne postępowanie upadłościowe. W zobowiązaniu określa się jego przesłanki faktyczne, zwłaszcza co do wartości majątku znajdującego się w danym państwie członkowskim, oraz dostępne sposoby likwidacji tego majątku.

2. W przypadku gdy zgodnie z niniejszym artykułem zostało przedstawione zobowiązanie, to prawem mającym zastosowanie do podziału sum uzyskanych z likwidacji majątku, o którym mowa w ust. 1, do zaliczenia wierzytelności do określonych kategorii i do praw wierzycieli względem majątku, o którym mowa w ust. 1, jest prawo państwa członkowskiego, w którym mogłoby zostać wszczęte wtórne postępowanie upadłościowe. Skład majątku, o którym mowa w ust. 1, ustala się na moment przedstawienia zobowiązania.
3. Zobowiązanie przedstawia się w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego, w którym mogłoby zostać wszczęte wtórne postępowanie upadłościowe, lub – jeżeli w tym państwie członkowskim jest kilka języków urzędowych – w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca, w którym mogłoby zostać wszczęte wtórne postępowanie upadłościowe.
4. Zobowiązanie sporządza się w formie pisemnej. Zobowiązanie musi spełniać wszelkie inne wymogi dotyczące formy i ewentualne wymogi dotyczące zatwierdzenia podziału funduszy masy obowiązujące w państwie, w którym wszczęto główne postępowanie upadłościowe.
5. Zobowiązanie jest zatwierdzane przez znanych wierzycieli miejscowych. Zasady dotyczące większości kwalifikowanej oraz głosowania mające zastosowanie do przyjmowania planów restrukturyzacji zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym mogłoby zostać wszczęte wtórne postępowanie upadłościowe, mają zastosowanie także do zatwierdzania zobowiązania. Jeżeli zezwala na to prawo krajowe, wierzyciele mają możliwość uczestniczenia w głosowaniu za pomocą środków zdalnej komunikacji. Zarządca informuje znanych sobie wierzycieli miejscowych o zobowiązaniu, zasadach i trybie jego zatwierdzania oraz o zatwierdzeniu lub odrzuceniu zobowiązania.
6. Zobowiązanie udzielone i zatwierdzone zgodnie z niniejszym artykułem ma moc wiążącą względem masy upadłościowej. Jeżeli wszczęto wtórne postępowanie upadłościowe zgodnie z art. 37 i 38, zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym przekazuje zarządcy we wtórnym postępowaniu upadłościowym wszelkie przedmioty, które usunął z terytorium tego państwa członkowskiego po przedstawieniu zobowiązania, a jeżeli przedmioty te uległy już likwidacji – przekazuje sumy uzyskane z tego tytułu.
7. W przypadku gdy zarządca przedstawił zobowiązanie, to o planowanym podziale informuje wierzycieli miejscowych przed podziałem majątku i sum, o których mowa w ust. 1. Jeżeli informacja ta nie jest zgodna z warunkami zobowiązania lub z mającym zastosowanie prawem, każdy wierzyciel miejscowy może zaskarżyć taki podział przed sądem państwa członkowskiego, w którym wszczęto główne postępowanie upadłościowe, w celu osiągnięcia podziału zgodnego z warunkami zobowiązania i z mającym zastosowanie prawem. Jeżeli doszło do takiego zaskarżenia, podział nie może nastąpić, dopóki sąd nie orzeknie w sprawie zaskarżenia.
8. Wierzyciele miejscowi mogą występować do sądów państwa członkowskiego, w którym wszczęto główne postępowanie upadłościowe, z żądaniem, by zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym przedsięwziął wszelkie właściwe środki służące wykonaniu warunków zobowiązania określone w prawie państwa wszczęcia głównego postępowania upadłościowego.
9. Wierzyciele miejscowi mogą też występować do sądów państwa członkowskiego, w którym mogłoby zostać wszczęte wtórne postępowanie upadłościowe, z żądaniem, by sąd przedsięwziął wszelkie właściwe środki tymczasowe lub zabezpieczające służące wykonaniu warunków zobowiązania przez zarządcę.
10. Zarządca odpowiada za szkody wyrządzone wierzycielom miejscowym wskutek niedotrzymania obowiązków i wymogów określonych w niniejszym artykule.
11. Do celów niniejszego artykułu organ ustanowiony w państwie członkowskim, w którym mogłoby zostać wszczęte wtórne postępowanie upadłościowe, i zobowiązany na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE⁽¹⁾ do zagwarantowania zapłaty niezaspokojonych roszczeń pracowniczych wynikających z umów o pracę lub stosunku pracy uznaje się za „wierzyciela miejscowego”, jeżeli tak przewiduje prawo krajowe.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE z dnia 22 października 2008 r. w sprawie ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. L 283 z 28.10.2008, s. 36).

*Artykuł 37***Prawo do wystąpienia o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego**

1. O wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego może wystąpić:
 - a) zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym;
 - b) każda inna osoba lub organ uprawniony do zgłoszenia wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego zgodnie z prawem państwa członkowskiego, na którego terytorium wnosi się o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego.
2. Jeżeli zobowiązanie stało się wiążące zgodnie z art. 36, wniosek o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego składa się w terminie 30 dni od otrzymania powiadomienia o zatwierdzeniu zobowiązania.

*Artykuł 38***Orzeczenie o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego**

1. Sąd, do którego wpłynął wniosek o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego, niezwłocznie powiadamia o nim zarządcę w głównym postępowaniu upadłościowym lub dłużnika sprawującego zarząd własny oraz na jego wniosek zapewnia mu możliwość bycia wysłuchanym.
2. W przypadku gdy zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym przedstawił zobowiązanie zgodnie z art. 36, sąd, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, na wniosek tego zarządcy nie wszczyna wtórnego postępowania upadłościowego, jeżeli stwierdzi, że zobowiązanie to odpowiednio chroni podstawowe interesy wierzycieli miejscowych.
3. W przypadku gdy orzeczono tymczasowe wstrzymanie indywidualnego postępowania egzekucyjnego, aby umożliwić negocjacje między dłużnikiem a wierzycielami, sąd na wniosek zarządcy lub na wniosek dłużnika sprawującego zarząd własny może wstrzymać wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego na okres nie dłuższy niż trzy miesiące, pod warunkiem że przedsięwzięto właściwe środki dla ochrony interesów wierzycieli miejscowych.

Sąd, o którym mowa w ust. 1, może orzec środki zabezpieczające, aby chronić interesy wierzycieli miejscowych, nakładając na zarządcę lub dłużnika sprawującego zarząd własny zakaz usuwania lub zbywania majątku znajdującego się w państwie członkowskim, w którym mieści się oddział dłużnika, o ile nie następuje to w ramach prowadzenia normalnej działalności gospodarczej. Sąd może także orzec inne środki, aby chronić interesy wierzycieli miejscowych w toku wstrzymania, o ile jest to zgodne z krajowymi przepisami postępowania cywilnego.

Wstrzymanie wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego zostaje uchylone przez sąd z urzędu lub na wniosek każdego wierzyciela, jeżeli w trakcie wstrzymania w wyniku negocjacji, o których mowa w akapicie pierwszym, zawarto porozumienie.

Wstrzymanie może zostać uchylone przez sąd z urzędu lub na wniosek każdego wierzyciela, jeżeli kontynuowanie wstrzymania narusza prawa tego wierzyciela, w szczególności jeżeli negocjacje przerwano lub stało się oczywiste, że mało prawdopodobne jest ich zakończenie przez zawarcie porozumienia, lub jeżeli zarządca lub dłużnik sprawujący zarząd własny naruszył zakaz zbywania majątku lub usuwania go z terytorium państwa członkowskiego, w którym mieści się oddział dłużnika.

4. Na wniosek zarządcy w głównym postępowaniu upadłościowym sąd, o którym mowa w ust. 1, może wszcząć inny typ postępowania upadłościowego – wymieniony w załączniku A – niż postępowanie pierwotnie wskazane we wniosku, jeżeli spełnione są warunki przewidziane w prawie krajowym pozwalające wszcząć ten inny typ postępowania oraz jeżeli ten inny typ postępowania jest najbardziej odpowiedni z uwagi na interesy wierzycieli miejscowych i zachowanie spójności między głównym i wtórnym postępowaniem upadłościowym. Zastosowanie ma art. 34 zdanie drugie.

*Artykuł 39***Sądowa kontrola orzeczenia o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego**

Orzeczenie o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym może zaskarżyć przed sądami państwa członkowskiego, w którym wszczęto wtórne postępowanie upadłościowe, pod zarzutem, że sąd ten nie dopełnił warunków i wymogów określonych w art. 38.

*Artykuł 40***Zaliczka na koszty postępowania**

W przypadku gdy prawo państwa członkowskiego, w którym został zgłoszony wniosek o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego wymaga, aby majątek dłużnika był wystarczający dla pokrycia w całości lub w części kosztów postępowania, wówczas sąd, w którym zgłoszony został taki wniosek, może żądać od wnioskodawcy złożenia zaliczki na koszty postępowania lub udzielenia odpowiedniego zabezpieczenia.

*Artykuł 41***Współpraca i komunikacja między zarządcami**

1. Zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym i zarządca lub zarządcy we wtórnym postępowaniu upadłościowym tego samego dłużnika współpracują ze sobą, o ile współpraca taka nie jest sprzeczna z przepisami mającymi zastosowanie do tych poszczególnych postępowań. Współpraca może przyjąć dowolną formę, w tym może polegać na zawarciu umów lub sporządzaniu protokołów.
2. W ramach współpracy, o której mowa w ust. 1, zarządcy:
 - a) możliwie szybko przekazują sobie wszelkie informacje mogące mieć znaczenie w innym postępowaniu, w szczególności o postępie zgłaszania i sprawdzania wiarygodności oraz o wszelkich środkach służących naprawie lub restrukturyzacji dłużnika lub zakończeniu postępowania, pod warunkiem że podejmuje się odpowiednie kroki w celu ochrony informacji poufnych;
 - b) analizują możliwość restrukturyzacji dłużnika, a gdy taka możliwość istnieje koordynują opracowanie i wykonanie planu restrukturyzacji;
 - c) koordynują zarządzanie likwidacją lub wykorzystaniem majątku i spraw dłużnika; zarządca we wtórnym postępowaniu upadłościowym w odpowiednim czasie zapewnia zarządcy w głównym postępowaniu upadłościowym możliwość przedstawiania propozycji likwidacji lub wykorzystania majątku objętego wtórnego postępowania upadłościowego.
3. Ust. 1 i 2 stosuje się z odpowiednio, gdy w głównym lub wtórnym postępowaniu upadłościowym lub w którymkolwiek z ubocznych postępowań upadłościowych tego samego dłużnika będących w toku w tym samym czasie dłużnik zachowuje zarząd swoim majątkiem.

*Artykuł 42***Współpraca i komunikacja między sądami**

1. W celu łatwiejszej koordynacji głównego, ubocznego oraz wtórnego postępowania upadłościowego tego samego dłużnika sąd, do którego złożono wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego lub który wszczął takie postępowanie, współpracuje z każdym innym sądem, do którego złożono wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego lub który wszczął takie postępowanie, o ile współpraca taka nie jest sprzeczna z przepisami mającymi zastosowanie do każdego z tych postępowań. W tym celu sądy mogą w stosownym przypadku wyznaczyć niezależną osobę lub niezależny organ do wykonania ich instrukcji, pod warunkiem że nie jest to sprzeczne z przepisami mającymi zastosowanie do tych postępowań.
2. W ramach współpracy, o której mowa w ust. 1, sądy albo dowolna osoba lub dowolny organ wyznaczone do działania w ich imieniu, o których mowa w ust. 1, mogą bezpośrednio komunikować się ze sobą lub bezpośrednio występować do siebie o informację lub o pomoc, pod warunkiem że w takiej komunikacji przestrzega się praw procesowych stron postępowania i poufności informacji.
3. Współpracę, o której mowa w ust. 1, można prowadzić w dowolny sposób, który sąd uzna za odpowiedni. Może ona w szczególności obejmować:
 - a) koordynację powoływania zarządców;
 - b) przekazywanie informacji w dowolny sposób, który sąd uzna za odpowiedni;
 - c) koordynację zarządu i nadzoru nad majątkiem i sprawami dłużnika;
 - d) koordynację prowadzenia rozpraw;
 - e) w stosowanych przypadkach – koordynację zatwierdzania protokołów.

*Artykuł 43***Współpraca i komunikacja między zarządcami a sądami**

1. W celu łatwiejszej koordynacji głównego, ubocznego i wtórnego postępowania upadłościowego wszczętego wobec tego samego dłużnika:

- a) zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym współpracuje i komunikuje się z każdym sądem, do którego złożono wniosek o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego lub który wszczął takie postępowanie;
- b) zarządca w ubocznym lub wtórnym postępowaniu upadłościowym współpracuje i komunikuje się z sądem, do którego złożono wniosek o wszczęcie głównego postępowania upadłościowego lub który wszczął takie postępowanie; oraz
- c) zarządca w ubocznym lub wtórnym postępowaniu upadłościowym współpracuje i komunikuje się z sądem, do którego złożono wniosek o wszczęcie innego ubocznego lub wtórnego postępowania upadłościowego lub który wszczął takie postępowanie,

o ile taka współpraca i komunikacja nie są sprzeczne z przepisami mającymi zastosowanie do każdego z postępowań i nie powodują żadnego konfliktu interesów.

2. Współpracę, o której mowa w ust. 1, można prowadzić za pomocą wszelkich odpowiednich środków, takich jak środki określone w art. 42 ust. 3.

*Artykuł 44***Koszty współpracy i komunikacji**

Wymogi przewidziane w art. 42 i 43 nie mogą skutkować wzajemnym obciążaniem się przez sądy kosztami współpracy i komunikacji.

*Artykuł 45***Wykonywanie praw wierzycieli**

1. Każdy wierzyciel może zgłosić swoją wierzytelność w postępowaniu głównym i w każdym postępowaniu wtórnym.
2. Zarządcy w głównym postępowaniu upadłościowym i każdym wtórnym postępowaniu upadłościowym zgłaszają w innych postępowaniach wierzytelności zgłoszone już w postępowaniu, w którym zostali powołani, o ile jest to korzystne dla wierzycieli z postępowania, w którym zostali powołani i z zastrzeżeniem prawa tych wierzycieli do sprzeciwienia się takiemu zgłoszeniu albo jego cofnięcia, o ile jest ono przewidziane we właściwych przepisach.
3. Zarządca w głównym lub wtórnym postępowaniu upadłościowym jest uprawniony do uczestnictwa w innym postępowaniu upadłościowym na prawach wierzyciela, w szczególności poprzez udział w zgromadzeniu wierzycieli.

*Artykuł 46***Wstrzymanie procesu likwidacji majątku**

1. Sąd, który wszczął wtórne postępowanie upadłościowe wstrzymuje na wniosek zarządcy w postępowaniu głównym całkowicie lub częściowo likwidację majątku. W takim przypadku może zażądać od zarządcy w głównym postępowaniu upadłościowym podjęcia wszelkich stosownych kroków dla zapewnienia ochrony interesów wierzycieli z wtórnego postępowania upadłościowego, jak również poszczególnych grup wierzycieli. Wniosek zarządcy może nie zostać uwzględniony jedynie w przypadku, gdy wstrzymanie w sposób oczywisty nie leży w interesie wierzycieli z głównego postępowania upadłościowego. Takie wstrzymanie likwidacji majątku może zostać zarządzone na okres nieprzekraczający trzech miesięcy. Może ono zostać przedłużone lub ponownie zarządzone każdorazowo na taki sam okres.

2. Sąd, o którym mowa w ust. 1, uchyla wstrzymanie likwidacji majątku w następujących przypadkach:
 - a) na wniosek zarządcy w głównym postępowaniu upadłościowym;
 - b) z urzędu, na wniosek wierzyciela lub na wniosek zarządcy we wtórnym postępowaniu upadłościowym, jeżeli okaże się, że środek ten nie jest już uzasadniony, w szczególności interesem wierzycieli z głównego lub wtórnego postępowania upadłościowego.

Artykuł 47

Uprawnienie zarządcy do proponowania planów restrukturyzacji

1. W przypadku gdy prawo państwa członkowskiego, w którym wszczęto wtórne postępowanie upadłościowe, pozwala zakończyć to postępowanie bez likwidacji – w drodze planu restrukturyzacji, układu lub w inny porównywalny sposób, zarządca w głównym postępowaniu upadłościowym jest uprawniony, by zaproponować taki sposób zakończenia postępowania zgodnie z procedurą tego państwa członkowskiego.
2. Jakikolwiek ograniczenie praw wierzycieli – jak przykładowo odroczenie płatności lub umorzenie długu – wynikające z zaproponowanego we wtórnym postępowaniu upadłościowym sposobu zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 1, nie wywiera żadnych skutków względem nieobjętego tym postępowaniem majątku dłużnika, chyba że zgodę wyrażą wszyscy zainteresowani wierzyciele.

Artykuł 48

Skutki zakończenia postępowania upadłościowego

1. Bez uszczerbku dla art. 49, zakończenie postępowania upadłościowego nie stanowi przeszkody dla kontynuacji innych postępowań upadłościowych tego samego dłużnika, które w tym czasie są nadal w toku.
2. Jeżeli postępowanie upadłościowe osoby prawnej lub spółki w państwie członkowskim, w którym znajduje się siedziba statutowa tej osoby lub spółki, skutkowałoby rozwiązaniem tej osoby prawnej lub spółki, to osoba prawna lub spółka nie przestają istnieć, dopóki wszelkie inne postępowania upadłościowe tego samego dłużnika nie zostaną zakończone lub dopóki zarządca lub zarządcy w takich postępowaniach nie wydadzą zgody na ich rozwiązanie.

Artykuł 49

Nadwyżka we wtórnym postępowaniu upadłościowym

Jeżeli po likwidacji majątku we wtórnym postępowaniu upadłościowym mogą zostać zaspokojone wszystkie ustalone w tym postępowaniu wierzytelności, zarządca powołany w tym postępowaniu przekazuje niezwłocznie pozostałą nadwyżkę zarządcy w głównym postępowaniu upadłościowym.

Artykuł 50

Późniejsze wszczęcie głównego postępowania upadłościowego

W razie wszczęcia postępowania, o którym mowa w art. 3 ust. 1, po wszczęciu w innym państwie członkowskim postępowania, o którym mowa w art. 3 ust. 2, do postępowania wszczętego wcześniej stosuje się art. 41, 45, 46, 47 i 49, jeżeli jest to możliwe ze względu na stan zaawansowania tego postępowania.

Artykuł 51

Przekształcenie wtórnego postępowania upadłościowego

1. Na wniosek zarządcy w głównym postępowaniu upadłościowym sąd państwa członkowskiego, w którym wszczęto wtórne postępowanie upadłościowe, może nakazać przekształcenie wtórnego postępowania upadłościowego w inny typ postępowania upadłościowego – wymieniony w załączniku A – jeżeli spełnione są warunki przewidziane w prawie krajowym pozwalające wszczęć ten inny typ postępowania oraz jeżeli ten inny typ postępowania jest najbardziej odpowiedni z uwagi na interesy wierzycieli miejscowych i zachowanie spójności między głównym i wtórnym postępowaniem upadłościowym.

2. Rozpatrując wniosek, o którym mowa w ust. 1, sąd może zasięgać informacji u zarządców występujących w obu postępowaniach upadłościowych.

Artykuł 52

Środki zabezpieczające

W przypadku gdy sąd państwa członkowskiego, który posiada jurysdykcję na podstawie art. 3 ust. 1, powoła tymczasowego zarządcę dla zabezpieczenia majątku dłużnika, to w celu zabezpieczenia i zachowania majątku dłużnika znajdującego się w innym państwie członkowskim zarządca ten jest uprawniony do występowania o zastosowanie każdego środka, który jest przewidziany w prawie tego państwa członkowskiego, w okresie pomiędzy złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego a orzeczeniem o wszczęciu postępowania upadłościowego.

ROZDZIAŁ IV

ZAWIADOMIENIE WIERZYCIELI I ZGŁASZANIE ICH WIERZYTELNOŚCI

Artykuł 53

Prawo do zgłoszenia wierzytelności

Każdy wierzyciel zagraniczny może zgłosić wierzytelności w postępowaniu upadłościowym za pomocą dowolnego środka łączności dozwolonego prawem państwa wszczęcia postępowania. Samo zgłoszenie wierzytelności nie wymaga zastępstwa przez adwokata ani przez innego prawnika.

Artykuł 54

Obowiązek powiadomienia wierzycieli

1. Niezwłocznie po wszczęciu postępowania upadłościowego w państwie członkowskim, posiadający jurysdykcję sąd tego państwa lub powołany przez ten sąd zarządca powiadamiają znanych wierzycieli zagranicznych.
2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, następuje poprzez indywidualne przesłanie zawiadomienia, informującego w szczególności o terminach, których należy przestrzegać, skutkach ich niedochowania, organach lub instytucjach właściwych do przyjmowania zgłoszeń wierzytelności oraz innych przewidzianych czynnościach. W zawiadomieniu informuje się także o tym, czy wierzyciele uprzywilejowani lub których wierzytelności są zabezpieczone rzeczowo muszą zgłosić swoje wierzytelności. Zawiadomienie zawiera także kopię standardowego formularza służącego do zgłaszania wierzytelności, o którym mowa w art. 55, lub informacje o miejscu, z którego formularz ten można pobrać.
3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, podaje się w formie standardowego formularza powiadomienia ustanowionego zgodnie z art. 88. Formularz zostaje opublikowany na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość” pod tytułem „Powiadomienie o postępowaniu upadłościowym” we wszystkich językach urzędowych instytucji Unii. Przekazywany jest w języku urzędowym państwa wszczęcia postępowania lub – jeżeli w tym państwie członkowskim jest kilka języków urzędowych – w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca wszczęcia postępowania upadłościowego, lub w innym języku, który państwo to wskazało zgodnie z art. 55 ust. 5 jako język akceptowany, jeżeli można zakładać, że język ten jest dla wierzycieli zagranicznych łatwiejszy do zrozumienia.
4. W postępowaniu upadłościowym osoby fizycznej, która nie prowadzi niezależnej działalności gospodarczej ani zawodowej, nie ma obowiązku stosowania standardowego formularza, o którym mowa w niniejszym artykule, jeżeli wierzyciele nie muszą zgłaszać swoich wierzytelności, po to by zostały one uwzględnione w postępowaniu.

Artykuł 55

Procedura zgłaszania wierzytelności

1. Każdy wierzyciel zagraniczny może zgłosić swoją wierzytelność, korzystając ze standardowego formularza zgłoszeniowego ustanowionego zgodnie z art. 88. Tytuł formularza brzmi „Zgłoszenie wierzytelności” we wszystkich językach urzędowych instytucji Unii.

2. Standardowy formularz zgłoszeniowy, o którym mowa w ust. 1, obejmuje następujące dane:
- imię i nazwisko, adres pocztowy, adres elektroniczny (jeżeli dotyczy), osobisty numer identyfikacyjny (jeżeli dotyczy) oraz dane rachunku bankowego wierzyciela zagranicznego, o którym mowa w ust. 1;
 - kwotę wierzytelności z wyszczególnieniem kwoty głównej i (jeżeli dotyczy) odsetek, datę powstania wierzytelności oraz datę, z którą stały się wymagalne (jeżeli jest inna);
 - jeżeli występuje się o zapłatę odsetek – stopę oprocentowania, rodzaj odsetek (ustawowe czy umowne), okres, za który się ich dochodzi, oraz ich skapitalizowaną kwotę;
 - jeżeli występuje się o zwrot kosztów dochodzenia wierzytelności poniesionych przed wszczęciem postępowania – kwotę i informacje o tych kosztach;
 - rodzaj wierzytelności;
 - informację, czy wierzyciel powołuje się na uprzywilejowanie wierzytelności, oraz podstawę uprzywilejowania;
 - informację, czy wierzyciel powołuje się na zabezpieczenie rzeczowe lub zastrzeżenie własności dotyczące wierzytelności, a jeżeli tak – wskazanie mienia stanowiącego przedmiot zabezpieczenia, na które wierzyciel się powołuje, datę ustanowienia zabezpieczenia oraz jeżeli zabezpieczenie podlegało zarejestrowaniu – numer wpisu w rejestrze; oraz
 - informację, czy wierzyciel wnosi o potrącenie wzajemnych wierzytelności, a jeżeli tak – kwoty tych wzajemnych wierzytelności na dzień wszczęcia postępowania upadłościowego, daty ich powstania oraz dochodzoną kwotę pozostałą po potrąceniu.

Do standardowego formularza zgłoszeniowego dołącza się kopie dokumentów potwierdzających zgłaszaną wierzytelność.

3. Standardowy formularz zgłoszeniowy zawiera pouczenie, że podawanie danych rachunku bankowego wierzyciela i jego osobistego numeru identyfikacyjnego, o których mowa w ust. 2 lit. a), nie jest obowiązkowe.

4. Jeżeli wierzyciel zgłasza swoją wierzytelność nie na standardowym formularzu, o którym mowa w ust. 1, ale w inny sposób, jego zgłoszenie musi zawierać informacje określone w ust. 2.

5. Wierzytelności można zgłaszać w dowolnym języku urzędowym instytucji Unii. Sąd, zarządca lub dłużnik sprawujący zarząd własny mogą żądać od wierzyciela, by dostarczył tłumaczenie na język urzędowy państwa wszczęcia postępowania lub – jeżeli w tym państwie jest kilka języków urzędowych – na język urzędowy lub jeden z języków urzędowych miejsca, w którym wszczęto postępowanie upadłościowe, lub na inny język, który to państwo członkowskie wskazało jako język akceptowany. Każde państwo członkowskie podaje, czy do celów zgłaszania wierzytelności akceptuje jakiegokolwiek język urzędowy instytucji Unii inny niż jego własny.

6. Wierzytelności zgłasza się w terminie przewidzianym w prawie państwa wszczęcia postępowania. W przypadku wierzycieli zagranicznych termin ten nie może być krótszy niż 30 dni od dnia, w którym wszczęcie postępowania upadłościowego ogłoszono w rejestrze upadłości państwa wszczęcia postępowania. W przypadku gdy państwo członkowskie powołuje się na art. 24 ust. 4 okres ten nie może być krótszy niż 30 dni po powiadomieniu wierzyciela zgodnie z art. 54.

7. W przypadku gdy sąd, zarządca lub dłużnik sprawujący zarząd własny ma zastrzeżenia co do wierzytelności zgłoszonej zgodnie z niniejszym artykułem, zapewnia się wierzycielowi możliwość przedstawienia dodatkowych dowodów na istnienie i kwotę danej wierzytelności.

ROZDZIAŁ V

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE CZŁONKÓW GRUPY PRZEDSIĘBIORSTW

SEKCJA 1

Współpraca i komunikacja

Artykuł 56

Współpraca i komunikacja między zarządcami

1. W przypadku gdy postępowania upadłościowe odnoszą się do co najmniej dwóch członków grupy przedsiębiorstw, zarządca powołany w postępowaniu upadłościowym jednego członka danej grupy współpracuje z każdym zarządcą powołanym w postępowaniu upadłościowym innego członka tej samej grupy, o ile taka współpraca jest

właściwa dla ułatwienia skutecznego prowadzenia tych postępowań, nie jest sprzeczna z przepisami mającymi do nich zastosowanie ani nie wywołuje konfliktu interesów. Współpraca ta może przyjąć dowolną formę, również polegać na zawarciu umów lub sporządzaniu protokołów.

2. W ramach współpracy, o której mowa w ust. 1, zarządcy:

- a) możliwie szybko przekazują sobie wszelkie informacje mogące mieć znaczenie w innym postępowaniu, pod warunkiem że podejmuje się odpowiednie kroki w celu ochrony informacji poufnych;
- b) sprawdzają, czy istnieje możliwość skoordynowania zarządu i nadzoru nad sprawami członków grupy, wobec których toczy się postępowanie upadłościowe, a jeżeli taka możliwość istnieje – koordynują taki zarząd i nadzór;
- c) sprawdzają, czy istnieje możliwość restrukturyzacji członków grupy, wobec których toczy się postępowanie upadłościowe, a jeżeli taka możliwość istnieje – koordynują zaproponowanie i negocjowanie skoordynowanego planu restrukturyzacji.

Do celów określonych w lit. b) i c) wszyscy lub niektórzy zarządcy, o których mowa w ust. 1, mogą uzgodnić przyznanie dodatkowych uprawnień zarządcy powołanemu w jednym z tych postępowań upadłościowych, jeżeli takie uzgodnienie jest dopuszczane przez przepisy mające zastosowanie do każdego z tych postępowań. Mogą oni też uzgodnić podział niektórych zadań między siebie, jeżeli taki podział zadań jest dopuszczany przez przepisy mające zastosowanie do każdego z tych postępowań.

Artykuł 57

Współpraca i komunikacja między sądami

1. W przypadku gdy postępowania upadłościowe odnoszą się do co najmniej dwóch członków grupy przedsiębiorstw, sąd wszczynający takie postępowanie współpracuje z każdym innym sądem, do którego złożono wniosek o wszczęcie postępowania dotyczącego innego członka tej samej grupy lub który wszczął takie postępowanie, o ile taka współpraca jest właściwa dla ułatwienia skutecznego prowadzenia tych postępowań, nie jest sprzeczna z przepisami mającymi do nich zastosowanie ani nie wywołuje konfliktu interesów. W tym celu sądy mogą w stosownym przypadku wyznaczyć niezależną osobę lub niezależny organ do wykonania ich instrukcji, pod warunkiem że nie jest to sprzeczne z przepisami mającymi do nich zastosowanie.

2. W ramach współpracy, o której mowa w ust. 1, sądy albo dowolna osoba lub dowolny organ wyznaczone do działania w ich imieniu, o których mowa w ust. 1, mogą bezpośrednio komunikować się ze sobą lub bezpośrednio występować do siebie o informację lub o pomoc, pod warunkiem że w takiej komunikacji przestrzega się praw procesowych stron postępowania i poufności informacji.

3. Współpracę, o której mowa w ust. 1, można prowadzić w dowolny sposób, który sąd uzna za odpowiedni. Współpraca ta może w szczególności dotyczyć:

- a) koordynacji powoływania zarządców;
- b) przekazywania informacji w dowolny sposób, który sąd uzna za odpowiedni;
- c) koordynacji zarządu i nadzoru nad majątkiem i sprawami członków grupy;
- d) koordynacji prowadzenia rozpraw;
- e) w stosownych przypadkach – koordynacji zatwierdzania protokołów.

Artykuł 58

Współpraca i komunikacja między zarządcami a sądami

Zarządca powołany w postępowaniu upadłościowym członka grupy przedsiębiorstw:

- a) współpracuje i komunikuje się z każdym sądem, do którego złożono wniosek o wszczęcie postępowania wobec innego członka tej samej grupy przedsiębiorstw lub który wszczął takie postępowanie; oraz
- b) może wystąpić do tego sądu o informacje na temat postępowania dotyczącego tego innego członka grupy lub o pomoc w postępowaniu, w którym zarządca ten został powołany,

o ile taka współpraca i komunikacja są właściwe dla ułatwienia skutecznego prowadzenia tych postępowań, nie wywołuje konfliktu interesów ani nie jest sprzeczna z przepisami mającymi zastosowanie do tych postępowań.

Artykuł 59

Koszty współpracy i komunikacji w postępowaniach dotyczących członków grupy przedsiębiorstw

Koszty współpracy i komunikacji, o których mowa w art. 56–60, poniesione przez zarządcę lub przez sąd uznaje się za koszty i wydatki poniesione w odnośnych postępowaniach upadłościowych.

Artykuł 60

Uprawnienia zarządcy członków grupy przedsiębiorstw

1. Zarządca powołany w postępowaniu upadłościowym, które wszczęto względem członka grupy przedsiębiorstw, może – o ile to właściwe dla ułatwienia skutecznego prowadzenia postępowania:
 - a) zostać wysłuchany w którymkolwiek z postępowań wszczętych względem któregośkolwiek innego członka tej samej grupy;
 - b) wystąpić o wstrzymanie wszelkich czynności związanych z likwidacją majątku w postępowaniu wszczętym względem któregośkolwiek członka tej samej grupy, pod warunkiem że:
 - (i) na mocy art. 56 ust. 2 lit. c) zaproponowano plan restrukturyzacji dla wszystkich lub niektórych członków grupy, względem których wszczęto postępowanie upadłościowe, i istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo skuteczności tego planu;
 - (ii) takie wstrzymanie jest niezbędne, aby zapewnić właściwą realizację tego planu restrukturyzacji;
 - (iii) plan restrukturyzacji przyniosłby korzyść wierzycielom w postępowaniu, co do którego wnosi się o wstrzymanie czynności; oraz
 - (iv) postępowanie upadłościowe, w którym zarządca określony w ust. 1 niniejszego artykułu, został powołany, ani postępowanie, w odniesieniu do którego występuje się o wstrzymanie, nie podlegają koordynacji na mocy sekcji 2 niniejszego rozdziału;
 - c) wystąpić o wszczęcie grupowego postępowania koordynacyjnego zgodnie z art. 61.
2. Sąd, który wszczął postępowanie, o którym mowa w ust. 1 lit. b), wstrzymuje całkowicie lub częściowo wszelkie czynności związane z likwidacją majątku w tym postępowaniu, jeżeli stwierdzi, że zachodzą warunki określone w ust. 1 lit. b).

Przed nakazaniem wstrzymania czynności sąd wysłuchuje zarządcę powołanego w postępowaniu upadłościowym, co do którego to postępowania wniesiono o wstrzymanie czynności. Nakaz wstrzymania czynności może zostać wydany na – nieprzekraczający trzech miesięcy – okres, który sąd uzna za właściwy i który jest zgodny z przepisami mającymi zastosowanie do postępowania.

Sąd nakazujący wstrzymanie czynności może żądać od zarządcy, o którym mowa w ust. 1, podjęcia wszelkich odpowiednich środków przewidzianych w prawie krajowym dla ochrony interesów wierzycieli w postępowaniu.

Sąd może przedłużyć wstrzymanie na kolejne okresy, które uzna za właściwe i które są zgodne z przepisami mającymi zastosowanie do postępowania, o ile nadal spełnione są warunki, o których mowa w ust. 1 lit. b) ppkt (ii)–(iv), a łączny czas wstrzymania czynności związanych z likwidacją majątku (okres początkowy wraz z każdym okresem przedłużającym) nie przekracza sześciu miesięcy.

SEKCJA 2

Koordynacja

Podsekcja 1

Procedura

Artykuł 61

Wniosek o wszczęcie grupowego postępowania koordynacyjnego

1. Zarządca powołany w postępowaniu upadłościowym, które wszczęto względem członka grupy, może złożyć wniosek o wszczęcie grupowego postępowania koordynacyjnego w każdym sądzie, którego jurysdykcji podlega postępowanie upadłościowe któregośkolwiek członka grupy.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się zgodnie z wymogami prawa mającego zastosowanie do postępowania upadłościowego, w którym powołany jest ten zarządca.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:
 - a) propozycję co do osoby, która ma zostać powołana na koordynatora grupowego (zwanego dalej „koordynatorem”), szczegóły dotyczące jej uprawnień zgodnie z art. 71, szczegóły dotyczące jej kwalifikacji oraz jej pisemną zgodę na objęcie funkcji koordynatora;
 - b) opis proponowanej koordynacji grupowej, w szczególności uzasadnienie spełnienia warunków określonych w art. 63 ust. 1;
 - c) wykaz zarządców powołanych w postępowaniach upadłościowych wszczętych względem członków grupy i, w odpowiednich przypadkach, wykaz sądów i właściwych organów uczestniczących w postępowaniach upadłościowych członków grupy;
 - d) zarys szacunkowych kosztów proponowanej koordynacji grupowej i szacunkowe określenie udziału w tych kosztach do pokrycia przez poszczególnych członków grupy.

Artykuł 62

Zasada pierwszeństwa

Bez uszczerbku dla art. 66, jeżeli o wszczęcie grupowego postępowania koordynacyjnego wniesiono do sądów różnych państw członkowskich, każdy sąd, do którego złożono wniosek później stwierdza brak swej jurysdykcji na rzecz sądu, do którego najpierw złożono wniosek.

Artykuł 63

Powiadomienie przez sąd otrzymujący wniosek

1. Sąd, do którego złożono wniosek o wszczęcie grupowego postępowania koordynacyjnego, jak najszybciej powiadamia o tym wniosku i o osobie proponowanego koordynatora zarządców powołanych w postępowaniach upadłościowych członków grupy, wskazanych w wykazie, o którym mowa w art. 61 ust. 3 lit. c), jeżeli stwierdzi, że:
 - a) wszczęcie takiego postępowania jest właściwe dla ułatwienia skutecznego prowadzenia postępowań upadłościowych poszczególnych członków grupy;
 - b) nie jest prawdopodobne, by jakikolwiek wierzyciel członka grupy, który miałby brać udział w postępowaniu poniósł szkody finansowe w związku z objęciem członka grupy tym postępowaniem; oraz
 - c) osoba proponowanego koordynatora spełnia wymogi określone w art. 71.
2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zawiera elementy, o których mowa w art. 61 ust. 3 lit. a)–d).
3. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, wysyła się listem poleconym za potwierdzeniem odbioru.
4. Sąd otrzymujący wniosek zapewnia zainteresowanym zarządcom możliwość bycia wysłuchanymi.

Artykuł 64

Zgłaszanie sprzeciwu przez zarządców

1. Zarządca powołany w postępowaniu upadłościowym któregośkolwiek członka grupy może zgłosić sprzeciw wobec:
 - a) objęcia postępowania upadłościowego, w którym został powołany, grupowym postępowaniem koordynacyjnym; lub
 - b) osoby zaproponowanej na koordynatora.
2. Sprzeciwu na mocy ust. 1 niniejszego artykułu składa w sądzie, o którym mowa w art. 63, w terminie 30 dni od otrzymania powiadomienia o wniosku o wszczęcie grupowego postępowania koordynacyjnego zarządca, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Sprzeciw można zgłosić za pomocą standardowego formularza ustanowionego zgodnie z art. 88.

3. Przed podjęciem decyzji zgodnie z ust. 1 lit. a) dotyczącej uczestnictwa w koordynacji grupowej, zarządca musi uzyskać zgodę, jaka może być wymagana na mocy prawa państwa wszczęcia postępowania, w którym został on powołany.

Artykuł 65

Skutki sprzeciwu co do objęcia grupowym postępowaniem koordynacyjnym

1. Jeżeli zarządca zgłosił sprzeciw wobec objęcia postępowania, w którym został powołany, grupowym postępowaniem koordynacyjnym, postępowanie to nie zostaje objęte grupowym postępowaniem koordynacyjnym.
2. Uprawnienia sądu, o których mowa w art. 68, ani uprawnienia koordynatora wynikające z tych postępowań nie wywołują skutków wobec tego członka grupy ani nie powodują obciążenia go żadnymi kosztami.

Artykuł 66

Wybór sądu do celów grupowego postępowania koordynacyjnego

1. W przypadku gdy co najmniej dwie trzecie wszystkich zarządców powołanych w postępowaniach upadłościowych członków grupy uzgodni, że posiadający jurysdykcję sąd innego państwa członkowskiego jest najbardziej właściwy do wszczęcia grupowego postępowania koordynacyjnego, jurysdykcja tego sądu jest wyłączna.
2. Wybór sądu następuje w drodze wspólnego porozumienia sporządzonego lub potwierdzonego na piśmie. Wyboru można dokonać, dopóki nie zostanie wszczęte grupowe postępowanie koordynacyjne zgodnie z art. 68.
3. Każdy sąd inny niż sąd, do którego złożono wniosek zgodnie z ust. 1, stwierdza brak swej jurysdykcji na rzecz tego sądu.
4. Wniosek o wszczęcie grupowego postępowania koordynacyjnego składa się do tak wybranego sądu, zgodnie z art. 61.

Artykuł 67

Skutki sprzeciwu co do osoby proponowanego koordynatora

W przypadku gdy zarządca wnosi sprzeciw wobec osoby proponowanego koordynatora, ale nie wnosi sprzeciwu co do objęcia grupowym postępowaniem koordynacyjnym członka grupy, względem którego został powołany, sąd może nie powołać tej osoby i wezwać sprzeciwiającego się zarządcę do złożenia nowego wniosku zgodnie z art. 61 ust. 3.

Artykuł 68

Orzeczenie o wszczęciu grupowego postępowania koordynacyjnego

1. Po upływie terminu, o którym mowa w art. 64 ust. 2, sąd może wszcząć grupowe postępowanie koordynacyjne, jeżeli stwierdzi, że spełnione są warunki określone w art. 63 ust. 1. W takim przypadku sąd:
 - a) powołuje koordynatora;
 - b) określa podstawowe zasady koordynacji grupowej; oraz
 - c) określa szacunkowe koszty i szacunkową wysokość udziału do pokrycia przez członków grupy.
2. Orzeczenie o wszczęciu grupowego postępowania koordynacyjnego podaje się do wiadomości uczestniczących zarządców i koordynatora.

*Artykuł 69***Późniejsze dołączenie się zarządców do koordynacji grupowej**

1. Zgodnie ze swoim prawem krajowym każdy zarządca może wnieść, po wydaniu przez sąd orzeczenia, o którym mowa w art. 68, o włączenie do koordynacji grupowej postępowania, względem którego został powołany, jeżeli:
 - a) uprzednio zgłoszono sprzeciw wobec włączenia postępowania upadłościowego do grupowego postępowania koordynacyjnego; lub
 - b) postępowanie upadłościowe członka grupy wszczęto, po wszczęciu przez sąd grupowego postępowania koordynacyjnego.
2. Bez uszczerbku dla ust. 4 koordynator może zaakceptować taki wniosek po konsultacji z zarządcami, jeżeli:
 - a) stwierdzi, że na etapie, na którym znajduje się grupowe postępowanie koordynacyjne w momencie złożenia wniosku, spełnione są warunki określone w art. 63 ust. 1 lit. a) i b); lub
 - b) zgodę wyrażają wszyscy zarządcy na warunkach określonych w ich prawie krajowym.
3. Koordynator informuje sąd i uczestniczących zarządców o swojej decyzji wydanej na mocy ust. 2 i podaje jej uzasadnienie.
4. Każdy zarządca uczestniczący w koordynacji grupowej lub zarządca, którego wniosek o włączenie do grupowego postępowania koordynacyjnego został odrzucony, może zaskarżyć decyzję, o której mowa w ust. 2, zgodnie z przepisami postępowania określonymi w prawie państwa członkowskiego, w którym wszczęto grupowe postępowanie koordynacyjne.

*Artykuł 70***Zalecenia i plan koordynacji grupowej**

1. Zarządcy prowadząc swoje postępowania upadłościowe, biorą pod uwagę zalecenia koordynatora oraz treść planu koordynacji grupowej, o którym mowa w art. 72 ust. 1.
 2. Zarządca nie może zostać zobowiązany do stosowania się w całości lub w części do zaleceń koordynatora lub planu koordynacji grupowej.
- W przypadku gdy nie stosuje się do zaleceń koordynatora lub planu koordynacji grupowej, zarządca przedstawia wyjaśnienia osobom lub organom, którym podlega na mocy swojego prawa krajowego, oraz koordynatorowi.

Podsekcja 2

Przepisy ogólne*Artykuł 71***Koordynator**

1. Koordynatorem musi być osoba uprawniona na mocy prawa państwa członkowskiego do pełnienia funkcji zarządcy w postępowaniu upadłościowym.
2. Koordynator nie może być zarządcą powołanym do działania w postępowaniu upadłościowym któregośkolwiek z członków grupy i być w stanie konfliktu interesów względem członków grupy, ich wierzycieli i zarządców powołanych w postępowaniach upadłościowych któregośkolwiek z członków grupy.

*Artykuł 72***Zadania i uprawnienia koordynatora**

1. Koordynator:
 - a) wypracowuje i przedstawia zalecenia do celów skoordynowanego prowadzenia postępowań upadłościowych;
 - b) proponuje plan koordynacji grupowej wskazujący, opisujący i zalecający kompleksowy zbiór środków pozwalających podjąć wspólne działania w celu zakończenia upadłości członków grupy. Plan może w szczególności zawierać propozycje co do:

- (i) środków służących przywróceniu dobrej gospodarczej i finansowej kondycji grupy lub którejkolwiek jej części;
 - (ii) rozstrzygnięcia wewnątrzgrupowych sporów dotyczących transakcji dokonanych między członkami grupy i spraw o stwierdzenie bezskuteczności czynności prawnej;
 - (iii) porozumień między zarządcami członków grupy.
2. Koordynator może także:
- a) zostać wysłuchany i brać udział – zwłaszcza uczestnicząc w zgromadzeniu wierzycieli – w którymkolwiek z postępowań wszczętych względem członka tej grupy;
 - b) prowadzić mediację w sporach między zarządcami członków grupy;
 - c) przedstawiać i wyjaśniać plan koordynacji grupowej osobom lub organom, którym podlega na mocy swojego prawa krajowego;
 - d) występować do dowolnego zarządcy o informacje o każdym członku grupy, jeżeli informacje te są lub mogą być przydatne przy wypracowywaniu i przedstawianiu strategii i środków służących koordynacji postępowań; oraz
 - e) złożyć wniosek o wstrzymanie – na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy – postępowań wszczętych względem któregośkolwiek członka grupy – o ile takie wstrzymanie jest konieczne, by zapewnić właściwe wykonanie tego planu, i byłoby korzystne dla wierzycieli w postępowaniu, w którym wnosi się o to wstrzymanie – lub wystąpić o uchylenie każdego orzeczonego wstrzymania. Wniosek ten składa się do sądu, który wszczął postępowanie, w którym wnosi się o wstrzymanie.
3. Plan, o którym mowa w ust. 1 lit. b), nie może zawierać zaleceń co do połączenia postępowań czy mas upadłościowych.
4. Zadania i prawa koordynatora określone w niniejszym artykule nie dotyczą członka grupy nieuczestniczącego w grupowym postępowaniu koordynacyjnym.
5. Koordynator wykonuje swoje obowiązki bezstronnie i z należytą starannością.
6. W przypadku gdy koordynator uzna, że wykonywanie jego zadań wiąże się z kosztami znacznie większymi niż szacunkowy koszt, o którym mowa w art. 61 ust. 3 lit. d), i w każdym przypadku, gdy te koszty przekraczają 10 % kosztów szacunkowych, koordynator:
- a) bezzwłocznie informuje uczestniczących zarządców; oraz
 - b) zwraca się o uprzednią zgodę do sądu, który wszczął grupowe postępowanie koordynacyjne.

Artykuł 73

Języki

1. Koordynator komunikuje się z zarządcą uczestniczącego członka grupy w języku uzgodnionym z tym zarządcą lub przy braku takiego uzgodnienia – w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych instytucji Unii oraz w języku sądu, który wszczął postępowanie względem tego członka grupy.
2. Koordynator komunikuje się z sądem w języku urzędowym mającym zastosowanie do tego sądu.

Artykuł 74

Współpraca między zarządcami a koordynatorem

1. Wzajemna współpraca między zarządcami powołanymi w postępowaniach upadłościowych członków grupy a koordynatorem prowadzona jest w zakresie, w jakim nie jest sprzeczna z przepisami mającymi zastosowanie do tych postępowań.
2. W szczególności zarządcy przekazują koordynatorowi wszelkie informacje istotne dla wykonywania jego zadań.

*Artykuł 75***Odwołanie koordynatora**

Koordynator zostaje odwołany przez sąd z urzędu lub na wniosek zarządcy uczestniczącego członka grupy, jeżeli koordynator:

- a) działa na szkodę wierzycieli uczestniczącego członka grupy; lub
- b) nie wypełnia obowiązków określonych w niniejszym rozdziale.

*Artykuł 76***Dłużnik sprawujący zarząd własny**

Przepisy mające zastosowanie na podstawie niniejszego rozdziału do zarządcy stosuje się także w stosownych przypadkach do dłużnika sprawującego zarząd własny.

*Artykuł 77***Koszty i podział**

1. Wynagrodzenie koordynatora musi być odpowiednie, proporcjonalne do wykonywanych zadań i uwzględniać uzasadnione koszty.
2. Po zakończeniu swoich zadań koordynator sporządza końcowe rozliczenie kosztów i określa wysokość udziału do pokrycia przez poszczególnych członków grupy oraz przedkłada to rozliczenie każdemu uczestniczącemu zarządcy i sądowi, który wszczął grupowe postępowanie koordynacyjne.
3. Jeżeli w terminie 30 dni od otrzymania rozliczenia, o którym mowa w ust. 2, zarządcy nie wniosą sprzeciwu, koszty i udziały do pokrycia przez poszczególnych członków uznaje się za uzgodnione. Rozliczenie przedkłada się do zatwierdzenia sądowi, który wszczął grupowe postępowanie koordynacyjne.
4. W przypadku sprzeciwu sąd, który wszczął grupowe postępowanie koordynacyjne, na wniosek koordynatora lub każdego uczestniczącego zarządcy orzeka w sprawie kosztów i wysokości udziałów do pokrycia przez poszczególnych członków, uwzględniając warunki określone w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz szacunkowe koszty, o których mowa w art. 68 ust. 1, i w odpowiednich przypadkach, w art. 72 ust. 6.
5. Każdy uczestniczący zarządca może zaskarżyć orzeczenie, o którym mowa w ust. 4, zgodnie z przepisami postępowania określonymi w prawie państwa członkowskiego, w którym wszczęto grupowe postępowanie koordynacyjne.

ROZDZIAŁ VI

OCHRONA DANYCH*Artykuł 78***Ochrona danych**

1. Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia w państwach członkowskich zastosowanie mają krajowe przepisy transponujące dyrektywę 95/46/WE, przy czym nie dotyczy to operacji przetwarzania, o których mowa w art. 3 ust. 2 dyrektywy 95/46/WE.
2. Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia przez Komisję zastosowanie ma rozporządzenie (WE) nr 45/2001.

*Artykuł 79***Obowiązki państw członkowskich względem przetwarzania danych osobowych w krajowych rejestrach upadłości**

1. Każde państwo członkowskie przekazuje Komisji – do publikacji na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość” – imię i nazwisko osoby fizycznej lub nazwę osoby prawnej, organu publicznego, agencji lub innego podmiotu wyznaczonego przez prawo krajowe do pełnienia funkcji administratora danych w rozumieniu art. 2 lit. d) dyrektywy 95/46/WE.

2. Państwa członkowskie zapewniają wdrożenie środków technicznych mających zapewnić bezpieczeństwo danych osobowych przetwarzanych w ich krajowych rejestrach upadłości, o których mowa w art. 24.
3. Państwa członkowskie odpowiadają za sprawdzenie, czy administrator danych wyznaczony przez prawo krajowe zgodnie z art. 2 lit. d) dyrektywy 95/46/WE, zapewnia przestrzeganie zasad jakości danych, zwłaszcza prawidłowości i aktualności danych przechowywanych w krajowych rejestrach upadłości.
4. Państwa członkowskie odpowiadają zgodnie z dyrektywą 95/46/WE za gromadzenie i przechowywanie danych w krajowych bazach i za decyzje powzięte w celu udostępnienia tych danych we wzajemnie połączonym rejestrze, który można przeglądać za pośrednictwem europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość”.
5. Wśród informacji, które należy przekazać podmiotom danych, by mogły korzystać ze swoich praw – zwłaszcza z prawa do uzyskania usunięcia danych – państwa członkowskie podają termin dostępności danych osobowych przechowywanych w rejestrach upadłości.

Artykuł 80

Obowiązki Komisji w zakresie przetwarzania danych osobowych

1. Komisja pełni zadania administratora danych w rozumieniu art. 2 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 45/2001 zgodnie z zadaniami określonymi w niniejszym artykule.
2. Komisja określa konieczne procedury i stosuje konieczne rozwiązania techniczne, by wypełnić swoje zadania mieszczące się w zakresie funkcji administratora danych.
3. Komisja wdraża środki techniczne konieczne, by zapewnić podczas przesyłu bezpieczeństwo danych osobowych, a zwłaszcza ich poufność i integralność podczas przepływu do i z europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość”.
4. Obowiązki Komisji nie mają wpływu na obowiązki państw członkowskich ani innych podmiotów względem zawartości i funkcjonowania wzajemnie połączonych baz krajowych przez nie prowadzonych.

Artykuł 81

Obowiązki informacyjne

Niezależnie od udzielenia informacji, które należy przekazać podmiotom danych zgodnie z art. 11 i 12 rozporządzenia (WE) nr 45/2001, Komisja informuje podmioty danych, przez publikację na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”, o swojej roli w przetwarzaniu danych i o celach przetwarzania tych danych.

Artykuł 82

Przechowywanie danych osobowych

Jeżeli chodzi o informacje pochodzące z wzajemnie połączonych baz krajowych, na europejskim portalu „e-Sprawiedliwość” nie przechowywane są żadnych danych osobowych o podmiotach danych. Wszelkie tego typu dane przechowywane są w bazach krajowych prowadzonych przez państwa członkowskie lub inne podmioty.

Artykuł 83

Dostęp do danych osobowych za pośrednictwem europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość”

Dane osobowe przechowywane w krajowych rejestrach upadłości, o których mowa w art. 24, są dostępne za pośrednictwem europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość” tak długo, jak długo ich dostępność przewiduje prawo krajowe.

ROZDZIAŁ VII

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE*Artykuł 84***Czasowy zakres zastosowania**

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się jedynie do postępowań upadłościowych, które zostały wszczęte po dniu 26 czerwca 2017 r. Do czynności dokonanych przez dłużnika przed tą datą stosuje się prawo, które stosowało się do tych czynności w chwili ich dokonania.
2. Niezależnie od art. 91 niniejszego rozporządzenia rozporządzenie (WE) nr 1346/2000 stosuje się do postępowań upadłościowych objętych zakresem zastosowania tego rozporządzenia i które wszczęto przed dniem 26 czerwca 2017 r.

*Artykuł 85***Stosunek do umów międzynarodowych**

1. Niniejsze rozporządzenie zastępuje w swoim przedmiotowym zakresie stosowania w stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi umowy międzynarodowe zawarte pomiędzy dwoma lub więcej państwami członkowskimi, w szczególności:
 - a) podpisaną dnia 8 lipca 1899 r. w Paryżu belgijsko-francuską Konwencję o właściwości sądów, uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych, orzeczeń sądów polubownych i publicznych dokumentów;
 - b) podpisaną dnia 16 lipca 1969 r. w Brukseli belgijsko-austriacką Konwencję o upadłości, układzie i odroczeniu płatności (wraz z Protokołem dodatkowym z dnia 13 czerwca 1973 r.);
 - c) podpisaną dnia 28 marca 1925 r. w Brukseli belgijsko-holenderską Konwencję o właściwości sądów, upadłości oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych, wyroków sądów polubownych i publicznych dokumentów;
 - d) podpisany dnia 25 maja 1979 r. w Wiedniu niemiecko-austriacki Traktat w zakresie prawa upadłościowego i układowego;
 - e) podpisaną dnia 27 lutego 1979 r. w Wiedniu francusko-austriacką Konwencję o właściwości sądów, uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych w zakresie prawa upadłościowego;
 - f) podpisaną dnia 3 czerwca 1930 r. w Rzymie francusko-włoską Konwencję o wykonywaniu wyroków sądowych w sprawach cywilnych i handlowych;
 - g) podpisaną dnia 12 lipca 1977 r. w Rzymie włosko-austriacką Konwencję o upadłości i układzie;
 - h) podpisaną dnia 30 sierpnia 1962 r. w Hadze niemiecko-holenderską Konwencję o wzajemnym uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych oraz innych tytułów egzekucyjnych w sprawach cywilnych i handlowych;
 - i) podpisaną dnia 2 maja 1934 r. w Brukseli brytyjsko-belgijską Konwencję o wzajemnym wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych wraz z Protokołem;
 - j) Konwencję o upadłości zawartą dnia 7 listopada 1933 r. w Kopenhadze pomiędzy Danią, Finlandią, Norwegią, Szwecją i Islandią;
 - k) zawartą dnia 5 czerwca 1990 r. w Istambule Europejską Konwencję w sprawie niektórych międzynarodowych aspektów upadłości;
 - l) Konwencję między Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii a Królestwem Grecji w sprawie wzajemnego uznawania i wykonywania orzeczeń, podpisaną w Atenach dnia 18 czerwca 1959 r.;
 - m) Umowę między Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii a Republiką Austrii w sprawie wzajemnego uznawania i wykonywania orzeczeń sądów arbitrażowych i ugód zawartych przed sądami arbitrażowymi w sprawach handlowych, podpisaną w Belgradzie dnia 18 marca 1960 r.;

- n) Konwencję między Federacyjną Ludową Republiką Jugosławii a Republiką Włoską w sprawie wzajemnej współpracy sądowej w sprawach cywilnych i administracyjnych, podpisaną w Rzymie dnia 3 grudnia 1960 r.;
- o) Umowę między Socjalistyczną Federacyjną Republiką Jugosławii a Królestwem Belgii w sprawie współpracy sądowej w sprawach cywilnych i handlowych, podpisaną w Belgradzie dnia 24 września 1971 r.;
- p) Konwencję między Rządami Jugosławii i Francji w sprawie uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych, podpisaną w Paryżu dnia 18 maja 1971 r.;
- q) Umowę między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną i Republiką Grecką w sprawie pomocy prawnej w sprawach cywilnych i karnych, podpisaną w Atenach dnia 22 października 1980 r., nadal obowiązującą między Republiką Czeską i Grecją;
- r) Umowę między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną i Republiką Cypryjską w sprawie pomocy prawnej w sprawach cywilnych i karnych, podpisaną w Nikozji dnia 23 kwietnia 1982 r., nadal obowiązującą między Republiką Czeską i Cypr;
- s) Traktat między Rządem Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej i Rządem Republiki Francuskiej w sprawie pomocy prawnej i uznawania oraz wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych, rodzinnych i handlowych, podpisany w Paryżu dnia 10 maja 1984 r., nadal obowiązujący między Republiką Czeską i Francją;
- t) Traktat między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną i Republiką Włoską w sprawie pomocy prawnej w sprawach cywilnych i karnych, podpisany w Pradze dnia 6 grudnia 1985 r., nadal obowiązujący między Republiką Czeską i Włochami;
- u) Umowę między Republiką Łotwy, Republiką Estonii i Republiką Litwy o pomocy prawnej i stosunkach prawnych, podpisaną w Tallinie dnia 11 listopada 1992 r.;
- v) Umowę między Republiką Estońską a Rzeczpospolitą Polską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, pracowniczych i karnych, sporządzoną w Tallinie dnia 27 listopada 1998 r.;
- w) Umowę między Republiką Litewską a Rzeczpospolitą Polską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych, sporządzoną w Warszawie dnia 26 stycznia 1993 r.;
- x) Konwencję między Socjalistyczną Republiką Rumunii a Republiką Grecką dotyczącą pomocy prawnej w sprawach cywilnych i karnych oraz protokół do niej, podpisane w Bukareszcie dnia 19 października 1972 r.;
- y) Konwencję między Socjalistyczną Republiką Rumunii a Republiką Francuską dotyczącą pomocy prawnej w sprawach cywilnych i handlowych podpisaną w Paryżu dnia 5 listopada 1974 r.;
- z) Umowę między Ludową Republiką Bułgarii a Republiką Grecką o pomocy prawnej w sprawach cywilnych i karnych, podpisaną w Atenach dnia 10 kwietnia 1976 r.;
- aa) Umowę między Ludową Republiką Bułgarii a Republiką Cypru o pomocy prawnej w sprawach cywilnych i karnych, podpisaną w Nikozji dnia 29 kwietnia 1983 r.;
- ab) Umowę między rządem Ludowej Republiki Bułgarii a rządem Republiki Francuskiej o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach cywilnych, podpisaną w Sofii dnia 18 stycznia 1989 r.;
- ac) Umowę między Rumunią a Republiką Czeską o pomocy sądowej w sprawach cywilnych, podpisaną w Bukareszcie dnia 11 lipca 1994 r.;
- ad) Umowę między Rumunią a Rzeczpospolitą Polską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, podpisaną w Bukareszcie dnia 15 maja 1999 r.

2. Wymienione w ust. 1 umowy międzynarodowe zachowują swoją skuteczność w stosunku do postępowań wszczętych przed wejściem w życie rozporządzenia (WE) nr 1346/2000.

3. Niniejszego rozporządzenia nie stosuje się:

- a) w państwie członkowskim w zakresie, w jakim jest ono sprzeczne ze zobowiązaniami w sprawach dotyczących upadłości wynikającymi z umowy międzynarodowej, którą to państwo członkowskie zawarło przed wejściem w życie rozporządzenia (WE) nr 1346/2000 z jednym lub z kilkoma państwami trzecimi;
- b) w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, w zakresie, w jakim jest ono sprzeczne ze zobowiązaniami w sprawach dotyczących upadłości i likwidacji upadłych przedsiębiorstw wynikającymi z porozumień zawartych w ramach Brytyjskiej Wspólnoty Narodów, wiążących w chwili wejścia w życie rozporządzenia (WE) nr 1346/2000.

*Artykuł 86***Informacje o krajowym i unijnym prawie dotyczącym niewypłacalności**

1. W ramach europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych ustanowionej decyzją Rady 2001/470/WE ⁽¹⁾ państwa członkowskie dostarczają krótki opis swoich krajowych przepisów i procedur dotyczących niewypłacalności, zwłaszcza dotyczących kwestii wymienionych w art. 7 ust. 2, w celu udostępnienia do wiadomości publicznej tych informacji.
2. Państwa członkowskie regularnie aktualizują informacje, o których mowa w ust. 1.
3. Komisja udostępnia do wiadomości publicznej informacje o niniejszym rozporządzeniu.

*Artykuł 87***Ustanowienie wzajemnego połączenia rejestrów**

Komisja przyjmuje akty wykonawcze służące ustanowieniu wzajemnego połączenia rejestrów upadłości, o którym mowa w art. 25. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 89 ust. 3.

*Artykuł 88***Ustanowienie standardowych formularzy oraz ich późniejsze zmiany**

Komisja przyjmuje akty wykonawcze służące ustanowieniu, a w razie potrzeby – zmianie formularzy, o których mowa w art. 27 ust. 4, art. 54 i 55 i art. 64 ust. 2. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 89 ust. 2.

*Artykuł 89***Procedura komitetowa**

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

*Artykuł 90***Klauzula przeglądowa**

1. Nie później niż dnia 27 czerwca 2027 r., a następnie co pięć lat, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia. W razie potrzeby do sprawozdania dołącza propozycje zmiany niniejszego rozporządzenia.
2. Nie później niż dnia 27 czerwca 2022 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie na temat stosowania przepisów o grupowych postępowaniach koordynacyjnych. W razie potrzeby do sprawozdania dołącza propozycje zmiany niniejszego rozporządzenia.
3. Nie później niż dnia 1 stycznia 2016 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu analizę kwestii transgranicznych w przedmiocie prawnej odpowiedzialności kadry kierowniczej i zakazów pełnienia funkcji kierowniczych.
4. Nie później niż dnia 27 czerwca 2020 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu analizę w przedmiocie wybierania sądu pod kątem własnego interesu (forum shopping).

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2001/470/WE z dnia 28 maja 2001 r. ustanawiająca Europejską Sieć Sądową w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 174 z 27.6.2001, s. 25).

*Artykuł 91***Uchylenie**

Rozporządzenie (WE) nr 1346/2000 zostaje uchylone.

Odniesienia do uchylonego rozporządzenia traktuje się jako odniesienia do niniejszego rozporządzenia i odczytuje się je zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku D do niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 92***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 26 czerwca 2017 r. z wyjątkiem:

- a) art. 86, który stosuje się od dnia 26 czerwca 2016 r.;
- b) art. 24 ust. 1, który stosuje się od dnia 26 czerwca 2018 r.; oraz
- c) art. 25, który stosuje się od dnia 26 czerwca 2019 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Strasburgu dnia 20 maja 2015 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

Z. KALNIŃA-LUKAŠEVICA

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK A

Postępowania upadłościowe, o których mowa w art. 2 pkt 4

BELGIQUE/BELGIË

- Het faillissement/La faillite,
- De gerechtelijke reorganisatie door een collectief akkoord/La réorganisation judiciaire par accord collectif,
- De gerechtelijke reorganisatie door een minnelijk akkoord/La réorganisation judiciaire par accord amiable,
- De gerechtelijke reorganisatie door overdracht onder gerechtelijk gezag/La réorganisation judiciaire par transfert sous autorité de justice,
- De collectieve schuldenregeling/Le règlement collectif de dettes,
- De vrijwillige vereffening/La liquidation volontaire,
- De gerechtelijke vereffening/La liquidation judiciaire,
- De voorlopige ontneming van beheer, bepaald in artikel 8 van de faillissementswet/Le dessaisissement provisoire, visé à l'article 8 de la loi sur les faillites,

БЪЛГАРИЯ

- Производство по несъстоятелност,

ČESKÁ REPUBLIKA

- Konkurs,
- Reorganizace,
- Oddlužení,

DEUTSCHLAND

- Das Konkursverfahren,
- Das gerichtliche Vergleichsverfahren,
- Das Gesamtvollstreckungsverfahren,
- Das Insolvenzverfahren,

EESTI

- Pankrotimenetus,
- Võlgade ümberkujundamise menetlus,

ÉIRE/IRELAND

- Compulsory winding-up by the court,
- Bankruptcy,
- The administration in bankruptcy of the estate of persons dying insolvent,
- Winding-up in bankruptcy of partnerships,
- Creditors' voluntary winding-up (with confirmation of a court),
- Arrangements under the control of the court which involve the vesting of all or part of the property of the debtor in the Official Assignee for realisation and distribution,
- Examinership,
- Debt Relief Notice,
- Debt Settlement Arrangement,
- Personal Insolvency Arrangement,

ΕΛΛΑΔΑ

- Η πτώχευση,
- Η ειδική εκκαθάριση εν λειτουργία,
- Σχέδιο αναδιοργάνωσης,
- Απλοποιημένη διαδικασία επί πτωχεύσεων μικρού αντικειμένου,
- Διαδικασία Εξυγίανσης,

ESPAÑA

- Concurso,
- Procedimiento de homologación de acuerdos de refinanciación,
- Procedimiento de acuerdos extrajudiciales de pago,
- Procedimiento de negociación pública para la consecución de acuerdos de refinanciación colectivos, acuerdos de refinanciación homologados y propuestas anticipadas de convenio,

FRANCE

- Sauvegarde,
- Sauvegarde accélérée,
- Sauvegarde financière accélérée,
- Redressement judiciaire,
- Liquidation judiciaire,

HRVATSKA

- Stečajni postupak,

ITALIA

- Fallimento,
- Concordato preventivo,
- Liquidazione coatta amministrativa,
- Amministrazione straordinaria,
- Accordi di ristrutturazione,
- Procedure di composizione della crisi da sovraindebitamento del consumatore (accordo o piano),
- Liquidazione dei beni,

ΚΥΠΡΟΣ

- Υποχρεωτική εκκαθάριση από το Δικαστήριο,
- Εκούσια εκκαθάριση από μέλη,
- Εκούσια εκκαθάριση από πιστωτές
- Εκκαθάριση με την εποπτεία του Δικαστηρίου,
- Διάταγμα Παραλαβής και πτώχευσης κατόπιν Δικαστικού Διατάγματος,
- Διαχείριση της περιουσίας προσώπων που απεβίωσαν αφερέγγυα,

LATVIJA

- Tiesiskās aizsardzības process,
- Juridiskās personas maksātnespējas process,
- Fiziskās personas maksātnespējas process,

LIETUVA

- Įmonės restruktūrizavimo byla,
- Įmonės bankroto byla,
- Įmonės bankroto procesas ne teismo tvarka,
- Fizinio asmens bankroto procesas,

LUXEMBOURG

- Faillite,
- Gestion contrôlée,
- Concordat préventif de faillite (par abandon d'actif),
- Régime spécial de liquidation du notariat,
- Procédure de règlement collectif des dettes dans le cadre du surendettement,

MAGYARORSZÁG

- Csődeljárás,
- Felszámolási eljárás,

MALTA

- Xoljiment,
- Amministrazzjoni,
- Stralċ volontarju mill-membri jew mill-kredituri,
- Stralċ mill-Qorti,
- Falliment f'każ ta' kummerċjant,
- Proċedura biex kumpanija tirkupra,

NEDERLAND

- Het faillissement,
- De surséance van betaling,
- De schuldsaneringsregeling natuurlijke personen,

ÖSTERREICH

- Das Konkursverfahren (Insolvenzverfahren),
- Das Sanierungsverfahren ohne Eigenverwaltung (Insolvenzverfahren),
- Das Sanierungsverfahren mit Eigenverwaltung (Insolvenzverfahren),
- Das Schuldenregulierungsverfahren,
- Das Abschöpfungsverfahren,
- Das Ausgleichsverfahren,

POLSKA

- Postępowanie naprawcze,
- Upadłość obejmująca likwidację,
- Upadłość z możliwością zawarcia układu,

PORTUGAL

- Processo de insolvência,
- Processo especial de revitalização,

ROMÂNIA

- Procedura insolvenței,
- Reorganizarea judiciară,
- Procedura falimentului,
- Concordatul preventiv,

SLOVENIJA

- Postopek preventivnega prestrukturiranja,
- Postopek prisilne poravnave,
- Postopek poenostavljene prisilne poravnave,
- Stečajni postopek: stečajni postopek nad pravno osebo, postopek osebnega stečaja and postopek stečaja zapuščine,

SLOVENSKO

- Konkurzné konanie,
- Reštrukturalizačné konanie,
- Oddĺženie,

SUOMI/FINLAND

- Konkurssi/konkurs,
- Yrityssaneeraus/företagssanering,
- Yksityishenkilön velkajärjestely/skuldsanering för privatpersoner,

SVERIGE

- Konkurs,
- Företagsrekonstruktion,
- Skuldsanering,

UNITED KINGDOM

- Winding-up by or subject to the supervision of the court,
 - Creditors' voluntary winding-up (with confirmation by the court),
 - Administration, including appointments made by filing prescribed documents with the court,
 - Voluntary arrangements under insolvency legislation,
 - Bankruptcy or sequestration.
-

ZAŁĄCZNIK B

Zarządcy, o których mowa w art. 2 pkt 5

BELGIQUE/BELGIË

- De curator/Le curateur,
- De gedelegeerd rechter/Le juge-délégué,
- De gerechtsmandataris/Le mandataire de justice,
- De schuldbemiddelaar/Le médiateur de dettes,
- De vereffenaar/Le liquidateur,
- De voorlopige bewindvoerder/L'administrateur provisoire,

БЪЛГАРИЯ

- Назначен предварително временен синдик,
- Временен синдик,
- (Постоянен) синдик,
- Служебен синдик,

ČESKÁ REPUBLIKA

- Insolvenční správce,
- Předběžný insolvenční správce,
- Oddělený insolvenční správce,
- Zvláštní insolvenční správce,
- Zástupce insolvenčního správce,

DEUTSCHLAND

- Konkursverwalter,
- Vergleichsverwalter,
- Sachwalter (nach der Vergleichsordnung),
- Verwalter,
- Insolvenzverwalter,
- Sachwalter (nach der Insolvenzordnung),
- Treuhänder,
- Vorläufiger Insolvenzverwalter,
- Vorläufiger Sachwalter,

EESTI

- Pankrotihaldur,
- Ajutine pankrotihaldur,
- Usaldusisik,

ÉIRE/IRELAND

- Liquidator,
- Official Assignee,
- Trustee in bankruptcy,

- Provisional Liquidator,
- Examiner,
- Personal Insolvency Practitioner,
- Insolvency Service,

ΕΛΛΑΔΑ

- Ο σύνδικος,
- Ο εισηγητής,
- Η επιτροπή των πιστωτών,
- Ο ειδικός εκκαθαριστής,

ESPAÑA

- Administrador concursal,
- Mediador concursal,

FRANCE

- Mandataire judiciaire,
- Liquidateur,
- Administrateur judiciaire,
- Commissaire à l'exécution du plan,

HRVATSKA

- Stečajni upravitelj,
- Privremeni stečajni upravitelj,
- Stečajni povjerenik,
- Povjerenik,

ITALIA

- Curatore,
- Commissario giudiziale,
- Commissario straordinario,
- Commissario liquidatore,
- Liquidatore giudiziale,
- Professionista nominato dal Tribunale,
- Organismo di composizione della crisi nella procedura di composizione della crisi da sovraindebitamento del consumatore,
- Liquidatore,

ΚΥΠΡΟΣ

- Εκκαθαριστής και Προσωρινός Εκκαθαριστής,
- Επίσημος Παραλήπτης,
- Διαχειριστής της Πτώχευσης,

LATVIJA

- Maksātspējas procesa administrators,

LIETUVA

- Bankroto administratorius,
- Restruktūrizavimo administratorius,

LUXEMBOURG

- Le curateur,
- Le commissaire,
- Le liquidateur,
- Le conseil de gérance de la section d'assainissement du notariat,
- Le liquidateur dans le cadre du surendettement,

MAGYARORSZÁG

- Vagyongfelügyelő,
- Felszámoló,

MALTA

- Amministratur Proviżorju,
- Riċevitur Uffiċjali,
- Stralċjarju,
- Manager Speċjali,
- Kuraturi f'każ ta' proċeduri ta' falliment,
- Kontrollur Speċjali,

NEDERLAND

- De curator in het faillissement,
- De bewindvoerder in de surséance van betaling,
- De bewindvoerder in de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen,

ÖSTERREICH

- Masseverwalter,
- Sanierungsverwalter,
- Ausgleichsverwalter,
- Besonderer Verwalter,
- Einstweiliger Verwalter,
- Sachwalter,
- Treuhänder,
- Insolvenzgericht,
- Konkursgericht,

POLSKA

- Syndyk,
- Nadzorca sądowy,
- Zarządca,

PORTUGAL

- Administrador da insolvência,
- Administrador judicial provisório,

ROMÂNIA

- Practician în insolvență,
- Administrator concordatar,
- Administrator judiciar,
- Lichidator judiciar,

SLOVENIJA

- Upravitelj,

SLOVENSKO

- Predbežný správca,
- Správca,

SUOMI/FINLAND

- Pesänhoitaja/boförvaltare,
- Selvittäjä/utredare,

SVERIGE

- Förvaltare,
- Rekonstruktör,

UNITED KINGDOM

- Liquidator,
 - Supervisor of a voluntary arrangement,
 - Administrator,
 - Official Receiver,
 - Trustee,
 - Provisional Liquidator,
 - Interim Receiver,
 - Judicial factor.
-

ZAŁĄCZNIK C

Uchylone rozporządzenie i wykaz kolejnych zmian do niego

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1346/2000

(Dz.U. L 160 z 30.6.2000, s. 1)

Rozporządzenie Rady (WE) nr 603/2005

(Dz.U. L 100 z 20.4.2005, s. 1)

Rozporządzenie Rady (WE) nr 694/2006

(Dz.U. L 121 z 6.5.2006, s. 1)

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1791/2006

(Dz.U. L 363 z 20.12.2006, s. 1)

Rozporządzenie Rady (WE) nr 681/2007

(Dz.U. L 159 z 20.6.2007, s. 1)

Rozporządzenie Rady (WE) nr 788/2008

(Dz.U. L 213 z 8.8.2008, s. 1)

Rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) nr 210/2010

(Dz.U. L 65 z 13.3.2010, s. 1)

Rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) nr 583/2011

(Dz.U. L 160 z 18.6.2011, s. 52)

Rozporządzenie Rady (UE) nr 517/2013

(Dz.U. L 158 z 10.6.2013, s. 1)

Rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) nr 663/2014

(Dz.U. L 179 z 19.6.2014, s. 4)

Akt dotyczący warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej i zmian w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej

(Dz.U. L 236 z 23.9.2003, s. 33)

ZAŁĄCZNIK D

Tabela korelacji

Rozporządzenie (WE) nr 1346/2000	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 1
art. 2, wprowadzenie	art. 2, wprowadzenie
art. 2 lit. a)	art. 2 pkt 4
art. 2 lit. b)	art. 2 pkt 5
art. 2 lit. c)	—
art. 2 lit. d)	art. 2 pkt 6
art. 2 lit. e)	art. 2 pkt 7
art. 2 lit. f)	art. 2 pkt 8
art. 2 lit. g), wprowadzenie	art. 2 pkt 9, wprowadzenie
art. 2 lit. g) tiret pierwsze	art. 2 pkt 9 ppkt (vii)
art. 2 lit. g) tiret drugie	art. 2 pkt 9 ppkt (iv)
art. 2 lit. g) tiret trzecie	art. 2 pkt 9 ppkt (viii)
art. 2 lit. h)	art. 2 pkt 10
—	art. 2 pkt 1–3 i 11–13
—	art. 2 pkt 9 ppkt (i)–(iii), (v), (vi)
art. 3	art. 3
—	art. 4
—	art. 5
—	art. 6
art. 4	art. 7
art. 5	art. 8
art. 6	art. 9
art. 7	art. 10
art. 8	art. 11 ust. 1
—	art. 11 ust. 2
art. 9	art. 12
art. 10	art. 13 ust. 1
—	art. 13 ust. 2
art. 11	art. 14
art. 12	art. 15
art. 13 tiret pierwsze	art. 16 lit. a)
art. 13 tiret drugie	art. 16 lit. b)
art. 14 tiret drugie	art. 17 lit. a)
art. 14 tiret pierwsze	art. 17 lit. b)

Rozporządzenie (WE) nr 1346/2000	Niniejsze rozporządzenie
art. 14 tiret trzecie	art. 17 lit. c)
art. 15	art. 18
art. 16	art. 19
art. 17	art. 20
art. 18	art. 21
art. 19	art. 22
art. 20	art. 23
—	art. 24
—	art. 25
—	art. 26
—	art. 27
art. 21 ust. 1	art. 28 ust. 2
art. 21 ust. 2	art. 28 ust. 1
art. 22	art. 29
art. 23	art. 30
art. 24	art. 31
art. 25	art. 32
art. 26	art. 33
art. 27	art. 34
art. 28	art. 35
—	art. 36
art. 29	art. 37 ust. 1
—	art. 37 ust. 2
—	art. 38
—	art. 39
art. 30	art. 40
art. 31	art. 41
—	art. 42
—	art. 43
—	art. 44
art. 32	art. 45
art. 33	art. 46
art. 34 ust. 1	art. 47 ust. 1
art. 34 ust. 2	art. 47 ust. 2
art. 34 ust. 3	—
—	art. 48
art. 35	art. 49
art. 36	art. 50
art. 37	art. 51

Rozporządzenie (WE) nr 1346/2000	Niniejsze rozporządzenie
art. 38	art. 52
art. 39	art. 53
art. 40	art. 54
art. 41	art. 55
art. 42	—
—	art. 56
—	art. 57
—	art. 58
—	art. 59
—	art. 60
—	art. 61
—	art. 62
—	art. 63
—	art. 64
—	art. 65
—	art. 66
—	art. 67
—	art. 68
—	art. 69
—	art. 70
—	art. 71
—	art. 72
—	art. 73
—	art. 74
—	art. 75
—	art. 76
—	art. 77
—	art. 78
—	art. 79
—	art. 80
—	art. 81
—	art. 82
—	art. 83
art. 43	art. 84 ust. 1
—	art. 84 ust. 2
art. 44	art. 85
—	art. 86
art. 45	—
—	art. 87
—	art. 88

Rozporządzenie (WE) nr 1346/2000	Niniejsze rozporządzenie
—	art. 89
art. 46	art. 90 ust. 1
—	art. 90 ust. 2–4
—	art. 91
art. 47	art. 92
załącznik A	załącznik A
załącznik B	—
załącznik C	załącznik B
—	załącznik C
—	załącznik D

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2015/849

z dnia 20 maja 2015 r.

w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Przepływy pieniędzy pochodzących z nielegalnych źródeł mogą szkodzić integralności, stabilności i wiarygodności sektora finansowego oraz stanowić zagrożenie dla rynku wewnętrznego Unii, jak również rozwoju międzynarodowego. Pranie pieniędzy, finansowanie terroryzmu i przestępczości zorganizowanej nadal stanowią poważny problem, którym należy się zająć na szczeblu Unii. Oprócz dalszego rozwijania instrumentów prawno-karnych na szczeblu Unii niezbędne są ukierunkowane i proporcjonalne działania zapobiegające wykorzystaniu systemu finansowego do prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, które to działania mogą przynieść kompletne wyniki.
- (2) Działania przestępców i ich wspólników podejmowane w celu ukrycia pochodzenia dochodów z przestępstwa lub przeznaczenia pieniędzy pochodzących z legalnych lub nielegalnych źródeł na cele terrorystyczne mogą stanowić poważne zagrożenie dla solidności, integralności i stabilności instytucji kredytowych i finansowych oraz dla zaufania do całego systemu finansowego. Osoby zajmujące się praniem pieniędzy i osoby finansujące terroryzm mogą starać się wykorzystywać swobodę przepływu kapitału i swobodę świadczenia usług finansowych, które stanowią część zintegrowanego unijnego obszaru finansowego, aby ułatwić sobie prowadzenie działalności przestępczej. Z tego względu na poziomie Unii niezbędne są określone środki koordynujące. Jednocześnie przeciwwagą dla celów polegających na ochronie społeczeństwa przed przestępczością oraz ochronie stabilności i integralności unijnego systemu finansowego powinna być konieczność stworzenia środowiska regulacyjnego, które umożliwi przedsiębiorstwom rozwijanie działalności bez ponoszenia nieproporcjonalnych kosztów przestrzegania przepisów.
- (3) Niniejsza dyrektywa jest czwartą dyrektywą dotyczącą zagrożeń wynikających z prania pieniędzy. Dyrektywa 91/308/EWG ⁽⁴⁾ określiła zjawisko prania pieniędzy w kategorii przestępstw narkotykowych i nałożyła

⁽¹⁾ Dz.U. C 166 z 12.6.2013, s. 2.

⁽²⁾ Dz.U. C 271 z 19.9.2013, s. 31.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 20 kwietnia 2015 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 20 maja 2015 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 91/308/EWG z dnia 10 czerwca 1991 r. w sprawie uniemożliwienia korzystania z systemu finansowego w celu prania brudnych pieniędzy (Dz.U. L 166 z 28.6.1991, s. 77).

zobowiązania wyłącznie na sektor finansowy. W dyrektywie 2001/97/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ rozszerzono zakres stosowania dyrektywy 91/308/EWG, zarówno pod względem przestępstw, jak i zawodów i działalności objętych tym zakresem. W czerwcu 2003 r. Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (zwana dalej „FATF”) przeprowadziła przegląd swoich zaleceń w celu uwzględnienia finansowania terroryzmu, a ponadto przedstawiła bardziej szczegółowe wymagania dotyczące identyfikacji i weryfikacji klientów, sytuacji, w których wyższe ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu może uzasadniać stosowanie wzmocnionych środków, a także sytuacji, w których niższe ryzyko może uzasadniać przeprowadzanie mniej rygorystycznych kontroli. Zmiany te znalazły odzwierciedlenie w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE ⁽²⁾ oraz w dyrektywie Komisji 2006/70/WE ⁽³⁾.

- (4) Pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu odbywa się często w kontekście międzynarodowym. Środki przyjęte wyłącznie na szczeblu krajowym, a nawet unijnym, bez uwzględnienia koordynacji i współpracy na szczeblu międzynarodowym, miałyby bardzo ograniczone skutki. Dlatego środki przyjmowane przez Unię w tej dziedzinie powinny być zgodne z innymi działaniami podjętymi w ramach forów międzynarodowych i co najmniej tak rygorystyczne jak te działania. W działaniach Unii należy nadal uwzględniać w sposób szczególny zalecenia FATF i instrumenty innych organów międzynarodowych aktywnie prowadzących walkę z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu. W celu wzmocnienia skuteczności zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu należy, w stosownych przypadkach, dostosować odpowiednie unijne akty ustawodawcze do Międzynarodowych standardów przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz proliferacji przyjętych przez FATF w lutym 2012 r. (zwanych dalej „zmienionymi zaleceniami FATF”).
- (5) Ponadto wykorzystywanie systemu finansowego do kierowania pieniędzy pochodzących z nielegalnego, a nawet z legalnego źródła na cele terrorystyczne stwarza wyraźne ryzyko dla integralności, prawidłowego funkcjonowania, wiarygodności i stabilności systemu finansowego. W związku z tym środkami zapobiegawczymi określonymi w niniejszej dyrektywie należy objąć manipulowanie pieniędzmi pochodzącymi z poważnej przestępczości i gromadzenie pieniędzy lub mienia na cele terrorystyczne.
- (6) Duże płatności gotówkowe wiążą się z bardzo dużym ryzykiem prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. W celu zwiększenia nadzoru oraz ograniczenia ryzyka, z jakim wiążą się takie płatności gotówkowe, osoby prowadzące handel towarami powinny być objęte niniejszą dyrektywą w takim zakresie, w jakim dokonują płatności gotówkowych, lub je otrzymują, na kwotę 10 000 EUR lub wyższą. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość przyjęcia niższych progów, wprowadzenia dodatkowych ogólnych ograniczeń w stosunku do wykorzystywania gotówki i innych przepisów o bardziej rygorystycznym charakterze.
- (7) Korzystanie z instrumentów pieniądza elektronicznego jest coraz powszechniej uznawane za substytut rachunku bankowego i w związku z tym, w uzupełnieniu środków określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE ⁽⁴⁾, uzasadnione jest objęcie tych instrumentów obowiązkami w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Jednakże w pewnych okolicznościach, w których udowodniono niewielkie ryzyko i gdy spełnione są rygorystyczne warunki ograniczające ryzyko, państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyłączenia instrumentów pieniądza elektronicznego z obowiązku podejmowania niektórych środków należytej staranności wobec klienta, takich jak identyfikacja i weryfikacja klienta i beneficjenta rzeczywistego, ale nie z obowiązku monitorowania transakcji lub stosunków gospodarczych. Wśród warunków ograniczających ryzyko powinien znaleźć się wymóg, by wyłączone instrumenty pieniądza elektronicznego były wykorzystywane wyłącznie do nabywania towarów i usług, a przechowywane elektronicznie kwoty były wystarczająco niskie, by wykluczyć możliwość obejścia przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Takie wyłączenie nie powinno mieć wpływu na swobodę państw członkowskich w zezwalaniu podmiotom zobowiązanym na stosowanie uproszczonych środków należytej staranności wobec klienta w odniesieniu do innych instrumentów pieniądza elektronicznego stwarzających niższe ryzyko – zgodnie z art. 15.
- (8) W odniesieniu do podmiotów zobowiązanych, które podlegają niniejszej dyrektywie, uznaje się, że do kategorii pośredników w obrocie nieruchomościami mogą, w odpowiednich przypadkach, należeć pośrednicy wynajmu nieruchomości.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2001/97/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2001 r. zmieniająca dyrektywę Rady 91/308/EWG w sprawie uniemożliwienia korzystania z systemu finansowego w celu prania pieniędzy (Dz.U. L 344 z 28.12.2001, s. 76)

⁽²⁾ Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz.U. L 309 z 25.11.2005, s. 15).

⁽³⁾ Dyrektywa Komisji 2006/70/WE z dnia 1 sierpnia 2006 r. ustanawiająca środki wykonawcze do dyrektywy 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do definicji osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne, jak również w odniesieniu do technicznych kryteriów stosowania uproszczonych zasad należytej staranności wobec klienta oraz wyłączenia z uwagi na działalność finansową prowadzoną w sposób sporadyczny lub w bardzo ograniczonym zakresie (Dz.U. L 214 z 4.8.2006, s. 29).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zmieniająca dyrektywy 2005/60/WE i 2006/48/WE oraz uchylająca dyrektywę 2000/46/WE (Dz.U. L 267 z 10.10.2009, s. 7).

- (9) Przedstawiciele wolnych zawodów prawniczych, zgodnie z definicją stosowaną przez państwa członkowskie, powinni podlegać niniejszej dyrektywie w przypadku udziału w transakcjach finansowych lub korporacyjnych, włączając w to świadczenie usług doradztwa podatkowego, wówczas gdy istnieje największe ryzyko nadużywania usług świadczonych przez przedstawicieli tych zawodów do celów legalizowania dochodów pochodzących z działalności przestępczej lub do celów finansowania terroryzmu. Powinny jednak istnieć wyłączenia z obowiązku zgłaszania informacji uzyskanych przed rozpoczęciem, w czasie lub po zakończeniu postępowania sądowego albo przy ustalaniu sytuacji prawnej klienta. W związku z tym doradztwo prawne powinno nadal podlegać obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej, chyba że przedstawiciel wolnego zawodu prawniczego bierze udział w praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu, porada prawna jest udzielana w celu prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu lub wie on, że klient zwraca się o poradę prawną do celów prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.
- (10) Bezpośrednio porównywalne usługi należy traktować w ten sam sposób, gdy świadczą je przedstawiciele którychkolwiek z zawodów objętych niniejszą dyrektywą. W celu zapewnienia przestrzegania praw zagwarantowanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą praw podstawowych”) w przypadku biegłych rewidentów, zewnętrznych księgowych oraz doradców podatkowych, którzy w niektórych państwach członkowskich mogą występować w obronie klienta lub reprezentować go podczas postępowania sądowego, lub ustalać sytuację prawną klienta, informacje, które uzyskują w trakcie wykonywania powyższych zadań nie powinny podlegać obowiązkowi w zakresie zgłaszania przewidzianym w niniejszej dyrektywie.
- (11) Należy wyraźnie podkreślić, że „przestępstwa podatkowe” dotyczące podatków bezpośrednich i pośrednich objęte są zakresem szerokiej definicji „działalności przestępczej” określonej w niniejszej dyrektywie zgodnie ze zmienionymi zaleceniami FATF. Ponieważ w każdym państwie członkowskim za „działalność przestępczą” zagrożoną karami, o których mowa w art. 3 pkt 4 lit. f) niniejszej dyrektywy, mogą być uznawane różne przestępstwa podatkowe, definicje przestępstwa podatkowego określone w prawie krajowym państw członkowskich mogą się od siebie różnić. Choć nie przewiduje się harmonizacji definicji przestępstw podatkowych określonych w prawie krajowym państw członkowskich, państwa te powinny umożliwić, w najszerszym zakresie, na jaki zezwala prawo krajowe, wymianę informacji lub udzielanie pomocy pomiędzy unijnymi jednostkami analityki finansowej.
- (12) Istnieje potrzeba identyfikacji każdej osoby fizycznej będącej właścicielem podmiotu prawnego lub sprawującej nad nim kontrolę. W celu zapewnienia rzeczywistej przejrzystości państwa członkowskie powinny zapewnić objęcie przepisami możliwie jak najszerszego zakresu podmiotów prawnych utworzonych na ich terytorium poprzez wpis do rejestru lub jakikolwiek inny mechanizm. Podczas gdy wskazanie konkretnego, wyrażonego w procentach, pakietu akcji lub udziału własnościowego nie prowadzi automatycznie do wskazania beneficjenta rzeczywistego, powinien to być jeden z czynników dowodowych, które należy wziąć pod uwagę. Państwa członkowskie powinny móc jednak zdecydować, że niższa wartość procentowa może stanowić wskazanie własności lub sprawowania kontroli.
- (13) Identyfikacja i weryfikacja beneficjentów rzeczywistych powinna obejmować w stosownych przypadkach podmioty prawne będące właścicielami innych podmiotów prawnych, a podmioty zobowiązane powinny starać się zidentyfikować osoby fizyczne ostatecznie sprawujące kontrolę – w drodze własności lub w inny sposób – nad podmiotem prawnym będącym klientem. Sprawowanie kontroli w inny sposób może między innymi obejmować kryteria dotyczące kontroli wykorzystywane podczas przygotowywania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, a więc kontrolę taką mogą na przykład stanowić umowa udziałowców lub akcjonariuszy, wywieranie dominującego wpływu lub uprawnienie do mianowania kadry kierowniczej wyższego szczebla. Może się zdarzyć, że nie uda się zidentyfikować osoby fizycznej, która ostatecznie jest właścicielem podmiotu prawnego lub go kontroluje. W takich wyjątkowych przypadkach podmioty zobowiązane – po wyczerpaniu wszystkich możliwych sposobów identyfikacji i pod warunkiem że nie ma podstaw do podejrzeń – mogą uznać za beneficjenta rzeczywistego lub beneficjentów rzeczywistych osobę lub osoby zajmujące wyższe stanowiska kierownicze.
- (14) Konieczność posiadania dokładnych i aktualnych danych dotyczących beneficjenta rzeczywistego jest kluczowym czynnikiem śledzenia przestępców, którzy w przeciwnym razie mogliby ukryć swoją tożsamość w strukturze korporacyjnej. Państwa członkowskie powinny zatem zapewnić, by podmioty zarejestrowane na ich terytorium na podstawie prawa krajowego otrzymały i posiadały odpowiednie, dokładne i aktualne informacje o ich beneficjentach rzeczywistych, oprócz podstawowych informacji, takich jak nazwa przedsiębiorstwa, adres oraz potwierdzenie rejestracji i własności prawnej. Z myślą o większej przejrzystości, po to by zwalczać niewłaściwe wykorzystywanie podmiotów prawnych, państwa członkowskie powinny zapewnić przechowywanie informacji na temat beneficjentów rzeczywistych w rejestrze centralnym, zlokalizowanym poza siedzibą przedsiębiorstwa, przy pełnym poszanowaniu prawa unijnego. W tym celu państwa członkowskie mogą korzystać z centralnej bazy danych, w której zbierane są informacje o beneficjentach rzeczywistych, lub z rejestru przedsiębiorstw lub innego centralnego rejestru. Państwa członkowskie mogą postanowić, że podmioty zobowiązane są odpowiedzialne za wypełnianie tego rejestru. Państwa członkowskie powinny zapewnić udostępnienie tych informacji we wszystkich przypadkach, właściwym organom i jednostkom analityki finansowej oraz dostarczenie ich podmiotom zobowiązanym w momencie podejmowania przez nie środków należytej staranności wobec klienta. Państwa członkowskie powinny również zagwarantować, by inne osoby mogące wykazać uzasadniony interes w odniesieniu do informacji dotyczących prania pieniędzy, finansowania terroryzmu i powiązanych przestępstw

źródłowych – takich jak korupcja, przestępstwa podatkowe i oszustwa – otrzymały dostęp do informacji o beneficjentach rzeczywistych, z poszanowaniem zasad ochrony danych. Osoby wykazujące uzasadniony interes powinny posiadać dostęp do informacji w zakresie charakteru i skali posiadanego udziału, w tym na temat przybliżonej wartości tego udziału.

- (15) W tym celu państwa członkowskie powinny mieć możliwość zezwolenia w przepisach krajowych na udzielenie dostępu w szerszym zakresie niż przewidziany na mocy niniejszej dyrektywy.
- (16) Terminowy dostęp do informacji na temat beneficjentów rzeczywistych powinien zostać zapewniony tak, by uniknąć ryzyka uprzedzenia zainteresowanego przedsiębiorstwa.
- (17) W celu zapewnienia równych warunków działania różnych form prawnych należy również nałożyć wymóg na powierników, by otrzymywali, posiadali i przekazywali podmiotom zobowiązanym, podejmującym środki należytej staranności wobec klienta, informacje o beneficjentach rzeczywistych i by przekazywali te informacje do centralnego rejestru lub centralnej bazy danych oraz by ujawniali swój status podmiotom zobowiązanym. Podmioty prawne takie jak fundacje i porozumienia prawne podobne do trustów powinny podlegać równoważnym wymogom.
- (18) Niniejszą dyrektywę należy również stosować do tych rodzajów działalności, które podmioty zobowiązane prowadzą przez internet.
- (19) Nowe technologie zapewniają przedsiębiorstwom i klientom oszczędne pod względem czasu i kosztów rozwiązania, a zatem powinny być brane pod uwagę przy ocenie ryzyka. Właściwe organy i podmioty zobowiązane powinny aktywnie zwalczać nowe i innowacyjne sposoby prania pieniędzy.
- (20) Zachęca się przedstawicieli Unii w organach zarządzających Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju do wdrażania przepisów niniejszej dyrektywy oraz do opublikowania na jego stronie internetowej strategii przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu zawierającej szczegółowe procedury, które nadałyby skutek niniejszej dyrektywie.
- (21) Obawy budzi wykorzystanie sektora gier hazardowych w celu legalizowania dochodów pochodzących z działalności przestępczej. W celu ograniczenia ryzyka, z jakim wiążą się usługi w zakresie gier hazardowych, niniejsza dyrektywa powinna nałożyć na podmioty świadczące stwarzające podwyższone ryzyko usługi w zakresie gier hazardowych obowiązek dotyczący stosowania środków należytej staranności wobec klienta w odniesieniu do pojedynczych transakcji na kwoty w wysokości co najmniej 2 000 EUR. Państwa członkowskie powinny zapewnić, by zobowiązane podmioty stosowały wspomniany próg w odniesieniu do odbierania wygranych lub obstawiania stawek, w tym w formie zakupu lub wymiany żetonów do gry. Podmioty świadczące usługi w zakresie gier hazardowych w lokalach fizycznych, takich jak kasyna i domy gier, powinny zapewnić możliwość powiązania środków należytej staranności wobec klienta – jeśli są one stosowane w momencie wejścia do lokalu – z transakcjami przeprowadzanymi przez klienta w tym lokalu. Jednak w okolicznościach, w których udowodniono niewielkie ryzyko, państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyłączenia pewnych usług w zakresie gier hazardowych z niektórych lub wszystkich wymogów określonych w niniejszej dyrektywie. Zastosowanie wyłączenia przez państwo członkowskie powinno być rozważane w ściśle ograniczonych i uzasadnionych okolicznościach i gdy ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu jest niskie. Wyłączenia takie powinny podlegać szczegółowej ocenie ryzyka, która uwzględni również stopień podatności mających zastosowanie transakcji. Wyłączenia powinny być zgłaszane Komisji. W ocenie ryzyka państwa członkowskie powinny wskazać, w jaki sposób uwzględniły wszelkie stosowne ustalenia w sprawozdaniach wydanych przez Komisję w ramach ponadnarodowej oceny ryzyka.
- (22) Ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu nie jest takie samo w każdym przypadku. W związku z tym należy stosować całościowe podejście oparte na analizie ryzyka. Podejście oparte na analizie ryzyka nie jest wariantem nadmiernie liberalnym dla państw członkowskich i podmiotów zobowiązanych. Obejmuje ono podejmowanie decyzji w oparciu o dowody w celu efektywniejszej identyfikacji ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu zagrażających Unii oraz podmiotom prowadzącym działalność na jej terytorium.
- (23) U podstaw podejścia opartego na analizie ryzyka znajduje się konieczność identyfikacji, zrozumienia i ograniczenia przez państwa członkowskie i Unię dotyczącego je ryzyka w zakresie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Znaczenie ponadnarodowego podejścia do identyfikacji ryzyka zostało uznane na szczeblu międzynarodowym i w związku z tym Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego) („EUNB”) ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010⁽¹⁾, Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych) („EUNUIPPE”) ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010⁽²⁾ oraz

(1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

(2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylecia decyzji Komisji 2009/79/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 48).

Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych) („EUNGiPW”) ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010⁽¹⁾ powinny otrzymać zadanie wydania, za pośrednictwem ich Wspólnego Komitetu, opinii w kwestii ryzyka mającego wpływ na sektor finansowy Unii.

- (24) Komisja jest właściwą instytucją do przeglądu szczególnych zagrożeń transgranicznych, które mogłyby wpływać na rynek wewnętrzny i które nie mogą zostać zidentyfikowane ani skutecznie zwalczone przez poszczególne państwa członkowskie. W związku z tym powinno się jej powierzyć zadanie koordynowania oceny ryzyka związanego z działalnością transgraniczną. Zaangażowanie odpowiednich ekspertów, takich jak grupa ekspertów ds. prania pieniędzy i finansowania terroryzmu i przedstawiciele jednostek analityki finansowej, a także – w stosownych przypadkach – innych organów na szczeblu Unii jest kluczowe dla skuteczności tego procesu. Ważnym źródłem informacji dla przedmiotowego procesu są również krajowe oceny ryzyka i krajowe doświadczenia. Dokonywana przez Komisję ocena ryzyka transgranicznego nie powinna obejmować przetwarzania danych osobowych. W każdym przypadku dane powinny być poddawane pełnej anonimizacji. Krajowe i unijne organy nadzoru zajmujące się ochroną danych powinny być zaangażowane, jedynie jeśli ocena ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu ma wpływ na prywatność i ochronę danych osób fizycznych.
- (25) Wyniki oceny ryzyka należy w stosownych przypadkach udostępnić w sposób terminowy podmiotom zobowiązanym w celu umożliwienia im identyfikacji, zrozumienia i zarządzania własnymi czynnikami ryzyka oraz ograniczenia ich.
- (26) Oprócz tego, w celu jeszcze lepszego zidentyfikowania, zrozumienia i zarządzania czynnikami ryzyka na szczeblu Unii oraz ograniczania ich państwa członkowskie powinny udostępniać wyniki swoich ocen ryzyka: sobie wzajemnie, Komisji oraz EUNB, EUNUiPPE i EUNGiPW (zwanymi dalej „europejskimi urzędami nadzoru”).
- (27) Stosując niniejszą dyrektywę, właściwe jest uwzględnienie cech charakterystycznych i potrzeb mniejszych podmiotów zobowiązanych objętych jej zakresem oraz zapewnienie traktowania odpowiadającego szczególnym potrzebom takich podmiotów i charakterowi prowadzonej przez nie działalności.
- (28) W celu ochrony odpowiedniego funkcjonowania unijnego systemu finansowego i rynku wewnętrznego przed praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w celu zidentyfikowania jurysdykcji państw trzecich, których krajowe systemy przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu wykazują strategiczne braki (zwanymi dalej „państwami trzecimi wysokiego ryzyka”). Zmieniający się charakter zagrożeń związanych z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, którym sprzyja ciągły rozwój technologii i środków będących do dyspozycji przestępców, wymaga szybkiego i nieustannego dostosowywania ram prawnych w odniesieniu do państw trzecich wysokiego ryzyka w celu skutecznego ograniczenia istniejącego ryzyka i przeciwdziałania powstawaniu nowego. Komisja powinna uwzględnić informacje pochodzące od organizacji międzynarodowych i organów normalizacyjnych w dziedzinie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, takie jak publiczne oświadczenia FATF, wzajemna ocena lub szczegółowe sprawozdania z oceny lub opublikowane sprawozdania uzupełniające, a w stosownych przypadkach dostosować swoje oceny do zmian przedstawionych we wspomnianych dokumentach.
- (29) Państwa członkowskie powinny co najmniej wymagać od podmiotów zobowiązanych, by stosowały wzmocnione środki należytej staranności wobec klientów – osób fizycznych lub podmiotów prawnych – mających siedzibę w państwach trzecich wysokiego ryzyka określonych przez Komisję. Zabronione powinno też być korzystanie z usług osób trzecich mających siedzibę w jednym z takich państw. Państwa niewymienione w tym wykazie nie powinny być automatycznie uznane za takie, które posiadają skuteczne systemy w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, a zamieszkałe w nich osoby fizyczne lub podmioty prawne mające w nich siedzibę powinny być oceniane z uwzględnieniem ryzyka.
- (30) Ryzyko jako takie ma zmienny charakter, a elementy zmienne, zarówno pojedynczo, jak i łącznie, mogą zwiększać lub zmniejszać potencjalne ryzyko, wpływając tym samym na właściwy poziom środków zapobiegawczych, takich jak środki należytej staranności wobec klienta. Istnieją w związku z tym okoliczności, w których należy stosować wzmocnione środki należytej staranności, oraz inne okoliczności, w których stosowne mogą być uproszczone środki należytej staranności.
- (31) Należy uznać, że niektóre sytuacje stwarzają większe ryzyko w zakresie prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Chociaż należy ustalać tożsamość i profil działalności wszystkich klientów, występują przypadki, w których wymagane są szczególnie rygorystyczne procedury identyfikacji i weryfikacji klienta.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

- (32) Dotyczy to szczególnie stosunków z osobami, które pełnią lub pełniły ważne funkcje publiczne w Unii lub na arenie międzynarodowej, szczególnie z osobami pochodzącymi z państw, w których szerzy się korupcja. Tego typu relacje mogą narazić sektor finansowy w szczególności na poważne ryzyko utraty wiarygodności i ryzyko prawne. Międzynarodowe starania na rzecz walki z korupcją również uzasadniają potrzebę zwrócenia szczególnej uwagi na takie osoby oraz zastosowania właściwych wzmocnionych środków należytej staranności wobec klienta w odniesieniu do osób, które pełnią obecnie lub pełniły w przeszłości eksponowane funkcje publiczne w kraju lub za granicą oraz w odniesieniu do pracowników najwyższego szczebla w organizacjach międzynarodowych.
- (33) Wymogi dotyczące osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne mają charakter zapobiegawczy a nie karny i nie należy ich interpretować jako wskazania, że osoby te są zaangażowane w działalność przestępczą. Odmowa nawiązania stosunków gospodarczych z osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne wyłącznie z uwagi na ten status jest sprzeczna z literą i duchem niniejszej dyrektywy oraz zmienionych zaleceń FATF.
- (34) Uzyskanie zgody kadry kierowniczej wyższego szczebla na nawiązanie stosunków gospodarczych nie oznacza we wszystkich przypadkach potrzeby uzyskania zgody zarządu. Powinno być możliwe udzielenie takiej zgody przez osobę posiadającą wystarczającą wiedzę na temat ekspozycji danej instytucji na ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu oraz wystarczająco wysokie stanowisko, by podejmować decyzje mające wpływ na ekspozycję danej instytucji na ryzyko.
- (35) W celu uniknięcia powtarzania procedur identyfikacji klienta, co prowadzi do opóźnień i nieefektywności w działalności gospodarczej, należy zezwolić – pod warunkiem zastosowania właściwych środków ochronnych – na przyjmowanie przez podmioty zobowiązane klientów, których identyfikację przeprowadzono gdzie indziej. W przypadkach, w których podmiot zobowiązany korzysta z usług osoby trzeciej, ostateczną odpowiedzialność za zastosowanie wobec klienta należytej staranności powinien ponosić podmiot zobowiązany, który przyjmuje klienta. Osoba trzecia lub osoba, która doprowadziła do przyjęcia klienta, również powinna ponosić odpowiedzialność za spełnienie wymogów niniejszej dyrektywy, w tym wymogu zgłaszania podejrzanych transakcji oraz przechowywania dokumentacji, w zakresie, w jakim łączą ją stosunki z klientem objęte niniejszą dyrektywą.
- (36) W przypadku zaistnienia stosunków pośrednictwa lub zlecenia zadań na zasadzie outsourcingu na podstawie umowy pomiędzy podmiotami zobowiązanymi a osobami zewnętrznymi, których nie obejmuje niniejsza dyrektywa, jakiegokolwiek zobowiązania w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu ciążące na tych pośrednikach lub podmiotach świadczących usługi na zasadzie outsourcingu, traktowanych jako część podmiotów zobowiązanych, mogą wynikać wyłącznie z umowy między stronami, a nie z niniejszej dyrektywy. W związku z tym odpowiedzialność za przestrzeganie niniejszej dyrektywy powinna spoczywać przede wszystkim na podmiocie zobowiązanym.
- (37) Wszystkie państwa członkowskie ustanowiły lub powinny ustanowić niezależne i autonomiczne pod względem operacyjnym jednostki analityki finansowej odpowiedzialne za gromadzenie i analizowanie informacji przez nie otrzymywanych w celu ustalenia powiązań między podejrzаныmi transakcjami a leżącą u ich podstaw działalnością przestępczą w celu zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz ich zwalczania. Niezależna i autonomiczna pod względem operacyjnym jednostka analityki finansowej powinna oznaczać jednostkę posiadającą uprawnienia i możliwości, by swobodnie wykonywać swoje funkcje, w tym podejmować autonomiczne decyzje w zakresie analizowania, żądania i rozpowszechniania określonych informacji. Podejrzane transakcje i inne informacje dotyczące prania pieniędzy, powiązanych przestępstw źródłowych i finansowania terroryzmu należy zgłaszać jednostce analityki finansowej, która powinna pełnić rolę centralnej jednostki krajowej odpowiedzialnej za przyjmowanie i analizowanie odnośnych danych oraz ujawnianie właściwym organom wyników przeprowadzonych analiz. Wszystkie podejrzane transakcje, a także próby przeprowadzenia takich transakcji, należy zgłosić bez względu na ich kwotę. Zgłoszone informacje mogą zawierać również informacje na temat progów.
- (38) Na zasadzie odstępstwa od ogólnego zakazu przeprowadzania podejrzanych transakcji podmioty zobowiązane powinny mieć możliwość przeprowadzania podejrzanych transakcji przed poinformowaniem właściwych organów, jeżeli odstąpienie od ich przeprowadzenia jest niemożliwe lub może szkodzić działaniom mającym na celu wykrycie osób czerpiących korzyści z podejrzewanej operacji prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Odstępstwo to powinno jednak pozostawać bez uszczerbku dla zobowiązań międzynarodowych przyjętych przez państwa członkowskie w zakresie bezzwłocznego zamrażania środków lub innych aktywów należących do terrorystów, organizacji terrorystycznych lub podmiotów finansujących terroryzm, zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych.
- (39) W odniesieniu do niektórych podmiotów zobowiązanych państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyznaczenia właściwego organu samorządu zawodowego, jako organu, do którego należy kierować informacje w pierwszej kolejności, zamiast do jednostki analityki finansowej. Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka system przekazywania informacji w pierwszej kolejności do organu samorządu zawodowego stanowi istotne zabezpieczenie mające na celu wspieranie ochrony podstawowych praw w odniesieniu do obowiązków zgłaszania mających zastosowanie do prawników. Państwa członkowskie powinny przewidzieć środki i sposoby ochrony tajemnicy zawodowej, poufności i prywatności.
- (40) W przypadkach, w których państwo członkowskie podejmuje decyzję o wyznaczeniu takiego organu samorządu zawodowego, może ono zezwolić takiemu organowi na nieprzekazywanie lub nałożyć na taki organ obowiązek

nieprzekazywania jednostce analityki finansowej żadnych informacji otrzymanych od osób, które organ ten reprezentuje, w przypadku gdy osoby te otrzymują takie informacje od jednego ze swoich klientów lub które uzyskują na temat jednego ze swoich klientów, podczas ustalania sytuacji prawnej danego klienta lub podczas wykonywania swoich obowiązków polegających na obronie lub reprezentowaniu tego klienta w postępowaniu sądowym, lub w związku z takim postępowaniem, włącznie z udzielaniem porad w sprawie wszczęcia lub uniknięcia takiego postępowania, bez względu na to, czy takie informacje są otrzymane lub uzyskane przed zakończeniem takiego postępowania, w jego trakcie czy po jego zakończeniu.

- (41) Stwierdzono szereg przypadków, w których pracownicy zgłaszający swoje podejrzenia odnośnie do prania pieniędzy spotykali się z groźbami lub wrogimi działaniami. Chociaż niniejsza dyrektywa nie może ingerować w procedury sądowe państw członkowskich, jest to sprawa o zasadniczym znaczeniu dla skuteczności systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Państwa członkowskie powinny mieć świadomość istnienia tego problemu i uczynić wszystko, co w ich mocy, aby chronić osoby, w tym pracowników i przedstawicieli podmiotów zobowiązanych, przed tego rodzaju groźbami lub wrogimi działaniami i udzielić tym osobom, zgodnie z prawem krajowym, odpowiedniej ochrony w zakresie prawa do ochrony ich danych osobowych i praw do skutecznej ochrony sądowej i reprezentacji.
- (42) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE⁽¹⁾, transponowana do prawa krajowego, ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych do celów niniejszej dyrektywy. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001⁽²⁾ ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych przez instytucje i organy Unii do celów niniejszej dyrektywy. Wszystkie państwa członkowskie uznają, że zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu stanowi ważny interes publiczny. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, z uwzględnieniem decyzji ramowej Rady 2008/977/WSiSW⁽³⁾ wdrożonej do prawa krajowego.
- (43) Dostosowanie niniejszej dyrektywy do zmienionych zaleceń FATF musi odbywać się z pełnym poszanowaniem prawa unijnego, zwłaszcza w zakresie unijnych przepisów o ochronie danych i z poszanowaniem praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych. Niektóre aspekty wdrożenia niniejszej dyrektywy wymagają gromadzenia, analizy, przechowywania i przekazywania danych. Takie przetwarzanie danych osobowych powinno być dozwolone pod warunkiem pełnego poszanowania praw podstawowych i jedynie do celów określonych w niniejszej dyrektywie; ma to również zastosowanie do działań wymaganych na mocy niniejszej dyrektywy, takich jak: stosowanie środków należytej staranności wobec klienta, ciągłe monitorowanie, badanie nietypowych i podejrzanych transakcji oraz ich zgłaszanie, identyfikacja beneficjenta rzeczywistego osoby prawnej lub porozumienia prawnego, identyfikacja osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne, przekazywanie informacji przez właściwe organy oraz przekazywanie informacji przez instytucje kredytowe i finansowe oraz inne podmioty zobowiązane. Gromadzenie i przetwarzanie danych osobowych przez podmioty zobowiązane powinno mieć ograniczony zakres – niezbędny do spełnienia wymogów niniejszej dyrektywy, a dane osobowe nie powinny być dalej przetwarzane w sposób niezgodny z tym celem. W szczególności dalsze przetwarzanie danych osobowych do celów handlowych powinno być ściśle zabronione.
- (44) Zmienione zalecenia FATF pokazują, że dla zapewnienia zdolności do pełnej współpracy i szybkiego odpowiadania na wnioski o informacje wystosowane przez właściwe organy do celów zapobiegania przypadkom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, wykrywania tych przypadków lub prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, podmioty zobowiązane powinny przechowywać przez co najmniej 5 lat niezbędne informacje uzyskane w wyniku podejmowania środków należytej staranności wobec klienta oraz rejestry transakcji. By uniknąć stosowania różnych podejść i by spełnić wymogi w zakresie ochrony danych osobowych i pewności prawa, wspomniany okres przechowywania danych powinien zostać określony na 5 lat od momentu zakończenia stosunków gospodarczych lub od przeprowadzenia sporadycznej transakcji. Jednak, jeżeli jest to konieczne do celów zapobiegania przypadkom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków lub prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, oraz po dokonaniu oceny konieczności i proporcjonalności, państwa członkowskie powinny mieć możliwość dopuszczania lub wymagania dalszego zatrzymywania danych, na okres nieprzekraczający kolejnych 5 lat, bez uszczerbku dla krajowych przepisów prawa karnego dotyczących dowodów, mających zastosowanie do trwających dochodzeń i postępowań sądowych. Państwa członkowskie powinny wymagać ustanowienia konkretnych zabezpieczeń w celu zapewnienia bezpieczeństwa danych i powinny określić, jakie osoby lub grupy osób lub organy powinny mieć wyłączny dostęp do zatrzymanych danych.
- (45) Do celu zapewnienia odpowiedniego i efektywnego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w okresie transpozycji niniejszej dyrektywy do krajowych porządków prawnych państw członkowskich i w celu umożliwienia niezakłóconej interakcji z krajowym prawem procesowym, należy zatrzymać – przez okres 5 lat od

(1) Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

(2) Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

(3) Decyzja ramowa Rady 2008/977/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych (Dz.U. L 350 z 30.12.2008, s. 60).

dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, z możliwością przedłużenia o kolejne 5 lat – informacje i dokumenty mające związek z toczącymi się postępowaniami sądowymi prowadzonymi w celu zapobiegania możliwym przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania tych przypadków lub prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, które to postępowania toczyły się w państwach członkowskich w momencie wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

- (46) Prawo dostępu do danych przysługujące osobom, których dane te dotyczą, ma zastosowanie do danych osobowych przetwarzanych do celów niniejszej dyrektywy. Jednak dostęp osób, których dane dotyczą, do wszelkich informacji związanych ze zgłoszeniem podejrzanego transakcji poważnie ograniczyłby skuteczność walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu. Wyjątki od tego prawa i jego ograniczenia zgodnie z art. 13 dyrektywy 95/46/WE i, w stosownych przypadkach, z art. 20 rozporządzenia (WE) nr 45/2001, mogą być zatem uzasadnione. Osoba, której dane dotyczą, ma prawo zażądać, by organ nadzorczy, o którym mowa w art. 28 dyrektywy 95/46/WE, lub, w stosownych przypadkach, Europejski Inspektor Ochrony Danych sprawdził legalność przetwarzania danych; ma także prawo do korzystania ze środków prawnych, o czym mowa w art. 22 tej dyrektywy. Organ nadzorczy, o którym mowa w art. 28 dyrektywy 95/46/WE, może również działać z urzędu. Bez uszczerbku dla ograniczeń w zakresie praw dostępu organ nadzorczy powinien móc poinformować osobę, której dane dotyczą, o tym, że organ nadzorczy przeprowadził wszystkie niezbędne działania weryfikacyjne, i o tym, czy dane przetwarzanie było legalne.
- (47) Osoby, które dokonują wyłącznie konwersji dokumentów papierowych na dane w formie elektronicznej i działają na podstawie umowy z instytucją kredytową lub finansową, oraz osoby, które jedynie dostarczają instytucjom kredytowym lub finansowym systemów przesyłania komunikatów lub innych systemów wsparcia na potrzeby przekazywania środków, lub systemów rozliczeniowych i rozrachunkowych, nie są objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.
- (48) Pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu są problemami o skali międzynarodowej, dlatego wysiłki na rzecz ich zwalczania winny mieć charakter globalny. W przypadku gdy unijne instytucje kredytowe i finansowe posiadają oddziały i jednostki zależne w państwach trzecich, w których wymogi w tej dziedzinie są niższe niż w państwach członkowskich, powinny one – w celu uniknięcia stosowania całkiem odmiennych standardów w ramach instytucji lub grupy instytucji – stosować w odniesieniu do tych oddziałów i jednostek zależnych unijne standardy lub, jeśli zastosowanie przedmiotowych standardów nie jest możliwe, powiadomić o tym właściwe organy państwa członkowskiego pochodzenia.
- (49) O ile jest to wykonalne, należy przekazywać podmiotom zobowiązanych informacje zwrotne dotyczące użyteczności przekazywanych przez nie zgłoszeń podejrzanego transakcji i działań następczych podejmowanych w ich wyniku. Aby umożliwić przekazywanie informacji zwrotnych oraz przegląd skuteczności systemów zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, państwa członkowskie powinny prowadzić i doskonalić odpowiednie statystyki. W celu dalszej poprawy jakości i spójności danych statystycznych gromadzonych na szczeblu Unii Komisja powinna monitorować sytuację w całej Unii pod względem walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu oraz publikować regularne przeglądy.
- (50) Państwa członkowskie, które wymagają ustanowienia na ich terytorium centralnego punktu kontaktowego przez emitentów pieniądza elektronicznego oraz dostawców usług płatniczych prowadzących działalność na ich terytorium w formie innej niż oddział i mających siedzibę zarządu w innym państwie członkowskim, powinny mieć również możliwość wymagania, byt taki punkt kontaktowy, działając w imieniu instytucji ustanawiającej, zapewniał przestrzeganie przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu przez podlegające mu zakłady. Państwa te powinny również zapewnić, by wymóg ten był proporcjonalny i nie wykraczał poza to co konieczne do osiągnięcia celu, jakim jest zapewnienie przestrzegania przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w tym poprzez ułatwienie sprawowania odnośnego nadzoru.
- (51) Właściwe organy powinny zapewnić, aby w odniesieniu do kantorów wymiany walut, biur realizujących czeki, podmiotów świadczących usługi na rzecz trustów lub spółek, a także podmiotów świadczących usługi w zakresie gier hazardowych, osoby, które faktycznie kierują działalnością takich podmiotów, oraz beneficjenci rzeczywiście takich podmiotów byli osobami posiadającymi odpowiednie kompetencje i odpowiednią reputację. Kryteria oceny, czy dana osoba jest osobą posiadającą odpowiednie kompetencje i odpowiednią reputację, powinny przynajmniej odzwierciedlać potrzebę ochrony tych podmiotów przed wykorzystywaniem ich przez osoby zarządzające nimi lub ich beneficjentów rzeczywistych do celów przestępczych.
- (52) W przypadku gdy podmiot zobowiązany zarządza zakładami w innym państwie członkowskim, w tym w formie sieci pośredników, właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia powinien być odpowiedzialny za nadzór nad stosowaniem przez podmiot zobowiązany strategii i procedur dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu obejmujących całą grupę. Może to wymagać inspekcji na miejscu w zakładach ustanowionych w innym państwie członkowskim. Właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia powinien ściśle współpracować z właściwym organem państwa członkowskiego przyjmującego i informować go o wszelkich kwestiach, które mogą wpłynąć na jego ocenę przestrzegania przez zakład przepisów państwa przyjmującego w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

- (53) W przypadku gdy podmiot zobowiązany zarządza zakładami w innym państwie członkowskim, w tym w formie sieci pośredników lub osób prowadzących dystrybucję pieniądza elektronicznego, zgodnie z art. 3 ust. 4 dyrektywy 2009/110/WE, właściwy organ państwa członkowskiego przyjmującego utrzymuje odpowiedzialność za egzekwowanie przestrzegania przez takie zakłady przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w tym poprzez – w stosownych przypadkach – inspekcje na miejscu, zdalne monitorowanie i podejmowanie odpowiednich i proporcjonalnych środków w przypadku poważnych naruszeń tych wymogów. Właściwy organ państwa członkowskiego przyjmującego powinien ściśle współpracować z właściwym organem państwa członkowskiego pochodzenia i informować go o wszelkich kwestiach, które mogą wpłynąć na przeprowadzaną przez niego ocenę przestrzegania przez podmiot zobowiązany strategii i procedur dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu obejmujących całą grupę. W celu usunięcia poważnych naruszeń przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, które to naruszenia wymagają natychmiastowych działań zaradczych, właściwy organ państwa członkowskiego przyjmującego powinien być uprawniony do zastosowania odpowiednich i proporcjonalnych tymczasowych środków zaradczych, stosowanych w podobnych okolicznościach wobec podlegających mu podmiotów zobowiązanych, w celu zaradzenia poważnym uchybieniom, w stosownych przypadkach z pomocą właściwego organu państwa członkowskiego pochodzenia lub we współpracy z tym organem.
- (54) Biorąc pod uwagę ponadnarodowy charakter prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, niezmiernie ważne są koordynacja i współpraca między jednostkami analityki finansowej. Niniejsza dyrektywa określa szczegółowe zasady służące poprawie takiej koordynacji i współpracy, a w szczególności zapewnieniu, by zgłoszenia podejrzanych transakcji docierały do jednostek analityki finansowej tych państw członkowskich, w których będą one najbardziej użyteczne.
- (55) Platforma współpracy unijnych jednostek analityki finansowej to działająca od 2006 r. nieformalna grupa, w skład której wchodzi przedstawiciele jednostek analityki finansowej, wykorzystywana do ułatwiania współpracy pomiędzy jednostkami analityki finansowej i wymiany poglądów w zakresie kwestii dotyczących skutecznej współpracy pomiędzy jednostkami analityki finansowej oraz z jednostkami analityki finansowej z państw trzecich, wspólnej analizy przypadków transgranicznych, a także tendencji i czynników przydatnych w ocenie ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu na szczeblu krajowym i ponadnarodowym.
- (56) Usprawnienie wymiany informacji między jednostkami analityki finansowej w obrębie Unii jest szczególnie istotne w obliczu ponadnarodowego charakteru prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Państwa członkowskie powinny zachęcać do korzystania z bezpiecznej infrastruktury w celu wymiany informacji, zwłaszcza ze zdecentralizowanej sieci komputerowej FIU.net (zwanej dalej „FIU.net”) lub rozwiązania, które ją zastąpi, oraz technologii, jakie oferuje FIU.net. Wstępna wymiana informacji pomiędzy jednostkami analityki finansowej na temat prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, gdy przeprowadzana jest w celach analitycznych, a przekazane informacje nie są dalej przetwarzane i rozpowszechniane, powinna być dozwolona, chyba że taka wymiana informacji byłaby sprzeczna z podstawowymi zasadami prawa krajowego. Wymiana informacji na temat przypadków zidentyfikowanych przez jednostki analityki finansowej jako potencjalnie dotyczące przestępstw podatkowych powinna pozostawać bez uszczerbku dla wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania, zgodnie z dyrektywą Rady 2011/16/UE⁽¹⁾ lub zgodnie z międzynarodowymi standardami w zakresie wymiany informacji i współpracy administracyjnej w sprawach podatkowych.
- (57) W celu udzielenia pełnej i szybkiej odpowiedzi na zapytania jednostek analityki finansowej podmioty zobowiązane muszą dysponować skutecznymi systemami umożliwiającymi im pełny i terminowy dostęp – poprzez bezpieczne i poufne kanały – do informacji o stosunkach gospodarczych, które utrzymują lub utrzymywały ze wskazanymi osobami. Zgodnie z prawem unijnym i krajowym państwa członkowskie mogłyby, na przykład, rozważyć ustanowienie systemów rejestrów bankowych lub systemów wyszukiwania danych elektronicznych, które dałyby jednostkom analityki finansowej dostęp do informacji o rachunkach bankowych bez uszczerbku dla wymogu uzyskania zezwolenia sądowego w stosownych przypadkach. Państwa członkowskie mogłyby również rozważyć ustanowienie mechanizmów zapewniających posiadanie przez właściwe organy procedur dotyczących identyfikowania aktywów bez uprzedniego powiadamiania ich właściciela.
- (58) Państwa członkowskie powinny zachęcać swoje właściwe organy do szybkiego, konstruktywnego i skutecznego zaangażowania się – w możliwie najszerszym wymiarze – we współpracę transgraniczną do celów niniejszej dyrektywy, bez uszczerbku dla wszelkich przepisów lub procedur mających zastosowanie do współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych. Państwa członkowskie powinny zwłaszcza zapewnić, by ich jednostki analityki finansowej dokonywały – bez przeszkód, z własnej inicjatywy lub na żądanie – wymiany informacji z jednostkami analityki finansowej państw trzecich, uwzględniając prawo Unii i zasady wymiany informacji opracowane przez Grupę Egmont zrzeszającą jednostki analityki finansowej.
- (59) Z uwagi na znaczenie walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu państwa członkowskie powinny ustanowić w prawie krajowym skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary i środki administracyjne w przypadku naruszenia przepisów krajowych transponujących niniejszą dyrektywę. Państwa członkowskie dysponują obecnie zakresem różnorodnych kar i środków administracyjnych w przypadku naruszenia

(¹) Dyrektywa Rady 2011/16/UE z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylająca dyrektywę 77/799/EWG (Dz.U. L 64 z 11.3.2011, s. 1).

kluczowych przepisów zapobiegawczych. Przedmiotowa różnorodność może mieć negatywny wpływ na działania podejmowane w celu walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu i istnieje ryzyko, że reakcja Unii będzie fragmentaryczna. W związku z tym niniejsza dyrektywa powinna przewidywać zakres kar i środków administracyjnych stosowanych przez państwa członkowskie przynajmniej w przypadku poważnych, powtarzających się lub systematycznych naruszeń wymogów związanych ze środkami należytej staranności wobec klienta, przechowywaniem dokumentacji, zgłaszaniem podejrzanych transakcji oraz kontrolami wewnętrznymi podmiotów zobowiązanych. Przedmiotowy zakres kar i środków powinien być wystarczająco szeroki, aby umożliwić państwom członkowskim i właściwym organom uwzględnianie różnic między podmiotami zobowiązanymi, w szczególności między instytucjami kredytowymi i finansowymi a innymi podmiotami zobowiązanymi, pod względem ich wielkości, cech charakterystycznych i rodzaju działalności. Transponując niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie powinny zapewnić, by nakładanie kar i środków administracyjnych zgodnie z niniejszą dyrektywą oraz sankcji karnych zgodnie z prawem krajowym nie stanowiło naruszenia zasady *ne bis in idem*.

- (60) W celu dokonania oceny, czy osoby zajmujące stanowisko kierownicze w podmiocie zobowiązanym lub w inny sposób go kontrolujące są do tego odpowiednie, każda wymiana informacji o wyrokach skazujących za przestępstwo powinna być dokonywana zgodnie z decyzją ramową Rady 2009/315/WSiSW⁽¹⁾ i decyzją Rady 2009/316/WSiSW⁽²⁾ transponowanymi do prawa krajowego oraz zgodnie z innymi odpowiednimi przepisami prawa krajowego.
- (61) Regulacyjne standardy techniczne w zakresie usług finansowych powinny zapewniać spójną harmonizację oraz należytą ochronę deponentów, inwestorów i konsumentów w całej Unii. Biorąc pod uwagę, że europejskie urzędy nadzoru są organami dysponującymi wysoko specjalistyczną wiedzą, efektywnym i właściwym rozwiązaniem byłoby powierzenie im zadania opracowania projektów regulacyjnych standardów technicznych, które nie wymagają podejmowania decyzji politycznych, celem ich przedłożenia Komisji.
- (62) Komisja powinna przyjąć projekty regulacyjnych standardów technicznych opracowane przez europejskie urzędy nadzoru zgodnie z niniejszą dyrektywą w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 290 TFUE oraz zgodnie z art. 10–14 rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 i (UE) nr 1095/2010.
- (63) Z uwagi na bardzo istotne zmiany, które należałoby wprowadzić w dyrektywach 2005/60/WE i 2006/70/WE w związku z niniejszą dyrektywą, należy połączyć i zastąpić przedmiotowe dyrektywy w celu zachowania przejrzystości i spójności.
- (64) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, to jest ochrona systemu finansowego poprzez zapobieganie przypadkom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, wykrywanie tych przypadków i prowadzenie dochodzeń w ich sprawie, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, gdyż podejmowane indywidualnie przez państwa członkowskie środki ochrony ich systemów finansowych mogłyby kolidować z funkcjonowaniem rynku wewnętrznego oraz z zasadami praworządności i polityki publicznej Unii, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (65) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych, w szczególności w odniesieniu do prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, prawa do ochrony danych osobowych, wolności prowadzenia działalności gospodarczej, zakazu dyskryminacji, prawa do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu, domniemania niewinności oraz prawa do obrony.
- (66) Zgodnie z art. 21 Karty praw podstawowych zakazującym dyskryminacji z jakichkolwiek przyczyn państwa członkowskie muszą zapewnić wdrożenie niniejszej dyrektywy, w odniesieniu do ocen ryzyka w kontekście środków należytej staranności wobec klienta, z poszanowaniem tej zasady.
- (67) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających⁽³⁾ państwa członkowskie zobowiązały się do dołączania, w uzasadnionych przypadkach, do powiadomienia o środkach transpozycji co najmniej jednego dokumentu wyjaśniającego związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (68) Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu 4 lipca 2013 r.⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Decyzja ramowa Rady 2009/315/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie organizacji wymiany informacji pochodzących z rejestru karnego pomiędzy państwami członkowskimi oraz treści tych informacji (Dz.U. L 93 z 7.4.2009, s. 23).

⁽²⁾ Decyzja Rady 2009/316/WSiSW z dnia 6 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskiego systemu przekazywania informacji z rejestrów karnych (ECRIS), zgodnie z art. 11 decyzji ramowej 2009/315/WSiSW (Dz.U. L 93 z 7.4.2009, s. 33).

⁽³⁾ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 32 z 4.2.2014, s. 9.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

SEKCJA 1

Przedmiot, zakres stosowania i definicje

Artykuł 1

1. Celem niniejszej dyrektywy jest zapobieganie wykorzystywaniu unijnego systemu finansowego do prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.
2. Państwa członkowskie zapewniają obowiązywanie zakazu prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.
3. Na użytek niniejszej dyrektywy za pranie pieniędzy uznaje się następujące czyny popełnione umyślnie:
 - a) konwersję lub przekazywanie mienia, ze świadomością, że pochodzi ono z działalności przestępczej lub z udziału w takiej działalności, w celu ukrywania lub zatajania nielegalnego pochodzenia tego mienia lub udzielenia pomocy dowolnej osobie, która bierze udział w takiej działalności, dla umożliwienia tej osobie uniknięcia konsekwencji prawnych takiego działania;
 - b) ukrycie lub zatajenie prawdziwego charakteru mienia, jego źródła, miejsca położenia, rozporządzania nim, przemieszczania, praw odnoszących się do mienia lub własności mienia, ze świadomością, że mienie to pochodzi z działalności przestępczej lub z udziału w takiej działalności;
 - c) nabycie, posiadanie lub użytkowanie mienia, ze świadomością w momencie jego otrzymania, że mienie to pochodzi z działalności przestępczej lub z udziału w takiej działalności;
 - d) udział lub współdziałanie w popełnieniu, usiłowanie popełnienia oraz pomocnictwo, podżeganie, ułatwianie oraz doradzanie przy popełnieniu któregokolwiek z czynów, o których mowa w lit. a), b) i c).
4. Pranie pieniędzy zachodzi również w przypadku, gdy działania, w ramach których uzyskano mienie mające stać się przedmiotem prania, miały miejsce na terytorium innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.
5. Na użytek niniejszej dyrektywy „finansowanie terroryzmu” oznacza bezpośrednie lub pośrednie dostarczanie lub gromadzenie środków finansowych wszelkimi sposobami z zamiarem ich użycia lub ze świadomością, że mają zostać użyte, w całości lub w części, w celu popełnienia któregokolwiek z przestępstw określonych w art. 1–4 decyzji ramowej Rady 2002/475/WSiSW⁽¹⁾.
6. Świadomość, zamiar lub cel stanowiące znamiona działań, o których mowa w ust. 3 i 5 mogą zostać ustalone na podstawie obiektywnych okoliczności faktycznych.

Artykuł 2

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się do następujących podmiotów zobowiązanych:
 - 1) instytucji kredytowych;
 - 2) instytucji finansowych;
 - 3) następujących osób fizycznych lub prawnych podczas wykonywania ich działalności zawodowej:
 - a) biegłych rewidentów, zewnętrznych księgowych i doradców podatkowych;
 - b) notariuszy oraz innych przedstawicieli wolnych zawodów prawniczych, gdy uczestniczą, działając w imieniu i na rzecz swojego klienta, w dowolnych transakcjach finansowych lub transakcjach dotyczących nieruchomości lub gdy udzielają klientowi pomocy w planowaniu lub przeprowadzaniu transakcji dotyczących:
 - (i) kupna i sprzedaży nieruchomości lub podmiotów gospodarczych;
 - (ii) zarządzania pieniędzmi, papierami wartościowymi lub innymi aktywami klienta;
 - (iii) otwierania rachunków bankowych, rachunków oszczędnościowych lub rachunków papierów wartościowych i zarządzania tymi rachunkami;

⁽¹⁾ Decyzja ramowa Rady 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3).

- (iv) organizacji wkładu niezbędnego do tworzenia spółek, prowadzenia przez nie działalności lub zarządzania nimi;
- (v) tworzenia trustów, spółek, fundacji lub podobnych struktur, prowadzenia przez nie działalności lub zarządzania nimi;
- c) podmiotów świadczących usługi na rzecz trustów lub spółek, nieobjętych lit. a) lub b);
- d) pośredników w obrocie nieruchomościami;
- e) innych osób prowadzących handel towarami w zakresie, w jakim płatności są dokonywane lub otrzymywane w gotówce w kwocie 10 000 EUR lub wyższej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane;
- f) podmiotów świadczących usługi w zakresie gier hazardowych.

2. Z wyjątkiem kasyn i po przeprowadzeniu stosownej oceny ryzyka, państwa członkowskie mogą zdecydować o wyłączeniu w całości lub w części podmioty świadczące określone usługi w zakresie gier hazardowych z krajowych przepisów transponujących niniejszą dyrektywę na podstawie wykazanego niskiego ryzyka, z jakim wiąże się charakter i, w stosownych przypadkach, skala funkcjonowania takich usług.

Pośród czynników uwzględnianych w dokonywanych przez nie ocenach ryzyka państwa członkowskie oceniają stopień podatności mających zastosowanie transakcji, w tym w odniesieniu do stosowanych metod płatności.

W swojej ocenie ryzyka państwa członkowskie wskazują, w jaki sposób uwzględniły wszelkie stosowne ustalenia w sprawozdaniach wydanych przez Komisję na mocy art. 6.

O każdej decyzji podjętej przez dane państwo członkowskie na mocy akapitu pierwszego powiadamia się Komisję, a powiadomieniu towarzyszy uzasadnienie, którego podstawą jest szczegółowa ocena ryzyka. Komisja informuje o przedmiotowej decyzji pozostałe państwa członkowskie.

3. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o wyłączeniu z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy osób, które prowadzą działalność finansową w sposób sporadyczny lub w bardzo ograniczonym zakresie, gdy występuje niewielkie ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- a) działalność finansowa jest ograniczona w ujęciu bezwzględnym;
- b) działalność finansowa ma ograniczony zakres pod względem transakcji;
- c) działalność finansowa nie jest główną działalnością takich osób;
- d) działalność finansowa jest działalnością pomocniczą bezpośrednio związaną z główną działalnością takich osób;
- e) główna działalność takich osób nie jest działalnością, o której mowa w ust. 1 pkt 3 lit. a)–d) lub f);
- f) działalność finansowa wykonywana jest wyłącznie na rzecz klientów korzystających z głównej działalności takich osób i zasadniczo nie jest oferowana na szerszą skalę.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania do osób prowadzących działalność w zakresie świadczenia usług przekazu pieniężnego w rozumieniu art. 4 pkt 13 dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾.

4. Na użytek ust. 3 lit. a) państwa członkowskie wymagają, aby całkowite obroty z działalności finansowej nie przekraczały określonego progu, który musi być wystarczająco niski. Próg ten ustalany jest na szczeblu krajowym, a jego poziom jest zróżnicowany w zależności od rodzaju działalności finansowej.

5. Na użytek ust. 3 lit. b) państwa członkowskie stosują maksymalny próg w odniesieniu do każdego klienta i każdej transakcji, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane. Ten maksymalny próg ustalany jest na szczeblu krajowym dla poszczególnych rodzajów działalności finansowej. Jest on wystarczająco niski w celu zapewnienia, by dane rodzaje transakcji stanowiły niepraktyczną i nieefektywną metodę prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, i nie przekracza 1 000 EUR.

6. Do celów ust. 3 lit. c) państwa członkowskie wymagają, aby obroty z działalności finansowej nie przekraczały 5 % całkowitych obrotów danej osoby fizycznej lub prawnej.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniająca dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylająca dyrektywę 97/5/WE (Dz.U. L 319 z 5.12.2007, s. 1).

7. Oceniając ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu na użytek niniejszego artykułu, państwa członkowskie zwracają szczególną uwagę na wszelką działalność finansową, w odniesieniu do której, ze względu na jej charakter, uznaje się za szczególnie prawdopodobne wykorzystywanie jej lub nadużywanie jej do celów prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.
8. Decyzje podjęte przez państwa członkowskie na mocy ust. 2 muszą zawierać uzasadnienie. Państwa członkowskie mogą zdecydować o cofnięciu takich decyzji w razie zmiany okoliczności. Informują one Komisję o każdej takiej decyzji. Komisja powiadamia o takich decyzjach pozostałe państwa członkowskie.
9. Państwa członkowskie wprowadzają monitorowanie oparte na analizie ryzyka lub stosują inne odpowiednie środki w celu zapewnienia, by wyłączenie przyznane decyzją przyjętą na podstawie niniejszego artykułu nie było nadużywane.

Artykuł 3

Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „instytucja kredytowa” oznacza instytucję kredytową, zgodnie z definicją w art. 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013⁽¹⁾, w tym jej oddziały, zgodnie z definicją w art. 4 ust. 1 pkt 17 tego rozporządzenia, znajdujące się w Unii, bez względu na to, czy siedziba zarządu tej instytucji znajduje się w obrębie Unii czy w państwie trzecim;
- 2) „instytucja finansowa” oznacza:
 - a) przedsiębiorstwo inne niż instytucja kredytowa, które prowadzi co najmniej jeden z rodzajów działalności wymienionych w pkt 2–12 oraz w pkt 14 i 15 załącznika I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE⁽²⁾, w tym działalność kantorów wymiany walut;
 - b) zakład ubezpieczeń, zgodnie z definicją w art. 13 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE⁽³⁾, w zakresie, w jakim prowadzi on działalność dotyczącą ubezpieczeń na życie objętą przepisami tej dyrektywy;
 - c) przedsiębiorstwo inwestycyjne, zgodnie z definicją w art. 4 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁴⁾;
 - d) przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania wprowadzające do obrotu swoje jednostki lub akcje;
 - e) pośrednik ubezpieczeniowy, zgodnie z definicją w art. 2 pkt 5 dyrektywy 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁵⁾, gdy działa on w odniesieniu do usług ubezpieczenia na życie i innych usług związanych z inwestycjami, z wyjątkiem zależnych pośredników ubezpieczeniowych, zdefiniowanych w pkt 7 tego artykułu;
 - f) znajdujące się w Unii oddziały instytucji finansowych, o których mowa w lit. a)–e), posiadające siedziby zarządu w państwie członkowskim lub w państwie trzecim;
- 3) „mienie” oznacza wszelkiego rodzaju aktywa, materialne lub niematerialne, ruchomości lub nieruchomości, rzeczowe aktywa trwale lub wartości niematerialne i prawne oraz dokumenty lub instrumenty prawne w jakiegokolwiek formie, łącznie z elektroniczną lub cyfrową, zaświadczające o tytule prawnym do tych aktywów lub udziale w tych aktywach;
- 4) „działalność przestępcza” oznacza jakiegokolwiek przestępczy udział w popełnieniu następujących poważnych przestępstw:
 - a) czynów określonych w art. 1–4 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW;
 - b) wszelkich przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. a) Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi z 1988 r.;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz.U. L 335 z 17.12.2009, s. 1).

⁽⁴⁾ Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1).

⁽⁵⁾ Dyrektywa 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego (Dz.U. L 9 z 15.1.2003, s. 3).

- c) działalności organizacji przestępczych, zgodnie z definicją w art. 1 wspólnego działania Rady 98/733/WSiSW⁽¹⁾;
- d) nadużyć finansowych, co najmniej poważnych, mających wpływ na interesy finansowe Unii, zgodnie z definicją w art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 1 Konwencji w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich⁽²⁾;
- e) korupcji;
- f) wszelkich przestępstw, w tym przestępstw podatkowych odnoszących się do podatków bezpośrednich i pośrednich – zgodnie z definicją w prawie krajowym państw członkowskich – których maksymalne zagrożenie karą przekracza rok pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności, lub – w przypadku państw członkowskich, których systemy prawne określają w odniesieniu do przestępstw minimalny próg zagrożenia karą – wszystkich przestępstw, których dolna granica zagrożenia karą jest wyższa niż sześć miesięcy pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności;
- 5) „organ samorządu zawodowego” oznacza organ, który reprezentuje członków grup zawodowych i odgrywa pewną rolę w ich regulowaniu, wykonywaniu określonych funkcji w zakresie nadzoru lub monitorowania i w zapewnianiu egzekwowania dotyczących ich przepisów;
- 6) „beneficjent rzeczywisty” oznacza osobę fizyczną lub osoby fizyczne będące ostatecznymi właścicielami klienta lub sprawujące kontrolę nad tym klientem lub osobę fizyczną lub osoby fizyczne, w imieniu których przeprowadzana jest transakcja lub działalność i obejmuje co najmniej:
- a) w przypadku podmiotów o charakterze korporacyjnym:
- (i) osobę fizyczną lub osoby fizyczne, które ostatecznie są właścicielami podmiotu prawnego lub go kontrolują, bezpośrednio lub pośrednio posiadając wystarczający odsetek udziałów lub praw głosu lub udziałów własnościowych w danym podmiocie, w tym za pomocą pakietów akcji na okaziciela, lub poprzez kontrolę w inny sposób, z wyjątkiem spółek notowanych na rynku regulowanym, podlegających wymogom dotyczącym ujawniania informacji zgodnym z prawem Unii lub podlegających równoważnym standardom międzynarodowym, które zapewniają odpowiednią przejrzystość informacji na temat własności.
- Pakiet akcji lub udziałów wynoszący co najmniej 25 % plus jedna akcja (udział) lub udział własnościowy większy niż 25 % w podmiocie będącym klientem, posiadane przez osobę fizyczną wskazują na własność bezpośrednią. Pakiet akcji lub udziałów wynoszący co najmniej 25 % plus jedna akcja (udział) lub udział własnościowy większy niż 25 % w podmiocie będącym klientem, posiadane przez podmiot o charakterze korporacyjnym – kontrolowany przez osobę lub osoby fizyczne – lub przez liczne podmioty o charakterze korporacyjnym, kontrolowane przez tę samą osobę lub osoby fizyczne, wskazują na własność pośrednią. Powyższe stosuje się bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do zadecydowania o tym, że niższy odsetek może wskazywać na własność lub sprawowanie kontroli. Pojęcie kontroli w inny sposób można określić m.in. zgodnie z kryteriami w art. 22 ust. 1–5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE⁽³⁾;
- (ii) jeżeli – po wyczerpaniu wszystkich możliwych sposobów i pod warunkiem że nie ma podstaw do podejrzeń – nie określono żadnej osoby zgodnie z ppkt (i) lub jeżeli są jakiegokolwiek wątpliwości, czy określona osoba lub określone osoby są beneficjentem rzeczywistym lub beneficjentami rzeczywistymi – osobę fizyczną lub osoby fizyczne, które zajmują wyższe stanowisko kierownicze, podmioty zobowiązane przechowują dokumentację dotyczącą działań podjętych w celu określenia beneficjentów rzeczywistych na mocy ppkt (i) i niniejszej litery;
- b) w przypadku trustów:
- (i) założyciela;
- (ii) powiernika (powierników);
- (iii) sprawującego nadzór, o ile taka osoba istnieje;
- (iv) beneficjentów; lub – w przypadku gdy osoby fizyczne czerpiące korzyści z danego porozumienia prawnego lub podmiotu prawnego nie zostały jeszcze określone – kategorię osób, w których głównym interesie powstały lub działają dane porozumienie prawne lub podmiot prawny;
- (v) dowolną inną osobę fizyczną sprawującą ostateczną kontrolę nad trustem w drodze własności bezpośredniej lub pośredniej lub w inny sposób;

(1) Wspólne działanie 98/733/WSiSW z dnia 21 grudnia 1998 r. przyjęte przez Radę na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, w sprawie uznawania za przestępstwa karne uczestnictwa w organizacji przestępczej w Państwach Członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. L 351 z 29.12.1998, s. 1).

(2) Dz.U. C 316 z 27.11.1995, s. 49.

(3) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

- c) w przypadku podmiotów prawnych, takich jak fundacje, oraz w przypadku porozumień prawnych podobnych do trustów – osobę fizyczną lub osoby fizyczne zajmujące stanowiska równoważne ze stanowiskami, o których mowa w lit. b), lub do nich podobne;
- 7) „podmiot świadczący usługi na rzecz trustów lub spółek” oznacza dowolną osobę, która w ramach swojej działalności gospodarczej świadczy osobom trzecim dowolną z następujących usług:
- a) tworzenie spółek lub innych osób prawnych;
 - b) działanie w charakterze dyrektora lub sekretarza spółki, współnika spółki osobowej lub na podobnym stanowisku w stosunku do innych osób prawnych lub organizowanie dla innej osoby możliwości działania w charakterze tych osób;
 - c) zapewnienie siedziby statutowej, adresu działalności, adresu korespondencyjnego lub administracyjnego i innych pokrewnych usług dla przedsiębiorstwa, spółki osobowej lub dowolnej innej osoby prawnej lub porozumienia prawnego;
 - d) działanie w charakterze powiernika trustu, który powstał w drodze czynności prawnej, lub podobnego porozumienia prawnego lub organizowanie dla innej osoby możliwości działania w takim charakterze;
 - e) działanie w charakterze osoby wykonującej prawa z akcji lub udziałów na rzecz innej osoby, innej niż spółka notowana na rynku regulowanym podlegająca wymogom dotyczącym ujawniania informacji zgodnie z prawem Unii lub podlegająca równoważnym standardom międzynarodowym, lub organizowanie dla innej osoby możliwości działania w takim charakterze;
- 8) „relacje korespondenckie” oznaczają:
- a) świadczenie usług bankowych przez jeden bank jako „korespondenta” na rzecz innego banku jako „respondenta”, w tym świadczenie usług rachunku bieżącego lub innego rachunku zobowiązań oraz usług pokrewnych, takich jak usługi związane z zarządzaniem środkami pieniężnymi, z międzynarodowymi transferami środków pieniężnych, rozliczaniem czeków, rachunkami przejściowymi oraz usługi wymiany walut;
 - b) relacje między instytucjami kredytowymi, instytucjami finansowymi oraz między instytucjami kredytowymi i finansowymi, w tym relacje w ramach których świadczone są podobne usługi przez instytucję będącą korespondentem na rzecz instytucji będącej respondentem, oraz relacje, które zostały ustanowione na potrzeby transakcji dotyczących papierów wartościowych lub na potrzeby transferów środków pieniężnych;
- 9) „osoba zajmująca eksponowane stanowisko polityczne” oznacza osobę fizyczną, której powierza się lub której powierzono znaczące funkcje publiczne, w tym:
- a) szefów państw, szefów rządów, ministrów oraz wiceministrów lub sekretarzy stanu;
 - b) członków parlamentu lub podobnych organów ustawodawczych;
 - c) członków organów zarządzających partii politycznych;
 - d) członków sądów najwyższych, trybunałów konstytucyjnych oraz innych organów sądowych wysokiego szczebla, których decyzje nie podlegają zaskarżeniu, z wyjątkiem nadzwyczajnych okoliczności;
 - e) członków trybunałów obrachunkowych lub zarządów banków centralnych;
 - f) ambasadorów, *chargés d'affaires* oraz wyższych oficerów sił zbrojnych;
 - g) członków organów administracyjnych, zarządczych lub nadzorczych przedsiębiorstw państwowych;
 - h) dyrektorów, ich zastępców oraz członków organów spółki lub osoby pełniące równoważną funkcję w organizacji międzynarodowej.
- Do żadnej z kategorii stanowisk publicznych, o których mowa w lit. a)–h), nie zalicza się urzędników średniego lub niższego szczebla;
- 10) „członkowie rodziny” obejmują następujące osoby:
- a) małżonka lub osobę uznawaną za równoważną małżonkowi osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne;
 - b) dzieci osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne i ich małżonków lub osoby uznawane za równoważne takim małżonkom;
 - c) rodziców osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne;

- 11) „osoby znane jako bliscy współpracownicy” oznaczają następujące osoby:
 - a) osoby fizyczne, o których wiadomo, że są beneficjentami rzeczywistymi podmiotów prawnych lub porozumień prawnych wspólnie z osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne, lub że utrzymują dowolne inne bliskie stosunki gospodarcze z taką osobą;
 - b) osoby fizyczne będące jedynym beneficjentem rzeczywistym podmiotu prawnego lub porozumienia prawnego, o których wiadomo, że zostały utworzone w celu uzyskania faktycznej korzyści przez osobę zajmującą eksponowane stanowisko polityczne;
- 12) „kadra kierownicza wyższego szczebla” oznacza dyrektora lub pracownika mających wystarczającą wiedzę na temat ekspozycji danej instytucji na ryzyko związane z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu oraz wystarczająco wysokie stanowisko, by podejmować decyzje mające wpływ na ekspozycję danej instytucji na ryzyko; nie jest wymagane by taka osoba była członkiem zarządu;
- 13) „stosunki gospodarcze” oznaczają stosunki biznesowe, zawodowe lub handlowe, związane z działalnością zawodową podmiotów zobowiązanych, które w momencie ich nawiązywania wykazują element trwałości;
- 14) „usługi hazardowe” oznaczają usługi związane z obstawianiem stawek mających wartość pieniężną w grach losowych, w tym w grach, w których istotne są określone umiejętności, takich jak loterie, gry w kasynach, gry pokerowe oraz zakłady wzajemne, świadczone w fizycznej lokalizacji, lub w dowolny sposób na odległość, za pomocą środków elektronicznych lub dowolnej innej technologii ułatwiającej komunikację, oraz na indywidualną prośbę odbiorcy usług;
- 15) „grupa” oznacza grupę jednostek, która składa się z jednostki dominującej, jej jednostek zależnych oraz podmiotów, w których jednostka dominująca lub jej jednostki zależne mają udział, jak również jednostek, powiązanych ze sobą jednym ze związków w rozumieniu art. 22 dyrektywy 2013/34/UE;
- 16) „pieniądz elektroniczny” oznacza pieniądz elektroniczny zdefiniowany w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2009/110/WE;
- 17) „bank fikcyjny” oznacza instytucję kredytową lub finansową lub instytucję, która prowadzi działalność równoważną działalności instytucji kredytowych i finansowych, utworzoną zgodnie z prawem obowiązującym na terytorium, na którym nie jest ona fizycznie obecna, w taki sposób, by miało miejsce faktyczne podejmowanie decyzji i zarządzanie, przy czym dana instytucja nie jest powiązana z regulowaną grupą finansową.

Artykuł 4

1. Państwa członkowskie, zgodnie z podejściem opartym na analizie ryzyka, zapewniają całkowite lub częściowe rozszerzenie zakresu stosowania niniejszej dyrektywy na zawody i kategorie jednostek inne niż podmioty zobowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1, prowadzące rodzaje działalności, których wykorzystanie do celów prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu jest szczególnie prawdopodobne.
2. W przypadku gdy dane państwo członkowskie rozszerza zakres stosowania niniejszej dyrektywy na zawody lub kategorie jednostek inne niż określone w art. 2 ust. 1, informuje o tym fakcie Komisję.

Artykuł 5

W celu zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu państwa członkowskie mogą przyjąć lub utrzymać w mocy bardziej rygorystyczne przepisy w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą, w granicach prawa Unii.

SEKCJA 2

Ocena ryzyka

Artykuł 6

1. Komisja przeprowadza ocenę ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, które to ryzyko ma wpływ na rynek wewnętrzny i jest związane z działalnością transgraniczną.

W tym celu Komisja do dnia 26 czerwca 2017 r. sporządzi sprawozdanie określające, analizujące i oceniające to ryzyko na szczeblu Unii. Następnie Komisja uaktualnia to sprawozdanie co dwa lata lub, w stosownych przypadkach, częściej.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje co najmniej:
 - a) obszary rynku wewnętrznego, które są najbardziej zagrożone;

- b) ryzyko związane z każdym odnośnym sektorem;
- c) najpowszechniejsze metody wykorzystywane przez przestępców do prania nielegalnych dochodów.

3. Komisja udostępnia sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, państwom członkowskim i podmiotom zobowiązanym, aby pomóc im w identyfikowaniu i zrozumieniu ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, zarządzaniu tym ryzykiem i ograniczaniu go, oraz aby pozwolić innym zainteresowanym podmiotom, w tym ustawodawcom krajowym, Parlamentowi Europejskiemu, europejskim urzędom nadzoru i przedstawicielom jednostek analityki finansowej, lepiej zrozumieć ryzyko.

4. Komisja wydaje państwom członkowskim zalecenia w sprawie środków odpowiednich do celów zajęcia się zidentyfikowanym ryzykiem. W przypadku gdy państwa członkowskie zdecydują o niestosowaniu któregośkolwiek z zaleceń w swoich krajowych systemach przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, powiadamiają o tym Komisję i przedstawiają uzasadnienie swojej decyzji.

5. Do dnia 26 grudnia 2016 r. europejskie urzędy nadzoru wydają poprzez Wspólny Komitet opinię na temat ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, które to ryzyko ma wpływ na sektor finansowy Unii (zwaną dalej „wspólną opinią”). Następnie europejskie urzędy nadzoru wydają poprzez Wspólny Komitet kolejne opinie co dwa lata.

6. Przy przeprowadzaniu oceny, o której mowa w ust. 1, Komisja organizuje prace na szczeblu Unii i uwzględnia wspólne opinie, o których mowa w ust. 5, oraz włącza w prace ekspertów państw członkowskich w dziedzinie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, przedstawicieli jednostek analityki finansowej oraz, w stosownych przypadkach, przedstawicieli innych organów na szczeblu Unii. Komisja udostępnia wspólne opinie państwom członkowskim i podmiotom zobowiązanym, aby pomóc im w identyfikowaniu ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, zarządzaniu tym ryzykiem i ograniczaniu go.

7. Co dwa lata lub, w stosownych przypadkach, częściej Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z ustaleń będących wynikiem regularnych ocen ryzyka i z działań podjętych w oparciu o te ustalenia.

Artykuł 7

1. Każde państwo członkowskie podejmuje odpowiednie działania w celu zidentyfikowania, ocenienia, zrozumienia i ograniczenia ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu i mających wpływ na dane państwo członkowskie, a także wszelkich problemów z zakresu ochrony danych w tym kontekście. Państwo członkowskie aktualizuje tę ocenę ryzyka.

2. Każde państwo członkowskie wyznacza organ lub ustanawia mechanizm w celu koordynowania działań podejmowanych na szczeblu krajowym w odpowiedzi na ryzyko, o którym mowa w ust. 1. Nazwę wyznaczonego organu lub opis ww. mechanizmu przekazuje się Komisji, europejskim urzędowi nadzoru oraz pozostałym państwom członkowskim.

3. Przeprowadzając oceny ryzyka, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, państwa członkowskie korzystają z ustaleń sprawozdania, o którym mowa w art. 6 ust. 1.

4. W odniesieniu do oceny ryzyka, o której mowa w ust. 1, każde państwo członkowskie:

- a) wykorzystuje ją do poprawy swojego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w szczególności poprzez identyfikowanie wszelkich obszarów, w których podmioty zobowiązane mają obowiązek zastosowania wzmocnionych środków oraz, w stosownych przypadkach, poprzez precyzowanie, jakie środki należy przedsięwziąć;
- b) identyfikuje, w stosownych przypadkach, sektory lub obszary, dla których ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu jest niższe lub wyższe;
- c) wykorzystuje ją jako wsparcie podczas przydziału zasobów i ustalania priorytetów w odniesieniu do zasobów przeznaczonych na zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
- d) wykorzystuje ją do zapewnienia opracowania stosownych zasad dla każdego sektora lub obszaru, odpowiednio do ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
- e) niezwłocznie udostępnia stosowne informacje podmiotom zobowiązanym, aby ułatwić im przeprowadzenie własnych ocen ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu.

5. Państwa członkowskie udostępniają wyniki swoich ocen ryzyka Komisji, europejskim urzędowi nadzoru oraz pozostałym państwom członkowskim.

Artykuł 8

1. Państwa członkowskie zapewniają podjęcie przez podmioty zobowiązane odpowiednich działań w celu zidentyfikowania i oceny ich ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, z uwzględnieniem czynników ryzyka obejmujących ryzyko dotyczące klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów, usług, transakcji lub kanałów dostaw. Działania te są proporcjonalne do charakteru i wielkości podmiotów zobowiązanych.

2. Oceny ryzyka, o których mowa w ust. 1, są dokumentowane, aktualizowane i udostępniane odpowiednim właściwym organom oraz zainteresowanym organom samorządu zawodowego. Właściwe organy mogą zdecydować, że pojedyncze udokumentowane oceny ryzyka nie są wymagane, jeżeli konkretne ryzyko typowe dla danego sektora jest jasne i zrozumiałe.

3. Państwa członkowskie zapewniają posiadanie przez podmioty zobowiązane strategii, środków kontroli oraz procedur służących skutecznemu ograniczaniu ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu oraz skutecznemu zarządzaniu tym ryzykiem zidentyfikowanym na poziomie Unii, państwa członkowskiego oraz na poziomie podmiotu zobowiązanego. Te strategie, środki kontroli oraz procedury muszą być proporcjonalne do charakteru i wielkości podmiotów zobowiązanych.

4. Strategie, środki kontroli i procedury, o których mowa w ust. 3, obejmują:

- a) opracowanie wewnętrznych strategii, środków kontroli i procedur, obejmujących wzorcowe praktyki dotyczące zarządzania ryzykiem, zasady należytej staranności wobec klienta, procedury zgłaszania, przechowywanie dokumentacji, kontrolę wewnętrzną, zarządzanie zgodnością z przepisami, w tym, o ile jest to stosowne z uwagi na wielkość i charakter działalności, wyznaczenie pracownika odpowiedzialnego za zapewnienie zgodności z odpowiednimi przepisami na szczeblu kadry kierowniczej, oraz kontrole pracowników;
- b) o ile jest to stosowne z uwagi na wielkość i charakter działalności – zapewnienie niezależnej funkcji audytu w celu sprawdzenia wewnętrznych strategii, środków kontroli i procedur, o których mowa w lit. a).

5. Państwa członkowskie wymagają od podmiotów zobowiązanych uzyskania zgody kadry kierowniczej wyższego szczebla na wprowadzenie przez te podmioty strategii, środków kontroli i procedur oraz monitorowania i wzmacniania zastosowanych środków, w stosownych przypadkach.

SEKCJA 3

Polityka względem państw trzecich

Artykuł 9

1. W celu ochrony właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego identyfikuje się jurysdykcje państw trzecich mające strategiczne braki w ich krajowych systemach przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, które to braki stwarzają znaczące zagrożenia dla systemu finansowego Unii (zwane dalej „państwami trzecimi wysokiego ryzyka”).

2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 64 w celu zidentyfikowania państw trzecich wysokiego ryzyka przy uwzględnieniu strategicznych braków, w szczególności w odniesieniu do:

- a) prawnych i instytucjonalnych ram danego państwa trzeciego dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, zwłaszcza:
 - (i) kryminalizacji prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
 - (ii) środków należytej staranności wobec klienta;
 - (iii) wymogów dotyczących przechowywania dokumentacji; oraz
 - (iv) obowiązku zgłaszania podejrzanych transakcji;
- b) uprawnień właściwych organów danego państwa trzeciego i procedur przez nie stosowanych do celów zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
- c) skuteczności systemu zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu w zakresie zajmowania się ryzykiem, na które narażone jest dane państwo trzecie, związanym z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu.

3. Akty delegowane, o których mowa w ust. 2, przyjmuje się w terminie jednego miesiąca od zidentyfikowania strategicznych braków, o których mowa w tym ustępie.

4. Przy przygotowywaniu aktów delegowanych, o których mowa w ust. 2, Komisja uwzględnia, w stosownych przypadkach, odpowiednie oceny lub sprawozdania sporządzone przez międzynarodowe organizacje i organy normalizacyjne posiadające kompetencje w dziedzinie zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w odniesieniu do ryzyka stwarzanego przez poszczególne państwa trzecie.

ROZDZIAŁ II

ZASADY NALEŻYTEJ STARANNOŚCI WOBEC KLIENTA

SEKCJA 1

Przepisy ogólne

Artykuł 10

1. Państwa członkowskie zakazują swoim instytucjom kredytowym i finansowym prowadzenia anonimowych rachunków lub anonimowych książeczek oszczędnościowych. Państwa członkowskie w każdym przypadku wymagają, aby wobec posiadaczy i beneficjentów istniejących anonimowych rachunków lub anonimowych książeczek oszczędnościowych zastosowano środki należytej staranności tak szybko, jak to możliwe, a w każdym przypadku przed skorzystaniem z takich rachunków lub książeczek oszczędnościowych w jakikolwiek sposób.

2. Państwa członkowskie podejmują środki służące zapobieganiu niewłaściwemu wykorzystywaniu akcji na okaziciela i warrantów na akcje na okaziciela.

Artykuł 11

Państwa członkowskie zapewniają stosowanie przez podmioty zobowiązane środków należytej staranności wobec klienta w następujących okolicznościach:

- a) przy nawiązywaniu stosunków gospodarczych;
- b) przy przeprowadzaniu sporadycznej transakcji:
 - (i) na kwotę 15 000 EUR lub większą, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane; lub
 - (ii) która stanowi transfer środków pieniężnych zdefiniowany w art. 3 pkt 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847 ⁽¹⁾ na kwotę przekraczającą 1 000 EUR;
- c) w odniesieniu do osób prowadzących handel towarami – przy przeprowadzaniu sporadycznych transakcji gotówkowych na kwotę 10 000 EUR lub większą, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane;
- d) w odniesieniu do podmiotów świadczących usługi w zakresie gier hazardowych, w momencie odbioru wygranych, obstawiania stawek lub w obu tych przypadkach – przy przeprowadzaniu sporadycznych transakcji na kwotę 2 000 EUR lub większą, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się być ze sobą powiązane;
- e) gdy istnieje podejrzenie prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, bez względu na jakiegokolwiek odstępstwo, wyłączenie lub próg;
- f) gdy istnieją wątpliwości co do prawdziwości lub odpowiedniości wcześniej otrzymanych danych dotyczących ustalenia tożsamości klienta.

Artykuł 12

1. W drodze odstępstwa od art. 13 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i c) oraz art. 14 i na podstawie stosownej oceny ryzyka wykazującej niskie ryzyko, państwa członkowskie mogą zezwolić podmiotom zobowiązanim na niestosowanie określonych środków należytej staranności wobec klienta w odniesieniu do pieniądza elektronicznego, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki ograniczające ryzyko:

- a) danego instrumentu płatniczego nie można doładować lub instrument ten ma maksymalny miesięczny limit transakcji płatniczych w wysokości 250 EUR, którą to kwotę można wykorzystać wyłącznie w tym państwie członkowskim;
- b) maksymalna kwota przechowywana elektronicznie nie przekracza 250 EUR;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1781/2006 (zob s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- c) dany instrument płatniczy jest wykorzystywany wyłącznie do zakupu towarów lub usług;
- d) dany instrument płatniczy nie może być sfinansowany przez anonimowy pieniądz elektroniczny;
- e) emitent prowadzi wystarczające monitorowanie transakcji lub stosunków gospodarczych, aby umożliwić wykrycie nietypowych lub podejrzanych transakcji.

Dla celów akapitu pierwszego lit. b) państwo członkowskie może podwyższyć limit do 500 EUR w odniesieniu do instrumentów płatniczych, które mogą być używane wyłącznie w tym państwie członkowskim.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by odstępstwo przewidziane w ust. 1 nie miało zastosowania w przypadku wykupu gotówkowego lub podjęcia w gotówce wartości pieniężnej pieniądza elektronicznego, gdy kwota podlegająca wykupowi przekracza 100 EUR.

Artykuł 13

1. Środki należytej staranności wobec klienta obejmują:

- a) identyfikację klienta i weryfikację jego tożsamości na podstawie dokumentów, danych lub informacji pochodzących z rzetelnego i niezależnego źródła;
- b) identyfikację beneficjenta rzeczywistego i podejmowanie uzasadnionych środków weryfikacji jego tożsamości, tak aby podmiot zobowiązany był przekonany, że wie, kim jest beneficjent rzeczywisty, wraz z – w przypadku osób prawnych, trustów, przedsiębiorstw, fundacji i podobnych porozumień prawnych – podejmowaniem uzasadnionych środków w celu zrozumienia struktury własności i kontroli klienta;
- c) ocenę i, stosownie do sytuacji, uzyskanie informacji na temat celu i zamierzonego charakteru stosunków gospodarczych;
- d) prowadzenie bieżącego monitorowania stosunków gospodarczych, włącznie z badaniem transakcji podejmowanych w trakcie trwania tych stosunków w celu zapewnienia, by prowadzone transakcje były zgodne z wiedzą podmiotu zobowiązanego na temat klienta, profilu działalności oraz ryzyka, w tym, w razie konieczności, źródeł pochodzenia środków, jak również zapewnienie, by posiadane dokumenty, dane lub informacje były na bieżąco uaktualniane.

Przy wykonywaniu środków określonych w akapicie pierwszym lit. a) i b) podmioty zobowiązane weryfikują również, czy każda osoba, która twierdzi, że działa w imieniu klienta, jest do tego upoważniona, oraz identyfikują i weryfikują tożsamość takiej osoby.

2. Państwa członkowskie zapewniają stosowanie przez podmioty zobowiązane każdego z wymogów dotyczących należytej staranności wobec klienta określonych w ust. 1. Podmioty zobowiązane mogą jednak określić zakres podejmowanych środków z uwzględnieniem ryzyka.

3. Państwa członkowskie wymagają, aby – przy dokonywaniu oceny ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu – podmioty zobowiązane uwzględniały co najmniej elementy zmienne określone w załączniku I.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty zobowiązane były w stanie wykazać właściwym organom lub organom samorządu zawodowego, że odnośne środki są odpowiednie, biorąc pod uwagę zidentyfikowane ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu.

5. W odniesieniu do działalności ubezpieczeniowej związanej z ubezpieczeniami na życie lub innej działalności ubezpieczeniowej związanej z inwestycjami, państwa członkowskie zapewniają stosowanie przez instytucje kredytowe i instytucje finansowe, oprócz środków należytej staranności wobec klienta wymaganych w stosunku do klienta i beneficjenta rzeczywistego, następujących środków należytej staranności wobec klienta w stosunku do beneficjentów polis ubezpieczeniowych na życie oraz innych polis ubezpieczeniowych o charakterze inwestycyjnym, niezwłocznie po zidentyfikowaniu lub wyznaczeniu takich beneficjentów:

- a) w przypadku beneficjentów zidentyfikowanych jako osoby wymienione z nazwiska lub nazwy lub w odniesieniu do porozumień prawnych – uzyskanie nazwiska lub nazwy danej osoby;
- b) w przypadku beneficjentów wyznaczonych za pomocą charakterystyki, kategorii lub w inny sposób – uzyskanie wystarczających informacji dotyczących tych beneficjentów, aby instytucja kredytowa lub instytucja finansowa uzyskała pewność, że będą w stanie ustalić tożsamość beneficjenta w momencie wypłaty.

W odniesieniu do akapitu pierwszego lit. a) i b), weryfikacja tożsamości beneficjentów ma miejsce w momencie wypłaty. W przypadku całkowitego lub częściowego przeniesienia ubezpieczenia na życie lub innego ubezpieczenia o charakterze inwestycyjnym na osobę trzecią, instytucje kredytowe i instytucje finansowe mające wiedzę o przeniesieniu identyfikują beneficjenta rzeczywistego w momencie przeniesienia na daną osobę fizyczną lub prawną lub porozumienie prawne otrzymujące na własną korzyść wartość przenoszona polisy.

6. W przypadku beneficjentów trustów lub podobnych porozumień prawnych wyznaczonych na podstawie szczególnych cech charakterystycznych lub kategorii, podmiot zobowiązany uzyskuje wystarczające informacje dotyczące beneficjenta, aby upewnić się, że będzie w stanie ustalić tożsamość beneficjenta w momencie wypłaty lub w momencie wykonywania przez beneficjenta nabytych przez niego praw.

Artykuł 14

1. Państwa członkowskie wymagają, aby weryfikacja tożsamości klienta i beneficjenta rzeczywistego odbywała się przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub przed przeprowadzeniem transakcji.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą zezwolić na zakończenie weryfikacji tożsamości klienta i beneficjenta rzeczywistego podczas nawiązywania stosunków gospodarczych, jeżeli jest to konieczne, aby nie przerywać normalnego prowadzenia działalności gospodarczej, oraz o ile występuje niewielkie ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. W takich sytuacjach procedury te są finalizowane jak najszybciej po nawiązaniu pierwszego kontaktu.

3. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą zezwolić na otwarcie rachunku w instytucji kredytowej lub finansowej, w tym rachunków umożliwiających transakcje dotyczące zbywalnych papierów wartościowych, pod warunkiem że istnieją odpowiednie zabezpieczenia zapewniające, by transakcje nie były przeprowadzane przez klienta lub w jego imieniu dopóki nie zostaną w pełni spełnione wymogi należytej staranności wobec klienta określone w art. 13 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i b).

4. W przypadku gdy podmiot zobowiązany nie jest w stanie spełnić wymogów należytej staranności wobec klienta określonych w art. 13 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) lub c), państwa członkowskie wymagają, aby nie przeprowadzał on transakcji za pomocą rachunku bankowego, nie nawiązywał stosunków gospodarczych ani nie przeprowadzał transakcji, oraz aby rozwiązał stosunek gospodarczy i rozważył przekazanie jednostce analityki finansowej zgłoszenia o podejrzanej transakcji w odniesieniu do danego klienta zgodnie z art. 33.

Państwa członkowskie nie stosują przepisów akapitu pierwszego do notariuszy, innych przedstawicieli wolnych zawodów prawnych, biegłych rewidentów, zewnętrznych księgowych i doradców podatkowych jedynie w ścisłym zakresie, w jakim osoby te ustalają sytuację prawną swojego klienta lub wykonują obowiązki polegające na obronie lub reprezentowaniu tego klienta w postępowaniu sądowym lub w związku z takim postępowaniem, włącznie z udzielaniem porad w sprawie wszczęcia lub uniknięcia takiego postępowania.

5. Państwa członkowskie wymagają, aby podmioty zobowiązane stosowały środki należytej staranności nie tylko wobec wszystkich nowych klientów, lecz także – w stosownych sytuacjach i z uwzględnieniem ryzyka – wobec obecnych klientów, w tym w przypadkach gdy stosowne okoliczności dotyczące klienta ulegają zmianie.

SEKCJA 2

Uprozczone środki należytej staranności wobec klienta

Artykuł 15

1. W przypadku zidentyfikowania przez państwo członkowskie lub podmiot zobowiązany obszarów niższego ryzyka, dane państwo członkowskie może zezwolić na stosowanie przez podmioty zobowiązane uproszczonych środków należytej staranności wobec klienta.

2. Przed zastosowaniem uproszczonych środków należytej staranności wobec klienta podmioty zobowiązane upewniają się, że stosunki gospodarcze lub dana transakcja charakteryzują się niższym stopniem ryzyka.

3. Państwa członkowskie zapewniają prowadzenie przez podmioty zobowiązane wystarczającego monitorowania transakcji oraz stosunków gospodarczych, aby umożliwić wykrycie nietypowych lub podejrzanych transakcji.

Artykuł 16

Oceniając ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu związane z pewnymi rodzajami klientów, obszarami geograficznymi oraz poszczególnymi produktami, usługami, transakcjami lub kanałami dostawy, państwa członkowskie i podmioty zobowiązane uwzględniają co najmniej czynniki sytuacji o potencjalnie niższym ryzyku określone w załączniku II.

Artykuł 17

Do dnia 26 czerwca 2017 r. europejskie urzędy nadzoru wydają wytyczne skierowane do właściwych organów i instytucji kredytowych i finansowych zgodnie z art. 16 rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 oraz (UE) nr 1095/2010 dotyczące czynników ryzyka, które należy uwzględnić, oraz środków, które należy podjąć, w sytuacjach, w których właściwe są uproszczone środki należytej staranności wobec klienta. Przedmiotem szczególnej uwagi są charakter i wielkość działalności gospodarczej, a w przypadkach, w których jest to właściwe i proporcjonalne, określa się środki szczególne.

SEKCJA 3

Wzmocnione środki należytej staranności wobec klienta

Artykuł 18

1. W przypadkach, o których mowa w art. 19–24, i w przypadku osób fizycznych lub podmiotów prawnych mających siedzibę w państwach trzecich, określonych przez Komisję jako państwa trzecie wysokiego ryzyka oraz w innych przypadkach wyższego ryzyka określonych przez państwa członkowskie lub podmioty zobowiązane, państwa członkowskie wymagają, aby podmioty zobowiązane stosowały wzmocnione środki należytej staranności wobec klienta w celu właściwego zarządzania przedmiotowym ryzykiem i ograniczenia ich.

Wzmocnione środki należytej staranności wobec klienta nie muszą być stosowane automatycznie w odniesieniu do oddziałów podmiotów zobowiązanych mających siedzibę w Unii lub jednostek zależnych z większościami udziałem tych podmiotów, które to oddziały lub jednostki zależne znajdują się w państwach trzecich wysokiego ryzyka, jeżeli przedmiotowe oddziały lub jednostki zależne w pełni stosują się do strategii i procedur obejmujących całą grupę zgodnie z art. 45. Państwa członkowskie zapewniają, by podmioty zobowiązane traktowały te przypadki z zastosowaniem podejścia opartego na analizie ryzyka.

2. Państwa członkowskie wymagają, aby podmioty zobowiązane analizowały w jak największym możliwym stopniu kontekst i cel wszystkich skomplikowanych i nietypowych transakcji o dużej wartości oraz wszelkich nietypowych rodzajów transakcji, które nie mają wyraźnego celu gospodarczego lub celu zgodnego z prawem. W szczególności podmioty zobowiązane zwiększają stopień i wzmacniają charakter monitorowania stosunków gospodarczych w celu stwierdzenia, czy przedmiotowe transakcje lub działania wydają się podejrzone.

3. Oceniając ryzyka związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, państwa członkowskie i podmioty zobowiązane uwzględniają co najmniej czynniki dotyczące sytuacji o potencjalnie wyższym ryzyku określone w załączniku III.

4. Do dnia 26 czerwca 2017 r. europejskie urzędy nadzoru wydają wytyczne skierowane do właściwych organów i instytucji kredytowych i finansowych zgodnie z art. 16 rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 oraz (UE) nr 1095/2010, dotyczące czynników ryzyka, które należy uwzględnić, oraz środków, które należy podjąć, w sytuacjach, w których właściwe są wzmocnione środki należytej staranności wobec klienta. Przedmiotem szczególnej uwagi są charakter i wielkość działalności gospodarczej, a w przypadkach, w których jest to właściwe i proporcjonalne, określa się środki szczególne.

Artykuł 19

W odniesieniu do transgranicznych relacji korespondenckich z instytucją respondentem z państwa trzeciego, państwa członkowskie wymagają, aby oprócz stosowania środków należytej staranności wobec klienta określonych w art. 13 instytucje kredytowe i finansowe działające w państwach członkowskich wykonywały następujące działania:

- a) gromadziły wystarczające informacje o instytucji będącej respondentem w celu zrozumienia w pełni charakteru jej działalności oraz ustalenia na podstawie publicznie dostępnych informacji wiarygodności instytucji oraz jakości nadzoru;
- b) oceniały środki kontroli w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu stosowane przez instytucję będącą respondentem;
- c) uzyskiwały zgodę kadry kierowniczej wyższego szczebla przed ustanowieniem nowej relacji korespondenckiej;
- d) sporządzały dokumentację określającą zakres odpowiedzialności każdej instytucji;
- e) w odniesieniu do rachunków przejściowych upewniały się, że instytucja będąca respondentem przeprowadziła weryfikację tożsamości i na bieżąco stosowała środki należytej staranności wobec klientów mających bezpośredni dostęp do rachunków instytucji będącej korespondentem oraz że ma ona możliwość udostępnienia na żądanie instytucji będącej korespondentem stosownych danych dotyczących środków należytej staranności wobec klienta.

Artykuł 20

W odniesieniu do transakcji lub stosunków gospodarczych z osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne, państwa członkowskie, oprócz stosowania środków należytej staranności wobec klienta określonych w art. 13, wprowadzają wobec podmiotów zobowiązanych następujące wymogi:

- a) posiadania odpowiednich systemów zarządzania ryzykiem, w tym procedur opartych na analizie ryzyka, w celu ustalenia, czy klient lub beneficjent rzeczywisty danego klienta jest osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne;
- b) w przypadkach stosunków gospodarczych z osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne – stosowania następujących środków:
 - (i) uzyskania zezwolenia kadry kierowniczej wyższego szczebla na nawiązanie lub kontynuowanie stosunków gospodarczych z takimi osobami;
 - (ii) podjęcia odpowiednich środków w celu ustalenia źródła majątku i źródła pochodzenia środków zaangażowanych w ramach stosunków gospodarczych lub transakcji z takimi osobami;
 - (iii) prowadzenia wzmożonego monitorowania tych stosunków gospodarczych w sposób ciągły.

Artykuł 21

Państwa członkowskie wymagają, by podmioty zobowiązane podejmowały racjonalne środki w celu określenia, czy beneficjenci polis ubezpieczeniowych na życie lub innych polis ubezpieczeniowych o charakterze inwestycyjnym lub, gdy jest to wymagane, beneficjent rzeczywisty beneficjenta są osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne. Wspomniane środki podejmuje się najpóźniej w momencie wypłaty lub w momencie przeniesienia, w całości lub częściowo, danej polisy. W przypadku gdy zidentyfikowano wyższy stopień ryzyka, oprócz zastosowania środków należytej staranności wobec klienta określonych w art. 13, państwa członkowskie wprowadzają wobec podmiotów zobowiązanych wymogi:

- a) poinformowania kadry kierowniczej wyższego szczebla przed wypłatą przychodów z tytułu polisy;
- b) przeprowadzenia wzmożonej kontroli całości stosunków gospodarczych z danym ubezpieczającym.

Artykuł 22

W przypadku gdy osoba zajmująca eksponowane stanowiska polityczne przestała sprawować znaczącą funkcję publiczną w państwie członkowskim lub państwie trzecim lub znaczącą funkcję publiczną w organizacji międzynarodowej, podmioty zobowiązane muszą podlegać obowiązkowi uwzględniania przez okres co najmniej 12 miesięcy ryzyka, jakie taka osoba nadal stwarza, i stosować odpowiednie środki uwzględniające ryzyko do czasu, gdy uzna się, że osoba ta nie stwarza dalszego ryzyka związanego z zajmowaniem eksponowanego stanowiska politycznego.

Artykuł 23

Środki, o których mowa w art. 20 i 21 mają zastosowanie również do członków rodziny lub osób znanych jako bliscy współpracownicy osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne.

Artykuł 24

Państwa członkowskie zabraniają instytucjom kredytowym i finansowym nawiązywania lub kontynuowania relacji korespondenckich z bankiem fikcyjnym. Państwa członkowskie wymagają podejmowania przez te instytucje odpowiednich środków w celu zapewnienia, by nie nawiązywały one ani nie kontynuowały relacji korespondenckich z instytucją kredytową lub finansową, o której wiadomo, że pozwala ona na wykorzystywanie swych rachunków przez bank fikcyjny.

SEKCJA 4

Wykonanie zobowiązań przez osoby trzecie

Artykuł 25

Państwa członkowskie mogą zezwolić podmiotom zobowiązanym na korzystanie z usług osób trzecich w celu spełnienia wymogów należytej staranności wobec klienta określonych w art. 13 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i c). Ostateczną odpowiedzialność za spełnienie tych wymogów ponosi jednak podmiot zobowiązany, który korzysta z usług osoby trzeciej.

Artykuł 26

1. Do celów niniejszej sekcji „osoby trzecie” oznaczają podmioty zobowiązane wymienione w art. 2, organizacje członkowskie lub federacje tych podmiotów zobowiązanych, lub inne instytucje lub osoby znajdujące się w państwie członkowskim lub w państwie trzecim, które:

- a) stosują wymogi należytej staranności wobec klienta i wymogi dotyczące przechowywania dokumentacji zgodne z wymogami określonymi w niniejszej dyrektywie; oraz
- b) podlegają nadzorowi w zakresie spełniania przez siebie wymogów niniejszej dyrektywy w sposób zgodny z przepisami rozdziału VI sekcja 2.

2. Państwa członkowskie zakazują podmiotom zobowiązanym korzystania z usług osób trzecich mających siedzibę w państwach trzecich wysokiego ryzyka. Państwa członkowskie mogą wyłączyć z tego zakazu oddziały podmiotów zobowiązanych mających siedzibę w Unii i jednostki zależne z większościovym udziałem tych podmiotów, jeżeli przedmiotowe oddziały i jednostki zależne w pełni stosują się do strategii i procedur obejmujących całą grupę zgodnie z art. 45.

Artykuł 27

1. Państwa członkowskie zapewniają uzyskanie przez podmioty zobowiązane od osoby trzeciej, z której usług te podmioty korzystają, niezbędnych informacji dotyczących wymogów należytej staranności wobec klienta określonych w art. 13 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i c).

2. Państwa członkowskie zapewniają podejmowanie przez podmioty zobowiązane, do których kierowany jest klient, stosownych kroków, aby zapewnić niezwłoczne przekazanie – na żądanie – przez osobę trzecią odpowiednich kopii danych z identyfikacji i weryfikacji oraz innej stosownej dokumentacji dotyczącej tożsamości klienta lub beneficjenta rzeczywistego.

Artykuł 28

Państwa członkowskie zapewniają możliwość uznania przez właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia (w odniesieniu do strategii i procedur obejmujących całą grupę) i właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego (w odniesieniu do oddziałów i jednostek zależnych), że podmiot zobowiązany stosuje się do przepisów przyjętych na mocy art. 26 i 27 w ramach programu grupowego, jeżeli spełnione są wszystkie poniższe warunki:

- a) podmiot zobowiązany polega na informacjach przedłożonych przez osobę trzecią będącą częścią tej samej grupy;
- b) grupa ta stosuje środki należytej staranności wobec klienta, zasady dotyczące przechowywania dokumentacji oraz programy przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu zgodnie z niniejszą dyrektywą lub równoważne zasady;
- c) właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia lub państwa trzeciego nadzoruje na szczeblu grupy skuteczne przestrzeganie wymogów, o których mowa w lit. b).

Artykuł 29

Przepisy niniejszej sekcji nie mają zastosowania w przypadku zlecenia zadań na zasadzie outsourcingu ani w przypadku pośrednictwa, gdy na podstawie umowy usługodawca świadczący usługi na zasadzie outsourcingu lub pośrednik mają być traktowani jako część podmiotu zobowiązanego.

ROZDZIAŁ III

INFORMACJE O BENEFICJENTACH RZECZYWISTYCH

Artykuł 30

1. Państwa członkowskie zapewniają obowiązek otrzymywania i posiadania przez podmioty o charakterze korporacyjnym i inne podmioty prawne utworzone na ich terytorium odpowiednich, dokładnych i aktualnych informacji o ich beneficjentach rzeczywistych, łącznie ze szczegółowymi informacjami o stosunkach łączących je z beneficjentami rzeczywistymi.

Państwa członkowskie zapewniają, by podmioty te miały obowiązek przedstawić podmiotom zobowiązanym, oprócz informacji o ich właścicielu prawnym, informacje dotyczące beneficjentów rzeczywistych, w sytuacjach gdy podmioty zobowiązane podejmują środki należytej staranności wobec klienta zgodnie z rozdziałem II.

2. Państwa członkowskie wymagają, by właściwe organy i jednostki analityki finansowej mogły mieć terminowy dostęp do informacji, o których mowa w ust. 1.

3. Państwa członkowskie zapewniają przechowywanie informacji, o których mowa w ust. 1, w centralnym rejestrze w każdym państwie członkowskim, np. w rejestrze handlowym lub w rejestrze spółek, o których to rejestrach mowa w art. 3 dyrektywy 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾, lub w rejestrze publicznym. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o specyfice tych krajowych mechanizmów. Informacje o beneficjentach rzeczywistych zawarte w tej bazie danych można gromadzić zgodnie z systemami krajowymi.

4. Państwa członkowskie wymagają, by informacje przechowywane w centralnym rejestrze, o którym mowa w ust. 3, były odpowiednie, dokładne i aktualne.

5. Państwa członkowskie zapewniają, by informacje o beneficjentach rzeczywistych były we wszystkich przypadkach udostępniane:

- a) właściwym organom i jednostkom analityki finansowej, bez żadnych ograniczeń;
- b) podmiotom zobowiązanym, w ramach stosowania zasad należytej staranności wobec klienta zgodnie z rozdziałem II;
- c) wszelkim osobom lub organizacjom, które mogą wykazać uzasadniony interes.

Osoby lub organizacje, o których mowa w lit. c), mają dostęp co najmniej do informacji obejmujących: imię i nazwisko, miesiąc i rok urodzenia, obywatelstwo, oraz państwo zamieszkania beneficjenta rzeczywistego, jak również informacji o charakterze i skali posiadanego udziału.

Na użytek niniejszego ustępu informacje o beneficjentach rzeczywistych muszą być udostępniane zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych i mogą podlegać rejestracji *online* i opłacie. Opłaty pobierane za uzyskanie informacji nie mogą przewyższać kosztów administracyjnych takiego uzyskania.

6. Centralny rejestr, o którym mowa w ust. 3, zapewnia właściwym organom i jednostkom analityki finansowej terminowy i nieograniczony dostęp, bez powiadamiania zainteresowanego podmiotu. Umożliwia on także terminowy dostęp podmiotom zobowiązanym w ramach stosowania środków należytej staranności wobec klienta.

7. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy i jednostki analityki finansowej były w stanie terminowo dostarczyć informacje, o których mowa w ust. 1 i 3, właściwym organom i jednostkom analityki finansowej w innych państwach członkowskich.

8. Państwa członkowskie wymagają, by podmioty zobowiązane nie polegały wyłącznie na centralnym rejestrze, o którym mowa w ust. 3, jeśli chodzi o spełnienie przez nie wymogów należytej staranności wobec klienta zgodnie z rozdziałem II. Wymogi te spełnia się z zastosowaniem podejścia opartego na analizie ryzyka.

9. Państwa członkowskie mogą w indywidualnych przypadkach i w wyjątkowych okolicznościach przewidzieć wyłączenie co do dostępu, o którym mowa w ust. 5 lit. b) i c), do całości lub części informacji o beneficjentach rzeczywistych, jeżeli taki dostęp narażałby beneficjenta rzeczywistego na ryzyko nadużycia finansowego, porwania, szantażu, przemocy lub zastraszania, bądź jeżeli beneficjent rzeczywisty jest osobą małoletnią lub z innych względów niezdolną do działania. Wyłączenia przyznane na mocy niniejszego ustępu nie mają zastosowania do instytucji kredytowych i finansowych, ani do podmiotów zobowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. b), które są urzędnikami publicznymi.

10. Do dnia 26 czerwca 2019 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające warunki oraz specyfikacje techniczne i procedury dotyczące zapewnienia bezpiecznej i wydajnej integracji rejestrów centralnych, o których mowa w ust. 3, za pomocą europejskiej centralnej platformy ustanowionej w art. 4a ust. 1 dyrektywy 2009/101/WE. W stosownych przypadkach, sprawozdaniu temu będzie towarzyszyć wniosek ustawodawczy.

Artykuł 31

1. Państwa członkowskie wymagają, by powiernicy jakiegokolwiek trustu, który powstał w drodze czynności prawnej, regulowanego ich prawem, uzyskiwali i posiadali odpowiednie, dokładne i aktualne informacje o beneficjentach rzeczywistych w odniesieniu do przedmiotowego trustu. Informacje te obejmują tożsamość:

- a) ustanawiającego;
- b) powiernika lub powierników;
- c) sprawującego nadzór (o ile taka osoba istnieje);

⁽¹⁾ Dyrektywa 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno współników, jak i osób trzecich (Dz.U. L 258 z 1.10.2009, s. 11).

- d) beneficjentów lub kategorii beneficjentów; oraz
- e) wszelkich innych osób fizycznych sprawujących faktyczną kontrolę nad trustem.
2. Państwa członkowskie zapewniają, by powiernicy terminowo ujawniali podmiotom zobowiązanym informacje na temat swojego statusu oraz by terminowo przedstawiali tym podmiotom informacje, o których mowa w ust. 1, w przypadku gdy powiernik nawiązuje, w charakterze powiernika, stosunki gospodarcze lub przeprowadza sporadyczną transakcję przewyższającą próg określony w art. 11 lit. b), c) i d).
3. Państwa członkowskie wymagają, by właściwe organy i jednostki analityki finansowej mogły mieć terminowy dostęp do informacji, o których mowa w ust. 1.
4. Państwa członkowskie wymagają, by informacje, o których mowa w ust. 1, były przechowywane w centralnym rejestrze, w przypadku gdy dany trust generuje skutki podatkowe. Centralny rejestr zapewnia właściwym organom i jednostkom analityki finansowej terminowy i nieograniczony dostęp, bez powiadamiania stron danego trustu. Może także umożliwiać terminowy dostęp podmiotom zobowiązanym w ramach środków należytej staranności wobec klienta zgodnie z rozdziałem II. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o specyfice tych krajowych mechanizmów.
5. Państwa członkowskie wymagają, by informacje przechowywane w centralnym rejestrze, o którym mowa w ust. 4, były odpowiednie, dokładne i aktualne.
6. Państwa członkowskie zapewniają, by podmioty zobowiązane nie polegały wyłącznie na centralnym rejestrze, o którym mowa w ust. 4, jeśli chodzi o spełnienie przez nie wymogów należytej staranności wobec klienta określonych w rozdziale II. Wymogi te wypełnia się z zastosowaniem podejścia opartego na analizie ryzyka.
7. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy i jednostki analityki finansowej były w stanie terminowo dostarczyć informacje, o których mowa w ust. 1 i 4, właściwym organom i jednostkom analityki finansowej w innych państwach członkowskich.
8. Państwa członkowskie zapewniają, by środki przewidziane w niniejszym artykule były stosowane do innych rodzajów porozumień prawnych o strukturze lub funkcjach podobnych do trustów.
9. Do dnia 26 czerwca 2019 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające warunki oraz specyfikacje techniczne i procedury dotyczące zapewnienia bezpiecznej i wydajnej integracji rejestrów centralnych. W stosownych przypadkach, sprawozdaniu temu będzie towarzyszyć wniosek ustawodawczy.

ROZDZIAŁ IV

OBOWIĄZKI ZGŁASZANIA

SEKCJA 1

Przepisy ogólne

Artykuł 32

1. Każde państwo członkowskie ustanawia jednostkę analityki finansowej w celu zapobiegania przypadkom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków oraz ich skutecznego zwalczania.
2. Państwa członkowskie przekazują Komisji na piśmie nazwę i adres odnośnych jednostek analityki finansowej.
3. Każda jednostka analityki finansowej musi być niezależna i autonomiczna pod względem operacyjnym, co oznacza, że musi posiadać uprawnienia i możliwości, by swobodnie wykonywać swoje funkcje, w tym być w stanie podejmować autonomiczne decyzje w zakresie analizowania, żądania i rozpowszechniania określonych informacji. Jako centralna jednostka krajowa, jednostka analityki finansowej odpowiada za przyjmowanie oraz analizowanie zgłoszeń o podejrzanych transakcjach i innych informacji dotyczących prania pieniędzy, powiązanych przestępstw źródłowych lub finansowania terroryzmu. Jednostka analityki finansowej jest odpowiedzialna za ujawnianie wyników swoich analiz oraz wszelkich innych stosownych informacji właściwym organom, jeżeli istnieją podstawy, by podejrzewać pranie pieniędzy, powiązane przestępstwa źródłowe lub finansowanie terroryzmu. Musi być w stanie uzyskać dodatkowe informacje od podmiotów zobowiązanych.

Państwa członkowskie udostępniają swoim jednostkom analityki finansowej odpowiednie zasoby finansowe, ludzkie i techniczne na potrzeby wykonywania ich zadań.

4. Państwa członkowskie zapewniają, by ich jednostki analityki finansowej miały w odpowiednim czasie bezpośredni lub pośredni dostęp do informacji finansowych, informacji administracyjnych i informacji od organów ścigania, które są im niezbędne do właściwego wykonywania ich zadań. Jednostki analityki finansowej muszą być w stanie odpowiadać na wnioski o informacje składane przez właściwe organy w ich odpowiednich państwach członkowskich, gdy podstawą tych wniosków są przestępstwa źródłowe powiązane z praniem pieniędzy lub kwestie związane z finansowaniem terroryzmem. Decyzja o przeprowadzeniu analizy lub rozpowszechnieniu informacji pozostaje w gestii jednostki analityki finansowej.

5. Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki, aby zakładać, że udzielenie takich informacji miałoby negatywny wpływ na trwające dochodzenia lub analizy, lub, w wyjątkowych okolicznościach, gdy ujawnienie takich informacji byłoby wyraźnie nieproporcjonalne do uzasadnionych interesów osoby fizycznej lub prawnej lub nieistotne z punktu widzenia celów, dla których złożono wniosek o ich udzielenie, dana jednostka analityki finansowej nie ma obowiązku przychylenia się do takiego wniosku o informacje.

6. Państwa członkowskie wymagają od właściwych organów, by przekazywały jednostce analityki finansowej informacje zwrotne na temat wykorzystania informacji przekazanych zgodnie z niniejszym artykułem i na temat wyników dochodzeń lub kontroli przeprowadzonych na podstawie tych informacji.

7. Państwa członkowskie zapewniają, by jednostki analityki finansowej były uprawnione do podjęcia – bezpośrednio lub pośrednio – niezwłocznych działań, gdy zachodzi podejrzenie, że dana transakcja ma związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu, a także do zawieszenia lub wstrzymania zgody na kontynuowanie realizowanej transakcji w celu przeanalizowania danej transakcji, potwierdzenia podejrzeń i ujawnienia wyników analizy właściwym organom. Jednostka analityki finansowej jest uprawniona do podjęcia takich działań, bezpośrednio lub pośrednio, na wniosek jednostki analityki finansowej z innego państwa członkowskiego, w odniesieniu do okresów i na warunkach określonych w prawie krajowym jednostki analityki finansowej, która otrzymała wniosek.

8. Analityczna funkcja jednostki analityki finansowej obejmuje następujące elementy:

- a) analizę operacyjną koncentrującą się na poszczególnych przypadkach i szczegółowych celach lub na odpowiednich wybranych informacjach, w zależności od rodzaju i ilości ujawnionych informacji oraz spodziewanego wykorzystania informacji po rozpowszechnieniu; oraz
- b) analizę strategiczną dotyczącą tendencji i schematów działania w dziedzinie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.

Artykuł 33

1. Państwa członkowskie nakładają na podmioty zobowiązane, a w stosownych przypadkach także na członków ich kadry kierowniczej i pracowników, wymóg pełnej współpracy polegającej na niezwłocznym:

- a) informowaniu jednostki analityki finansowej – z własnej inicjatywy podmiotów zobowiązanych – również w drodze przekazywania zgłoszenia, w przypadku gdy dany podmiot zobowiązany wie, podejrzewa lub ma uzasadnione podstawy, by podejrzewać, że określone środki finansowe, niezależnie od kwoty, o jaką chodzi, są dochodami pochodzącymi z działalności przestępczej lub są powiązane z finansowaniem terroryzmu, a także na niezwłocznym odpowiadaniu na wnioski jednostki analityki finansowej o udzielenie dodatkowych informacji w takich przypadkach; oraz
- b) dostarczaniu jednostce analityki finansowej, bezpośrednio lub pośrednio, na jej wniosek, wszelkich niezbędnych informacji zgodnie z procedurami ustanowionymi w mających zastosowanie przepisach.

Wszystkie podejrzane transakcje, w tym próby przeprowadzenia takich transakcji, trzeba zgłosić.

2. Osoba wyznaczona zgodnie z art. 8 ust. 4 lit. a) przekazuje informacje określone w ust. 1 niniejszego artykułu jednostce analityki finansowej państwa członkowskiego, na którego terytorium ma siedzibę podmiot zobowiązany przekazujący informacje.

Artykuł 34

1. W drodze odstępstwa od art. 33 ust. 1, państwa członkowskie mogą – w przypadku podmiotów zobowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a), b) i d) – wyznaczyć odpowiedni organ danego samorządu zawodowego jako organ, do którego należy kierować informacje, o których mowa w art. 33 ust. 1.

Bez uszczerbku dla przepisów ust. 2, wyznaczony organ samorządu zawodowego w przypadkach, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, niezwłocznie przekazuje informacje jednostce analityki finansowej z zachowaniem ich pierwotnej formy i treści.

2. Państwa członkowskie nie stosują obowiązków określonych w art. 33 ust. 1 do notariuszy, innych przedstawicieli wolnych zawodów prawniczych, biegłych rewidentów, zewnętrznych księgowych oraz doradców podatkowych jedynie w ścisłym zakresie, w jakim wyłączenie to dotyczy informacji, które otrzymują oni od jednego ze swoich klientów lub które uzyskują na temat jednego ze swoich klientów, podczas ustalania sytuacji prawnej danego klienta lub podczas wykonywania swoich obowiązków polegających na obronie lub reprezentowaniu tego klienta w postępowaniu sądowym, lub w związku z takim postępowaniem, włącznie z udzielaniem porad w sprawie wszczęcia lub uniknięcia takiego postępowania, bez względu na to, czy takie informacje są otrzymane lub uzyskane przed zakończeniem takiego postępowania, w jego trakcie czy po jego zakończeniu.

Artykuł 35

1. Państwa członkowskie nakładają na podmioty zobowiązane wymóg zaniechania przeprowadzania transakcji, o których podmioty te wiedzą, lub co do których podejrzewają, że mają one związek z dochodami z działalności przestępczej lub z finansowaniem terroryzmu, do momentu gdy podmioty te zakończą niezbędne działania zgodnie z art. 33 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i spełnią wszelkie dalsze szczegółowe instrukcje wydane przez jednostkę analityki finansowej lub właściwe organy zgodnie z prawem odpowiedniego państwa członkowskiego.

2. Jeżeli zaniechanie przeprowadzenia transakcji, o których mowa w ust. 1, nie jest możliwe lub może udaremnić działania mające na celu ściganie beneficjentów podejrzewanej transakcji, dane podmioty zobowiązane informują jednostkę analityki finansowej natychmiast po przeprowadzeniu tej transakcji.

Artykuł 36

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w sytuacji gdy – w trakcie kontroli przeprowadzanych przez właściwe organy, o których mowa w art. 48, u podmiotów zobowiązanych lub w jakikolwiek inny sposób – organy te odkryją okoliczności faktyczne mogące mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu, organy te niezwłocznie poinformowały o tym jednostkę analityki finansowej.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby organy nadzorcze upoważniony na mocy przepisów ustawowych lub wykonawczych do nadzorowania rynku akcji, rynku walutowego oraz rynku finansowych instrumentów pochodnych informował jednostkę analityki finansowej o ujawnieniu okoliczności faktycznych mogących mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu.

Artykuł 37

Ujawnienie informacji w dobrej wierze przez podmiot zobowiązany lub pracownika lub członka kadry kierowniczej takiego podmiotu zobowiązanego zgodnie z art. 33 i 34 nie stanowi naruszenia żadnego ograniczenia w zakresie ujawniania informacji obowiązującego na mocy umowy lub wszelkich przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych i nie naraża tego podmiotu zobowiązanego lub członków jego kadry kierowniczej ani jego pracowników na jakiegokolwiek rodzaju odpowiedzialność, nawet w sytuacji gdy nie wiedzieli oni dokładnie, jaka działalność przestępcza leżała u podstaw transakcji, i bez względu na to, czy nielegalna działalność faktycznie miała miejsce.

Artykuł 38

Państwa członkowskie zapewniają, aby osoby fizyczne, w tym pracownicy i przedstawiciele podmiotu zobowiązanego, które zgłaszają podejrzenia co do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu w ramach swoich struktur wewnętrznych albo jednostce analityki finansowej, były chronione przed narażeniem na groźby lub wrogie działania, w szczególności przed negatywnymi działaniami i dyskryminacją w kontekście zatrudnienia.

SEKCJA 2

Zakaz ujawniania informacji

Artykuł 39

1. Podmioty zobowiązane oraz członkowie ich kadry kierowniczej i ich pracownicy nie ujawniają zainteresowanemu klientowi ani innym osobom trzecim faktu przekazywania w danym momencie, przekazania w przyszłości lub w przeszłości informacji zgodnie z art. 33 lub 34 ani faktu, że jest lub może być prowadzona analiza dotycząca prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

2. Zakaz ustanowiony w ust. 1 nie obejmuje ujawniania informacji właściwym organom, w tym organom samorządu zawodowego, ani ujawniania do celów egzekwowania prawa.

3. Zakaz określony w ust. 1 nie uniemożliwia ujawniania informacji pomiędzy instytucjami kredytowymi i finansowymi, ani między tymi instytucjami a ich oddziałami i jednostkami zależnymi z większościowym udziałem tych podmiotów, które to oddziały i jednostki zależne znajdują się w państwach trzecich, pod warunkiem że przedmiotowe oddziały i jednostki zależne w pełni stosują się do strategii i procedur obejmujących całą grupę, łącznie z procedurami dotyczącymi wymiany informacji w obrębie grupy, zgodnie z art. 45, oraz że przedmiotowe strategie i procedury obejmujące całą grupę są zgodne z wymogami określonymi w niniejszej dyrektywie.

4. Zakaz określony w ust. 1 nie uniemożliwia ujawniania informacji pomiędzy podmiotami zobowiązanymi, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a) i b), ani podmiotami z państw trzecich, w których nałożono wymogi równoważne z wymogami określonymi w niniejszej dyrektywie, które to podmioty wykonują swoje czynności zawodowe jako pracownicy lub w innym charakterze w ramach tej samej osoby prawnej lub większej struktury, do której należy dana osoba prawna i która ma wspólnego właściciela, wspólny zarząd lub wspólną kontrolę zgodności z przepisami.

5. W odniesieniu do podmiotów zobowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a) i b), w przypadkach dotyczących tego samego klienta oraz tej samej transakcji obejmującej co najmniej dwa podmioty zobowiązane, zakaz ustanowiony w ust. 1 niniejszego artykułu nie uniemożliwia ujawniania informacji pomiędzy stosownymi podmiotami zobowiązanymi, pod warunkiem że są one z państwa członkowskiego, lub podmiotami w państwie trzecim, w którym nałożono wymogi równoważne z wymogami określonymi w niniejszej dyrektywie, oraz że należą one do tej samej kategorii zawodowej i podlegają obowiązkowi dotyczącemu tajemnicy zawodowej i ochrony danych osobowych.

6. Przypadki, w których podmioty zobowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a) i b), starają się odwieść klienta od udziału w nielegalnej działalności, nie stanowią ujawnienia w rozumieniu ust. 1 niniejszego artykułu.

ROZDZIAŁ V

OCHRONA DANYCH, PRZECHOWYWANIE DOKUMENTACJI I DANE STATYSTYCZNE

Artykuł 40

1. Państwa członkowskie nakładają na podmioty zobowiązane wymóg przechowywania zgodnie z przepisami prawa krajowego następujących dokumentów i informacji, które mogą być wykorzystane przez jednostkę analityki finansowej lub inne właściwe organy do celów zapobiegania możliwym przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania tych przypadków i prowadzenia dochodzeń w ich sprawie:

- a) w przypadku należytej staranności wobec klienta – kopii dokumentów i informacji niezbędnych do spełnienia wymogów należytej staranności wobec klienta określonych w rozdziale II, przez okres co najmniej pięciu lat od zakończenia stosunków gospodarczych z danym klientem lub od dnia przeprowadzenia sporadycznej transakcji;
- b) dowodów potwierdzających transakcje i rejestrów transakcji, obejmujących oryginalne dokumenty lub kopie dopuszczalne w postępowaniach sądowych zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi, które to dowody, rejestry i dokumenty są konieczne do identyfikacji transakcji, przez okres pięciu lat od zakończenia stosunków gospodarczych z danym klientem lub od dnia przeprowadzenia sporadycznej transakcji.

Po upływie tego okresu zatrzymywania, o którym mowa w akapicie pierwszym, państwa członkowskie zapewniają by podmioty zobowiązane usuwały dane osobowe, chyba że prawo krajowe przewiduje inaczej, określając okoliczności, w jakich podmioty zobowiązane mogą dalej zatrzymywać dane lub mają obowiązek ich dalszego zatrzymywania. Państwa członkowskie mogą zezwolić na dalsze zatrzymywanie danych lub wymagać takiego dalszego ich zatrzymywania po dokonaniu gruntownej oceny konieczności i proporcjonalności takiego dalszego zatrzymania i tylko wtedy, gdy stwierdzono, że jest to konieczne do celów zapobiegania przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków lub prowadzenia dochodzeń w ich sprawie. Taki okres dalszego zatrzymania nie może przekroczyć kolejnych pięciu lat.

2. W przypadku gdy w dniu 25 czerwca 2015 r. w państwie członkowskim toczy się postępowanie sądowe dotyczące zapobiegania podejrzanym przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków, prowadzenia w ich sprawie dochodzeń lub ich ścigania, a podmiot zobowiązany posiada informacje lub dokumenty związane z tym toczącym się postępowaniem, takie informacje lub dokumenty mogą być zatrzymane przez dany podmiot zobowiązany zgodnie z przepisami prawa krajowego przez okres pięciu lat od dnia 25 czerwca 2015 r. Państwa członkowskie mogą – bez uszczerbku dla krajowych przepisów prawa karnego dotyczących dowodów, mających zastosowanie do trwających dochodzeń i postępowani sądowych – zezwolić na zatrzymywanie takich informacji lub dokumentów na dalszy okres pięciu lat lub wymagać takiego zatrzymywania, w przypadku gdy stwierdzono, że takie dalsze zatrzymanie jest konieczne i proporcjonalne do zapobiegania podejrzanym przypadkom prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, wykrywania takich przypadków, prowadzenia w ich sprawie dochodzeń lub ich ścigania.

Artykuł 41

1. Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszej dyrektywy stosuje się dyrektywę 95/46/WE, transponowaną do prawa krajowego. Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszej dyrektywy prowadzonego przez Komisję lub europejskie urzędy nadzoru stosuje się rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady.

2. Dane osobowe mogą być przetwarzane przez podmioty zobowiązane na podstawie niniejszej dyrektywy wyłącznie do celów zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, zgodnie z art. 1, i nie mogą być dalej przetwarzane w sposób niezgodny z tymi celami. Przetwarzanie danych osobowych na podstawie niniejszej dyrektywy do jakichkolwiek innych celów, takich jak cele handlowe, jest zabronione.

3. Przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub przed przeprowadzeniem sporadycznej transakcji podmioty zobowiązane dostarczają nowym klientom informacje wymagane na podstawie art. 10 dyrektywy 95/46/WE. Informacje te obejmują w szczególności ogólne powiadomienie o obowiązkach prawnych spoczywających na podmiotach zobowiązanych na mocy niniejszej dyrektywy w zakresie przetwarzania danych osobowych do celów zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, zgodnie z art. 1 niniejszej dyrektywy.

4. W zastosowaniu zakazu ujawniania informacji ustanowionego w art. 39 ust. 1 państwa członkowskie przyjmują środki ustawodawcze ograniczające, w całości lub w części, prawo dostępu osoby, której dane dotyczą, do jej danych osobowych w zakresie, w jakim takie częściowe lub pełne ograniczenie stanowi konieczny i proporcjonalny środek w demokratycznym społeczeństwie, z należyтым uwzględnieniem uzasadnionych interesów danej osoby aby:

- a) umożliwić podmiotowi zobowiązanemu lub właściwemu organowi krajowemu właściwe wypełnienie ich zadań do celów niniejszej dyrektywy; lub
- b) uniknąć utrudniania urzędowych lub prawnych postępowań, analiz, dochodzeń i procedur do celów niniejszej dyrektywy oraz aby zapewnić, by zapobieganie przypadkom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, wykrywanie takich przypadków oraz prowadzenie dochodzeń w ich sprawie nie były narażone na szwank.

Artykuł 42

Państwa członkowskie nakładają na swoje podmioty zobowiązane wymóg posiadania systemów umożliwiających im udzielanie pełnych i szybkich odpowiedzi na zapytania jednostki analityki finansowej lub innych organów wystosowane zgodnie z ich prawem krajowym, dotyczące tego, czy podmioty te utrzymują lub utrzymywały w ciągu pięciu lat przed otrzymaniem zapytania stosunki gospodarcze z określonymi osobami, oraz dotyczące charakteru tych stosunków, z wykorzystaniem bezpiecznych kanałów oraz w sposób zapewniający pełną poufność zapytań.

Artykuł 43

Przetwarzanie danych osobowych na podstawie niniejszej dyrektywy do celów zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, zgodnie z art. 1, uznaje się za działania leżące w interesie publicznym zgodnie z dyrektywą 95/46/WE.

Artykuł 44

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby – na potrzeby udziału w przygotowaniu ocen ryzyka zgodnie z art. 7 – były zdolne do prowadzenia przeglądów skuteczności swoich systemów zwalczania prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu poprzez prowadzenie kompleksowych statystyk dotyczących kwestii związanych ze skutecznością takich systemów.

2. Statystyki, o których mowa w ust. 1, obejmują następujące dane:

- a) dane określające wielkość i znaczenie poszczególnych sektorów objętych zakresem niniejszej dyrektywy, w tym szeregu podmiotów i osób, a także znaczenie gospodarcze każdego sektora;
- b) dane pozwalające zmierzyć etapy zgłaszania, dochodzenia i postępowania sądowego w ramach krajowego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w tym liczbę zgłoszeń o podejrzanych transakcjach przedstawionych jednostce analityki finansowej, działania następcze podjęte w związku z tymi zgłoszeniami oraz, w skali roku, liczbę spraw, w których przeprowadzono dochodzenie, liczbę osób ściganych i osób skazanych za przestępstwa polegające na praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu, rodzaje przestępstw źródłowych, o ile takie informacje są dostępne, oraz wartość w euro zamrożonego, zajętego lub skonfiskowanego mienia;
- c) o ile są dostępne, dane określające liczbę i odsetek zgłoszeń, w wyniku których podjęto dalsze dochodzenie, wraz ze sprawozdaniem rocznym dla podmiotów zobowiązanych opisującym szczegółowo przydatność przedstawionych przez nie zgłoszeń oraz działania podjęte w ich następstwie;
- d) dane dotyczące liczby transgranicznych wniosków o udzielenie informacji, które zostały złożone, otrzymane, odrzucone oraz częściowo lub w całości rozpatrzone przez jednostkę analityki finansowej.

3. Państwa członkowskie zapewniają publikację skonsolidowanego zestawienia swoich sprawozdań statystycznych.

4. Państwa członkowskie przekazują Komisji statystyki, o których mowa w ust. 2.

ROZDZIAŁ VI

STRATEGIE, PROCEDURY I NADZÓR

SEKCJA 1

Procedury wewnętrzne, szkolenia i informacje zwrotne

Artykuł 45

1. Państwa członkowskie nakładają na podmioty zobowiązane będące częścią grupy wymóg wdrożenia strategii i procedur obejmujących całą grupę, w tym strategii w zakresie ochrony danych oraz strategii i procedur dotyczących wymiany informacji w obrębie grupy do celów przeciwdziałania praniu pieniędzy i zwalczania finansowania terroryzmu. Przedmiotowe strategie i procedury wdraża się skutecznie na szczeblu oddziałów i jednostek zależnych z większościowym udziałem tych podmiotów w państwach członkowskich i w państwach trzecich.
 2. Państwa członkowskie wymagają, aby podmioty zobowiązane zarządzające zakładami w innym państwie członkowskim zapewniały przestrzeganie przez te zakłady przepisów krajowych tego innego państwa członkowskiego transponujących niniejszą dyrektywę.
 3. Państwa członkowskie zapewniają, by – w przypadkach gdy podmioty zobowiązane posiadają oddziały lub jednostki zależne z większościowym udziałem tych podmiotów znajdujące się w państwach trzecich, w których minimalne wymogi dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy i zwalczania finansowania terroryzmu są mniej surowe niż wymogi w danym państwie członkowskim – odnośne oddziały i jednostki zależne z większościowym udziałem tych podmiotów znajdujące się w danym państwie trzecim wdrażały wymogi danego państwa członkowskiego, w tym odnośnie do ochrony danych, w zakresie, w jakim pozwalają na to przepisy krajowe danego państwa trzeciego.
 4. Państwa członkowskie i europejskie urzędy nadzoru informują się wzajemnie o przypadkach, w których przepisy państwa trzeciego nie pozwalają na wdrożenie strategii i procedur wymaganych na mocy ust. 1. W takich przypadkach możliwe jest podjęcie skoordynowanych działań w celu znalezienia rozwiązania.
 5. Państwa członkowskie wymagają, by – w przypadku gdy przepisy państwa trzeciego nie pozwalają na wdrożenie strategii i procedur wymaganych na mocy ust. 1 – podmioty zobowiązane zapewniały zastosowanie przez oddziały i jednostki zależne z większościowym udziałem tych podmiotów znajdujące się w danym państwie trzecim, dodatkowych środków w celu skutecznego przeciwdziałania ryzyku prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, oraz informowały właściwe organy swojego państwa członkowskiego pochodzenia. Jeżeli przedmiotowe dodatkowe środki nie są wystarczające, właściwe organy w państwie członkowskim pochodzenia prowadzą dodatkowe czynności nadzorcze, w tym wymagając, by grupa nie nawiązywała stosunków gospodarczych lub by je zakończyła, oraz by nie podejmowała transakcji i, w razie potrzeby, zwracając się do grupy z żądaniem zamknięcia jej operacji w danym państwie trzecim.
 6. Europejskie urzędy nadzoru opracowują projekty regulacyjnych standardów technicznych określających rodzaje dodatkowych środków, o których mowa w ust. 5, oraz minimalny zakres działań, które powinny podjąć instytucje kredytowe i finansowe, w przypadkach gdy przepisy danego państwa trzeciego nie pozwalają na wdrożenie środków wymaganych w ust. 1 i 3.
- Europejskie urzędy nadzoru przedłożą Komisji projekty regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym do dnia 26 grudnia 2016 r.
7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w ust. 6 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 10–14 rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 i (UE) nr 1095/2010.
 8. Państwa członkowskie zapewniają, by wymiana informacji w obrębie grupy była dozwolona. Informacje na temat podejrzeń, że określone środki finansowe są dochodami pochodzącymi z działalności przestępczej lub są powiązane z finansowaniem terroryzmu, zgłaszanych jednostce analityki finansowej, są przedmiotem wymiany w obrębie grupy, chyba że dana jednostka analityki finansowej zaleci inaczej.
 9. Państwa członkowskie mogą wymagać, aby emitenci pieniądza elektronicznego zdefiniowani w art. 2 pkt 3 dyrektywy 2009/110/WG oraz dostawcy usług płatniczych, zdefiniowani w art. 4 pkt 9 dyrektywy 2007/64/WE, mający na terytorium tych państw siedzibę w postaci innej niż oddział oraz posiadający siedzibę zarządu w innym państwie członkowskim, wyznaczyli na ich terytorium centralny punkt kontaktowy w celu zapewnienia – w imieniu instytucji wyznaczającej – przestrzegania przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz ułatwienia właściwym organom nadzorowania, w tym poprzez przedstawianie właściwym organom na żądanie dokumentów i informacji.

10. Europejskie urzędy nadzoru opracowują projekty regulacyjnych standardów technicznych dotyczące kryteriów ustalania okoliczności, w których stosowne jest wyznaczenie centralnego punktu kontaktowego zgodnie z ust. 9, oraz funkcji, jakie powinny pełnić centralne punkty kontaktowe.

Europejskie urzędy nadzoru przedłożą Komisji projekty regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, do dnia 26 czerwca 2017 r.

11. Komisja jest uprawniona do przyjmowania regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w ust. 10 niniejszego artykułu, zgodnie z art. 10–14 rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 i (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 46

1. Państwa członkowskie nakładają na podmioty zobowiązane wymóg podjęcia środków proporcjonalnych do ich ryzyka, charakteru i wielkości, które to środki mają na celu upowszechnianie wśród pracowników tych podmiotów wiedzy o przepisach przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą, w tym o stosownych wymogach dotyczących ochrony danych.

Środki te obejmują udział pracowników w specjalnych ciągłych programach szkoleniowych mających pomóc im w identyfikowaniu operacji mogących mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu oraz zalecić im sposób postępowania w takich przypadkach.

W przypadku gdy osoba fizyczna należąca do dowolnej z kategorii wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 3 wykonuje czynności zawodowe jako pracownik osoby prawnej, obowiązki przewidziane w niniejszej sekcji mają zastosowanie do tej osoby prawnej, a nie do danej osoby fizycznej.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty zobowiązane miały dostęp do aktualnych informacji na temat praktyk stosowanych przez osoby zajmujące się praniem pieniędzy i osoby finansujące terroryzm oraz na temat wskazówek ułatwiających rozpoznawanie podejrzanych transakcji.

3. Państwa członkowskie zapewniają – o ile jest to wykonalne – terminowe udzielanie podmiotom zobowiązanim informacji zwrotnych o skuteczności zgłoszeń dotyczących podejrzenia przypadków prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz o działaniach następujących wobec tych zgłoszeń.

4. Państwa członkowskie wymagają, by – w stosownych przypadkach – podmioty zobowiązane wyznaczały członka organu zarządzającego odpowiedzialnego za wdrażanie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania niniejszej dyrektywy.

SEKCJA 2

Nadzór

Artykuł 47

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby kantory wymiany walut i biura realizujące czeki oraz podmioty świadczące usługi na rzecz trustów lub spółek podlegały obowiązkowi rejestracji lub uzyskania zezwolenia, a podmioty świadczące usługi w zakresie gier hazardowych były regulowane.

2. Państwa członkowskie zobowiązują właściwe organy do zapewnienia, by osoby, które zajmują stanowiska kierownicze w podmiotach określonych w ust. 1 lub są beneficjentami rzeczywistymi tych podmiotów, były osobami spełniającymi wymogi dotyczące kompetencji i reputacji.

3. W odniesieniu do podmiotów zobowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a), b) i d), państwa członkowskie zapewniają podejmowanie przez właściwe organy niezbędnych środków w celu zapobiegania sytuacjom, w których osoby karane za przestępstwa istotne w tym kontekście lub ich wspólnicy zajmują stanowiska kierownicze w tych podmiotach zobowiązanych lub są ich beneficjentami rzeczywistymi.

Artykuł 48

1. Państwa członkowskie zobowiązują właściwe organy do skutecznego monitorowania i podejmowania niezbędnych środków służących zapewnieniu przestrzegania niniejszej dyrektywy.

2. Państwa członkowskie zapewniają posiadanie przez właściwe organy odpowiednich uprawnień, łącznie z uprawnieniem do nakazania przedstawienia wszelkich informacji istotnych dla monitorowania zgodności z przepisami i przeprowadzania kontroli, oraz dysponowanie przez nie adekwatnymi zasobami finansowymi, ludzkimi i technicznymi do wykonywania ich zadań. Państwa członkowskie zapewniają, aby personel tych organów zachowywał wysokie standardy zawodowe, w tym standardy w zakresie poufności i ochrony danych, cechował się wysoką etyką zawodową oraz odpowiednimi kwalifikacjami.

3. W przypadku instytucji kredytowych i finansowych oraz podmiotów świadczących usługi w zakresie gier hazardowych, właściwe organy posiadają zwiększone uprawnienia nadzorcze.
4. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy państwa członkowskiego, w którym dany podmiot zobowiązany zarządza zakładami, nadzorowały przestrzeganie przez te zakłady krajowych przepisów danego państwa członkowskiego transponujących niniejszą dyrektywę. W przypadku zakładów, o których mowa w art. 45 ust. 9, taki nadzór może obejmować podejmowanie stosownych i proporcjonalnych środków w celu zaradzenia poważnym uchybieniem wymagającym natychmiastowych działań naprawczych. Środki te mają charakter tymczasowy i zaprzestaje się ich stosowania, gdy stwierdzonym uchybieniem zaradzi się, w tym z pomocą właściwych organów państwa członkowskiego pochodzenia podmiotu zobowiązanego lub przy współpracy tych organów, zgodnie z art. 45 ust. 2.
5. Państwa członkowskie zapewniają współpracę właściwych organów państwa członkowskiego, w którym podmiot zobowiązany zarządza zakładami, z właściwymi organami państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba zarządu podmiotu zobowiązanego, w celu zapewnienia skutecznego nadzoru nad przestrzeganiem wymogów niniejszej dyrektywy.
6. Państwa członkowskie zapewniają, aby podczas stosowania do nadzoru podejścia opartego na analizie ryzyka właściwe organy:
 - a) wyraźnie rozumiały ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu obecne w ich państwie członkowskim;
 - b) posiadały dostęp na miejscu i zdalnie do wszystkich stosownych informacji dotyczących szczególnych form ryzyka na szczeblu krajowym i międzynarodowym związanych z klientami, produktami i usługami podmiotów zobowiązanych; oraz
 - c) uzależniały częstotliwość i intensywność nadzoru na miejscu i zdalnego od profilu ryzyka podmiotów zobowiązanych oraz od ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu w tym państwie członkowskim.
7. Ocena profilu ryzyka podmiotów zobowiązanych pod kątem prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, w tym ryzyka nieprzestrzegania przepisów, podlega przeglądowi zarówno okresowemu, jak i w przypadku istotnych wydarzeń lub zmian w zarządzaniu nimi i ich działalności.
8. Państwa członkowskie zapewniają uwzględnienie przez właściwe organy stopnia swobody decyzyjnej, na jaki zezwolono danemu podmiotowi zobowiązanemu, oraz dokonywanie przez nie stosownego przeglądu ocen ryzyka stanowiących podstawę przedmiotowej swobody decyzyjnej, a także adekwatności i wdrażania wewnętrznych strategii, kontroli i procedur tego podmiotu.
9. W przypadku podmiotów zobowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a), b) i d), państwa członkowskie mogą zezwolić, aby zadania określone w ust. 1 niniejszego artykułu wykonywane były przez organy samorządu zawodowego, pod warunkiem że te organy samorządu zawodowego spełniają wymogi ust. 2 niniejszego artykułu.
10. Do dnia 26 czerwca 2017 r. europejskie urzędy nadzoru wydają wytyczne skierowane do właściwych organów zgodnie z art. 16 rozporządzeń (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 i (UE) nr 1095/2010 dotyczące cech podejścia do nadzoru z uwzględnieniem ryzyka oraz kroków, jakie należy podjąć przy prowadzeniu nadzoru z uwzględnieniem ryzyka. Przedmiotem szczególnej uwagi są charakter i wielkość działalności gospodarczej, a w przypadkach, w których jest to właściwe i proporcjonalne, określa się środki szczególne.

SEKCJA 3

Współpraca

Podsekcja I

Współpraca krajowa

Artykuł 49

Państwa członkowskie zapewniają, by decydenci polityczni, jednostki analityki finansowej, organy nadzoru i inne właściwe organy biorące udział w przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i zwalczaniu finansowania terroryzmu posiadali skuteczne mechanizmy umożliwiające im współpracę i koordynację działań na szczeblu krajowym w zakresie opracowywania i wdrażania strategii oraz działań mających na celu zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, również z myślą o wypełnieniu ich obowiązku na mocy art. 7.

Podsekcja II

Współpraca z Europejskimi Urzędami Nadzoru*Artykuł 50*

Właściwe organy przekazują europejskim urzędom nadzoru wszelkie informacje niezbędne do wykonywania przez nie obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy.

Podsekcja III

Współpraca między Jednostkami Analityki Finansowej oraz z Komisją*Artykuł 51*

Komisja może udzielić wszelkiej pomocy, jaka może być potrzebna do ułatwienia koordynacji działań, w tym wymiany informacji między jednostkami analityki finansowej w obrębie Unii. Komisja może regularnie zwoływać posiedzenia unijnej platformy jednostek analityki finansowej złożonej z przedstawicieli tych jednostek z państw członkowskich w celu ułatwienia współpracy między takimi jednostkami, wymiany poglądów oraz udzielania porad w kwestiach wykonawczych istotnych dla jednostek analityki finansowej oraz podmiotów dokonujących zgłoszeń oraz w kwestiach dotyczących współpracy, takich jak skuteczna współpraca jednostek analityki finansowej, identyfikowanie podejrzanych transakcji mających wymiar transgraniczny, standaryzacja formatów zgłoszeń za pomocą sieci FIU.net lub jej następcy, wspólna analiza przypadków transgranicznych, określenie tendencji i czynników istotnych dla oceny ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu na szczeblu krajowym i ponadnarodowym.

Artykuł 52

Państwa członkowskie zapewniają jak najszerszą współpracę między jednostkami analityki finansowej, bez względu na ich status organizacyjny.

Artykuł 53

1. Państwa członkowskie zapewniają, by jednostki analityki finansowej wymieniały między sobą – z własnej inicjatywy lub na żądanie – wszelkie informacje mogące mieć znaczenie w kontekście przetwarzania lub analizy informacji przez daną jednostkę analityki finansowej i związane z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu oraz osobą fizyczną lub prawną zaangażowaną w te działania, nawet jeżeli w momencie wymiany informacji nie jest określony rodzaj przestępstw źródłowych, których te informacje mogą dotyczyć.

We wniosku podaje się stosowne fakty, informacje ogólne, uzasadnienie wniosku oraz sposób wykorzystania informacji będących przedmiotem wniosku. Zastosowanie mogą mieć różne mechanizmy wymiany informacji, jeżeli zostało to uzgodnione między jednostkami analityki finansowej, w szczególności w odniesieniu do wymiany informacji za pomocą FIU.net lub jej następcy.

W przypadku gdy dana jednostka analityki finansowej otrzyma zgłoszenie na mocy art. 33 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), dotyczące innego państwa członkowskiego, niezwłocznie przekazuje je jednostce analityki finansowej tego państwa członkowskiego.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by – w momencie odpowiadania na wniosek o udzielenie informacji, o którym mowa w ust. 1, złożony przez inną jednostkę analityki finansowej – jednostka analityki finansowej, do której skierowano wniosek, była zobowiązana do wykorzystania pełnego zakresu dostępnych jej uprawnień, z jakiego skorzystałaby zwyczajowo na gruncie krajowym na potrzeby otrzymania i przeanalizowania informacji. Jednostka analityki finansowej, do której skierowano wniosek, odpowiada w sposób terminowy.

W przypadku gdy jednostka analityki finansowej chce uzyskać dodatkowe informacje od podmiotu zobowiązanego z siedzibą w innym państwie członkowskim, który prowadzi działalność na jej terytorium, wniosek kieruje się do jednostki analityki finansowej państwa członkowskiego, na którego terytorium ma siedzibę ten podmiot zobowiązany. Ta jednostka analityki finansowej niezwłocznie przekazuje wnioski i odpowiedzi.

3. Jednostka analityki finansowej może odmówić wymiany informacji wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach, gdy wymiana taka byłaby sprzeczna z podstawowymi zasadami jej prawa krajowego. Wyjątki te trzeba sprecyzować w sposób zapobiegający nadużyciom i nadmiernym ograniczeniom swobodnej wymiany informacji do celów analitycznych.

Artykuł 54

Informacje i dokumenty otrzymane zgodnie z art. 52 i 53 wykorzystuje się do wykonywania zadań jednostki analityki finansowej określonych w niniejszej dyrektywie. Przy wymianie informacji i dokumentów zgodnie z art. 52 i 53, przekazująca jednostka analityki finansowej może nałożyć ograniczenia i warunki korzystania z tych informacji. Jednostka analityki finansowej otrzymująca informacje przestrzega wspomnianych ograniczeń i warunków.

Artykuł 55

1. Państwa członkowskie zapewniają, by informacje wymieniane na podstawie art. 52 i 53 były wykorzystywane wyłącznie do celów, dla których się o nie zwrócono lub dla których je przedstawiono, oraz by wszelkie przypadki, gdy jednostka analityki finansowej otrzymująca informacje przekazuje te informacje dowolnemu innemu organowi, agencji lub departamentowi, lub wszelkie przypadki wykorzystania tych informacji do celów wykraczających poza cele pierwotnie zatwierdzone, podlegały uzyskaniu uprzedniej zgody jednostki analityki finansowej przekazującej dane informacje.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by jednostka analityki finansowej, do której skierowano wniosek, jak najszybciej i w jak najszerszym możliwym zakresie udzieliła takiej uprzedniej zgody na przekazanie danych informacji właściwym organom. Jednostka analityki finansowej, do której skierowano wniosek, nie może odmówić zgody na takie przekazanie informacji, chyba że wykraczałoby to poza zakres zastosowania jej przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, mogło zaszkodzić dochodzeniu, było wyraźnie nieproporcjonalne do uzasadnionych interesów osoby fizycznej lub prawnej lub państwa członkowskiego jednostki analityki finansowej, do której skierowano wniosek, lub w inny sposób było niezgodne z podstawowymi zasadami prawa krajowego danego państwa członkowskiego. Wszelka taka odmowa udzielenia zgody musi być należycie wyjaśniona.

Artykuł 56

1. Państwa członkowskie wymagają od swoich jednostek analityki finansowej stosowania chronionych kanałów komunikacji pomiędzy jednostkami analityki finansowej i zachęcają do stosowania zdecentralizowanej sieci komputerowej FIU.net lub jej następcy.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by ich odnośne jednostki analityki finansowej – w celu realizacji swoich zadań określonych w niniejszej dyrektywie – współpracowały ze sobą w zakresie stosowania najnowocześniejszych technologii, zgodnie z prawem krajowym. Technologie te umożliwiają jednostkom analityki finansowej dopasowanie ich danych do danych innych jednostek analityki finansowej w sposób anonimowy poprzez zapewnienie pełnej ochrony danych osobowych w celu wykrycia podmiotów, które są przedmiotem zainteresowania jednostki analityki finansowej w innych państwach członkowskich, oraz identyfikacji ich dochodów i środków finansowych.

Artykuł 57

Różnice między definicjami przestępstw podatkowych w przepisach poszczególnych państw nie mogą wpływać na zdolność jednostek analityki finansowej do wymiany informacji lub udzielania pomocy innej takiej jednostce, w najszerszym zakresie, na jaki zezwala ich prawo krajowe.

SEKCJA 4

Kary*Artykuł 58*

1. Państwa członkowskie zapewniają – zgodnie z niniejszym artykułem i z art. 59–61 – możliwość pociągania podmiotów zobowiązanych do odpowiedzialności z tytułu naruszeń przepisów krajowych transponujących niniejszą dyrektywę. Wszelkie wynikające stąd kary lub środki muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

2. Bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do przewidywania i nakładania sankcji karnych, państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące kar i środków administracyjnych oraz zapewniają, by ich właściwe organy mogły stosować takie kary i środki w związku z naruszeniami przepisów krajowych transponujących przepisy niniejszej dyrektywy, a także zapewniają ich stosowanie.

Państwa członkowskie mogą zdecydować o nieustanowieniu przepisów dotyczących kar lub środków administracyjnych w przypadku naruszeń, które podlegają sankcjom karnym na podstawie ich prawa krajowego. W takim przypadku państwa członkowskie informują Komisję o odpowiednich przepisach swojego prawa karnego.

3. W odniesieniu do obowiązków osób prawnych – w przypadku naruszenia przepisów krajowych transponujących przepisy niniejszej dyrektywy – państwa członkowskie zapewniają możliwość stosowania kar i środków wobec członków organu zarządzającego i innych osób fizycznych odpowiedzialnych za naruszenie w świetle prawa krajowego.

4. Państwa członkowskie zapewniają posiadanie przez właściwe organy wszelkich uprawnień nadzorczych i dochodzeniowych koniecznych do wykonywania ich funkcji.

5. Właściwe organy wykonują swoje uprawnienia do nakładania kar i środków administracyjnych zgodnie z niniejszą dyrektywą i przepisami krajowymi, w dowolny z następujących sposobów:

- a) bezpośrednio;
- b) we współpracy z innymi organami;
- c) w drodze przekazania uprawnień takim innym organom, przy czym właściwe organy zachowują odpowiedzialność za wykonanie tych zadań;
- d) poprzez zwracanie się do właściwych organów sądowych.

Wykonując swoje uprawnienia do nakładania kar i środków administracyjnych, właściwe organy ściśle ze sobą współpracują w celu zapewnienia, by kary lub środki administracyjne przynosiły pożądane wyniki, oraz koordynują swoje działania w przypadkach o charakterze transgranicznym.

Artykuł 59

1. Państwa członkowskie zapewniają stosowanie niniejszego artykułu przynajmniej w przypadku naruszeń ze strony podmiotów zobowiązanych, które to naruszenia mają charakter poważny, powtarzający się, systematyczny lub charakteryzują się występowaniem dowolnego połączenia tych cech, w odniesieniu do wymogów określonych w:

- a) art. 10–24 (należyta staranność wobec klienta);
- b) art. 33, 34 i 35 (zgłaszanie podejrzanych transakcji);
- c) art. 40 (przechowywanie dokumentacji); oraz
- d) art. 45 i 46 (kontrole wewnętrzne).

2. Państwa członkowskie zapewniają, by w przypadkach określonych w ust. 1, kary i środki administracyjne, które można zastosować, obejmowały co najmniej następujące elementy:

- a) oświadczenie publiczne wskazujące daną osobę fizyczną lub prawną oraz charakter naruszenia;
- b) decyzję nakazującą danej osobie fizycznej lub prawnej zaprzestanie danego zachowania i zaniechanie powtarzania tego zachowania;
- c) w przypadku podmiotu zobowiązanego podlegającego obowiązkowi posiadania zezwolenia – cofnięcie lub zawieszenie zezwolenia;
- d) tymczasowy zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w podmiocie zobowiązanym wobec wszelkich osób wykonujących obowiązki kierownicze w podmiocie zobowiązanym lub wszelkich innych osób fizycznych, odpowiedzialnych za naruszenie;
- e) maksymalne administracyjne kary pieniężne: co najmniej dwukrotnie wyższe od kwoty korzyści uzyskanej w wyniku naruszenia, jeśli można ustalić kwotę takiej korzyści, lub w wysokości co najmniej 1 000 000 EUR.

3. Państwa członkowskie zapewniają, na zasadzie odstępstwa od ust. 2 lit. e), by w przypadku gdy dany podmiot zobowiązany jest instytucją kredytową lub finansową, możliwe było zastosowanie również następujących kar:

- a) w przypadku osoby prawnej: maksymalnych administracyjnych kar pieniężnych w wysokości co najmniej 5 000 000 EUR lub 10 % całkowitego rocznego obrotu zgodnie z najnowszym dostępnym sprawozdaniem finansowym zatwierdzonym przez organ zarządzający; gdy podmiot zobowiązany jest jednostką dominującą lub jednostką zależną jednostki dominującej, która ma obowiązek przygotować skonsolidowane sprawozdanie finansowe, zgodnie z art. 22 dyrektywy 2013/34/UE, stosowny całkowity roczny obrót stanowi kwota całkowitego rocznego obrotu lub analogiczny rodzaj dochodu zgodnie ze stosownymi dyrektywami w sprawie rachunkowości, wynikające z najnowszego dostępnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zatwierdzonego przez organ zarządzający jednostki dominującej najwyższego szczebla; lub

b) w przypadku osoby fizycznej: maksymalnych administracyjnych kar pieniężnych w wysokości co najmniej 5 000 000 EUR lub, w przypadku państw członkowskich, których walutą nie jest euro, równowartość tej kwoty w walucie krajowej na dzień 25 czerwca 2015 r.

4. Państwa członkowskie mogą upoważnić właściwe organy do nakładania dodatkowych rodzajów kar administracyjnych – oprócz kar określonych w ust. 2 lit. a)–d) – lub do nakładania administracyjnych kar pieniężnych w wysokości przekraczającej kwoty, o których mowa w ust. 2 lit. e) i w ust. 3.

Artykuł 60

1. Państwa członkowskie zapewniają, by decyzja, od której nie ma odwołania, o nałożeniu kary administracyjnej lub środka administracyjnego za naruszenie przepisów krajowych transponujących niniejszą dyrektywę była publikowana przez właściwe organy na ich oficjalnej stronie internetowej niezwłocznie po poinformowaniu osoby, której dotyczy kara, o tej decyzji. Publikowane są co najmniej informacje na temat rodzaju i charakteru naruszenia oraz tożsamości odpowiedzialnych osób. Państwa członkowskie nie są zobowiązane do stosowania niniejszego akapitu do decyzji o nałożeniu środków o charakterze dochodzeniowym.

Jeżeli właściwy organ uzna publikację informacji o tożsamości odpowiedzialnych osób, o których mowa w akapicie pierwszym, lub o ich danych osobowych na podstawie indywidualnej oceny proporcjonalności publikacji takich danych, za nieproporcjonalną, lub w przypadku gdy publikacja zagraża stabilności rynków finansowych lub trwającemu dochodzeniu, właściwe organy:

- a) odraczają publikację decyzji o nałożeniu kary lub środka administracyjnego do momentu, kiedy przyczyny odroczenia publikacji ustaną; lub
- b) publikują decyzję o nałożeniu kary lub środka administracyjnego w formie anonimowej w sposób zgodny z prawem krajowym, o ile taka anonimowa publikacja zapewnia skuteczną ochronę odnośnych danych osobowych. W przypadku podjęcia decyzji o opublikowaniu informacji o karze administracyjnej lub środku administracyjnym w formie anonimowej, można odroczyć opublikowanie odnośnych danych, ustalając rozsądny termin, jeżeli przewiduje się, że po upływie tego terminu przyczyny publikowania informacji w formie anonimowej przestaną być aktualne;
- c) nie publikują decyzji o nałożeniu kary administracyjnej lub środka administracyjnego, jeżeli warianty określone w lit. a) i b) uznaje się za niewystarczające w celu zapewnienia:
 - (i) by stabilność rynków finansowych nie była zagrożona; lub
 - (ii) proporcjonalności publikacji decyzji w odniesieniu do środków, których charakter uznaje się za mało istotny.

2. W przypadku gdy państwa członkowskie zezwalają na publikację decyzji, od których przysługuje odwołanie, właściwe organy niezwłocznie publikują na swojej oficjalnej stronie internetowej również taką informację i wszelkie późniejsze informacje na temat wyniku tego odwołania. Ponadto publikuje się również wszelkie decyzje unieważniające poprzednią decyzję o nałożeniu kary administracyjnej lub środka administracyjnego.

3. Właściwe organy zapewniają, by wszelkie informacje opublikowane zgodnie z niniejszym artykułem widniały na ich oficjalnej stronie internetowej przez pięć lat po ich opublikowaniu. Dane osobowe zawarte w publikacji widnieją jednak na oficjalnej stronie internetowej właściwego organu jedynie przez okres, który jest niezbędny zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami o ochronie danych.

4. Państwa członkowskie zapewniają uwzględnianie przez właściwe organy – przy ustalaniu rodzaju oraz wysokości kar lub środków administracyjnych – wszelkich istotnych okoliczności, w tym w stosownych przypadkach:

- a) wagi naruszenia i czasu jego trwania;
- b) stopnia odpowiedzialności danej odpowiedzialnej osoby fizycznej lub prawnej;
- c) kondycji finansowej odpowiedzialnej osoby fizycznej lub prawnej, której to kondycji wyznacznikiem jest na przykład wysokość całkowitych obrotów odpowiedzialnej osoby prawnej lub roczny dochód odpowiedzialnej osoby fizycznej;
- d) korzyści z naruszenia uzyskanej przez odpowiedzialną osobę fizyczną lub prawną, o ile można taką korzyść ustalić;
- e) strat poniesionych przez osoby trzecie w związku z naruszeniem, o ile można je ustalić;

- f) stopnia współpracy odpowiedzialnej osoby fizycznej lub prawnej z właściwym organem;
- g) uprzednich naruszeń popełnionych przez odpowiedzialną osobę fizyczną lub prawną.

5. Państwa członkowskie zapewniają, by osoby prawne mogły zostać pociągnięte do odpowiedzialności za naruszenia, o których mowa w art. 59 ust. 1, popełnione na ich korzyść przez jakąkolwiek osobę działającą indywidualnie lub jako członek organu danej osoby prawnej i pełniącą funkcje kierownicze w ramach tej osoby prawnej, na podstawie dowolnego z poniższych:

- a) uprawnienia do reprezentowania danej osoby prawnej;
- b) upoważnienia do podejmowania decyzji w imieniu danej osoby prawnej; lub
- c) upoważnienia do sprawowania kontroli w ramach danej osoby prawnej.

6. Państwa członkowskie zapewniają również, by osoby prawne mogły zostać pociągnięte do odpowiedzialności w przypadku, gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby, o której mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, umożliwił popełnienie jednego z naruszeń, o których mowa w art. 59 ust. 1, na korzyść danej osoby prawnej, przez osobę pozostającą pod jej zwierzchnictwem.

Artykuł 61

1. Państwa członkowskie zapewniają ustanowienie przez właściwe organy skutecznych i niezawodnych mechanizmów zachęcających do zgłaszania właściwym organom potencjalnych lub faktycznych naruszeń przepisów krajowych transponujących przepisy niniejszej dyrektywy.

2. Mechanizmy, o których mowa w ust. 1, obejmują co najmniej następujące elementy:

- a) szczegółowe procedury odbierania zgłoszeń o naruszeniach oraz działania następcze;
- b) właściwą ochronę osób będących pracownikami podmiotów zobowiązanych lub osób o porównywalnym statusie w ramach tych podmiotów, które to osoby zgłaszają naruszenia popełnione w danym podmiocie zobowiązanym;
- c) właściwą ochronę osoby, której zarzuca się popełnienie danego naruszenia;
- d) ochronę danych osobowych, zarówno osoby, która zgłasza naruszenia, jak i osoby fizycznej, co do której istnieje domniemanie, że jest odpowiedzialna za naruszenie, zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie 95/46/WE;
- e) przejrzyste zasady zapewniające zachowanie we wszystkich przypadkach poufności w odniesieniu do osoby, która zgłasza naruszenia popełnione w podmiocie zobowiązanym, chyba że ujawnienia tej osoby wymaga prawo krajowe w związku z dalszym dochodzeniem lub późniejszym postępowaniem sądowym.

3. Państwa członkowskie wymagają od podmiotów zobowiązanych posiadania odpowiednich procedur, które zapewniają ich pracownikom lub osobom o porównywalnym statusie możliwość wewnętrznego zgłaszania naruszeń za pomocą specjalnego, niezależnego i zapewniającego anonimowość kanału, proporcjonalnie do charakteru i wielkości danego podmiotu zobowiązanego.

Artykuł 62

1. Państwa członkowskie zapewniają, by ich właściwe organy informowały europejskie urzędy nadzoru o wszelkich karach i środkach administracyjnych nałożonych zgodnie z art. 58 i 59 na instytucje kredytowe i finansowe, w tym o wszelkich odwołaniach w związku z takim nałożeniem i o wyniku tych odwołań.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy sprawdzały – zgodnie ze swoim prawem krajowym – czy rejestr karny nie zawiera informacji o odnośnym wyroku skazującym zapadłym wobec danej osoby. Wszelka wymiana informacji do tych celów jest prowadzona zgodnie z decyzją 2009/316/WSiSW i decyzją ramową 2009/315/WSiSW wdrożonymi do prawa krajowego.

3. Europejskie urzędy nadzoru prowadzą strony internetowe zawierające łącza do publikacji każdego właściwego organu na temat kar i środków administracyjnych nałożonych zgodnie z art. 60 na instytucje kredytowe i finansowe, i wskazują okres, przez jaki każde państwo członkowskie upublicznia informacje na temat kar i środków administracyjnych.

ROZDZIAŁ VII
PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 63

Art. 25 ust. 2 lit. d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 ⁽¹⁾ otrzymuje brzmienie:

„d) CCP ma siedzibę lub uzyskał zezwolenie w państwie trzecim, którego Komisja zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 ^(*) nie uznaje za mające strategiczne braki w jego krajowym systemie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, które stwarzają znaczące zagrożenia dla systemu finansowego Unii.

^(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73).”.

Artykuł 64

1. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych powierza się Komisji, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 9, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia 25 czerwca 2015 r.
3. Przekazanie uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 9, może w dowolnym momencie zostać odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 9 wchodzi w życie tylko wtedy, gdy Parlament Europejski ani Rada nie zgłoszą sprzeciwu w terminie jednego miesiąca od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub jeśli przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o jeden miesiąc z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 65

Do dnia 26 czerwca 2019 r. Komisja sporządza sprawozdanie z wdrażania niniejszej dyrektywy i przedkłada je Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 66

Dyrektywy 2005/60/WE i 2006/70/WE zostają uchylone ze skutkiem od dnia 26 czerwca 2017 r.

Odesłania do uchylonych dyrektyw traktuje się jak odesłania do niniejszej dyrektywy i odczytuje zgodnie z tabelą korelacji określoną w załączniku IV.

Artykuł 67

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 26 czerwca 2017 r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 1).

Artykuł 68

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 69

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 20 maja 2015 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady
Z. KALNIŃA-LUKAŠEVICA
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Poniżej znajduje się niewyczerpujący wykaz zmiennych elementów ryzyka, które podmioty zobowiązane uwzględniają przy określaniu zakresu stosowania środków należytej staranności wobec klienta zgodnie z art. 13 ust. 3:

- (i) przeznaczenie rachunku lub cel stosunku;
 - (ii) poziom aktywów deponowanych przez klienta lub wielkość przeprowadzanych transakcji;
 - (iii) regularność lub czas trwania stosunku gospodarczego.
-

ZAŁĄCZNIK II

Poniżej znajduje się niewyczerpujący wykaz czynników i rodzajów dowodów – o których mowa w art. 16 – wskazujących na potencjalnie niższe ryzyko:

- 1) Czynniki ryzyka związane z klientami:
 - a) spółki akcyjne notowane na giełdzie papierów wartościowych i podlegające wymogom ujawniania informacji (nałożonym przez zasady obowiązujące na giełdzie papierów wartościowych lub w drodze ustawy lub środków możliwych do wyegzekwowania) nakładające wymóg zapewnienia odpowiedniej przejrzystości beneficjenta rzeczywistego;
 - b) jednostki administracji publicznej lub przedsiębiorstwa publiczne;
 - c) klienci będący rezydentami obszarów geograficznych o niższym ryzyku wymienionych w pkt 3;
- 2) Czynniki ryzyka związane z produktami, usługami, transakcjami lub kanałami dostawy:
 - a) polisy ubezpieczeniowe na życie o niskiej wysokości składki;
 - b) polisy ubezpieczeniowe programów emerytalno-rentowych, jeżeli nie ma możliwości wcześniejszego wykupu i polisy nie można wykorzystać jako zabezpieczenia;
 - c) program emerytalno-rentowy, program wieku starczego lub podobny program zapewniające świadczenia emerytalne dla pracowników, w których składki odprowadza się z wynagrodzenia i których regulamin nie zezwala na przeniesienie uprawnień;
 - d) produkty lub usługi finansowe zapewniające właściwie zdefiniowane i ograniczone usługi pewnym rodzajom klientów w celu zwiększenia dostępu do celów włączenia społecznego pod względem finansowym;
 - e) produkty, w przypadku których ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu jest zarządzane za pomocą innych czynników, takich jak limity ustalane dla portmonetek elektronicznych lub przejrzystość własności (np. pewne rodzaje pieniądza elektronicznego);
- 3) Geograficzne czynniki ryzyka:
 - a) państwa członkowskie;
 - b) państwa trzecie posiadające skuteczne systemy finansowe przeciwdziałające praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
 - c) państwa trzecie określone przez wiarygodne źródła jako państwa o niskim poziomie korupcji lub innej działalności przestępczej;
 - d) państwa trzecie, w których – jak wynika z wiarygodnych źródeł, takich jak wzajemne oceny, szczegółowe sprawozdania z oceny lub opublikowane sprawozdania uzupełniające – obowiązują wymogi dotyczące zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu zgodne ze zmienionymi zaleceniami FATF i które skutecznie stosują te wymogi.

ZAŁĄCZNIK III

Poniżej znajduje się niewyczerpujący wykaz czynników i rodzajów dowodów – o których mowa w art. 18 ust. 3 – wskazujących na potencjalnie wyższe ryzyko:

- 1) Czynniki ryzyka związane z klientami:
 - a) stosunek gospodarczy zachodzi w nietypowych okolicznościach;
 - b) klienci będący rezydentami obszarów geograficznych o wyższym ryzyku wymienionych w pkt 3;
 - c) osoby prawne lub porozumienia prawne będące spółkami służącymi przechowywaniu aktywów osobistych;
 - d) przedsiębiorstwa, których akcje mają postać akcji na okaziciela lub w których prawa z akcji lub udziałów wykonywane są przez osobę inną niż ich faktyczny właściciel (ang. *nominee shareholder*);
 - e) przedsiębiorstwa o znacznym udziale gotówki w obrocie;
 - f) struktura własności przedsiębiorstwa wydaje się być nietypowa lub nadmiernie złożona, biorąc pod uwagę charakter działalności przedsiębiorstwa;
 - 2) Czynniki ryzyka związane z produktami, usługami, transakcjami lub kanałami dostawy:
 - a) bankowość prywatna;
 - b) produkty lub transakcje mogące sprzyjać anonimowości;
 - c) niebezpośrednie stosunki gospodarcze lub transakcje, bez określonych zabezpieczeń, np. podpisów elektronicznych;
 - d) płatności otrzymywane od nieznanymi lub niepowiązanych osób trzecich;
 - e) nowe produkty i nowe praktyki gospodarcze, w tym nowe mechanizmy dostawy, oraz korzystanie z nowych lub rozwijających się technologii, zarówno w przypadku nowych, jak i istniejących produktów;
 - 3) Geograficzne czynniki ryzyka:
 - a) bez uszczerbku dla art. 9, państwa określone przez wiarygodne źródła, takie jak wzajemne oceny, szczegółowe sprawozdania z oceny lub opublikowane sprawozdania uzupełniające, jako państwa nieposiadające skutecznych systemów zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu;
 - b) państwa określone przez wiarygodne źródła jako państwa o znaczących poziomach korupcji lub innej działalności przestępczej;
 - c) państwa objęte sankcjami, embargiem lub podobnymi środkami nałożonymi np. przez Unię lub ONZ;
 - d) państwa finansujące lub wspierające działania terrorystyczne lub państwa, na terytorium których działają określone organizacje terrorystyczne.
-

ZAŁĄCZNIK IV

Tabela korelacji

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2005/60/WE	Dyrektywa 2006/70/WE
—		art. 1
—		art. 3
—		art. 5
—		art. 6
—		art. 7
art. 1	art. 1	
art. 2	art. 2	
art. 2 ust. 3–9		art. 4
art. 3	art. 3	
art. 3 pkt 9, 10 i 11		art. 2 pkt 1, 2 i 3
art. 4	art. 4	
art. 5	art. 5	
art. 6–8	—	
art. 10	art. 6	
art. 11	art. 7	
art. 13	art. 8	
art. 14	art. 9	
art. 11 lit. d)	art. 10 ust. 1	
—	art. 10 ust. 2	
art. 15, 16 i 17	art. 11	
—	art. 12	
art. 18–24	art. 13	
art. 22		art. 2 ust. 4
art. 25	art. 14	
—	art. 15	
art. 26	art. 16	
—	art. 17	
art. 27	art. 18	
art. 28	—	
art. 29	art. 19	
art. 30	—	
art. 31	—	
—	art. 20	
art. 32	art. 21	
art. 33	art. 22	

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2005/60/WE	Dyrektywa 2006/70/WE
art. 34	art. 23	
art. 35	art. 24	
art. 36	art. 25	
art. 37	art. 26	
art. 38	art. 27	
art. 39	art. 28	
—	art. 29	
art. 40	art. 30	
art. 45	art. 31	
art. 42	art. 32	
art. 44	art. 33	
art. 45	art. 34	
art. 46	art. 35	
art. 47	art. 36	
art. 48	art. 37	
art. 49	—	
art. 50	art. 37a	
art. 51	art. 38	
art. 52–57	—	
art. 58–61	art. 39	
—	art. 40	
—	art. 41	
—	art. 41a	
—	art. 41b	
art. 65	art. 42	
—	art. 43	
art. 66	art. 44	
art. 67	art. 45	
art. 68	art. 46	
art. 69	art. 47	

SPROSTOWANIA**Sprostowanie do rozporządzenia (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającego europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń**

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 199 z dnia 31 lipca 2007 r.)

Strona 12, pkt 4.7:

zamiast: „4.7. Sąd lub trybunał wybrany przez strony „,

powinno być: „4.7. Sąd lub trybunał wybrany przez strony □”.

ISSN 1977-0766 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5139 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL